“ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု”

အစိုးရဓမ္မာစရိယတန်း

သီလက္ခန်

မေးခွန်း+အဖြေ

(၁၃၇၃-မှ ၁၃၈၄-အထိ)
ဗဟိုစံပြ အဖြေများ

အရှင်ပညာဝံသာလင်္ကာရ (ပျဉ်းမနား)

သာမဏေကျော်ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊ ပဲခူးမြို့

(စုစည်း မွှေ့ဒါနပြုသည်။)

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
မွှာစရိယစာမေးပွဲ

စာချတန်းမှိုးမှိုး ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ အဋ္ဌကထာ(ပဌမနေ့)

၁၃၇၃-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း(၁၃)ရက် (၄-၄-၂၀၁၂) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့
ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)
(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွါရန်)

* * * * * * * * * * * * *

စာချတန်းမှိုးမှိုး

၁။ (မေး) က္ကမေ ခေါ တေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာ ဒုရနုဗောဓာ သန္တာ ပဏီတာ အတက္ကာဝစရာ နိပုဏာ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယာ၊ ယေ တထာဂတော သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ၊ ယေဟိ တထာဂတဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏံ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ-ကို ဝါကျပရိဝတ္တန-နည်းဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့။ ယေ ဓမ္မေ-အကြင်ဂုဏ်တရားတို့ကို။ တထာဂတော-ငါဘုရားသည်။ သယံ-မိမိအလိုလို။ အဘိညာ-အဘိညာယ-ထူးသောအသာဓာရဏဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ (ဝါ)သာဝက, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ဉာဏ်ထက်လွန်သောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္ဆိကတွာ-မျက်မှောက်ပြု၍။ ပဝေဒေတိ-သိစေတော်မူ၏။ (ဝါ) ထင်ရှားပြတော်မူ၏။ ၃-မှတ်။

ယေဟိ ဂုဏဓမ္မေဟိ-အကြင်ဂုဏ်တရားတို့ဖြင့်။ တထာဂတဿ-ငါဘုရား၏။ ဝဏ္ဏံ-ကျေးဇူးကို။ ဝဒမာနာ-ချီးမွမ်းကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သမ္မာ-အကြွင်းမဲ့။ ယထာဘုစ္စံ-မဖောက်မပြန်။ ဝဒေယျုံ- ချီးမွမ်းသည်မည်ကုန်ရာ၏။ ၃-မှတ်။

က္ကမေ ဓမ္မာ-ဤတရားတို့သည်။ ဂမ္ဘီရာ-နက်နဲကုန်၏။ ဒုဒ္ဒသာ-ဉာဏ်တည်းဟူသောမျက်စိဖြင့် မြင်နိုင်ခဲကုန်၏။ ဒုရနုဗောဓာ-ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲကုန်၏။ သန္တာ- ငြိမ်းစွာကုန်၏။ ပဏီတာ-အထူးသဖြင့် မြတ်ကုန်၏။ အတက္ကာဝစရာ-ကြံဆ၍သိခြင်းငှါမတတ်နိုင်ကုန်။ နိပုဏာ-သိမ်မွေ့စွာကုန်၏။ ပဏ္ဍိတ-ဝေဒနီယာ-ပညာရှိတို့သာသိအပ်ကုန်၏။ (ဒီ၊၁။ ၁၆။ နေရင်းနိသျ၊ ၅၈) ၄-မှတ်။

၂။ (မေး) သေယျထာပိ ဘန္တေ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ "စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ"တိ၊ ဧဝမေဝံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော-ကို ပကာသိတော-၏ သမ္ဗန္ဓါန်ပုဒ်ထည့်၍ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။"

(ဖြေ) ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား။ သေယျထာပိ- ဥပမာအဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ နိက္ကုဇ္ဇိတံ-အောက်သို့မျက်နှာပြု၍ထားအပ်သောအိုးကို။ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ ယထာ ဝါ- အထက်သို့မျက်နှာရှိသည်ကို ပြုဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ ပဋိစ္ဆန္နံ- မြက်သစ်ရွက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်ဖုံးလွှမ်းသောဝတ္ထုကို။ ဝိဝရေယျ ယထာ ဝါ- ဖွင့်လှစ်၍ ပြရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ မူဠှဿ- ခရီးမှားသောသူအား။ မဂ္ဂံ- လမ်းဖြောင့်လမ်းမှန်ကို။ အာစိက္ခေယျ ယထာ ဝါ- ပြောကြားရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ "စက္ခုမန္တော- စက္ခုပသာဒနှင့် ပြည့်စုံသောသူတို့သည်။ ရူပါနိ-ရူပါရုံတို့ကို။ ဒက္ခန္တိ- မြင်ကုန်လတ္တံ့."။

ဣတိ- ဤသို့။ မနသိကတွာ- နှလုံးပြု၍။ အနွကာရေ- အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အမိုက် တိုက်၌။ တေလပဇ္ဇောတံ- ဆီမီးတန်ဆောင်ကို။ ဓာရေယျယထာ ဝါ- ထွန်းဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ ဧဝမေဝံ- ထိုအတူလျှင်။ ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား။ ဘဂဝတာ- မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနေကပရိယာယေန- များစွာသောအကြောင်းဖြင့်။ ဓမ္မော- တရားတော်ကို။ မေ- တပည့် တော်အား။(သမ္ပဒါန်)။ ပကာသိတော- ထင်ရှားပြအပ်ပြီ။ (ဒီ၊၁။၈၀။ နေရင်းနိဿျ၊၁၈၅/၁၈၆)

သမ္ပဒါန် ၂-မှတ်၊ တျန် ၈-မှတ်၊

၃။ (မေး) ဧဝံ သုတေ သုန္ဒာတာ သုဝိလိတ္တာ ကပ္ပိတကေသမဿူ အာမုက္ကမဏိကုဏ္ဍလာဘရဏာ ဩဒါတဝတ္ထ ဝသနာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရေန္တိ သေယျထာပိ တွံ စေတရဟိ သာစရိယကောတိ-ကို ဥပမာအတွင်းသွင်း၍ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တွံ-သင်သည်။ ဧတရဟိ-ယခုအခါ၌။ သာစရိယကော-ဆရာနှင့်တကွ။ ပဉ္စဟိ-ငါးပါးကုန်သော။ ကာမဂုဏေဟိ-ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်။ သမပ္ပိတော-ခြံရံသည် ဖြစ်၍။ သမင်္ဂီဘူတော- ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ပရိစာရေသိ သေယျထာပိ-ခံစားသကဲ့သို့။ ***၄-မှတ်၊***

ဧဝံ-ဤအတူ။ တေ ဣသယော-ထိုရသေ့တို့သည်။ သုန္ဒာတာ-ကောင်းစွာ ရေချိုးကုန်ပြီးသည် ဖြစ်၍။ သုဝိလိတ္တာ-ကောင်းစွာလိမ်းကျံအပ်ကုန်ပြီးသည်ဖြစ်၍။ ကပ္ပိတကေသမဿူ-ကောင်းစွာ ပြုပြင်အပ်ပြီးသော ဆံ,မုတ်ဆိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာမုက္ကမဏိကုဏ္ဍလာဘရဏာ-ကောင်းစွာ ဆင်အပ်သောပတ္တမြားတန်ဆာ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဩဒါတဝတ္ထဝသနာ-ဖြူစင်စွာသော အဝတ်ကို ဝတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော။ ကာမဂုဏေဟိ-ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်။ သမပ္ပိတာ-ခြံရံကုန်သည်ဖြစ်၍။ သမင်္ဂီဘူတာ-ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပရိစာရေန္တိ-ခံစားကုန်၏။ ဧဝံ ဝစနံ-ဤသို့သောစကားကို။ တေ တယာ-သင်သည်။ သုတေ သုတံ- ကြားဖူး၏လော။ ဣတိ-ဤသို့။ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဝေါစ-မိန့်တော်မူ၏။ (ဒီ၊၁။၉၈။ နေရင်းနိဿျ၊၂၄၁) ***၆-မှတ်၊***

၄။ (မေး) သမဏော ခလု ဘော ဂေါတမော ဧဟိသွာဂတဝါဒီ သခိလော သမ္မောဒကော အဗ္ဘာကုဋိကော ဥတ္တာနမုခေါ ပုဗ္ဗဘာသီ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဘော- အရှင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့။ သမဏော ဂေါတမော- ရဟန်းဂေါတမသည်။ ဧဟိသွာဂတဝါဒီ- "လာသည်၊ ကောင်းပါ၏"ဟု ဆိုတတ်၏။ သခိလော- နူးညံ့သိမ်မွေ့သော စကားရှိ၏။ သမ္မောဒကော-ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာပြောဟောတတ်၏။ (ဝါ) ပဋိသန္ထာရကိုပြုခြင်း၌လိမ္မာ၏။ အဗ္ဘာကုဋိကော-မျက်မှောင် တကြုတ်ကြုတ် မပြုတတ်။ ဥတ္တာနမုခေါ- ရွှင်သောမျက်နှာရှိ၏။ ပုဗ္ဗဘာသီ- ပြုံးခြင်းရှေ့ရှိသော စကားကိုဆိုတတ်၏။ (ဒီ၊၁။၁၀၉။၁၂၅။ နေရင်းနိဿျ၊၂၆၈)

၁၀-မှတ်၊

၅။ (မေး) သဒ္ဓါဒေယျာနိတိ ကမ္မဉ္စ ကမ္မဖလဉ္စ ဣဓလောကဉ္စ ပရလောကဉ္စ သဒ္ဒဟိတွာ ဒိန္နာနိ-ကို နိယမာနိယမ နည်းဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ယာနိ ဘောဇနာနိ- အကြင်ဘောဇဉ်တို့ကို။ ကမ္မဉ္စ- ကံကိုလည်းကောင်း။ ကမ္မဖလဉ္စ- ကံ၏အကျိုးကို လည်းကောင်း။ ဣဓလောကဉ္စ- ဤပစ္စုပ္ပန်လောကကိုလည်းကောင်း။

ပရလောကဥ္စ= ဤလောကမှတပါး သောလောကကိုလည်းကောင်း။ (ဝါ) တမလွန်လောကကို လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒဟိတွာ=ယုံကြည်၍၊ ဒိန္နာနိ= ပေးလှူအပ်ကုန်ပြီ။ *၆-မှတ်၊*
တာနိ ဘောဇနာနိ= ထိုဘောဇဉ်တို့သည်၊ သဒ္ဒါဒေယျာနိတိ= သဒ္ဓါဒေယျာနိ နာမ= သဒ္ဓါဒေယျတို့ မည်ကုန်၏။ (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၇၉၊ ဘာဋီ၊၁၊၅၀၉၊) *၄-မှတ်၊*

၆။ (မေး) သော ကူတဒန္တော စ ဝိလောကေသိ၊ တသ္မိဉ္စ သမယေ ယရင်္ဂေါလိကာယ မကွိကာ ဂယှန္တိ မုတ္တာ၊ သော "မုတ္တာ"တိ အာဟ၊ ပုန "ကတိ"တိ ပုဌော ကုတ္တုဋ္ဌေသ တိကွတ္တုံ ရဝန္တသ သဒ္ဒံ သုတွာ "တိဿော"တိ အာဟ-ကို သဗ္ဗနာမ်အစွဲ မှန်ကန်စေလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (သော= ထိုနေမိတ္တိကဆရာသည်၊ *၁-မှတ်၊*) ကူတဒန္တော စ= ဤမှဤမှလည်း၊ ဝိလောကေသိ= စောင်း၍ကြည့်ပြီ၊ စ= ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ တသ္မိံသမယေ= စောင်း၍ကြည့်ရာ ထိုအခါ၌၊ ယရင်္ဂေါလိကာယ= အိမ်မြှောင်သည်၊ မကွိကာ= ယင်ကို၊ ဂယှန္တိ= ဖမ်းယူအပ်သည် ရှိသော်၊ မုတ္တာ=လွတ်ပြီ၊ (သော= ထိုနေမိတ္တိ ကဆရာသည်၊ *၁-မှတ်၊*) "မုတ္တာ"တိ= "မုတ္တ"ဟူ၍၊ (ဝါ) "ပုလဲ"ဟူ၍၊ အာဟ= ဆိုပြီ၊ ပုန= တဖန်၊ "ကတိ= အဘယ်မျှတို့ နည်း"၊ ဣတိ= ဤသို့၊ ပုဌော= မေးအပ်သည်၊ သမာနော= ဖြစ်လတ်သော်၊ တိကွတ္တုံ= သုံးကြိမ်၊ ရဝန္တသ= တွန်သော၊ ကုတ္တုဋ္ဌေသ= ကြက်၏၊ သဒ္ဒံ= အသံကို၊ သုတွာ= ကြားရ၍၊ "တိဿော= သုံးလုံးတို့တည်း"၊ ဣတိ= ဤသို့၊ အာဟ= ဆိုပြီ။ (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၈၇၊ ဘာဋီ၊၁၊၅၆၀၊) *ကျန် ၈-မှတ်၊*

၇။ (မေး) နေမိတ္တိကာ တံ သုတွာ "သေ ဂဏ္ဍော ရဇ္ဇော သတ္တု ဘဝိဿတိ၊ ကုမိနာ ရာဇာ ဟညိဿတီ"တိ ဗျာကရိသု၊ ဒေဝီ သုတွာ "မယှံ ကိရ ကုစ္ဆိဂတော နိက္ခန္တော ရာဇာနံ မာရေဿတီ"တိ ဂဗ္ဘံ ပါတေတုကာမာ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ကုစ္ဆိံ မဒ္ဒါပေသိ-ကို ဒေဝီ-နှင့် ရာဇာနံ-တို့၏ အဘိဓေယျတ္ထ ပေါ်လွင်စေလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) နေမိတ္တိကာ= နိမိတ်ကျမ်းကို ရွတ်ဖတ်တတ်သောဆရာတို့သည်၊ တံ= ထိုအကြောင်းကို၊ သုတွာ= ကြားရ၍၊ "သေ-သော ဂဏ္ဍော= ဤကိုယ်ဝန်သူငယ်သည်၊ ရဇ္ဇော= မင်း၏၊ သတ္တု= ရန်သူသည်၊ ဘဝိဿတိ= ဖြစ်လတ္တံ့၊ ကုမိနာ= ဤကိုယ်ဝန်သူငယ်သည်၊ ရာဇာ= မင်းကို၊ ဟညိဿတိ= သတ်အပ် လတ္တံ့"၊ ဣတိ= ဤသို့၊ ဗျာကရိသု= ဗျာဒိတ်သဘောပြောဟောကုန်ပြီ။ (ဒေဝီ= ဝေဒေဟီအမည်ရှိသော မိဖုရားသည်၊ *၂-မှတ်*) "မယှံ= ငါ၏၊ ကုစ္ဆိဂတော= ဝမ်း၌၊ နိက္ခန္တော= ထွက်လတ္တံ့သောသူငယ်သည်၊ (ရာဇာနံ= ဗိမ္ဗိသာရမင်းကို၊ *၂-မှတ်၊*) မာရေဿတိ ကိရ= သေစေလတ္တံ့တဲ့၊ (ဝါ) သတ်လတ္တံ့တဲ့"၊ ဣတိ-မနသိကတွာ= ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဂဗ္ဘံ= ကိုယ်ဝန်ကို၊ ပါတေတုကာမာ= ကျစေခြင်းငှါအလိုရှိသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ဥယျာနံ= ဥယျာဉ်သို့၊ ဂန္တွာ= သွား၍၊ ကုစ္ဆိံ= ဝမ်းကို၊ မဒ္ဒါပေသိ= နှိပ်နယ်စေပြီ၊
(ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၂၃၊ ဘာဋီ၊၂၊၂၁၀) *ကျန် ၆-မှတ်၊*

၈။ (မေး) အပိ စ သမ္မာဓော ယရာဝါသော ကုသလကိရိယာယ ဩကာသာဘာဝတော၊ ရဇောပထော အသံဝုတ သင်္ကာရဋ္ဌာနံ ဝိယ ရဇာနံ ကိလေသရဇာနံ သန္နိပါတဋ္ဌာနတော-ကို ပါဌာနုသာရီ နည်းဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အပိ စ= တစ်နည်းကား။ ယရာဝါသော= အိမ်ဟူသောအာဝါသသည်။(ဝါ) အိမ်ရာတည်ထောင်လူ့ဘောင်သည်။ သမ္ဗာဓော= ကျဉ်းမြောင်းကြပ်တည်း၏။ ကသ္မာ= အဘယ့်ကြောင့်နည်း?။ ကုသလ ကိရိယာယ=ကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း၏။ ဩကာသာဘာဝတော= အခွင့်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ *၅-မှတ်။*

အဘံဝုတသက်ာရဋ္ဌာနံ= မပိတ်ဖုံးအပ်သောအမှိုက်စွန့်ရာအရပ်သည်။ ရဇာနံ= ပကတိမြူတို့၏၊ (ဝါ) ဖုံတို့၏။ သန္နိပါတဋ္ဌာနံ= ပေါင်းစုကျရောက်ရာအရပ်သည်၊ ယောတိ ဝိယ= ဖြစ်သကဲ့သို့၊ တထာ= ထို့အတူ၊ ကိလေသရဇာနံ= ကိလေသာတည်းဟူသောမြူမှုန်တို့၏၊ သန္နိပါတဋ္ဌာနတော= ပေါင်းစုကျရောက်ရာအရပ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ရဇောပထော= ကိလေသာမြူတို့၏ရှေးရှုရာလမ်းတည်း။(ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁။၁၆၂။ဘာဋီ၊၂။၄၄၃) *၅-မှတ်။*

၉။ (မေး) တေဟိ တေ အညဒတ္ထု သန္တဋ္ဌိတာ နိဝတ္တန္တိယေဝ၊ သော "အယံ ပထဝိယာ အဂ္ဂပဒေသော"တိ ဥတ္တာ တတ္ထ အတ္တနော ပဏ္ဏသာလံ မာပေသိ-ကို သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်များအစွဲ မလွဲစေဘဲ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (တေဟိ= ထိုသမင်,ဝက်,ဖား,ကြွက်တို့သည်၊ *၂-မှတ်။*) (တေ= ထိုခြင်္သေ့,ကျား,မြွေ,ကြောင်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ *၂-မှတ်။*) အညဒတ္ထု= = စင်စစ်အားဖြင့်၊ သန္တဋ္ဌိတာ= ငြိမ်းခြောက်အပ်ကုန်သည်၊ ဟုတ္ဝာ= ဖြစ်၍၊ နိဝတ္တန္တိယေဝ= ပြန်နစ်ကြရကုန်သည်သာတည်း၊ (သော= ထိုကပိလရသေ့သည်၊ *၂-မှတ်။*) "အယံ= ဤအရပ်သည်၊ ပထဝိယာ= မြေ၏၊ အဂ္ဂပဒေသော= အမြတ်ဆုံးအရပ်တည်း"၊ ဣတိ= ဤသို့၊ ဥတွာ= သိ၍၊ တတ္ထ= ထိုအရပ်၌၊ အတ္တနော= မိမိ၏၊ ပဏ္ဏသာလံ= သစ်ရွက်မိုးကျောင်းကို၊ မာပေသိ= ဖန်ဆင်းပြီ။(ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁။၂၃၁၊၂၃၂။ ဘာဋီ၊၃။၃၈၄) *ကျန် ၄-မှတ်။*

၁၀။ (မေး) "ပဗ္ဗဇ္ဇာယ သဋ္ဌိဝဿေန ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟမတ္တမ္ပိ န ကတံ၊ န ဒါနိ နံ ဝန္ဒိဿာမိ"တိ နိဝတ္တိတွာ မဟာဗောဓိံဝန္ဒိတုံ ဂတော-ကို တ-သဗ္ဗနာမ်အစွဲ ပေါ်လွင်စေပြီးလျှင် ဂတော-၏ကတ္တားထည့်၍ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) "ပဗ္ဗဇ္ဇာယ= ရဟန်းအဖြစ်အားဖြင့်၊ သဋ္ဌိဝဿေန= ဝါခြောက်ဆယ်ရှိသည်၊ သမာနေန= ဖြစ်ပါလျက်၊ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟမတ္တမ္ပိ= ဝေဒနာကိုသိမ်းဆည်းကြောင်းကမ္မဋ္ဌာန်းမျှကိုလည်း၊ န ကတံ= မပြုအပ်သေး၊ ဒါနိ= ယခုအခါ၌၊ (နံ= ထိုဝါခြောက်ဆယ်ရပြီးသောမဟာထေရ်ကို၊ *၂-မှတ်။*) န ဝန္ဒိဿာမိ= ရှိမခိုးတော့အံ့"၊ ဣတိ=ဤသို့ပြော၍၊ နိဝတ္တိတွာ=ပြန်နစ်၍၊ မဟာဗောဓိံ= မဟာဗောဓိကို၊ ဝန္ဒိတုံ= ရှိခိုးခြင်းငှါ၊ (တိဿ မဟာရာဇာ= တိဿ မည်သောမင်းကြီးသည်၊ (ကတ္တား) *၂-မှတ်။*) ဂတော= သွားပြီ။ (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁။၂၆၀။ ဘာဋီ၊၃။၅၁၃) *ကျန် ၆-မှတ်။*

ဆဆဆ၊၊ဓဓဓ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ
စာချတန်းရှိုးရှိုး ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ(ပဌမနေ့)

၁၃၇၄-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော်(၅)ရက် (၃၁-၃-၂၀၁၃) တနင်္ဂနွေနေ့

စာချတန်းရိုးရိုး

၁။ (မေး) ယာ သာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဏသုခါ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရီ ဗဟုဇနကန္တာ ဗဟုဇနမနာပါ၊ တထာရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာတိ၊ ဣတိ ဝါ ဟိ ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျ-ကို "ဘာသိတာ"ပုဒ်၏တတ္ထား ထည့်စွက်လျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ယာ ဝါစာ= အကြင်စကားသည်။ (သာ အနက်မဲ့)။ နေလာ= အပြစ်မရှိ။ ကဏ္ဏသုခါ- နား၌ ချမ်းသာ၏။ ပေမနီယာ= ချစ်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်၏။ ဟဒယင်္ဂမာ= နှလုံး၌ထားအပ်၏။ ပေါရီ= ရှေးသူတော်တို့၏စကား ဖြစ်၏။ (တစ်နည်း) ပြည်ကြီးသူတို့၏စကားတည်း။ ဗဟုဇနကန္တာ= များစွာသောလူတို့သည်နှစ်လိုအပ်၏။ ဗဟုဇနမနာပါ- များစွာသောလူတို့၏ နှလုံးကိုပွါးစေတတ်၏။ တထာရူပိံ=ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဝါစံ=စကားကို။ **သမဏော ဂေါတမော= ရဟန်းဂေါတမသည် (ကတ္တားထည့်)**။ ဘာသိတာ= ဆိုတတ်၏။ ဣတိ= ဤဖရုသဝါစာဝိရတီသည်လည်း သီလတစ်မျိုးတည်း။

ဘိက္ခဝေ= ရဟန်းတို့၊ ဣတိ ဣမိနာ သီလေန ဝါ= ဤဖရုသဝါစာမှကြဉ်ခြင်းဟူသော သီလဖြင့်မူလည်း။ ပုထုဇ္ဇနော=ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာဂတဿ=ငါဘုရား၏။ (ဝါ) အား။ ဝဏ္ဏံ= ဂုဏ်ကို။ (ဝါ) ချီးမွမ်းစကားကို။ ဝဒမာနော=ချီးမွမ်းသည်ဖြစ်၍။ ဝဒေယျ=ဆိုရာ၏။ (ဤကား "ဘာသိတာ"ပုဒ်၏ ကတ္တားထည့်စွက်လျက်အနက်ယောဇနာခြင်းတည်း။) (ဒီ၊၁၊၄။ နိသျ။၂၁)

ကတ္တား ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၈-မှတ်။

၂။ (မေး) ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ "ပုစ္ဆေယျာမဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ကဉ္စိဒေဝ ဒေသံ သစေ မေ ဘဂဝါ ဩကာသံ ကရောတိ ပဉ္ဟဿ ဝေယျာကရဏာယာ"တိ-ကို အနက်အားဖြင့် အာကာရအပြင်ထုတ်၍ အနက် ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဧကမန္တံ= တင့်အပ်သောအရပ်၌။ နိသိန္နော ခေါ- နေပြီးသော။ မာဂဓော= မဂဓတိုင်းကို အစိုးရသော။ ဝေဒေဟိပုတ္တော=ဝေဒေဟီအမည်ရှိသောမိဖုရား၏သား ဖြစ်သော။ အဇာတသတ္တု= အဇာတသတ် အမည်ရှိသော။ရာဇာ= မင်းသည်။ ဘဂဝန္တံ= မြတ်စွာဘုရားကို။ ဧတံဝစနံ= ဤစကားကို။ အဝေါစ= လျှောက်ထားပြီ။

ကိံဝစနံ= အဘယ်စကားကို။ အဝေါစ= လျှောက်ထားသနည်းဟူမူကား။

ဘန္တေ=ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်။ မေ= တပည့်တော်အား။ ပဉ္ဟဿ=ပြဿနာကို။ ဝေယျာကရဏာယ=ဖြေဆိုခြင်းငှါ။ ဩကာသံ= အခွင့်ကို။ သစေ ကရောတိ=အကယ်၍ပြုသည်ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ= ဤသို့ပြုသည်ရှိသော်။) အဟံ=တပည့်တော်သည်။ ဘဂဝန္တံ-မြတ်စွာဘုရားကို။ ကဉ္စိဒေဝ= တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်

ဖြစ်သော။ ဒေသံ- မေးသင့်သောအရာကို။ ပုစ္ဆေယျာမိ-မေးပါအံ့။ တ္တတိ-ဤသို့။ ဓတံဝစနံ- ဤစကားကို။ အဝေါစ-လျှောက်ထားပြီ။ (ဤကား အနက်အားဖြင့် အာကာရအပြင်ထုတ်၍ ယောဇနာခြင်းတည်း။)(ဒီ၊၁၊၄၈၊နိသျ၊၁၁၇။) ၁၀-မှတ်။

၃။ (မေး) သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော-ကို "အဇ္ဈာဝသတိ"၌ ဥပသာရပုဒ်တို့ကို အနက်ရှိ အနက်မဲ့ကြံဆလျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) အဂါရံ- အိမ်ကို။ သစေ အဇ္ဈာဝသတိ- အကယ်၍လွှမ်းမိုးစိုးအုပ်၍အပိုင်းအခြားအတိုင်းနေအံ့။ (ဤကား **အဓိ,အာ**-ဥပသာရတို့အနက်ရှိတည်း)။ (တစ်နည်း) အဂါရံ- အိမ်၌။ သစေ အဇ္ဈာဝသတိ- အကယ်၍ နေအံ့။ (ဤကား **အဓိ,အာ**-ဥပသာရတို့အနက်မဲ့တည်း)။ ဧဝံ သတိ- ဤသို့နေသည်ရှိသော်။ စက္ကဝတ္တိ- စက်ရတနာကိုဖြစ်စေတတ်ထသော။ (ဝါ) လေးပါးသော သမ္ပတ္တိစက်တို့ဖြင့်ဖြစ်ထသော။ ဓမ္မိကော- တရားစောင့်ထသော။ ဓမ္မရာဇာ- တရားသဖြင့်မင်းပြုထသော။ စာတုရန္တော- သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အဆုံးရှိသောကျွန်းကြီးလေးကျွန်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော မြေကြီးကိုအစိုးရထသော။ ဝိဇိတာဝီ- အောင်အပ်ပြီးသော ရန်သူရှိထသော။ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော- ဇနပုဒ်၌အမြဲတည်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ထသော။ (ဝါ) အမြဲတည်သော ဇနပုဒ်ရှိထသော။ သတ္တရတနသမန္နာဂတော- ခုနစ်ပါးသောရတနာနှင့်ပြည့်စုံထသော။ ရာဇာ- မင်းသည်။ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ (ဤကား "အဇ္ဈာဝသတိ"၌ ဥပသာရပုဒ်တို့ကို အနက်ရှိ အနက်မဲ့ကြံဆလျက် အနက်ယောဇနာခြင်းတည်း။) (ဒီ၊၁၊၈၃၊ နိသျ၊၁၉၆)

ဥပသာရပုဒ်များ အနက်ရှိ ၂-မှတ်၊ အနက်မဲ့ ၂-မှတ်၊ကြွင်း၆-မှတ်။

၄။ (မေး) လဇ္ဇုကိကာပိ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌ သကုဏိကာ သကေ ကုလာဝကေ ကာမလာပိနီ ဟောတိ။ သကံ ခေါ ပနေတံ အမ္ဗဋ္ဌ သကျာနံ ယဒိဒံ ကပိလဝတ္ထုံ၊ နာရဟတာယသ္မာ အမ္ဗဋ္ဌော ဣမာယ အပ္ပမတ္တာယ အဘိသဇ္ဇိတုန္တိ-ကို "သကုဏိကာ"ပုဒ်၌ သဒ္ဒတ္ထ,ဝေါဟာရတ္ထ ထင်ရှားစေလျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) အမ္ဗဋ္ဌ-အမ္ဗဋ္ဌ။ လဇ္ဇုကိကာ-ထွန်သောလယ်၏အုတ်ခဲအကြား၌နေသော။ (ဝါ) လယ်၌ ကွဲသော မြေအကြား၌နေသော။ **သကုဏိကာပိ**-ငယ်သောငှက်မသည်သော်လည်း (ဤကား သဒ္ဒတ္ထ)။ (ဝါ) ဗီလုံးငှက်မသည်သော်လည်း(ဝါ) နှံစုတ်ငှက်မသည်သော်လည်း။ (ဤကား ဝေါဟာရတ္ထ)။ သကေ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ကုလာဝကေ-အသိုက်၌။ ကာမလာပိနီ-အလိုရှိတိုင်း မြည်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ **သဒ္ဒတ္ထ ၁-မှတ်၊ ဝေါဟာရတ္ထ ၁-မှတ်၊ ကြွင်း ၂-မှတ်။**

တံ- ထိုနှံစုတ်ငှက်မကို။ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ခုသော။ ဟံသောဝါ- ဟင်္သာသည်သော်လည်း ကောင်း။ ကောဉ္စော ဝါ- ကြိုးကြာသည်သော်လည်းကောင်း။ မောရောဝါ- ဥဒေါင်းသည်သော် လည်းကောင်း။ အာဂန္တွာ- လာ၍။ နနိသေဓေတိ- မတားမြစ်။ ၂-မှတ်။

အမ္ဗဋ္ဌ- အမ္ဗဋ္ဌ။ သကျာနံ- သာကီဝင်မင်းတို့၏။ ယဒိဒံ ယံ ဣဒံ ကပိလဝတ္ထု- အကြင် ကပိလဝတ်ပြည်သည်။ အတ္ထိ- ရှိ၏။ ဧတံ ကပိလဝတ္ထု- ဤကပိလဝတ်ပြည်သည်။ သကံ ခေါ ပန- မိမိပြည်သာတည်း။ ၂-မှတ်။

အာယသ္မာ အမ္ဗဋ္ဌော- အရှင်အမ္ဗဋ္ဌသည်၊ အပ္ပမတ္တာယ- အနည်းငယ်ဖြစ်သော၊ ဣမာယ ဝါစာယ- ဤစကားဖြင့်၊ အဘိသဇ္ဇိတုံ- ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းငှါ။ န အရဟတိ- မထိုက်။ ဣတိ- ဤသို့၊ အဝေါစ- ပြောဆိုပြီ။(ဤကား"သကျဏီကာ"ပုဒ်၌ သဒ္ဒတ္ထ,ဝေါဟာရတ္ထထင်ရှားစေလျက် အနက်ယောဇနာခြင်းတည်း) (ဒီ၊၁။၈၆၊ နိသျ။၂၀၆၊၂၀၇) ၂-မှတ်။

၅။ (မေး) ကတမေ စ ပန တေ ဓမ္မာ ဘဂဝတာ ဧကံ ထောမိတာတိ?သဗ္ဗညုတညာဏံ။ ယဒိ ဧကံ ကသ္မာ ဗဟုဝစန နိဒ္ဒေသော ကတောတိ? ပုထုစိတ္တသမာယောဂတော စေဝ ပုထုအာရမ္မဏတော စ-ကို "ကတော"ပုဒ်၏ ကတ္တားထည့်စွက်လျက် "ယဒိ,ဧကံ နှစ်ပါးပြွမ်းမှု"စသောနိယံနှင့်အညီ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧကံ-ဤသို့၊ ထောမိတာ-ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော၊ တေ ဓမ္မာ- ထိုဂုဏ်တို့သည်၊ ကတမေ စ ပန- အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ- ဤသို့သော အမေးတော်သည်၊ သတိ- ရှိသော်၊ ?သဗ္ဗညုတညာဏံ- သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်တည်း။ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော- ဖြေဆိုအပ်၏။ ၂-မှတ်။

သဗ္ဗညုတညာဏံ- သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည်။ ယဒိသိယာ- အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဧကံ သတိ-ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော-ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။[ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်(ကတ္တားထည့်)။] ကတော-ပြုအပ်သနည်း။ ဣတိ? ပုစ္ဆာယံ- ဤသို့သောအမေးတော်သည်၊ သတိ-ရှိသော်။ **ကတ္တား ၂-မှတ်၊ နိယံနှင့်အညီအနက် ၃-မှတ်။**

ပုထုစိတ္တသမာယောဂတော စေဝ- အထူးထူးသောစိတ်တို့နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပုထုအာရမ္မဏတော စ-အထူးထူးသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဗဟုဝစန- နိဒ္ဒေသော- ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ကတော- ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ ဝိဿဇ္ဇနာ- ဤသို့ဖြေတော်မူသည်၊ ယောဇတိ-ဖြစ်၏။ (ဤကား "ကတော"ပုဒ်၏ ကတ္တားထည့်စွက်လျက် "ယဒိ,ဧကံ နှစ်ပါးပြွမ်းမှု"စသော နိယံနှင့်အညီ အနက်ယောဇနာခြင်းတည်း။) (ဒီ၊ဋီ၁။၉၃၊ နေရင်း၁။၃၀၈၊ ဘာဋီ၊၂။၁၀) ၃-မှတ်။

၆။ (မေး) သော ပမာဒေန ခလိတွာ ပတိတွာ သာမိကဿ ဘယေန ပလာယိတုံ အာရဒ္ဓေါ၊ သာမိကော ဥပဓာဝိတွာ ဒုဿကဏ္ဏေ အဂ္ဂဟေသိ၊ သော သာဋကံ ဆဍ္ဍေတွာ အစေလကော ဟုတွာ ပလာယိ-ကို "သော"၌ တသဗ္ဗနာမ်အစွဲနှင့် "သာမိကဿ"၌ ဝိဘတျတ္တမှန်စေလျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) သော ဂေါသာလော- ထိုဂေါသာလသည် (ဤကားတ-သဗ္ဗနာမ်အစွဲတည်း)။ ပမာဒေန- သတိလွတ်သဖြင့်၊ (ဝါ) မေ့လျော့သဖြင့်၊ ခလိတွာ- ချော်၍။ ပတိတွာ- လဲ၍။ **သာမိကဿ-** အရှင်မှ (ပဉ္စမီအနက် ၌ဆဋ္ဌီ)။ ဘယေန- ကြောက်သောကြောင့်၊ ပလာယိတုံ- ပြေးခြင်းငှါ၊ အာရဒ္ဓေါ- အားထုတ်ပြီ။

သာမိကော- အရှင်သည်။ ဥပဓာဝိတွာ- ပြေး၍ (ဝါ) အနီးသို့ပြေးလာ၍။ ဒုဿကဏ္ဏေ- ပုဆိုးစွန်း၌၊ အဂ္ဂဟေသိ- ဆွဲကိုင်ပြီ။ သော ဂေါသာလော- ထိုဂေါသာလသည်၊ သာဋကံ- ပုဆိုးကို၊ ဆဍ္ဍေတွာ- စွန့်၍၊ အစေလကော- အဝတ်မရှိသည်။ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ပလာယိ-ပြေးပြီ။ (ဤကား

"သော"၌ တသဗ္ဗနာမ်အစွဲနှင့် "သာမိကသာ"၌ ဝိဘတ်တျတ္တမှန်စေလျက် အနက်ယောဇနာခြင်းတည်း။) (ဒီ၊၄၊၁။၁၃၁။ နေရင်း၊ ၂။၃၀၊၃၁)

သော-အစွဲ ၂-မှတ်။ ဝိဘတျတ္တ ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်။

၇။ (မေး) သော ပနာယံ လောမဟံသော ဓမ္မသဝနာဒီသု ပီတိဥပ္ပတ္တိကာလေ ပီတိယာပိ ဟောတိ၊ ဘီရုကဇာတိကာနံ သမ္ပဟာရပိသာစာဒိဒဿနေသု ဘယေနာပိ။ ဣဓ ဘယလောမဟံသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ကို ပါဌာနုသာရီ နည်းဖြင့် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ပန-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ သော အယံ လောမဟံသော-ထိုအမွေးတို့၏ရွှင်ခြင်းသည်။ (ဝါ) ထိုကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းသည်၊ ဓမ္မသဝနာဒီသု-တရားနာရာအခါစသည်တို့၌။ ပီတိဥပ္ပတ္တိကာလေ-ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ပီတိယာပိ-ပီတိကြောင့်လည်း။ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏။

၃-မှတ်။

ဘီရုကဇာတိကာနံ- ကြောက်တတ်သောသဘောရှိကုန်သောသူတို့အား။ သမ္ပဟာရပိသာစာဒိဒဿနေသု-စစ်ထိုးခြင်း,မြေဘုတ်ဘီလူးအစရှိသည်တို့ကိုမြင်ရာအခါတို့၌၊ ဘယေနာပိ-ကြောက်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ဟောတိ- ဖြစ်တတ်၏။ **၃-မှတ်။**

ဣဓ- ဤ"အဟုဒေဝ လောမဟံသော"ဟူသောပုဒ်၌၊ ဘယလောမဟံသော- ကြောက်ခြင်းကြောင့် အမွေးတို့၏ရွှင်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ ဣတိ- ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော- သိအပ်၏။ (ဤကား ပါဌာနုသာရီ နည်းဖြင့် အနက်ယောဇနာခြင်းတည်း။)(ဒီ၊၄၊၁။၁၃၇။နိသျ၊၂။၄၅၊၄၆)

ဣဓအစွဲ ၂-မှတ်၊ ထျန် ၂-မှတ်။

၈။ (မေး) သုဋ္ဌု အဝေ့ ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗအာယုဝဏ္ဏသုခယသအာဓိပတေယျသင်္ခါတေ ဒသ ဓမ္မေ သံဝတ္တေတိ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ **သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ**။ တံ **ဧဝရူပံ** ဒက္ခိဏံ ဒါနံ ပတိဋ္ဌပေန္တီတိ အတ္ထော-ကို ရှေ့ဝါကျ၌ နိယမာ နိယမထည့်စွက်လျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) **ယာဒက္ခိဏာ**- အကြင်အလှူသည်။ သုဋ္ဌု- လွန်စွာ။ အဝေ့- မြတ်ကုန်သော။ ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗအာယုဝဏ္ဏသုခယသအာဓိပတေယျသင်္ခါတေ- ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ, အသက်ရှည်ခြင်း, အဆင်းလှခြင်း, ချမ်းသာခြင်း, အခြံအရံများခြင်း, အစိုးရခြင်းဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဒသ- ဆယ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေ- အကျိုးတရားတို့ကို။ သံဝတ္တေတိ နိဗ္ဗတ္တေတိ- ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ- ထိုသို့ ဆယ်ပါးသော အကျိုးတရားတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

သာဒက္ခိဏာ- ထိုအလှူသည်။ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ- သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာမည်၏။

ဧဝရူပံ- ဤသို့သဘောရှိသော။ ဒက္ခိဏံ - မြတ်သော။ တံ ဒါနံ- ထိုအလှူကို၊ ပတိဋ္ဌပေန္တိ- ဖြစ်စေကုန်၏။ (ဝါ)တည်စေကြကုန်၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော- ဤသို့သော အနက်ကို။ ပဏ္ဍိတေဟိ- ပညာရှိတို့သည်။ ဝေဒိတဗ္ဗော- သိအပ်၏။ (ဤကား ရှေ့ဝါကျ၌ နိယမာနိယမ ထည့်စွက်လျက် အနက်ယောဇနာခြင်းတည်း။) (ဒီ၊၄၊၁။၁၄၃။ နေရင်းနိသျ။၂။၆၄)

အနိယမ ၂-မှတ်၊ နိယမ ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်။

၉။ (မေး) တတ္ထ **စေဝ သန္တန္တိ** ဧဝံ သန္တေ။ ဘုမ္မတ္ထေ ဟိ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။ ဧဝံ သန္တံ အတ္တာနံ ပစ္စာဂစ္ဆတော တဝါတိ အယံ ဝါ ဧတ္ထ အတ္ထော-ကို "**တော်မလွဲ၊** ဝိဘတ်စွဲလျှင်၊ ထင်အောင်ဝိဘတ်၊ မှတ်၍ ပေးမြဲ"ဟူသော နိယံတို့နှင့်အညီ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တတ္ထ တသ္မိံ ပါဌေ- "ဩဠာရိကော စ ဟိ တော"အစရှိသောထိုပါဌ်၌။ **စ၀ံ သန္တ န္တိ-** ဧ၀ံ သန္တံဟူသည်ကား။ ဧ၀ံ သန္တေ- ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ၂-မှတ်။

ဟိ သစ္စံ- မှန်၏။ **စတံ-** ဤဧ၀ံသန္တံ၌ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ ဘုမ္မတ္ထေ- သတ္တမီအနက်၌။ **ဥပယောဂ ၀စနံ-** ဒုတိယာဝိဘတ်တည်း။ (ဤကား "ဧတံမလွဲ၊ ဝိဘတ်စွဲလျှင်၊ ထင်အောင်ဝိဘတ်မှတ်၍ပေးမြဲ"ဟူသော နိယံနှင့်အညီ ပေးပုံတည်း) ၃-မှတ်။

(တစ်နည်း) **စတံ-** ဤဧ၀ံသန္တံဟူသောပုဒ်သည်။ ဘုမ္မတ္ထေ- သတ္တမီအနက်၌။ **ဥပယောဂ၀စနံ-** ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသောသောပုဒ်တည်း။ (ဤကား "ပုဒ်စွဲရှိက၊ အဿတ္ထိအနက်၊ ထွက်အောင်သမ္ဗန်မြဲ"ဟူ သော နိယံနှင့်အညီ ပေးပုံတည်း။) ၃-မှတ်။

ဝါ- တစ်နည်းကား။ ဧ၀ံ သန္တံ- ဤသို့ဖြစ်သော၊ (ဝါ) ဤသို့သဘောရှိသော၊ အတ္ထာနံ- အတ္ထကို။ ပစ္စာဂစ္ဆတော- သိသော။ (ဝါ) ဝါဒအားဖြင့်ရှေးရှုဖြစ်သော။ တ၀- သင်၏။ (မတိယာ- အလိုအားဖြင့်၊) ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား။ စတ္ထ- ဤ"ဧ၀ံ သန္တံ"ဟူသောပုဒ်၌။ အတ္ထော- အနက်တည်း။ ၂-မှတ်။

၁၀။ (မေး) ဣတိ ဘဂဝါ ဧတ္တာ၀တာ အနိယမိတေနေ၀ ဩပမ္မဝိဓိနာ ယာ၀ ဘဝဂ္ဂါ ဥဂ္ဂတံ ဗြာဟ္မဏဿ မာနံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဣဒါနိ စောဒနာရဟော တယော သတ္ထာရေ ဒဿေတုံ **"တယော ခေါ မေ လောဟိစ္စာ"**တိ အာဒိမာဟ-ကို "ဗြာဟ္မဏဿ"၌ နာမတ္ထ, "တယော"၌ သရူပတ္ထထင်စေလျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဣတိ- ဤသို့၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဧတ္တာ၀တာ- ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ အနိယမိတေနေ၀-အထူးမမှတ်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဩပမ္မဝိဓိနာ- ဥပမာအစီအရင်ဖြင့်။ ယာ၀ ဘဝဂ္ဂါ-အထက်ဘဝဂ်တိုင်အောင်။ ဥဂ္ဂတံ-တက်သော၊ **ဗြာဟ္မဏဿ-** လောဟိစ္စပုဏ္ဏား၏။ မာနံ- မာန်ကို။ ဘိန္ဒိတ္ဝာ- ဖျက်ဆီး၍။ ဣဒါနိ- ယခုအခါ၌။ **စောဒနာရဟေ-** စောဒနာခြင်းငှါထိုက်ကုန်သော။ **တယော-** ပြီးစေအပ်ပြီးသော အတ္တဟိတ မရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိအဆုံးအမကို လိုက်နာ၍ပြုတတ်သော တပည့်မရှိသောဆရာ, ပြီးစေအပ်ပြီးသော အတ္တဟိတရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိအဆုံးအမကို လိုက်နာ၍ ပြုတတ်သော တပည့်မရှိသောဆရာ, ပြီးစေအပ်ပြီးသော အတ္တဟိတမရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏အဆုံးအမကို လိုက်နာ၍ပြုတတ်သော တပည့်ရှိသော ဆရာအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော။ သတ္ထာရေ- ဆရာတို့ကို။ ဒဿေတုံ- ပြခြင်းငှါ။ **"တယော ခေါ မေ လောဟိစ္စာ"**တိ အာဒိံ- "တယော ခေါ မေ လောဟိစ္စ" ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။ (ဤကား "ဗြာဟ္မဏဿ"၌ နာမတ္ထ, "တယော"၌ သရူပတ္ထ ထင်စေလျက် အနက်ယောဇနာခြင်းတည်း။) (ဒီဋ္ဌ၊၁။၃၂၈၊၃၂၉။ ကူနိသျ။ ၂။၆၃၂) နာမတ္ထ ၂-မှတ်၊ သရူပတ္ထ ၃-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်၊

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ
စာချတန်းရိုးရိုး ၊သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ (ပထမနေ့)

၁၃၇၅-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော်(၁၅)ရက် (၃၀-၃-၂၀၁၄) တနင်္ဂနွေနေ့

စာချတန်းရိုးရိုး

၁။ (မေး) သော ဝေမာဟ "အဓိစ္စသမုပ္ပန္နော အတ္တာ စ လောကော စ၊ တံ ကိဿ ဟေတု၊ အဟံ ဟိ ပုဗ္ဗေ နာဟောသိံ၊ သောမှိ ဧတရဟိ အဟုတွာ သန္တတာယ ပရိဏတော"တိ-ကို အာကာရအပြင်ထုတ်၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။ (ဒီ၊၁၊ ၂၇၊ နေရင်း၊၈၃၊ ကူနိ၊ ၁၂၆၊ ဘာဋီ၊၄၉၅)

(ဖြေ) သော ပုဂ္ဂလော- ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ အာဟ- ပြောဆို၏။ ၂-မှတ်၊

ကိံ- အဘယ်သို့၊ အာဟ- ပြောဆိုသနည်း၊ ၂-မှတ်၊

"အတ္တာ စ- ခန္ဓာပဉ္စကဖြစ်သောအတ္တဘောသည်လည်းကောင်း၊ လောကော စ- သတ္တဝါ, သင်္ခါရလောကသည်လည်းကောင်း။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နော- အကြောင်းကင်း၍ဖြစ်၏၊ တံ- ထိုသို့ အကြောင်း ကင်း၍ဖြစ်၏ဟုငါဆိုခြင်းသည်။ ကိဿ- အဘယ်မည်သော၊ ဟေတု- အကြောင်း ကြောင့်။ ဟောတိ- ဖြစ်သနည်း။ ၃-မှတ်၊

အဟံ- ငါသည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေးဘဝ၌၊ နာဟောသိံ- မဖြစ်စဖူး။ သောအဟံ- ထိုငါသည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေးဘဝ၌၊ အဟုတွာ- မဖြစ်မူ၍၊ ဧတရဟိ- ယခုအခါ၌၊ သန္တတာယ- ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းငှါ၊ ပရိဏ တော- ညွတ်ခြင်းသို့ရောက်သည်၊ အမှိ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ- ပြောဆို၏၊ (ဤကား အာကာရ အပြင်ထုတ်၍ အနက်ပေးပုံတည်း။) ၃-မှတ်၊

၂။ (မေး) ဣဒံ ခေါ မဟာရာဇ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုရိမေဟိ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ သာမညဖလေဟိ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ၊ ဣမသ္မာ စ ပန မဟာရာဇ သန္ဒိဋ္ဌိကာ သာမညဖလာ အညံ သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ဥတ္တရိတရံ ဝါ ပဏီတတရံ ဝါ နတ္ထိ-ကို ဣဒံ သာမညဖလံ၌ သာမညဖလပုဒ်၏ အဘိဓေယျတ္ထ ထင်ရှား စေလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။ (ဒီ၊၁၊၈၀၊ နေရင်း၊၁၈၄၊ ကူနိ၊ ၂၉၀၊ ဘာဋီ၊ ၅၆၀၊)

(ဖြေ) မဟာရာဇ- မြတ်သောမင်းကြီး၊ သန္ဒိဋ္ဌိကံ- ပစ္စုပ္ပန်မျက်မှောက်၌ရှုမြင်အပ်သော၊ ဣဒံ သာမညဖလံ- ဤအရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသောရဟန်း၏အကျိုးသည်၊ ပုရိမေဟိ- ရှေး၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော၊ သန္ဒိဋ္ဌိကေဟိ- ပစ္စုပ္ပန်မျက်မှောက်၌ရှုမြင်အပ်ကုန်သော၊ သာမညဖလေဟိ-ရဟန်း၏ အကျိုးတို့ထက်၊ အဘိက္ကန္တတရဉ္စ- အလွန်နှစ်သက်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပဏီတတရဉ္စ-အထူးသဖြင့် မြတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊

ဣဒံ သာမညဖလံ- ၂-မှတ်၊ ကျန် ၃-မှတ်၊

မဟာရာဇ- မြတ်သောမင်းကြီး၊ သန္ဒိဋ္ဌိကာ- မျက်မှောက်၌ရှုမြင်အပ်သော၊ ဣမသ္မာ သာမညဖလာ- ဤအရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော ရဟန်း၏အကျိုးထက်၊ ဥတ္တရိတရံ ဝါ-လွန်မြတ်သည် လည်းဖြစ်သော၊ ပဏီတတရံ ဝါ- ထူးမြတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ အညံ-အရဟတ္တဖိုလ်မှ တစ်ပါး

သော။ သန္နိဋ္ဌိတံ- ပစ္စုပ္ပန်မျက်မှောက်ကို၌ရှုမြင်အပ်သော။ ဘုဉ္ဇမာနဿဖလံ- ရဟန်း၏အကျိုးသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ။

(ဤတား ဘာစည်းလေပုဒ်၏ အဘိဓေယျထွ ထွင်ရှားစေလျှက် အနက်ပေးပွဲတည်း)

ကြုမဘွာ ဘာမည်ပလာ-၂-မှတ်၊ တျန် ၃-မှတ်။

၃။ (မေး) နာဟံ ဘော သမဏဿ ဂေါတမဿ သုဘာသိတံ သုဘာသိတတော နာဗ္ဘနုမောဒါမိ။ မုဒ္ဓါပိ တဿ ဝိပတေယျ၊ ယော သမဏဿ ဂေါတမဿ သုဘာသိတံ သုဘာသိတတော နာဗ္ဘနု-မောဒေယျ-ကို ပါဌ် နုသာရီနည်းဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။ (ဒီ၊၁။၁၃၆။ နေရင်း၁၃၀၂။ ဌာ။၄၄၂။ ဘာဋီ၊၃၄၉)

(ဖြေ) ဘော- အိုအချင်းတို့။ အဟံ- ငါသည်။ သမဏဿ ဂေါတမဿ- ရဟန်းဂေါတမ၏၊ (ဝါ) ရဟန်းဂေါတမသည်။ သုဘာသိတံ- ကောင်းစွာဆိုအပ်သောစကားကို၊ သုဘာသိတတော- ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သောအားဖြင့်၊ န အဗ္ဘနုမောဒါမိ- ဝမ်းမမြောက်သည်။ န- မဟုတ်ပါ။

၅-မှတ်။

ယော ဇနော- အကြင်သူသည်၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ- ရဟန်းဂေါတမ၏။ (ဝါ) ရဟန်းဂေါတမသည်။ သုဘာသိတံ- ကောင်းစွာဆိုအပ်သောစကားကို။ သုဘာသိတတော- ကောင်းစွာ ဆိုအပ် သောအားဖြင့်၊ န အဗ္ဘနုမောဒေယျ- ဝမ်းမမြောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ (ဝါ) ဝမ်းမမြောက်ရာ။ တဿ ဇနဿ- ထိုသူ၏။ မုဒ္ဓါပိ- ဦးခေါင်းသည်လည်း။ ဝိပတေယျ- တောင်းလောင်းပြတ်ကြွေ ပြေ့ကျရာ၏။

၅-မှတ်။

၄။ (မေး) ယသ္မိံ စိတ္တ သမယေ အရူပေါ် အတ္တပဋိလာဘော ဟောတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဩဠာရိကော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခ ဂစ္ဆတိ၊ န မနောမယော အတ္တပဋိလာဘောတိ သင်္ခ ဂစ္ဆတိ၊ အရူပေါ အတ္တပဋိလာဘောတွေဝ တသ္မိံ သမယေ သင်္ခ ဂစ္ဆတိ-ကို မှန်ကန်စွာ အနက်ပေးခဲ့ပါ။ (ဒီ၊၁။ ၁၈၄။ နေရင်း။ ၄၁၄။ ဌာ။ ၅၅၇။ ဘာဋီ။ ၄၁၃။)

(ဖြေ) စိတ္တ- စိတ္တ။ ယသ္မိံ သမယေ- အကြင်အခါ၌။ အရူပေါ- နာမ်ဖြစ်သော၊ အတ္တပဋိလာဘော- အတ္တဘောကိုရခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

၂-မှတ်။

တသ္မိံ သမယေ- ထိုနာမ်ဖြစ်သောအတ္တဘောကိုရသောအခါ၌၊ ဩဠာရိကော- ရုန့်ရင်းသော၊ အတ္တပဋိလာဘော- အတ္တဘောကိုရခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ ဣတိ သင်္ခ- ဤသို့သောရေတွက်ခြင်းသို့၊ နေဝ ဂစ္ဆတိ- မရောက်။

တသဗ္ဗနာမ်အစွဲ ၂-မှတ်၊ တျန် ၂-မှတ်။

မနောမယော- ဈာန် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ အတ္တပဋိလာဘော- အတ္တဘောကိုရခြင်းသည်။ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ ဣတိ သင်္ခ- ဤသို့သောရေတွက်ခြင်းသို့၊ န ဂစ္ဆတိ- မရောက်။ ၂-မှတ်။

တသ္မိံ သမယေ- ထိုနာမ်ဖြစ်သောအတ္တဘောကိုရသောအခါ၌၊ အရူပေါ- နာမ်ဖြစ်သော၊ အတ္တပဋိလာဘောတွေဝ- အတ္တဘောကိုရခြင်းဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ခ- ရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ- ရောက်၏။

တသဗ္ဗနာမ်အစွဲ ၁-မှတ်၊ တျန် ၁-မှတ်။

၅။ (မေး) ယံ ပန ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ အဘာသိ "ဟန္ဒ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ၊ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထာ"တိ ဣဒံ ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနံ-ကို အာကာရအတွင်းသွင်း၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။ (ဒီ၊ဌ၊၁။၁၇။ နေရင်း၊ ၁။ ၆၃။ ကူနီ၊ ၁။ ၁၁၃။ ဘာဋီ၊ ၁။ ၁၀၃။)

(ဖြေ) ပန- ပဌမဗုဒ္ဓဝစနမှတစ်ပါး ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနကိုဆိုဦးအံ့။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ- ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူခါနီးရာအခါ၌။ "ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့။ ဟန္ဒ- ငါတိုက်တွန်း၏။ ဒါနိ- ယခုအခါ၌။ ဝေါ- သင်ချစ်သား တို့ကို။ အာမန္တယာမိ- ငါဘုရားခေါ် တော်မူ၏။ (ဝါ) သိစေတော်မူ၏။ သင်္ခါရာ- ရုပ်,နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရတရား တို့သည်။ ဝယဓမ္မာ- ပျက်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ တုမှေ- သင်တို့သည်။ အပ္ပမာဒေန- မမေ့မလျော့သော သတိတရားဖြင့်။ သဗ္ဗကိစ္စာနိ- အလုံးစုံသော သီလ,သမာဓိ, ပညာကိစ္စတို့ကို။ (တနည်း) တိဝိဓ သိက္ခံ- သီလ,သမာဓိ,ပညာ သုံးဖြာသောသိက္ခာကို။ သမ္ပာဒေထ- ပြည့်စုံစေကြကုန်လော့။ ဣတိ- ဤသို့။ ယံဗုဒ္ဓဝစနံ-အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို။ အဘာသိ- မိန့်မြွက်တော်မူပြီ။ ဣဒံ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဤမြတ်စွာဘုရား၏စကားတော်သည်။ ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနံ- ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနမည်၏။

(ဤကား အာကာရအတွင်းသွင်း၍ အနက်ပေးပုံတည်း။) ၁၀-မှတ်။

၆။ (မေး) ယသ္မာ ပန ဗုဒ္ဓါနံ ကေဝလံပိ အာသပ္ပနာ ပရိသပ္ပနာ နတ္ထိ၊ ဗောဓိမဏ္ဍေယေဝ သဗ္ဗာ ကင်္ခါ ဆိန္နာ၊ တသ္မာ ဝိမတိစ္ဆေဒနာ ပုစ္ဆာပိ နတ္ထိယေဝ။ အဝသေသာ ပန ဒွေ ပုစ္ဆာ ဗုဒ္ဓါနံ အတ္ထိ-ကို ဒွေသချာ၏ သဒ္ဒါယျကို ဖော်၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။ (ဒီ၊ဌ၊၁။၆၈။ နေရင်း၊၁။ ၂၂၈၊ ၂၂၉။ ကူ၊၁။ ၃၇၆။ ဘာဋီ၊၁။၄၃၀)

(ဖြေ) ပန- အဖို့တစ်ပါးကိုဆိုဦးအံ့။ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ- ဘုရားရှင်တို့အား။ ကေဝလံပိ- တစ်ခုသောတရား၌လည်း။ အာသပ္ပနာ- ယုံမှားခြင်းသည်။ ပရိသပ္ပနာ- တွေးတောခြင်းသည်။ နတ္ထိ- မရှိ။ ဗောဓိမဏ္ဍေယေဝ- ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ပင်လျှင်။ သဗ္ဗာ- အလုံးစုံကုန်သော။ ကင်္ခါ- ယုံမှားခြင်းတို့ကို။ ဆိန္နာ- ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်။ ဝိမတိစ္ဆေဒနာ- ဝိမတိစ္ဆေဒနာမည်သော။ ပုစ္ဆာပိ- ပုစ္ဆာ သည်လည်း။ နတ္ထိယေဝ- မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ၅-မှတ်။
ပန- ဗျတိရိက်မှတပါး အနွယကိုဆိုဦးအံ့။ အဝသေသာ- ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဒိဋ္ဌဇောတပုစ္ဆာ, ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနပုစ္ဆာ, ဝိမတိစ္ဆေဒနပုစ္ဆာတို့မှကြွင်းကုန်သော။ ဒွေ- အနုမတိပုစ္ဆာ,ကထေတုကမျတာပုစ္ဆာ အားဖြင့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ပုစ္ဆာ- ပုစ္ဆာတို့သည်။ ဗုဒ္ဓါနံ- ဘုရားရှင်တို့အား။ အတ္ထိ- ရှိကုန်၏။

ဒွေသချာ၏ သဒ္ဒါယျ ၂-မှတ်၊ ကျန် ၃-မှတ်။

၇။ (မေး) ဣတိ ယထာ ပရိယန္တေ ဌတွာ ခိတ္တော သရော ရာဇာနံ န ပါပုဏာတိ၊ ဧဝံ ဇီဝကော ကောမာရဘစ္စော ရညော ပရိသံ သံဝိဒဟိတွာ အတ္တနာ ရညော အဝိဒူရေနေဝ ဂစ္ဆတိ-ကို "ယထာ,တထာ၊ ဥပမာမဟုတ်၊ ယင်းသို့ထုတ်မူ"စသော နိယံနှင့်အညီ အနက်ပေးခဲ့ပါ။ (ဒီ၊ဌ၊၁။၁၃၆။ နေရင်း၂။၄၄။ ကူ၊၂။၅၂။ ဘာဋီ၊၂။ ၂၆၉)

(ဖြေ) ဣတိ- ဤသို့။ ယထာ-ယေန အာကာရေန- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သံဝိဒဟိယမာနာယ- စီရင်အပ်သည်ရှိသော်။ ပရိယန္တေ- အစွန်၌။ ဌတွာ- ရပ်၍။ ခိတ္တော- ပစ်အပ်သော။ သရော- မြားသည်။ ရာဇာနံ- မင်းသို့။ န ပါပုဏာတိ- မရောက်။ ၅-မှတ်။

ဓဝံ-တေနာကာရေန- ထိုသို့မြွေမရောက်နိုင်လောက်အောင်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကော မာရာဘေစ္စာ- အဘယမင်းသားသည်ကောက်ယူ၍ မွေးစားအပ်သော။ ဇီဝကော- ဇီဝကသည်။ ရညော- အဇာတသတ်မင်း၏။ ပရိသံ- ပရိသတ်ကို။ သံဝိဒဟိတွာ- စီရင်၍။ အတ္တနော- မိမိသည်။ (ဝါ) ကိုယ်တိုင်။ ရညော- မင်း၏။ အဝိဒူရေနေဝ- အနီးမြင့်သာလျှင်။ ဂစ္ဆတိ- သွား၏။ (ဤကား "ယထာ, တထာ၊ ဥပမာမဟုတ်၊ ယင်းသို့ထုတ်မူ"စသော နိယံနှင့်အညီ အနက်ပေးပုံတည်း။)

၅-မှတ်။

၈။ (မေး) တာပသော "ကဿာ နု ခေါ ဣဓံ သတ္တာဟေနာပိ န ပုပ္ဖတိ၊ ဟန္ဒ နံ ဂဟေဿာမိ"တိ ဩတရိတွာ ဂဏှိ။ တံ တေန နာဠဝော ဆိန္နမတ္တံယေဝ ပုပ္ဖိတံ-ကို အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဒီ၄၊၁။ ၂၁၈။ နေရင်း။ ၂။ ၂၆၇။ တူနီ။ ၂။၃၃၁၊၃၃၂။ ဘာဋီ၊၃။ ၂၂၉)

(ဖြေ) တာပသော- ရသေ့သည်။ ကဿာ- အဘယ့်ကြောင့်။ ဣဓံ ပဒုမံ- ဤပဒုမ္မာကြာသည်။ သတ္တာဟေနာပိ- ခုနစ်ရက်ဖြင့်လည်း။ န ပုပ္ဖတိ နု ခေါ- မပွင့်သနည်း။ ဟန္ဒ- ယခု။ နံ ပဒုမံ- ထိုပဒုမ္မာ ကြာကို။ ဂဟေဿာမိ- ယူအံ့။ ဣတိ- ဤသို့။ မနသိကရိတွာ- နှလုံးသွင်း၍။ ဩတရိတွာ- သက် ဆင်း၍။ ဂဏှိ- ယူပြီ။ တံ ပဒုမံ-ထိုပဒုမ္မာကြာသည်။ (ဝါ) ကို။ တေန တာပသေန-ထိုရသေ့သည်။ နာဠတော- ရိုးတန်မှ။ ဆိန္နမတ္တံယေဝ-ဖြတ်အပ်ပြီး ကာမျှဖြစ်သော် သာလျှင်။ ပုပ္ဖိတံ- ပွင့်ပြီ။

၁၀-မှတ်။

၉။ (မေး) ဝဏ္ဏိဗ္ဗတာတိ ယေ "ဣဋ္ဌံ ဒိန္နံ, ကန္တံ, မနာပံ, ကာလေန, အနဝဇ္ဇံ ဒိန္နံ၊ ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒေယျ၊ ဂစ္ဆတု ဘဝံ ဖြဟ္မလောက"န္တိအာဒိနာ နယေန ဒါနဿ ဝဏ္ဏံ ထောမယမာနာ ဝိစရန္တိ-ကို နိသျည်းကျကျ အနက်ပေးခဲ့ပါ။ (ဒီ၄၊၁။ ၂၆၆။ နေရင်း။ ၂၃၉၉။ ကူနီ၊ ၂။၄၇၅။ ဘာဋီ၊၄။ ၂၄။)

(ဖြေ) ဝဏ္ဏိဗ္ဗတာတိ- ဝဏ္ဏိဗ္ဗကာဟူသည်ကား။ ယေ ဇနာ- အကြင်သူတို့သည်။ ဣဋ္ဌံ- လိုအပ်သော ဝတ္ထုကို။ တုမှေ- သင်တို့သည်။ ဒိန္နံ- ပေးလှူအပ်ပြီ။ ကန္တံ- နှစ်သက်အပ်သောဝတ္ထုကို။ ဒိန္နံ- ပေး လှူအပ်ပြီ။ မနာပံ- စိတ်နှလုံးကိုပွါးစေတတ်သောဝတ္ထုကို။ ဒိန္နံ- ပေးလှူအပ်ပြီ။ ကာလေန- လျောက် ပတ်သောအခါ၌။ ဒိန္နံ- ပေးလှူအပ်ပြီ။ အနဝဇ္ဇံ- အပြစ်မရှိသောဝတ္ထုကို။ ဒိန္နံ- ပေးလှူအပ်ပြီ။ ဒဒံ- ဒဒန္တော- လှူသောသူသည်။ (ဝါ) ပေးလှူစဉ်။ စိတ္တံ- စိတ်ကို။ ပသာဒေယျ- ကြည်လင်စေရာ၏။ ဘဝံ- အရှင်သည်။ ဖြဟ္မလောကံ- ဖြဟ္မာပြည်သို့။ ဂစ္ဆတု- ရောက်ပါစေ သတည်း။ ဣတိ အာဒိနာ- ဤသို့အစရှိသော။ နယေန- နည်းဖြင့်။ ဒါနဿ- အလှူ၏။ ဝဏ္ဏံ- ဂုဏ်ကျေးဇူးကို။ ထောမယမာနာ- ချီးမွမ်းကုန်လျက်။ ဝိစရန္တိ- လှည့်လည်ကုန်၏။ တေဇနာ- ထိုသူတို့သည်။ ဝဏ္ဏိဗ္ဗကာ- ဝဏ္ဏိဗ္ဗကတို့ မည်ကုန်၏။

၁၀။ (မေး) အာထဗ္ဗဏိကာ ကိရ အာထဗ္ဗဏံ ပယောဇေတွာ သတ္တံ သီသစ္ဆိန္နံ ဝိယ, ဟတ္ထစ္ဆိန္နံ ဝိယ, မတံ ဝိယ စ ကတွာ ဒဿေန္တိ။ တဿ ပုန ပါကတိကဘာဝံ ဒိဿာ သော ဒိဋ္ဌဂတိကော "နိရောဓာ ဝုဋ္ဌိတော အယ"န္တိ မညမာနော ဧဝမာဟ-ကို မှန်ကန်စွာ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဒီ၄၊၁။၃၀၄။ နေရင်း။ ၂။၄၈၅။ ကူနီ၊ ၂။ ၅၇၁။ ဘာဋီ၊၄။၁၇၆၊၁၇၇။)

(ဖြေ) ကိရ- ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့။ အာထဗ္ဗဏိကာ- အာထဗ္ဗဏဗေဒင်ကျမ်းကိုတတ်ကုန်သောသူတို့သည်။ အာထဗ္ဗဏံ- အာထဗ္ဗဏဗေဒင်ကို။ ပယောဇေတွာ- ယှဉ်စေ၍။ သတ္တုံ- သတ္တဝါကို။ သီသစ္ဆိန္နံ ဝိယ- စ-ပြတ်သော ဦးခေါင်းရှိသောသူကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဟတ္ထစ္ဆိန္နံ ဝိယ စ- ပြတ်သောလက်ရှိသောသူ ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ မတံ ဝိယ စ- သေသောသူကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ကတွာ- ပြု၍။ ဒဿေန္တိ- ပြကြကုန်၏။ ၄-မှတ်။

တဿ သတ္တဿ- သတ္တဝါ၏။ ပုန- တဖန်။ ပါကတိကဘာဝံ- ပင်ကိုသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒိသွာ- မြင်၍။ သော ဒိဋ္ဌဂတိကော- ထိုမိစ္ဆာအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အယံ သတ္တော- ဤသတ္တဝါ သည်။ နိရောဓာ- သညာ၏ချုပ်ခြင်းမှ။ (ဝါ) နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌိတော- ထပြီ။ ဣတိ- ဤသို့။ မညမာနော- အောက်မေ့မှတ်ထင်သည်။ ဟုတွာ- ဖြစ်၍။ ဧဝံ- ဤသို့ "သန္တိဟိ ဘော သမဏဗြာဟ္မဏာ မဟိဒ္ဓိကာ မဟာနုဘာဝါ"စသည်ဟူ၍။ (ဝါ) ဤသို့ "သန္တိဟိ ဘော သမဏဗြာဟ္မဏာ မဟိဒ္ဓိကာ မဟာနုဘာဝါ"စသောအခြင်းအရာအားဖြင့်သညာ၏ချုပ်ခြင်းကို။ အာဟ-ပြောဆိုပြီ။ ၆-မှတ်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာချတန်းရှိုးရှိုး။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ (ပဉ္စမနေ့)

၁၃၇၆-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း (၉)ရက် (၂၈-၃-၂၀၁၅) စနေနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

စာချတန်းရိုးရိုး

၁။ **(မေး)** ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ-ကို ယတော-၌ နှစ်နည်း၊ ယထာဘူတံ-ကို သဒ္ဒတ္ထကြံ၍ အနက် ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ ယသ္မာကာရဏာ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ **(၂-မှတ်)**

တစ်နည်း၊ ယတော၊ အကြင်အခါ၌။ **(၂-မှတ်)**

ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဆန္နံ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဖဿာယတနာနံ၊ ဖဿာယတနတို့၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့်ပေါင်းမိလတ်သော် ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း။ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ၊ ချုပ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း။ အဿာဒဉ္စ၊ သာယာအပ်သောသဘောကိုလည်းကောင်း။ အာဒီနဝဉ္စ၊ အပြစ်ကိုလည်း ကောင်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း။ **(၄-မှတ်)**

ယထာဘူတံ၊ အကြင်ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်း။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအား ဖြင့်သိ၏။ (ပါ-၄၂) သျှ-၉၉ **(၂-မှတ်)**

၂။ **(မေး)** တဿ ဧဝမဿ "အယံ အဟိ၊ အယံ ကရဏ္ဍော။ အညော အဟိ၊ အညော ကရဏ္ဍော၊ ကရဏ္ဍာတွေဝ အဟိ ဥဗ္ဘတော"တိ-ကို ကတ္တားထည့်၍ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) တဿ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဧဝံပရိဝိတက္ကော၊ သည်။ (ကတ္တား)။ အဿ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကိံ အဿဘဝေယျ၊ နည်းဟူမူကား။ အယံ၊ ကား။ အဟိ၊ မြွေတည်း။ အယံ၊ ကား။ ကရဏ္ဍော၊ အရေ ဟောင်းတည်း။ အဟိ၊ မြွေသည်။ အညော၊ တည်း။ ကရဏ္ဍော၊ သည်။ အညော၊ တည်း။ ကရဏ္ဍာတွေဝ၊ အရေဟောင်းမှသာလျှင်။ ပုရိသေန၊ ယောက်ျားသည်။ (ကတ္တား) အဟိ၊ မြွေကို။ ဥဗ္ဘတော၊ နုတ်အပ်၏။ ဣတိဧသောပရိဝိတက္ကော၊ သည်။ အဿဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။

(ပုရိသေန၊ ၃-မှတ်၊ ကျန် ၇-မှတ်၊ သျှ-၄၃၂/၃)

၃။ **(မေး)** အဝုသိတဝါယေဝ ခေါ ပန ဘော အယံ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဝုသိတမာနီ ကိမညတြ အဝုသိတတ္တာတိ-ကို လိုက်သင့်သောပုဒ်လိုက်၍ နိသျှည်းကျကျ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဘော၊ အမောင်တို့။ ပဿထ၊ ရှုကြကုန်လော့။ အမ္ဗဌော၊ အမ္ဗဋ္ဌမည်သော။ အယံမာဏဝေါ၊ ဤလုလင် သည်။ ခေါ ပန၊ စင်စစ်။ အဝုသိတဝါယေဝ၊ ဆရာကောင်းတို့၏ အထံ၌ မသင်ကြား မဆည်းကပ်ဖူးဘဲ လျက်လျှင်။ ဝုသိတမာနီ၊ ငါဆရာကောင်းတို့၏အထံ၌ သင်ကြားဆည်းကပ်ဖူး ၏ဟု၊ မညတိ၊ အောက်မေ့၏။ **(၃-မှတ်)**

အဝုသိတတ္တာ-အဝုသိတတ္တံ၊ ဆရာကောင်းတို့၏အထံ၌ မသင်ကြား မဆည်းကပ်ဖူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ အညတြ ဌပေတွာ၊ ကြဉ်ထား၍။ **(၃-မှတ်)**

ဖရုသဝစနသမုဒါစာရေ၊ ကြမ်းကြုတ်သောစကားကို ဆိုခြင်း၌။ **(၂-မှတ်)**

ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ ကိံအတ္ထိ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ **(၂-မှတ်)**

(ပါ-၈၅၊ သျှ-၂၀၉)

၄။ **(မေး)** တတြေကစ္စေ ဧဝမာဟံသု 'အဟေတူ အပ္ပစ္စယာ ပုရိသဿ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိပိ နိရုဇ္ဈန္တိပိ။ ယသ္မိံ သမယေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ သညီ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိ'-ကို တတြ-အစွဲမှန်စေလျက် ဟောတိ-၌ ကတ္တားထည့်၍ အနက် ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) တတြ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့တွင်။ **(၂-မှတ်)**

ဧကေစ္စေ၊ အချို့ကုန်သောသူတို့သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာဟံသု၊ ဆိုကုန်၏။ ကိံအာဟံသု၊ အဘယ်သို့ ဆိုကုန်သနည်း ဟူမူကား။ အဟေတူ၊ အကြောင်းမရှိကုန်ဘဲ။ အပစ္စယာ၊ ပစ္စည်းမရှိကုန်ဘဲ။ ပုရိသဿ၊ ၏။ သညာ၊ သညာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိပိ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်ကုန်၏။ နိရုဇ္ဈန္တိပိ၊ ချုပ်လည်း ချုပ်ကုန်၏။ **(၃-မှတ်)**

ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ ပုရိသဿ၊ ၏။ သညာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တသ္မိံ-သမယေ၊ ထိုသညာဖြစ်သောအခါ၌။ **(၂-မှတ်)**

သော ပုရိသော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ (ကတ္တား) **(၂-မှတ်)**

သညီ၊ သညာရှိသည်။ ဟောတိ။ **(၁-မှတ်)**

(ပါ-၁၆၈၊ သျှ-၃၆၇)

၅။ **(မေး)** ပဗ္ဗဇိတာနံ အပ္ပကမ္ပိ တေလံ ဝါ သပ္ပိံ ဝါ လဘိတွာ ဟသာမိပ္ပါယေန "အဇ္ဇ ဂါမေ တေလံ နဒီ မညေ သန္ဒတီ"တိ ပူရဏကထာနယေန-ပဝတ္တော အပ္ပသာဝဇ္ဇော "အဒိဋ္ဌံ ပန ဒိဋ္ဌ"န္တိ အာဒိနာ-နယေန ဝဒန္တာနံ မဟာသာဝဇ္ဇော-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းဖြင့် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ပဗ္ဗဇိကာနံ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့၏။ အပ္ပကမ္ပိ၊ အနည်းငယ်လည်းဖြစ်သော။ တေလံ ဝါ၊ ဆီကိုသော် လည်း ကောင်း။ သပ္ပိံ ဝါ၊ ထောပတ်ကိုသော်လည်းကောင်း။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ **(၂-မှတ်)**

ဟသာမိပ္ပါယေန၊ ရယ်ရွှင်ခြင်း၌ဖြစ်သောအလိုဖြင့်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဂါမေ၊ ရွာ၌။ တေလံ၊ ဆီသည်။ နဒီမညေ၊ မြစ်ကဲ့သို့။ သန္ဒတိ၊ စီး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပူရဏကထာနယေန၊ ဖြည့်စွက်ပြောဆို ကြောင်းနည်းဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ မုသာဝါဒေါ၊ မုသာဝါဒသည်။ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ နည်းသောအပြစ်ရှိ၏။ **(၄-မှတ်)**

ပန၊ ကား။ အဒိဋ္ဌယေဝ၊ မမြင်အပ်သောအကြောင်းအရာကိုပင်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီ။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဝဒန္တာနံ၊ ပြောဆိုသူတို့၏။ မုသာဝါဒေါ၊ မုသာဝါဒသည်။ မဟာသာဝဇ္ဇော၊ ကြီးသောအပြစ်ရှိ၏။ (ဋ္ဌ-၇၁၊ ဘာဋီ၊ ပ-၄၅၄) **(၄-မှတ်)**

၆။ **(မေး)** သော ပါစီနဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗတစ္ဆာယာယ ပါဝိသိ၊ တတ္ထ ပဗ္ဗတကူဋေန စန္ဒော ဆာဒိတော၊ ပဗ္ဗတစ္ဆာ- ယာယ စ ရုက္ခစ္ဆာယာယ စ အန္ဓကာရံ အဟောသီတိ-ကို သဗ္ဗနာမ် အစွဲမှန်စေလျက် အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) သောရာဇာ၊ ထိုအဇာတသတ်မင်းသည်။ **(၃-မှတ်)**
ပါစီနဒွါရေန၊ အရှေ့ဘက်တံခါးဖြင့်။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ ပဗ္ဗတစ္ဆာယာယ၊ တောင်ရိပ်ဖြင့်။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ **(၂-မှတ်)**
တတ္ထ၊ ထိုသရက်ဥယျာဉ်၌။ **(၂-မှတ်)**
ပဗ္ဗတကူဋေန၊ တောင်ထွတ်သည်။ စန္ဒော၊ လကို။ ဆာဒိတော၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်ပြီ။ ပဗ္ဗတစ္ဆာယာယစ၊ တောင်ရိပ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ရုက္ခစ္ဆာယာယစ၊ သစ်ပင်ရိပ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ အန္ဓကာရံ၊ အမိုက်တိုက်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ဥတ္တရဝိဟာရ-ဝါသီဂိုဏ်းဆရာတို့၏ အလိုတည်း။ (ဋ္ဌ-၁၃၇၊ ဘာဋီ) **(၃-မှတ်)**

(မေး) "တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ"န္တိ ပါသာဒိကသုတ္တေ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ သကလသာသနံ "ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ ဝုတ္တံ-ကို နိသျည်းကျကျ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ (ပ) သုပ္ပကာသိတန္တိ၊ တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ (ပ) သုပ္ပကာသိတံ ဟူသော။ ပါသာဒိကသုတ္တေ၊ ပါသာဒိကသုတ်၌။ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ၊ သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်းဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော။ သကလသာသနံ၊ အလုံးစုံသော သာသနာတော်ကို။ ဗြဟ္မစရိယန္တိ၊ ဗြဟ္မစရိယဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ **(၄-မှတ်)**
တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ထိုမြတ်သောအကျင့်ဟူသော အလုံးစုံသော သာသနာတော်သည်။ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ၊ ပြည့်စုံ သည်လည်းကောင်း။ ဖီတဉ္စ၊ ကြီးပွားသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ စည်ပင်သည်လည်း ကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဋ္ဌ-၁၆၁၊ ဘာဋီ၊ ဒု၊ ၄၃၄) **(၃-မှတ်)**

၈။ **(မေး)** ဒုတိယေန ဝေဿာရဇ္ဇေန စေတ္ထ ပုရိမသိဒ္ဓိ၊ ပဌမေန ဒုတိယသိဒ္ဓိ-ကို ဝေဿာရဇ္ဇေန-၌ အဘိဓေယျတ္ထ၊ ဧတ္ထ-၌ အစွဲမှန်စေလျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) စ၊ သည်သာမကသေး။ ဒုတိယေန၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ဝေဿာရဇ္ဇေန၊ အာသဝက္ခယဟူသော ဝေသာရဇ္ဇ ဉာဏ်ဖြင့်။ **(၃-မှတ်)**
ဧတ္ထ၊ ဤအရဟံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ, ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒတို့တွင် **(၃-မှတ်)**
ပုရိမသိဒ္ဓိ၊ ရှေ့ဖြစ်သောအရဟံအဖြစ်၏ ပြီးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဌမေန၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဝေသာ ရဇ္ဇေန၊ (ဗုဒ္ဓတ္တဟူသော) ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ဖြင့်။ ဒုတိယသိဒ္ဓိ၊ ဒုတိယဖြစ်သော သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓအဖြစ်၏ ပြီးခြင်း သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဋ္ဌ-၂၂၃၊ ဘာဋီ၊ တ၊ ၃၄၅) **(၄-မှတ်)**

၉။ **(မေး)** ရာဇာ သံသုမာရပတိတေန ထေရံ ဝန္ဒန္တော "နာဟံ အယျသာ အရဟတ္တံ ဝန္ဒာမိ၊ ပုထုဇ္ဇနဘူမိယံ ပန ဌတွာ ရက္ခိတသီလမေဝ ဝန္ဒာမိ"တိ အာဟ-ကို ရာဇာ၌ နာမတ္ထ၊ ဝန္ဒန္တော-ကို လက္ခဏကြံ၍ အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) ရာဇာ၊ တိဿမည်သော မဟာရာဇာသည်။ **(၃-မှတ်)**
သံသုမာရပတိတေန၊ မိကျောင်း၏ဝပ်ခြင်းနှင့်တူသော ဝပ်ပျပ်ခြင်းဖြင့်။ ထေရံ၊ မဟာထေရ်ကို။ **(၁-မှတ်)**
ဝန္ဒန္တော (လက္ခဏ) ရှိခိုးလတ်သော်။ **(၂-မှတ်)**
အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ အယျသာ၊ အရှင်၏။ အရဟတ္တံ၊ ရဟန္တာ၏အဖြစ်ကို။ ဝန္ဒာမိ၊ ရှိခိုးသည်မဟုတ်ပါ။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ပုထုဇ္ဇနဘူမိယံ၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်ရာအခိုက်အတန့်၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ရက္ခိတသီလမေဝ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သောသီလကိုသာ။ ဝန္ဒာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ (၄-၂၆၀၊ ဘာဋီ၊ တ၊ ၅၁၄) **(၄-မှတ်)**

၁၀။ **(မေး)** သာ တတ္ထ ဂတာ။ တာပသော ပဌမဒိဝသေ တံ ဒိသွာဝ ပလာယိတွာ ပဏ္ဏသာလံ ပါဝိသိ။ ဒုတိယဒိဝသေ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏေန ဘဂ္ဂေါ တံ ဟတ္ထေ အဂ္ဂဟေသိ-ကို သဗ္ဗနာမ် အစွဲမှန်စေလျက် အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) သာ၊ ထိုအလမ္ဗုသာနတ်ကညာသည်။ **(၃-မှတ်)**
တတ္ထ၊ ထိုမိဂသိင်္ဂရသေ့အထံသို့။ **(၃-မှတ်)**
ဂတာ၊သွားပြီ။ တာပသော၊ရသေ့သည်။ ပဌမဒိဝသေ၊ပဌမနေ့၌။ တံ၊ ထိုအလမ္ဗုသာနတ်ကညာကို။ဒိသွာဝ၊ မြင်လျှင်မြင်ချင်းပင်။ ပလာယိတွာ၊ ပြေး၍။ ပဏ္ဏသာလံ၊ သစ်ရွက်ကျောင်းသို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ **(၂-မှတ်)**

ဒုတိယဒိဝသေ၊ နှစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌။ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏေန၊ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏသည်။ ဘဂ္ဂေါ၊ ချိုးဖျက် အပ်သော ကုသလဇ္ဈာသယရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ တံ၊ ထိုအလမ္ဗုသာနတ်ကညာကို။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌၊ အဂ္ဂဟေသိ၊ ကိုင်ဆွဲပြီ။ (၄-၃၀၅၊ ဘာဋီ၊ စ၊ ၁၇၅) **(၂-မှတ်)**

ဆဆ❋လလ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရိုးရိုး ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ(ပဌမနေ့)

၁၃၇၇-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၃)ရက် (26-3-2016) စနေနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

၁။ **(မေး)** သော တတ္ထ ဟောတိ မနောမယော ပီတိဘက္ခော သယံပဘော အန္တလိက္ခစရော သုဘဋ္ဌာယီ၊ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌတိ-ကို မှန်စွာ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) သော သတ္တော-ထိုသတ္တဝါသည်၊ (နေရင်း)၊ ထိုပထမစျာန်သတ္တဝါသည်၊ (ဘာဋီ)၊ တတ္ထ-ထိုအောက်ပြဟ္မာ့ဘုံတို့၌(နေရင်း)၊ ထိုပထမစျာန်ပြဟ္မာ့ဘုံ၌၊ (ဘာဋီ)၊ မနောမယော-စျာန်စိတ်ဖြင့်ပြီးသည်၊ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပီတိဘက္ခော-ပီတိလျှင် အစာရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သယံပဘော-မိမိ၏ သာလျှင် အရောင်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အန္တလိက္ခစရော-ကောင်းကင်၌ကျက်စားသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သုဘဋ္ဌာယီ-တင့်တယ်သောဥယျာဉ် ဗိမာန် ပဒေသာပင်အစရှိသည်တို့၌ တည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ ဒီဃံ-ရှည်စွာသော၊ အဒ္ဓါနံ-ကာလပတ်လုံး၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏။

(ပါ၊ ပိုဒ်ရေ ၄၀၊ နှာ ၁၆၊နေရင်း ၆၁၊ဘာဋီ ပ၊ ၄၇၆)

မှတ်ချက်။ ။သော အစွဲ ၂-မှတ်၊ တတ္ထ အစွဲ ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်။

၂။ **(မေး)** တဿ ဧဝမဿ "အဟံ ခေါ ပုဗ္ဗေ ဒါသော အဟောသိံ အနတ္တာဓီနော ပရာဓီနော န ယေနကာမံဂမော၊ သောမှိ ဧတရဟိ တမှာ ဒါသဗျာ မုတ္တော အတ္တာဓီနော အပရာဓီနော ဘုဇိဿော ယေနကာမံဂမော" တိ-ကို အနက်အားဖြင့် အာကာရ-ကို အပြင်ထုတ်၍ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) တဿပုရိသဿ-ထိုယောကျ်ား၏၊ ဧဝံပရိဝိတက္ကော-ဤသို့သောအကြံသည်၊ အဿဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ကိံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ အဿ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာသနည်း၊ အဟံ-ငါသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဒါသော-ကျွန်သည်၊ အဟောသိံ-ဖြစ်ပြီ၊ အနတ္တာဓီနော-မိမိကိုယ်ကို အစိုးမရသည်၊ အဟောသိံ-ဖြစ်ပြီ၊ ပရာဓီနော- သူတစ်ပါးနှင့်စပ်သည်၊ အဟောသိံ-ဖြစ်ပြီ၊ယေန ကာမံဂမော- မိမိအလိုရှိတိုင်း သွားရသည်၊ န အဟောသိံ-မဖြစ်၊ သော အဟံ- ထိုငါသည်၊ ဧတရဟိ- ယခုအခါ၌၊ တမှာဒါသဗျာ-ထိုကျွန်အဖြစ်မှ၊ မုတ္တော-လွတ်သည်၊ အမှိ-ဖြစ်၏၊ အတ္တာဓီနော-မိမိကိုယ်ကို အစိုးရသည်၊ အမှိ-ဖြစ်၏၊ အပရာဓီနော-သူတစ်ပါးနှင့် မစပ်သည်၊ အမှိ-ဖြစ်၏၊ဘုဇိဿော-ဖျူစင်သည်၊ အမှိ-ဖြစ်၏၊

ယေနကာမံဂမော-အလိုရှိတိုင်းသွားရသည်၊ အမှို-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဧသောပရိဝိတက္ကော=ဤသို့သော အကြံသည်၊ အဿဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏။ (ပါ၊ ပိုဒ်ရေ ၂၂၁၊ နှာ ၆၉၊ နေရင်း ၁၆၁၊)

မှတ်ချက်။ ။အပြင်ထုတ်နည်း ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်၊

၃။ **(မေး)** အညဒတ္ထု မမညေဝ မညေ အနုဇဂ္ဃန္တာ၊ န မံ ကောစိ အာသနေနပိ နိမန္တေသိ၊ တယိဒံ ဘော ဂေါတမ နစ္ဆန္နံ၊ တယိဒံ နပ္ပတိရူပံ၊ ယဒိမေ သကျာ ဣဗ္ဘာ သန္တာ ဣဗ္ဘာ သမာနာ န ဗြာဟ္မဏေ သက္ကရောန္တိ-ကို ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) အညဒတ္ထု-စင်စစ်ကား၊ မမညေဝ-ငါကိုသာလျှင်၊ သန္တာယ-ရည်၍၊ အနုဇဂ္ဃန္တာ-ရယ်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့ အဟံ-ငါသည်၊ မညေ-မညာမိ-အောက်မေ့၏၊ (နေရင်း)၊ အညဒတ္ထု-စင်စစ်အားဖြင့်၊ မမညေဝ-အကျွန်ုပ်ကိုသာ၊ အနုဇဂ္ဃန္တာ-မညေ-ရည်စူး၍ရယ်မောကြကုန်၏ဟုထင်၏၊ (ဘာဋီ)၊ မံ-ငါ့ကို၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်၊ အာသနေနပိ-နေရာဖြင့်လည်း၊ န နိမန္တေတိ-မဖိတ်၊ ဣမေ-သကျာ-ဤသာကီဝင်မင်းမျိုးတို့သည်၊ ဣဗ္ဘာ-ကြွယ်ဝကုန်သည်၊ သန္တာ-ရှိကုန်လျက်၊ ဣဗ္ဘာ-ကြွယ်ဝကုန်သည်၊ သမာနာ-ဖြစ်ကုန်လျက်၊ ဗြာဟ္မဏေ-ပုဏ္ဏားတို့ကို၊ ယံ န သက္ကရောန္တိ-အကြင်ကြောင့် အရိုအသေမပြုကုန်၊ ဘောဂေါ တမ-အရှင်ဂေါတမ၊ တယိဒံ-တံ ဣဒံ အသက္ကာရကရဏာဒိကမ္မံ-ထိုအရိုအသေမပြုခြင်းစသော အမှုသည်၊နစ္ဆန္နံ- န ယုတ္တံ-မသင့်၊ ဘော ဂေါတမ-အရှင်ဂေါတမ၊ တယိဒံ တံဣဒံ အသက္ကာရကရဏာဒိကမ္မံ-ထိုအရိုအသေမပြုခြင်း စသော အမှုသည်၊ နပ္ပတိရူပံ- န အနုလောမံ- မလျောက်ပတ်။ (၄၊ ၂၁၀၊ နေရင်း ဒု၊၂၄၄)

မှတ်ချက်။ ။အနိယတ် နိယတ် အစဉ် ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်၊

၄။ **(မေး)** ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ ဗြဟ္မဝစ္ဆသီ အခုဒ္ဒါဝကာသော ဒဿနာယ၊ နာဿ ဣမိဿံ ပရိသာယံ သမသမော အတ္ထိ ဝဏ္ဏေန ဌပေတွာ သမဏံ ဂေါတမံ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဗြဟ္မဝဏ္ဏီ-မြတ်သောရွှေစင်နှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏၊ ဗြဟ္မဝစ္ဆသီ-ဗြဟ္မာမင်း၏ ကိုယ်နှင့်တူသော ကိုယ်ရှိ၏၊ ဒဿနာယ-ရှုခြင်းငှါ၊ အခုဒ္ဒါဝကာသော-မငယ်သောအရာရှိ၏၊ အဿ-ထိုအင်္ဂကမည်သော လုလင်အား၊-ဣမိဿံ ပရိသာယံ-ဤပရိသတ်၌၊ ဂေါတမံ-ဂေါတမမည်သော၊ သမဏံ-ရဟန်းကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ ဝဏ္ဏေန-အဆင်းအားဖြင့်၊ သမသမော-တစိတ်တဒေသမျှ တူသောသူသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ (နေရင်း)၊ သမဏံဂေါတမံ-ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊ အဿ-ထိုအင်္ဂက၏၊ ဣမိဿံ-ပရိသာယံ-၌၊ ဝဏ္ဏေန-အားဖြင့်၊ သမသမော-တူသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်တူသူသည်၊ (ဝါ) အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တူသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ။ (ပါ၊ပိုဒ်ရေ ၃၁၆၊နှာ ၁၁၆၊ နေရင်း ၂၇၉၊ဘာဋီ၊ တ၊ ၆၃၃) (ပါ၊ ပိုဒ်ရေ ၃၁၆၊ နှာ ၁၁၆၊ နေရင်း ၂၇၉၊ ဘာဋီ၊ တ၊ ၆၃၃)

မှတ်ချက်။ ။အဿ အစွဲ ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၈-မှတ်၊

၅။ **(မေး)** **ဟတ္ထာဘိဇပ္ပနန္တိ** ဟတ္ထာနံ ပရိဝတ္တနတ္ထံ မန္တဇပ္ပနံ၊ တသ္မိံ ကိရ မန္တေ သတ္တပဒန္တရေ ဌတွာ ဇပ္ပိတေ ဣတရော ဟတ္ထေ ပရိဝတ္တေတွာ ခိပတိ-ကို ဝါကျပရိဝတ္တနနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဟတ္ထာနံ-လက်နက်နှင့်တကွဖြစ်သောလက်တို့၏၊ (ပခုက္ကူ) လက်တို့ကို၊ (နေရင်း၊ဘာဋီ) ပရိဝတ္တနတ္ထံ-ပြန်လည်ရခြင်းအကျိုးငှါ၊ မန္တဇပ္ပနံ-မန္တန်ကိုစုပ်ခြင်းသည်၊ ဟတ္ထာဘိဇပ္ပနန္တိ-ဟတ္ထာဘိဇပ္ပနမည်၏၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ဟတ္ထာနံ-လက်နက်နှင့်တကွဖြစ်သောလက်တို့၏၊ (ပခုက္ကူ) လက်တို့ကို၊ (နေရင်း၊ဘာဋီ) ပရိဝတ္တနတ္ထံ-ပြန်လည်ရခြင်းအကျိုးငှါ၊ မန္တဇပ္ပနံ-မန္တန်ကို စုပ်ခြင်းသည်၊ ဟတ္ထာဘိဇပ္ပနန္တိ- ဟတ္ထာဘိဇပ္ပန မည်သနည်း၊ ကိရယသ္မာ-အကြင့်ကြောင့်၊ တသ္မိံ-မန္တေ-ထိုမန္တန်ကို၊ သတ္တပဒန္တရေ- ခုနစ်ဖဝါး၏အတွင်း၌၊ (ပခုက္ကူ) ခုနစ်လှမ်း၏အတွင်း၌၊ (နေရင်း၊ဘာဋီ) ဌတွာ-တည်၍၊ ဇပ္ပိတေ-စုပ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဣတရော-အခြားသော၊ ပုဂ္ဂလော-ရန်သူဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ပခုက္ကူ)၊ ဣတရော- သူတစ်ပါးသည်၊ (နေရင်း)၊ ဣတရော-အခြားသောရန်သူသည်၊ (ဘာဋီ)၊ ဟတ္ထေ-လက်နက်နှင့်တကွဖြစ်သောလက်တို့ကို၊ (ပခုက္ကူ)၊ လက်တို့ကို၊ (နေရင်း၊ဘာဋီ)၊ ပရိဝတ္တေတွာ-ပြန်လှန်၍၊ ခိပတိ-တစ်ပါးသောအရပ်သို့ပစ်ချ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဟတ္ထာနံ-လက်နက်နှင့်တကွ ဖြစ်သောလက်တို့၏၊ (ပခုက္ကူ) လက်တို့ကို၊ (နေရင်း၊ဘာဋီ) ပရိဝတ္တနတ္ထံ-ပြန်လည်ရခြင်းအကျိုးငှါ၊ မန္တဇပ္ပနံ-မန္တန်ကိုစုပ်ခြင်းသည်၊ ဟတ္ထာဘိဇပ္ပနန္တိ- ဟတ္ထာဘိဇပ္ပန မည်၏။ (ဋ၊ ၉၁၊ ပခုက္ကူ ပ-၆၄၈၊ နေရင်း ပ-၃၀၂၊ ဘာဋီ ပ-၅၈၀)

မှတ်ချက်။ ။ပရိဝတ္တနနည်း ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်၊

၆။ **(မေး)** ဧဝံ နိယတိယာ စ သင်္ဂတိယာ စ ဘာဝေန စ ပရိဏတာ နာနပ္ပကာရတံ ပတ္တာ။ ယေန ဟိ ယထာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သော တထေဝ ဘဝတိ၊ ယေန န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သော န ဘဝတီတိ ဒဿေတိ-ကို မှန်စွာ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဧဝံ-ဤသို့၊ နိယတိယာစ-မိမိတို့၏အမှတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (နေရင်း)၊ မြဲခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ (ဘာဋီ)၊ သင်္ဂတိယာစ-မိတို့၏ညွတ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ (နေရင်း) အဘိဇာတ် ဝယ် ပေါင်းရုံးခြင်း အပိုင်းအခြားဖြင့် လည်းကောင်း၊(ဘာဋီ)၊ဘာဝေနစ-မိမိတို့၏သဘောဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပရိဏတာနာ-နပ္ပကာရတံပတ္တာ- အထူးထူးအပြားပြား ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊ ဟိ-သစ္စံ-မှန်၏၊ ယေန-အကြင်သူသည်၊ ယထာယေနကာရဏေန-အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ- ဖြစ်ခြင်းငှါအလိုရှိ၏၊ တထေဝ-ထိုမိမိအလိုရှိတိုင်းသာလျှင်၊ ဘဝတိ-ဖြစ်၏၊ ယထာယေနကာရဏေန-အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊န ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ခြင်ငှါအလိုမရှိ၊ သော-ထိုသူသည်၊ န ဘဝတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊
(ပါ၊ ပိုဒ်ရေ ၂၆၅၊ နှာ ၈၆၊ နေရင်း ၂၀၆၊ ဘာဋီ တ၊ ၅၇၈)
(ဋ၊ ၁၄၆၊ နေရင်း ဒု၊ ၇၂၊ ဘာဋီ ဒု၊ ၃၂၈)

မှတ်ချက်။ ။ပါဠိဌာနုသာရီဖြစ်၍ သင့်သလို (၁၀)မှတ်ပေးပါ။

၇။ **(မေး)** အပိစ ယာယ သေ စက္ကာလော စေဝ ဟောတိ မလဥ္စ ပတိကုဌော၊ သာပိသာ ဝိပတ္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေ စ အတ္ထတော အသဒ္ဓိယာဒယော ပဥ္စမေ့ာ ဟောန္တိ-ကို သဗ္ဗနာမ်အစွဲများ မလွဲစေဘဲ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) အပိစအပရော-တစ်ပါးသော၊ နယော-နည်းကို၊ မယာ-ငါသည်၊ ဝုစ္စတေ-ဆိုအပ်၏၊ ယာယ-ဝိပတ္တိယာ-အကြင်ပျက်ခြင်းဖြင့်၊ သေဧသောဥပါသကော-ထိုဥပါသကာသည်၊ စက္ကာလောစေဝ-ဥပါသကာယုတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ မလဥ္စ-အညစ်အကြေးသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ပဋိကုဌောစ-စက်ဆုပ်အပ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ သာဝိပတ္တိ-ထိုပျက်ခြင်းကိုလည်း၊ အသာ-ထိုသီတင်းသည်၏၊ ဝိပတ္တီတိ-ဝိပတ္တိဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏၊ တေစ-ထိုယုတ်သော အကျင့်တရားတို့သည်၊ အတ္ထတော-သရုပ်အားဖြင့်၊ အသဒ္ဓိယာဒယော-ရတနာသုံးပါးတို့၌ မယုံကြည်ခြင်းအစရှိကုန်သော၊ ပဥ္စမေ့ာ-ငါးပါးသော တရားတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ (၄-၂၁၀၊ နေရင်း-၃-၂၄၄)

မှတ်ချက်။ ။ယာယနှင့် သာ အစွဲ ၂-မှတ်၊ သေနှင့် အသာ အစွဲ ၂-မှတ်၊ တေ အစွဲ ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၄-မှတ်။

၈။ **(မေး)** ကထံ ပနာဟံ ဘော တံ ဘဂဝန္တံ ဂေါတမံ ဇာနိဿာမိ၊ ယထာ သက္ကာ သော ဉာတုံ၊ တထာ မေ အာစိက္ခာဟီတိ အတ္တော-ကို ယထာ+တထာ ဥပမာမဟုတ် စသည်နှင့်ညီစေလျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဘော-အရှင်၊ အဟံ-ငါသည်၊ ကထံ ပန-အဘယ်သို့သော အကြောင်းဖြင့်၊ တံ ဘဂဝန္တံ ဂေါတမံ-ထိုအရှင်ဂေါတမကို၊ ဇာနိဿာမိ-သိရအံ့နည်း၊ ယထာယေနာကာရဏေန-အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အာစိက္ခိယမာနေ-ပြောကြားအပ်သည်ရှိသော်၊ သော အဟံ-ထိုငါသည်၊ (နေရင်း)၊ ထိုအရှင်ဂေါတမသည်၊ (ဘာဋီ)၊ ဉာတုံ-သိခြင်းငှါ၊ သက္ကာ-တတ်နိုင်၏၊ တထာတေနာကာရဏေန-ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မေ-ငါ့အား၊ အာစိက္ခာဟိ-ပြောကြားလော့၊ ဣတိ-ဤသည်လျှင်၊ အတ္တော-အနက်တည်း။ (၄၊ ၂၂၁၊ နေရင်း ၃၊ ၂၇၈၊ဘာဋီ တ-၃၂၅)

မှတ်ချက်။ ။ဆရာနည်း ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်။

၉။ **(မေး)** တထာကရဏေန စေတ္တ မုဒုဘာဝေါ၊ ကဏ္ဏသောတာနုမသနေန ဒီဃဘာဝေါ၊ နာသိကသောတာနုမသနေန တနုဘာဝေါ၊ နလာဋန္တာဒနေန ပုထုလဘာဝေါ ပကာသိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ကို ဧတ္ထအစွဲ မလွဲစေဘဲ ပကာသိတော၏ ကတ္တားပုဒ်ပါဝင်စေကာ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) စ-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ-ဤလျှာတော်ကို ပြရာ၌။ တထာကရဏေန-ထိုလျှာတော်ကို ပြုခြင်းဖြင့်။ ဇိဝှါယ-လျှာ၏။ မုဒုဘာဝေါ-နူးညံ့သည်၏အဖြစ်ကို။ ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပကာသိတော-ပြအပ်၏။ ကဏ္ဏသောတာ နုမသနေန-နားတွင်းတော်နှစ်ဖက်ကိုသုံးသပ်ခြင်းဖြင့်။ ဇိဝှါယ-လျှာ၏။ ဒီဃဘာဝေါ-ရှည်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပကာသိတော-ပြအပ်၏။ နာသိကသောတာနု-မသနေန-နှာခေါင်းတွင်းကို သုံးသပ်ခြင်းဖြင့်။

ဇိဝှါယ-လျှာ၏။ တနုဘာဝေါ-ပါးသည်၏အဖြစ်ကို။ (နေရင်း) သေးသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဘာဋီ) ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပကာသိတော-ပြအပ်၏။ နလာဋန္တာဒနေန-နဖူးစွန်းကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းဖြင့်။ ဇိဝှါယ-လျှာ၏။ ပုထုဘာဝေါ-ပြန့်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပကာသိတော-ပြအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော-ဤအနက်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။ (ဠ။၂၄၆။ နေရင်း၊၂။၃၄၄။ ဘာဋီ၊၃။၄၄၉။)

စတ္တ-အစွဲ (၂)မှတ်။ ကတ္တား (၂)မှတ်၊ ကြွင်း (၆)မှတ်။

၁၀။ **(မေး)** အယံ ရာဇာ မဟာဒါနံ ဒါတုကာမော၊ ဇနပဒေ စဿ ဗဟူ စောရာ၊ တေ အဝူပသမေတွာ ဒါနံ ဒေန္တဿ ခီရဒဓိတက္ကျလာဒိကေ ဒါနသမ္ဘာရေ အာဟရန္တာနံ နိပ္ပုရိသာနိ ဂေဟာနိ စောရာ ဝိလုမ္ပိဿန္တိ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) အယံ ရာဇာ-ဤမင်းသည်။ မဟာဒါနံ-ကြီးစွာသောအလှူကို။ ဒါတုကာမော-ပေးခြင်းငှါအလိုရှိ၏။ ဇနပဒေ စ-ဇနပုဒ်၌လည်း။ ဗဟူ စောရာ-ခိုးသူတို့ များကုန်၏။ တေ စောရာ-ထိုခိုးသူတို့ကို။ အဝူပသမေတွာ-မငြိမ်းစေမူ၍။ ဒါနံ-အလှူကို။ ဒေန္တဿ-ပေးသော။ အဿ ရညော-ထိုမင်း၏။ အတ္တာယ-အကျိုးငှါ။
ခီရဒဓိတက္ကျလာဒိကေ-နို့ရည်နို့မ်းဆန်အစရှိကုန်သော။ ဒါနသမ္ဘာရေ-အလှူ၏အဆောက်အဦးတို့ကို။ အာဟရန္တာနံ-ဆောင်ကုန်သောသူတို့၏။ နိပ္ပုရိသာနိ-ယောကျ်ားမရှိကုန်သော။ ဂေဟာနိ-အိမ်တို့ကို။ စောရာ-ခိုးသူတို့သည်။ ဝိလုမ္ပိဿန္တိ-ဖျက်ကုန်လတ္တံ့။ (ဠ၊၂၆၄။ နေရင်း၊၂။၃၉၂)

အဿအစွဲ ၂-မှတ်။ တေအစွဲ ၂-မှတ်။ ကြွင်း ၆-မှတ်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစဉ်တန်းရှိုးရှိုး ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ (ပထမနေ့)

၁၃၇၈-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁၂)ရက် (၂၄-၃-၂၀၁၇) သောကြာနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

၁။ **(မေး)** ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ သမဏာဝါ ဗြာဟ္မဏာဝါ သဿတဝါဒါ သဿတံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ ဣမေဟေဝ စတူဟိ ဝတ္ထူဟိ-ကို သနျှာ၏ သချေ်ယျ ပေါ်လွင်စေလျက် ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ယေ ကေစိ-အကြင်အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သော (ဟိ-အနက်မရှိ)၊ သမဏာဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာဝါ-လည်းကောင်း၊ သဿတဝါဒါ-မြဲသော အယူရှိကြကုန်သည်၊ (ဝါ) မြဲ၏ဟု ဖြစ်သော အယူရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အတ္တာနဉ္စ-ကို လည်း ကောင်း၊ လောကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ သဿတံ-မြဲ၏ဟူ၍၊ ပညပေန္တိ-ပညတ်ကြကုန်၏၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ တေ(သမဏ ဗြာဟ္မဏာ)တို့သည်၊ စတူဟိ-တစ်ဘဝမှ ဘဝသိန်းပေါင်းများစွာကို အောက်မေ့နိုင်ခြင်း၊ တစ်ဘဝမှစ၍ (၁၀)ပါးသော သံဝဋ္ဋကပ်၊ ဝိဝဋ္ဋကပ်တိုင်အောင် အောက်မေ့ နိုင်ခြင်း၊ တစ်ဘဝမှစ၍ (၄၀)သော သံဝဋ္ဋ ဝိဝဋ္ဋကပ်တိုင်အောင် အောက်မေ့နိုင်ခြင်း၊ ကြံဆခြင်းဟု ဆိုအပ်သော လေးပါးကုန်သော၊ ဣမေဟေဝ ဝတ္ထူဟိ-ဤအကြောင်းတို့ဖြင့် သာလျှင်၊ (အတ္တာနဉ္စ၊ လောကဉ္စ၊ သဿတံ၊ ပညပေန္တိ။)

(ဘာဋီဒု-၄၇၃၊ သချေ်ယျ-၄-မှတ်၊ ထည့်ပါဠိ-၂-မှတ်၊ ကြွင်း-၄-မှတ်)

၂။ **(မေး)** ပုဋ္ဌ မဟာရာဇ ယဒါကင်္ခသီတိ၊ ယထာနု ခေါ ဣမာနိ ဘန္တေ ပုထုသိပ္ပါယတနာနိ သေယျထိဒံ-ကို ကျနစွာ ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) မဟာရာဇ-မဟာရာဇာ၊ (ပဉှံ-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိတုံ-မေးခြင်းငှာ) ယဒိ အာကင်္ခသိ-အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ အလိုရှိလသော်) ပုဋ္ဌ-မေးလော့၊ (တစ်နည်း) မဟာရာဇ-မဟာရာဇာ၊ ယံ-အကြင်ပြဿနာကို၊ (ပုစ္ဆိတုံ-မေးခြင်းငှာ) အာကင်္ခသိ-အလိုရှိ၏။ (တံ-ထိုမေးလိုအပ်သောပြဿနာကို) ပုဋ္ဌ-မေးလော့၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ **(၄-မှတ်)**

ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဣမာနိ ပုထုသိပ္ပါယတနာနိ-ဤများစွာသော အတတ်တို့သည်။ (တစ်နည်း) ဣမာနိ ပုထုသိပ္ပါယတနာနိ-ဤအသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော များစွာသော အတတ်

တို့သည်။ (တစ်နည်း) ဣမာနိ-ပုထုသိပ္ပါယတနာနိ-ဤအသက်မွေးခြင်း၏ မှီရာဖြစ်သော များစွာသောအတတ်တို့သည်၊ (သန္တိ-ရှိပါကုန်၏၊)သေယျထိဒံ-ထိုအတတ်တို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။ **(၄-မှတ်)**

(တစ်နည်း) ဣဒံ ဣမေ-ဤအတတ်သည်တို့ဟူသည်၊ သေယျထာ (ကတမေ)-အဘယ်တို့နည်း။ (ဘာဋီ၊ ဒု၊ ၅၄၇) **(၂-မှတ်)**

၃။ **(မေး)** ပုန စ ပရံ မဟာလိ ဘိက္ခု တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမီ ဟောတိ၊ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ-၌ တိ သရုပ်ထုတ်လျက် ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) မဟာလိ-မဟာလိ၊ ပုန စ-တစ်ဖန်လည်း၊ အပရံ-နောက်တစ်မျိုးကား၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ **တိဏ္ဏံ-**ဒိဋ္ဌိ ပရာမာသ ဝိစိကိစ္ဆာအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော၊ သံယောဇနာနံ-တို့၏၊ ပရိက္ခယာ-အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့်၊ ရာဂဒေါသမောဟာနံ-တို့၏၊ တနုတ္တာ-နည်းပါးကုန်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ သကဒါဂါမီ-သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဝါ) တစ်ကြိမ်တစ်ခါသာ ပဋိသန္ဓေတည်နေ လာရောက်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သကိဒေဝ-တစ်ကြိမ်သာလျှင်၊ ဣမံလောကံ-ဤလူ့ပြည်သို့၊ အာဂန္တွာ-ပဋိသန္ဓေတည်နေလာ၍၊ ဒုက္ခဿ-ဝဋ်ဒုက္ခ၏၊ အန္တံ-အဆုံးအပိုင်းအခြားကို၊ ကရောတိ-ပြု၏။ **(တိ၊ သရုပ်-၅-မှတ်) (ကြွင်း၊ ၅-မှတ်)**

၄။ **(မေး)** သေယျထာပိ မာဏာဝ မဏိဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော-ကို ပါဌ်နုသာရီ နည်းကျကျ ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) မာဏာဝ-လုလင်၊ သေယျထာပိ-ဥပမာသော်ကား၊ မဏိဝေဠုရိယော-ပတ္တမြားကျောက်မျက်ရှင်သည်၊ သုဘော-အရောင်နှင့်ပြည့်စုံ၏၊ ဇာတိမာ-ဇာတ်နှင့်ပြည့်စုံ၏။ အဋ္ဌံသော-ရှစ်မြှောင့်ရှိ၏၊ သုပရိကမ္မကတော-ကောင်းစွာအပြေအပြစ်ပြုအပ်ပြီ၊ အစ္ဆော-ကြည်လင်၏၊ ဝိပ္ပသန္နော-အလွန်ကြည်လင်၏၊ အနာဝိလော-ကင်းသောညွှန့်ရှိ၏၊ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော-အလုံးစုံသောအခြင်းအရာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ (နေရင်း-၄၃၁)

၅။ **(မေး)** တထာ ပဌမံ ယေ တေ ပစုရာပရာဓာ သတ္တာ၊ တေ ယထာပရာဓံ ဧတ္ထ သာသိတာတိ ယထာပရာဓသာသနံ-ကို ပါဌ်သေသများ ထည့်စွက်လျက် ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) တထာ-ထိုဒေသနာဘေဒ၏ အကျယ်မှတစ်ပါး၊ (တီသု-သုံးပါးကုန်သော၊ ဧတ္ထ ဧတေသု-ပိဋကေသု-ဤပိဋကတ်တို့တွင်)၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာသော၊ (ဝိနယပိဋကံ-ဝိနည်းပိဋကတ်ကို)၊ ယေတေ သတ္တာ-အကြင်သတ္တဝါတို့သည်၊ ပစုရာပရာဓာ-များသောသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခြင်းဟုဆိုအပ်သော အပြစ်ရှိကုန်၏။ တေ သတ္တာ-ထိုသတ္တဝါတို့ကို၊ ယထာပရာဓံ-သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အပြစ်အားလျော်စွာ၊ ဧတ္ထ-ဧတသ္မိံ ဝိနယပိဋကေ ဤဝိနည်း ပိဋကတ်၌၊ (ဘ၀၀

တာ-သည်)ဘာသိတာ-ဆုံးမတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-တသ္မာ (ယထာပရာဓဘာသိတတ္တာ)- ထိုသို့သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခြင်းဟုဆိုအပ်သော အပြစ်အားလျော်စွာ ဆုံးမတော်မူအပ်ကုန်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယထာပရာဓသောသနံ-ယထာပရာဓသောသနာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

(ထည့်ပါဠိ-၄-မှတ်၊ စွေ့အစွဲ၊ ၂-မှတ်၊ ကြွင်း-၄-မှတ်) (ဘာဋီ၊ ပ၊ ၁၃၅)

၆။ **(မေး)** သကလံ သုတ္တန္တံ ဘဂဝါ ပရေသံ ပညာယ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌံ ပရမဂမ္ဘီရံ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပကာသေန္တော သူရိယော ဝိယ အန္ဓကာရံ ဒိဋ္ဌိဂတမဟန္ဓကာရံ ဝိဓမန္တော အဝေါစ-ကို ကျနစွာ ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) သကလံ-အလုံးစုံသော၊ ဣဒံ သုတ္တန္တံ-ဤသုတ်တော်ကို၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပရေသံ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ပညာယ-ပညာဖြင့်၊ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌံ-မရအပ်သော ထောက်တည်ရာရှိသော၊ ပရမဂမ္ဘီရံ-အလွန်နက်နဲသော၊ သဗ္ဗညုတညာဏံ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို၊ ပကာသေန္တော-ထင်ရှားပြတော်မူလျက်၊ သူရိယော-နေသည်၊ အန္ဓကာရံ-အမိုက်မှောင်ကို၊ (ဝိဓမတိ) ဝိယ-တိုက်လွှင့်ပယ်ဖျောက်သကဲ့သို့ (တထာ-ထို့အတူ၊) ဒိဋ္ဌိဂတမဟန္ဓကာရံ-မိစ္ဆာအယူတည်းဟူသော ကြီးစွာသောအမှောင်ကို၊ ဝိဓမန္တော-တိုက်လွှင့် ပယ်ဖျောက်တော်မူလျက်၊ အဝေါစ-မိန့်တော်မူပြီ။ **(ထည့် ပါဠိ၊ ၄-မှတ်၊ ကြွင်း-၆-မှတ်) (ဘာဋီ၊ ဒ၊ ၁၉၀)**

၇။ **(မေး)** ကဏှံ နာမ ဇနေသီတိ ကာဠဝဏ္ဏံ အန္တော ကုစ္ဆိယံယေဝ သဥ္ဇာတဒန္တံ ပရူဠ္ဌမဿုဒါဌိကံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ-ကို ကျနစွာ ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) ကဏှံ နာမ ဇနေသီတိ-ဟူသည်ကား၊ ကာဠဝဏ္ဏံ-မည်းနက်သောအဆင်းရှိသော၊ အန္တော ကုစ္ဆိယံယေဝ-ဝမ်းတွင်း၌ပင်၊ သဥ္ဇာတဒန္တံ-ကောင်းစွာပေါက်သော သွားရှိသော၊ ပရူဠ္ဌမဿုဒါဌိကံ-အပြားအားဖြင့် ပေါက်သော မုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်ရှိသော၊ ပုတ္တံ-သားကို၊ ဝိဇာယိ-မွေးဖွားပြီ။

(ဘာဋီ၊ တ၊ ၃၉၃)

၈။ **(မေး)** ဂုဏပရိပုဏ္ဏဘာဝေန ပုရေ ဘဝါတိ ပေါရီ၊ ပုရေ ဝါ ဘဝတ္တာ ပေါရီ၊ ပေါရိယာ နာဂရိကိတ္ထိယာ သုခုမာလတ္တနေန သဒိသာတိပိ ပေါရီ-ကို နိယမာနိယမနည်းအရ ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) (ယာ ဝါစာ-အကြင်စကားသည်)၊ ဂုဏပရိပုဏ္ဏဘာဝေန-ဂုဏ်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုရေ-ဂုဏ်တို့ဖြင့် ပြည့်ဖြိုးသည်၏အဖြစ်၌၊ ဘဝါ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (သာဝါစာ-သည်)၊ ပေါရီ-ပေါရီမည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ပုရေ-မြို့ကြီး ပြည်ကြီး၌၊ ဘဝတ္တာ-ဖြစ်ရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပေါရီ-ပေါရီ မည်၏။ **(၅-မှတ်)**

(ယာ-ဝါစာ-သည်) ပေါရိယာ-မြို့ကြီး ပြည်ကြီးသူနှင့်၊ နာဂရိကိတ္ထိယာ-မြို့ကြီးပြည်ကြီး၌ ဖြစ်သော မိန်းမနှင့်၊ သုခုမာလတ္တနေန-သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ သဒိသာ-တူ၏၊ ဣတိပိ-ထို့ကြောင့်လည်း၊ (သာဝါစာ-သည်)ပေါရီ-ပေါရီ မည်၏။ (ဘာဋီ၊ တ၊ ၄၇၇) **(၅-မှတ်)**

၉။ **(မေး)** ယညယဇနတ္ထာယ သုဇံ ဂဏှန္တေသု ဗြာဟ္မဏေသု ပဌမောဝါ ဒုတိယောဝါတိ-အတ္ထောကို သုဇံ၌ နှစ်နည်းကြံ၍ အတ္ထော၏ သမ္ဗန်ခံကာ ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) ယညယဇနတ္ထာယ-ယဇ်ကိုပူဇော်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ **သုဇံ-ယဇ်မှုယောင်းမကို (တစ်နည်း)သုဇံ-ယောင်းမဖြင့် ပေးအပ်သော ယဇ်စာယဇ်ထမင်းကို၊** ဂဏှန္တေသု-ကိုင်ယူကုန်သော၊ ဗြာဟ္မဏေသု-တို့တွင်၊ ပဌမောဝါ-ပဌမဖြစ်သော ပဓာနပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယောဝါ-ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ က္တတိ-ဤကား၊ **သုဇံ-ပဂ္ဂဏှန္တာနန္တိပဒဿ-သုဇံ-ပဂ္ဂဏှန္တာနန္တိပုဒ်၏၊** အတ္ထော-အနက်တည်း။(ဘာဋီ၊ တ၊ ၅၀၅)

(သုဇံ၊ ၂-မှတ်စီ၊ သမ္ဗန်၊ ၂-မှတ်၊ ကြွင်း၊ ၄-မှတ်)

၁၀။ **(မေး)** ဂရဟာယာတိ ပဥ္စသိခမုဏ္ဍကရဏံ ဂေါမယသိဥ္စနံ ဂီဝါယ ကုဒဏ္ဍကဗန္ဓနန္တိဧဝမာဒီနိ ကတွာ ဂရဟာပါပနေန ကို ကျနစွာ ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) ဂရဟာယာတိ-ကား၊ ပဥ္စသိခမုဏ္ဍကကရဏံ-ငါးခုသောဦးစွန်းကိုထား၍ ဦးပြည်းခေါင်းတုံးပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဂေါမယသိဥ္စနံ-နွားချေးဖြင့်သွန်းလောင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ ဂီဝါယ-လည်၌၊ ကုဒဏ္ဍကဗန္ဓနံ-လေးတောင်အောက်ယုတ်သော စက်ဆုပ်သည့် ဒုတ်ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဝါ)တောက်ဆွဲခြင်းလည်းကောင်း၊ က္တတိဧဝမာဒီနိ-ဤသို့ အစရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဂရဟာပါပနေန-ကဲ့ရဲ့ခြင်းသို့ ရောက်စေခြင်းဖြင့်၊ သမူဟနိဿာမိ-ကောင်းစွာဆွဲနုတ်ရတော့အံ့၊ (ဝါ)ပယ်နုတ်ရတော့အံ့၊ (ပခုက္က-၂-၄၇၀၊ နေရင်း-၂-၃၉၇)

ဿဿ◉ဿဿ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစဉ်တန်းရှိုးရှိုး ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ (ပဌမနေ့)

၁၃၇၉-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း (၇)ရက် (၂၃-၃-၂၀၁၈) သောကြာနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

၁။ **(မေး)** သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အမိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ အမိစ္စသမုပ္ပန္နံ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ ဒွီဟိ ဝတ္ထူဟိ-ကို ပညပေန္တိ-၏ ကတ္တားပုဒ် ထည့်လျက်လည်းကောင်း၊ ဒွီဟိ-၌ သင်္ချေယျတ္ထ ထင်စေလျက်လည်းကောင်း အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အမိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ၊ အကြောင်းကင်း၍ သတ္တဝါသင်္ခါရဖြစ်ကုန်၏ဟု အယူရှိကုန်သော။ ဧကေ၊ ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။

တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည် (ကတ္တားထည့်)။ **(၂-မှတ်)**

အတ္တာနဉ္စ၊ ခန္ဓာပဉ္စကဖြစ်သော အတ္တဘောကိုလည်းကောင်း။ လောကဉ္စ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရလောကကိုလည်းကောင်း၊ အမိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းကင်း၍ဖြစ်၏ ဟူ၍။

ဒွီဟိ၊ **အသညသတ်ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်ခြင်း, ကြံဆခြင်း, စုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော။** (သင်္ချေယျတ္ထ) **(၂-မှတ်)**

ဝတ္ထူဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ပညပေန္တိ၊ ပညတ်ကုန်၏။ (သီ၊ ပါဠိ၊ ၂၆။ သျှ၊ နေရင်းသျှ၊ ၈၂)

(ကြွင်း ၆-မှတ်)

၂။ **(မေး)** အယံ ဟိ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ပဥ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ ဒေဝေါ အညေ-ကို ဝေဒေဟိပုတ္တော-၌ နာမတ္ထ, သဒ္ဒတ္ထ, အဓိပ္ပါယတ္ထများ ထင်စေလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) မာဂဓော၊ မာဂဓတိုင်းကို အစိုးရသော။

ဝေဒေဟိပုတ္တော၊ ဝေဒေဟီပုတ္တမည်သော။ (နာမတ္ထ)

(ဝါ) ဝေဒေဟီမိဖုရား၏ သားဖြစ်သော (သဒ္ဒတ္ထ) **(၁-မှတ်)**

(ဝါ) ဉာဏ်ဖြင့် အားထုတ်တတ်သောကြောင့် ဝေဒေဟီအမည်ရှိသော မိဖုရား၏သားဖြစ်သော (ဝါ)ပညာရှိမိဖုရား၏ သားဖြစ်သော (အဓိပ္ပါယတ္ထ) **(၁-မှတ်)**

အဇာတသတ္တု၊ အဇာတသတ်အမည်ရှိသော။ အယံ ရာဇာ၊ ဤမင်းသည်။ (ဟိကားနိပါတ်) ပဥ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမပ္ပိတော၊ ခြံရံသည်ဖြစ်၍။ သမင်္ဂီဘူတော၊

ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဒေဝေါ အညော၊ နတ်သားကဲ့သို့။ ပရိစာရေတိ၊ ခံစားရ၏။

(သီ၊ ပါဠိ၊ ၅၆။ နေရင်းသျှ၊ ၁၄၀, ၁၄၂) **(ကြွင်း ၈-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ မာနတ္တမပါသော်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။

၃။ **(မေး)** တတ္ထ ယေ တေ မာဏဝကာ ဝါ မာဏဝိကာ ဝါ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ အဘိဝါဒေဿန္တိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေဿန္တိ ဝါ အာသနံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ ဒဿန္တိ စိတ္တံ ဝါ ပသာဒေဿန္တိ၊ တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ-ကို နိဿျည်းကျကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တတ္ထ၊ ထိုပေါက္ခရသာတိအမျိုး၌။ **ယေ တေ မာဏဝကာ ဝါ၊** အကြင်လုလင်ပျိုယောကျ်ားတို့သည်လည်းကောင်း။ **ယာ သာ မာဏဝိကာ ဝါ၊** အကြင်လုလင်ပျိုမိန်းမတို့သည်လည်းကောင်း။ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ၊ အရှင်ဂေါတမကို။ အဘိဝါဒေဿန္တိ၊ ရိုသေစွာ ရှိခိုးကုန်လတ္တံ့။ ပစ္စုဋ္ဌေဿန္တိ၊ ခရီးဦးကြိုဆိုကုန်လတ္တံ့။ အာသနံ ဝါ၊ နေရာကိုလည်းကောင်း။ ဥဒကံ ဝါ၊ ရေကိုလည်းကောင်း။ ဒဿန္တိ၊ လှူကုန်လတ္တံ့။ စိတ္တံ ဝါ၊ စိတ်ကိုမူလည်း။ ပသာဒေဿန္တိ၊ ကြည်ညိုစေကုန်လတ္တံ့။ တံ အဘိဝါဒနာဒိကမ္မံ၊ ထိုသို့ ရိုသေစွာရှိခိုးခြင်း အစရှိသောအမှုသည်။ တေသံ၊ ထိုသူတို့အား။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသောညဉ့်ပတ်လုံး။ **ဟိတာယ ဟိတံ ကာတုံ၊** စီးပွားခြင်းကို ပြုခြင်းငှါ။ **သုခါယ သုခံ ကာတုံ၊** ချမ်းသာခြင်းကို ပြုခြင်းငှါ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

(သီ၊ ပါဠိ၊ ၁၀၃။ နေရင်းသျှ၊ ၂၅၈, ၂၅၉) **(နိဿျည်းကျကျ-၁၀မှတ်)**

၄။ **(မေး)** ဘူတပုဗ္ဗံ ဗြာဟ္မဏ ရာဇာ မဟာဝိဇိတော နာမ အဟောသိ အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပဟူတဇာတရူပရဇတော ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော ပဟူတဓနဓညော ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော-ကို အနက်မှန်မှန် သမ္ဗန်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ဖြစ်၏။ အဍ္ဎော၊ ဥစ္စာနှင့်ပြည့်စုံသော။ မဟဒ္ဓနော၊ အလွန်များသော ဥစ္စာရှိထသော။ မဟာဘောဂေါ၊ များသော အသုံးအဆောင်ရှိထသော။ ပဟူတဇာတရူပရဇတော၊ များသောရွှေငွေရှိထသော။ ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော၊ များသော တန်ဆာ ရွှေခွက် ငွေခွက်အစရှိသော နှစ်သက်ခြင်းကိုပြုတတ်သော အဆောက်အဦဖြစ်သော ဥစ္စာရှိထသော။ ပဟူတဓနဓညော၊ များစွာမြှုပ်၍ထားသော ဥစ္စာစပါးရှိထသော။ ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော၊ ပြည့်စုံသောကျီကြရှိထသော။ မဟာဝိဇိတောနာမ၊ မဟာဝိဇိတအမည်ရှိသော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

(သီ၊ ပါဠိ၊ ၁၂၇။ နေရင်းသျှ၊ ၂၈၅, ၂၈၆) **(နိဿျည်းကျကျ-၁၀မှတ်)**

၅။ **(မေး)** တေသံ မဇ္ဈေ ဘဂဝါ ရတ္တကမ္ဗလပါကာရပရိက္ခိတ္တော ဝိယ ကဉ္စနထမ္ဘော၊ ရတ္တပဒုမ သဏ္ဍမဇ္ဈဂတာ ဝိယ သုဝဏ္ဏ နာဝါ၊ ပဝါဠဝေဒိကာပရိက္ခိတ္တော ဝိယ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ တာရာ ဂဏပရိဝါရိတော ဝိယ ပုဏ္ဏစန္ဒော၊ မိဂပက္ခီနမ္ပိ စက္ခူနိ ပီဏယတိ-ကို အနက်မှန်မှန်သမ္ဗန်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တေသံ ဘိက္ခူနံ၊ ထိုရဟန်းအပေါင်းတို့၏။ မဏ္ဍေ၊ အလယ်၌။ ဘာဝါ၊ သည်။ ရတ္တကမ္ဗလ ပါကာရပရိက္ခိတ္တော၊ နီသောကမ္ဗလာအရံတို့ဖြင့် ရံအပ်သော။ ကဥ္စနထမ္ဘော ဝိယ စ၊ ရွှေတိုင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ရတ္တပဒုမသဏ္ဍမဇ္ဈဂတာ၊ နီသောကြာပဒုမာ တောအုပ်၏ အလယ်၌သွားသော။ သုဝဏ္ဏနာဝါ ဝိယ စ၊ ရွှေလှေကဲ့သို့လည်းကောင်း။ပဝါဠဝေဒိကာ ပရိက္ခိတ္တော၊ သန္တာဖြင့် ပြုအပ်သော ပွတ်တိုင်တို့ဖြင့် ရံအပ်သော။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဝိယ စ၊ မီးပုံကြီး ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ တာရာဂဏပရိဝါရိတော၊ ကြယ်အပေါင်းတို့ဖြင့် ရံအပ်သော။ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ စ၊ လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ မိဂပက္ခီနမ္ပိ၊ သားငှက်တို့၏လည်း။ စက္ခူနိ၊ မျက်စိ တို့ကို။ ပီဏယတိ၊ နှစ်သက်စေသေး၏။

(သီ၊ ဋ၊ ၄၁။ နေရင်းသျှ၊ ပ၊ ၁၄၆) **(၁၀-မှတ်)**

၆။ **(မေး)** အရူပသမာပတ္တိနိမိတ္တံ ပန “အတ္ထာ”တိ သမာပတ္တိသညဥ္စ “သညာ”တိ ဂဟေတွာ ဝါ နိဂဏ္ဌာ ဒယော ဝိယ တက္ကမတ္တေနေဝ ဝါ “အရူပီ အတ္တာ ဟောတိ၊ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ သညီ”တိ နံ ပညပေန္တိ-ကို နိသျည်းကျကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အရူပသမာပတ္တိနိမိတ္တံ ပန၊ အရူပသမာပတ်၏အာရုံကိုကား။ “အတ္တာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ ဝါ။ ၍လည်းကောင်း။ အဿ၊ ထိုအရူပသမာပတ်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမာပတ္တိသညဉ္စ၊ သမာပတ်၌ဖြစ်သော သညာကိုလည်း။ “သညာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ ဝါ၊ ၍လည်းကောင်း။ နိဂဏ္ဌာဒယောဝိယ၊ နိဂဏ္ဌအစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ တက္ကမတ္တေနေဝ ဝါ၊ ကြံကာမျှဖြင့်သာ လည်းကောင်း။ အတ္တာ၊ သည်။ အရူပီ၊ ရုပ်မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အတ္တာ၊ သည်။ ပရံ မရဏာ၊ စုတိစိတ်၏အထက်၌။ အရောဂေါ၊ မြဲ၏။ နံ၊ ထိုရုပ်မရှိသော အတ္တဘောကို။ သညီတိ၊ သညာရှိ၏ဟူ၍။ ပညပေန္တိ၊ ပညတ်ကြကုန်၏။ (သီ၊ ဋ၊ ၁၀၉။ နေရင်းသျှ၊ ပ၊ ၃၆၃)**(၁၀-မှတ်)**

၇။ **(မေး)** ပဏ္ဍိတပတိရူပကာနဥ္ဟိ သန္တိကေ ကထေတုံ ဒုက္ခံ ဟောတိ၊ တေ ပဒေ ပဒေ အက္ခရေ အက္ခရေ ဒေါသမေဝ ဝဒန္တိ။ ဧကန္တပဏ္ဍိတာ ပန ကထံ သုတွာ သုကထိတံ ပသံသန္တိ-ကို ဟီနိပါတ်ပုဒ်၏ ဇာတကတ္ထ ထင်စေလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ဟိ ယသ္မာ၊ အကြောင်းကြောင့်။** ပဏ္ဍိတပတိရူပကာနံ၊ ပညာရှိအတုဖြစ်ကုန်သော သူတို့၏။ **သန္တိကေ၊ ၌။ ကထေတုံ၊ ငှါ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။**
တေ၊ ထိုပညာရှိအတုဖြစ်ကုန်သောသူတို့သည်။ ပဒေ ပဒေ၊ ပုဒ်တိုင်း ပုဒ်တိုင်း။ အက္ခရေ အက္ခရေ၊ အက္ခရာတိုင်း အက္ခရာတိုင်း။ ဒေါသမေဝ၊ အပြစ်ကိုသာလျှင်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။
ဧကန္တပဏ္ဍိတာ ပန၊ စင်စစ်ပညာရှိကုန်သောသူတို့သည်ကား။ ကထံ၊ ကို။ သုတွာ၊ ၍။ သုကထိတံ၊ ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သောစကားကို။ ပသံသန္တိ၊ ချီးမွမ်းကုန်၏။ (သီ၊ ဋ၊ ၁၄၄။ နေရင်းသျှ၊ ဒု၊ ၆၆)

(ဟီနိပါတ်ပုဒ်၏ ဇာတကတ္ထ ၃-မှတ်။ ကြွင်း ၇-မှတ်)

၈။ **(မေး)** သာဓု ဓမ္မရုစိ ရာဇာ၊ သာဓု ပညာဏဝါ နရော။
သာဓု မိတ္တာနမဒ္ဒုဗ္ဘော၊ ပါပဿာကရဏံ သုခံ-ကို နရော-၌ အဘိဓေယျတ္ထနှစ်နည်းကြံလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဓမ္မရုစိ၊ တရားတော်၌ နှစ်သက်ခြင်းရှိသော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ သာဓု၊ ကောင်း၏။ ပညာဏဝါ။ ပညာရှိသော။ **နရော၊ လူသည်(ဝါ) သတ္တဝါသည် (ဝါ) ယောကျ်ားသည်။** သာဓု၊ ကောင်း၏။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို။ အဒ္ဒုဗ္ဘော၊ မပြစ်မှားခြင်းသည်။ သာဓု၊ ကောင်း၏။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှုကို။ အကရဏံ၊ မပြုခြင်းသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်း အကြောင်းတည်း။

(သီ၊ ၌၊ ၁၅၄။ နေရင်းသျှ၊ ဒု၊ ၉၃)
(နရာ-၌ အဘိဓေယျတ္ထ ၄-မှတ်။ ကြွင်း ၆-မှတ်)

၉။ **(မေး)** "ဒဏ္ဍာကီရညော ကိသဝစ္ဆတာပသေ အပရဒ္ဓဿ အာဝုဓေဝ္ဂ္ဂိယာ သကလရဋ္ဌ ဝိနဋ္ဌ၊ နာဠိကေရော ပဉ္စသု တာပသသတေသု အဇ္ဇုနော စ အင်္ဂီရသေ အပရဒ္ဓေါ ပထဝိံ ဘိန္ဒိတွာ နိရယံ ပဝိဋ္ဌော"တိ စိန္တယန္တော ဘယေန ဇတံ သောတ္ထိ ဘဒ္ဒန္တေတိအာဒိဝစနံ အဝေါစုံ-ကို အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ကိသဝစ္ဆတာပသေ၊ ကိသဝစ္ဆရသေ့၌။ အပရဒ္ဓဿ၊ ပြစ်မှားခြင်းရှိသော။ ဒဏ္ဍာကီရညော၊ ဒဏ္ဍာကီမင်း၏။ သကလရဋ္ဌ၊ အလုံးစုံသောတိုင်းသည်။ အာဝုဓေဝ္ဂ္ဂိယာ၊ လက်နက်မိုယ်းပေါက်ဖြင့်။ ဝိနဋ္ဌ ကိရ၊ ပျက်စီးသတတ်။ နာဠိကေရော၊ နာဠိကေရ မင်းသည်။ ပဉ္စသု တာပသသတေသု၊ ငါးရာသောရသေ့တို့၌။ အပရဒ္ဓေါ၊ ပြစ်မှားသည်ဖြစ်၍။ အဇ္ဇုနော စ၊ အဇ္ဇုနမင်းသည်လည်း။ အင်္ဂီရသေ၊ အင်္ဂီရသရသေ့၌။ အပရဒ္ဓေါ၊ ပြစ်မှားသည်ဖြစ်၍။ ပထဝိံ၊ မြေကို။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ခွဲ၍။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝင်လေ၏။
ဣတိ၊ ဤသို့။ စိန္တယန္တော၊ ကြံကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘယေန၊ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ သောတ္ထိ ဘဒ္ဒန္တေတိအာဒိံ၊ သော။ ဇတံ ဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ လျှောက်ဆိုကုန်၏။

(သီ၊ ၌၊၂၃၇-၈။ နေရင်းသျှ၊ ဒု၊ ၃၂၁) **(၁၀-မှတ်)**

၁၀။ **(မေး)** ဣမိနာ ကိရ သဒိသော ကုပာကော ဒုလ္လဘော၊ ဘဂဝတိ ပနဿ အငါရဝံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဘောဂနာသနဘယာ ကုပာနဝသေန ဇဝံ ဝဒတိ-ကို သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏ အစွဲကို နာမတ္ထ ပေါ်အောင် စွဲလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ဣမိနာ ဗြာဟ္မဏေန၊ ဤသောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏားနှင့်။** သဒိသော၊ တူသော။ ကုပာကော၊ လျှို့ဝှက်တတ်သောသူကို။ ဒုလ္လဘော ကိရ၊ ရခဲသတတ်။
ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ **အဿ ဗြာဟ္မဏဿ၊ ထိုသောဏဒဏ္ဍပုဏ္ဏား၏။** ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ အငါရဝံ နာမ၊ မရိုသေခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘောဂနာသနဘယေန၊ စည်းစိမ်းပျက်အံ့သည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ကုပာနဝသေန၊ လျှို့ဝှက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဇဝံ ဣဒံ ဝစနံ၊ "အာသနာမေတံ ဘဝံ ဂေါတမော ပစ္စုဋ္ဌာနံ ဓာရေတု"ဟူသောစကားကို။ ဝဒတိ၊ လျှောက်၏။ (သီ၊ ၌၊ ၂၆၁။ နေရင်းသျှ၊ ဒု၊ ၃၈၆)
(သဗ္ဗနာမ်အစွဲနှင့် နာမတ္ထ ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်)

ဢဢ◉ဨဨ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရှိုးရှိုး ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ+အဋ္ဌကထာ (ပထမနေ့)

၁၃၈၀-ပြည့်နှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၉)ရက် (၂၉-၃-၂၀၁၉) သောကြာနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

==================

၁။ **(မေး)** ယေန မယံ ဘောတာ ဗြဟ္မုနာ နိမ္မိတာ၊ သော နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿတိ-ကို အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) မယံ၊ ငါတို့ကို။ ယေန ဘောတာ ဗြဟ္မုနာ၊ အကြင်ဗြဟ္မာသည်။ နိမ္မိတာ၊ ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်၏။ သော ဘဝံ ဗြဟ္မာ၊ ထိုအရှင်ဗြဟ္မာသည်။ နိစ္စော၊ ပဋိသန္ဓေတစ်ဖန်မယူသောအားဖြင့် မြဲ၏။ ဓုဝေါ၊ တစ်ဖန် မစုတေသောအားဖြင့် မြဲ၏။ သဿတော၊ မအိုသောအားဖြင့် မြဲ၏။ အဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ ဖောက်ပြန် သောသဘောမရှိ။ သဿတိသမံ၊ အမြဲတည်သော မြေကြီး, မြင့်မိုရ်တောင်, လ, နေတို့ကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ဌဿတိ၊ တည်လတ္တံ့။ (ဒီ ၁၊ ပါ၊ ၁၈။ နိသျ၊ ၆၅) **(၁၀-မှတ်)**

၂။ **(မေး)** မဟာရာဇ ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော နိဟတပစ္စာမိတ္တော န ကုတောစိ ဘယံ သမနုပဿတိ၊ ယဒိဒံ ပစ္စတ္ထိကတော-ကို ဆရာနည်းကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) မဟာရာဇ၊ မြတ်သောမင်းကြီး။ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော၊ ထိပ်၌ အဘိသိက်သွန်းပြီးထသော။ နိဟတပစ္စာမိတ္တော၊ သတ်အပ်ပြီးသောရန်သူရှိထသော (တစ်နည်း)ပယ်အပ်ပြီးသောရန်သူရှိထသော။ ခတ္တိယော၊ မင်းသည်။ တဿ ခတ္တိယဿ၊ ထိုမင်းအား။ ပစ္စတ္ထိကတော၊ ရန်သူကြောင့်။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ ဘယံ၊ အကြင်ဘေး သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တံ ဘယံ၊ ထိုဘေးသည်။ ကုတောစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရန်သူ ကြောင့်။ န သမနုပဿတိ၊ မမြင်။ (ဒီ ၁၊ ပါ၊ ၆၆။ နိသျ၊ ၁၅၂) **(၁၀-မှတ်)**

၃။ **(မေး)** ဧဝံ သုတေ ကုတ္တဝါလေဟိ ဝဋ္ဋဝါရဓေဟိ ဒီဃာဟိ ပတောဒလဋ္ဌီဟိ ဝါဟနေ ဝိတုဒေန္တာ ဝိပရိယာယန္တိ၊ သေယျထာပိ တွံ ဧတရဟိ သာစရိယကော-ကို ဥပမာအတွင်းသွင်းလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တွံ၊ သင်သည်။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ သာစရိယကော၊ ဆရာနှင့်တကွ။ ဝါဟနေ၊ ယာဉ်တို့ကို (တစ်နည်း) မြည်းတို့ကို။ ဝိတုဒေန္တာ၊ နှင်ကုန်လျက်။ ဝိပရိယာယသိ သေယျထာပိ၊ ထက်ဝန်းကျင် လည်သကဲ့သို့။ **(ဥပမာန)** **(၄-မှတ်)**

ဧဝံ၊ ဤအတူ။ တေ ဣသယော၊ ထိုရသေ့တို့သည်။ ကုတ္တဝါလေဟိ၊ ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်သော အမြီးရှိကုန်သော။ ဝဋ္ဋဝါရဓေဟိ၊ မြည်းဖြင့်ကသော ရထားတို့ဖြင့်။ ဒီဃာဟိ၊ ရှည်စွာကုန်သော။

ပတောဒလဋ္ဌိဟိ၊ ရထားနှင်တံတို့ဖြင့်။ ဝါဟနေ၊ ယာဉ်တို့ကို (တစ်နည်း) မြည်းတို့ကို။ ဝိတုဒေန္တာ၊ နှင်ကုန်လျက်။ ဝိပရိယာယန္တိ၊ ထိုမှဤမှလည်ကုန်၏။ **(ဥပမေယျ)**
ဇဝံ ဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားကို။ တေ တယာ၊ သင်သည်။ သုတေ သုတံ၊ ကြားဖူး၏လော့။ (ဒီ ၁၊ ပါ၊ ၉၈။ နေရင်း၊ ၂၄၂) **(၆-မှတ်)**

၄။ **(မေး)** သော တံ သာမညတ္ထံ အနနုပါပုဏိတွာ သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ "က္ကဒံ ဝေါ ဟိတာယ က္ကဒံ ဝေါ သုခါယာ"တိ-ကို သာမညတ္ထံ-၌ အဘိဓေယျတ္ထထင်စေလျက် အနက်အားဖြင့် အာကာရ အတွင်းသွင်း၍ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သော သတ္ထာ၊ ထိုဆရာသည်။ တံ သာမညတ္ထံ၊ ထိုသီလက္ခန်အစရှိသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းတည်း ဟူသော ရဟန်း၏အကျိုးသို့။ **(အဘိဓေယျတ္ထ)** အနနုပါပုဏိတွာ၊ မရောက်မူ၍။ သာဝကာနံ၊ တပည့်တို့အား။ "က္ကဒံ ဓမ္မဇာတံ၊ ဤသဘောတရားသည်။ ဝေါ၊ သင်တို့၏(တို့အား)။ ဟိတာယ-ဟိတံ ကာတုံ၊ အစီးအပွားကိုပြုခြင်းငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ က္ကဒံ ဓမ္မဇာတံ၊ ဤသဘောတရားသည်။ ဝေါ၊ သင်တို့၏ (တို့အား)။ သုခါယ-သုခံ ကာတုံ၊ ချမ်းသာခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏"။ က္ကတိ၊ ဤသို့။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟော၏။ (ဒီ ၁၊ ပါ၊ ၂၁၉။ နေရင်း၊ ၄၆၁)
(သာမညတ္ထံ၌ အဘိဓေယျတ္ထ ၂-မှတ်၊ အနက်အားဖြင့် အာကာရအတွင်းသွင်း ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၄-မှတ်)

၅။ **(မေး)** တတိယံ ဓမ္မပုဋ္ဌမတ္တေ "အဟံ မမာ"တိ သညိနော သတ္တာ ယထာဓမ္မံ ဇတ္တေ သာသိတာတိ **ယထာဓမ္မသာသနန္တိ** ဝုစ္စတိ-ကို ကာရဏ+ဖလကွဲပြားအောင် ဝါကျပရိဝတ္တနနည်းအားဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော အဘိဓမ္မပိဋကကို။ ယထာဓမ္မသာသနန္တိ၊ ယထာဓမ္မသာသနာ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော အဘိဓမ္မပိဋကကို။ ယထာဓမ္မသာသနန္တိ၊ ယထာဓမ္မသာသနာ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပါသနည်း။
ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဓမ္မပုဋ္ဌမတ္တေ၊ ပရမတ္ထတရားအစုမျှ၌။ "အဟံ၊ ငါသည်။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာတည်း"။ က္ကတိ သညိနော၊ ဤသို့ အမှတ်ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ယထာဓမ္မံ၊ ပရမတ္ထ တရားအားလျော်စွာ၊ ဇတ္တေ တေသွိံ ပိဋကေ၊ ဤအဘိဓမ္မာပိဋက၌။ သာသိတာ၊ ဆုံးမတော်မူအပ် ကုန်ပြီ။
က္ကတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော အဘိဓမ္မာပိဋကကို။ ယထာဓမ္မ-သာသနန္တိ၊ ယထာဓမ္မသာသနာ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဋ္ဌ၊ ၂၀။ နေရင်း၊ ပ၊ ၇၄။ ပခုက္ကူ၊ ပ၊ ၁၂၆။ ဘာဋီ၊ ပ၊ ၁၁၅) **(ဝါကျပရိဝတ္တနနည်းမှန်လျှင် ၁၀-မှတ်၊ မမှန်လျှင် ၆-မှတ်)**

၆။ **(မေး)** **က္ကမိနာ မယန္တိ** အတ္တနော ကမ္မဝသေန စုတာပိ ဥပပန္နာပိ စ ကေဝလံ မညနာမတ္တေနေဝ "က္ကမိနာ မယံ နိမ္မိတာ"တိ မညမာနာ ဝက်ဿဒ္ဒေန ဝက်အာဏာ ဝိယ ဩနမိတွာ တသောဝ ပါဒမူလံ ဂစ္ဆန္တီတိ-ကို ဥပမာအတွင်း သွင်းလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ဣမိနာ မယန္တိ** ဣမိနာ မယံ-ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကမ္မဝသေန၊ ကံ၏အစွမ်းကြောင့်။ (ဝါ)ကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စုတာပိ စုတေကုန်သော်လည်းကောင်း (ဝါ) ရွေ့လျားကြကုန်သော်လည်းကောင်း။ ဥပပန္နာပိ စ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း (ဝါ) ပဋိသန္ဓေနေကြကုန်သော်လည်းကောင်း။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ မညနာမတ္တေနေဝ၊ အောက်မေ့ကာမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဣမိနာ ဖြဟ္မုနာ၊ ဤအရှင်ဖြဟ္မာသည်။ မယံ၊ ငါတို့ကို။ နိမ္မိတာ၊ ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ "ဝင်္ကစ္ဆိဒ္ဒေန၊ ကောက်သောအပေါက်ဖြင့်။ ဝင်္ကအာဏိ၊ ကောက်သော တံကျင်သည် (ဝါ) ကောက်သောမယ်နသည်။ ဩနမတိ ဝိယ၊ ညွတ်သကဲ့သို့"။ **(ဥပမာ)** တထာ၊ ထို့အတူ။ ဩနမိတွာ၊ ညွတ်ကုန်၍။ တဿေဝ ဖြဟ္မုနော၊ ထိုဖြဟ္မာ၏သာလျှင်။ ပါဒမူလံ၊ ခြေရင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ (ဋ္ဌ၊ ၁၀၃။ နေရင်း၊ ပ၊ ၃၄၂။ ပခုက္ကူ၊ ပ၊ ၄၉၆။ ဘာဋီ၊ ဒု၊ ၈၃) **(ဥပမာအတွင်းသွင်းမှန်လျှင် ၁၀-မှတ်၊ မမှန်လျှင် ၆-မှတ်)**

၇။ **(မေး)** မဟာပလာလပုဉ္ဇတော ဟိ ပလာလံ နိက္ကမိတွာ ပဏ္ဍာရလေဏသဒိသေ အာလယေ ကရောန္တိ၊ ဂစ္ဆဂုမ္ဗာဒီနမ္ပိ ဥပရိ ပလာလံ ပက္ခိပိတွာ ဟေဋ္ဌာ နိသိန္နာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ-ကို တံ, ဧတံအစွဲများ မှန်ကန်စေလျက်, ဝုတ္တံ-၏ ကတ္တားပုဒ် ထည့်စွက်လျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ မဟာပလာလပုဉ္ဇတော၊ ကြီးစွာသော ကောက်ရိုးပုံမှ။ ပလာလံ၊ ကောက်ရိုးကို။ နိက္ကမိတွာ၊ ရုံးစု၍။ ပဏ္ဍာရလေဏသဒိသေ၊ တောင်ဝှမ်းလိုဏ်နှင့်တူသော (ဝါ) တောင်ဝှမ်းနှင့်လည်းတူ လိုဏ်နှင့်လည်းတူကုန်သော။ အာလယေ၊ နေရာတို့ကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ဂစ္ဆဂုမ္ဗာဒီနမ္ပိ၊ ချုံကြီးချုံငယ် အစရှိသည်တို့၏လည်း။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ပလာလံ၊ ကောက်ရိုးကို။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ နိသိန္နာ၊ နေကြကုန်လျက်။ သမဏဓမ္မံ၊ ရဟန်းတရားကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ **တံ ပလာလံ၊ ထိုကောက်ရိုးပုံကို**။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ **ဧတံ၊ ဤပလာလပုဉ္ဇ-ဟူသောသဒ္ဒါကို**။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ **(ကတ္တား)** ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဋ္ဌ၊ ၁၈၈။ နေရင်း၊ ဒု၊ ၁၈၁။ ပခုက္ကူ၊ ဒု၊ ၂၁၈။ ဘာဋီ-တ၊ ၁၁၉)

(တံ, ဧတံအစွဲ ၂-မှတ်စီ၊ ကတ္တား ၁-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်)

၈။ **(မေး)** အညေသု ဌာနေသု တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနမေတံ အဓိဝစနံ၊ ဣဓ ပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿေဝ-ကို အညအပါဒါန်ခံ၍ အဓိဝစနံ-၌ သဒ္ဒတ္ထ နှစ်နည်းမျှ ထင်စေလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သာမညဖလသုတ္တေတော၊ သာမညဖလသုတ်မှ။ **(အပါဒါန်)** အညေသု၊ တစ်ပါးကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။ ဧတံ ဝစနံ၊ ဤဓမ္မစက္ခု-ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ အောက်မဂ် တို့ကို။ အဓိဝစနံ၊ ဟောတတ်သောသဒ္ဒါတည်း။ (ဝါ) အထက်၌ ရွတ်ဆိုအပ်သောသဒ္ဒါတည်း။ (ဝါ) စွဲ၍ဖြစ်သောသဒ္ဒါတည်း။ (ဝါ) စပ်သောသဒ္ဒါတည်း။ **(သဒ္ဒတ္ထ)** ဣဓ ပန၊ ဤသာမညဖလသုတ်၌ကား။ (နိဝိဋ္ဌ၊ သော။ ဧတံ ဝစနံ၊ သည်။) သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿေဝ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ (ဋ္ဌ၊ ၂၁၂။ ဘာဋီ၊ တ၊ ၂၇၂) **(အညအပါဒါန် ၂-မှတ်၊ သဒ္ဒတ္ထ ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၄-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ အဓိဝစနံ-၌ သဒ္ဒတ္ထ တစ်နည်း ၂-မှတ်၊ နှစ်နည်း ၄-မှတ်ပေးရန်။

၉။ **(မေး)** ကသ္မာ ပန တသ္မိံ သမယေ စက်မန္တီတိ? ပဏီတဘောဇနပစ္စယသ္မ ထိနမိဒ္ဓသ္မ ဝိနောဒနတ္ထံ၊ ဒိဝါပဓာနိကာ ဝါ တေ၊ တာဒိသာနဉ္စ ပစ္ဆာဘတ္တံ စက်မိတွာ နှာယိတွာ သရီရံ ဥတုံ ဂါဟာပေတွာ နိသဇ္ဇ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာနံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ-ကို ကရောန္တာနံ-၌ လက္ခဏကြိယာပုဒ်၊ ဝိသေသနပုဒ် နှစ်မျိုးကြံလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုမွန်းတည်ရာအခါ၌။ စက်မန္တီတိ၊ စင်္ကြံသွားကြကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။
ပဏီတ ဘောဇနပစ္စယသ္မ၊ ပဏီတဘောဇဉ်ကို စားရခြင်းဟူသောအကြောင်းရှိသော။ ထိနမိဒ္ဓသ္မ၊ ထိနမိဒ္ဓကို။ဝိနောဒနတ္ထံ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ စက်မန္တိ၊ စင်္ကြံသွားကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။
ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဒိဝါပဓာနိကာ၊ နေ့၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့တည်း။
ဟိ၊ မှန်၏။ တာဒိသာနံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ပစ္ဆာဘတ္တံ၊ ဆွမ်း၏နောက်အဖို့၌။ စက်မိတွာ၊ စင်္ကြံကြပြီး၍။ နှာယိတွာ၊ ရေချိုးပြီး၍။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ ဥတုံ၊ အငွေ့ကို။ ဂါဟာပေတွာ၊ ယူစေပြီး၍။ နိသဇ္ဇ၊ ထိုင်၍။ သမဏဓမ္မံ၊ ရဟန်းတရားကို။ ကရောန္တာနံ၊ ပြုကုန်လတ်သော် **(ဤကား ကရောန္တာနံ-၌ လက္ခဏကြိယာပုဒ်)**
(တစ်နည်း) ပစ္ဆာဘတ္တံ၊ ဆွမ်း၏နောက်အဖို့၌။ စက်မိတွာ၊ စင်္ကြံကြပြီး၍။ နှာယိတွာ၊ ရေချိုးပြီး၍။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ ဥတုံ၊ အငွေ့ကို။ ဂါဟာပေတွာ၊ ယူစေပြီး၍။ နိသဇ္ဇ၊ ထိုင်၍။ သမဏဓမ္မံ၊ ရဟန်းတရားကို။ ကရောန္တာနံ၊ ပြုကုန်ကြသော။ တာဒိသာနံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော ရဟန်း တို့၏။ **(ဤကား ကရောန္တာနံ-၌ ဝိသေသနပုဒ်)**
စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဧကဂ္ဂံ၊ တစ်ခုတည်းသောအာရုံရှိသည် (ဝါ) တည် ကြည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဋ၊ ၂၂၄။ ဘာဋီ၊ တ၊ ၃၄၈-၃၄၉)
(ကရောန္တာနံ လက္ခဏကြိယာပုဒ်၊ ဝိသေသနပုဒ်တို့၌ ၂-မှတ်စီ၊ ကြွင်း ၆-မှတ်)
မှတ်ချက်။ ကရောန္တာနံ-ကို လက္ခဏ, ဝိသေသန သာမညပေးလျှင် အမှတ်ပြည့် မပေးရ။

၁၀။ **(မေး)** ကသ္မ ဗြဟ္မညာယ ပဇာယ။ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဒ္ဓါယပိ ဗြာဟ္မဏပဇာယ အဝိရုဒ္ဓေါ ဟိတသုခတ္ထိကော-ယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ကို မှန်ကန်စွာ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ကသ္မ၊ အဘယ်၏။ အပါပပုရေက္ခာရော၊ မကောင်းမှုကို ရှေ့၌ မထားသနည်း (ဝါ) မကောင်းမှုကို ရှေ့သွားမပြုသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဗြဟ္မညာယ၊ ဗြာဟ္မဏ(ပုဏ္ဏား)၏ သားဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ အပါပပုရေက္ခာရော၊ မကောင်းမှုကို ရှေ့သွားမပြုပါ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။ အတ္တနာ၊ မိမိနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ပဋိဝိရုဒ္ဓါယ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ ဗြာဟ္မဏပဇာယပိ၊ ပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း၏သော်မှလည်း (ဝါ)နှင့်သော်မှလည်း။ အဝိရုဒ္ဓေါ ၊ မဆန့်ကျင်ပါ။ဟိတသုခတ္ထိကောယေဝ၊ စီးပွားချမ်းသာကို အလိုရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဋ၊ ၂၅၅။ ဘာဋီ၊ တ၊ ၄၉၂-၄၉၃)
(၁၀-မှတ်)

****

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရှိုးရှိုး ॥ ॥ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ+အဋ္ဌကထာ (ပထမနေ့)

၁၃၈၂-ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆုတ်(၇)ရက် (၁၁-၇-၂၀၂၀) စနေနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ॥လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

================

၁။ **(မေး)** အယံ ခေါ ဘဝံ ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာနံ။

(ဖြေ) အယံ ခေါ ဘဝံ၊ ဤအရှင်သည်။ ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာတည်း။ မဟာဗြဟ္မာ၊ မဟာဗြဟ္မာတည်း။ အဘိဘူ၊ သူတစ်ပါးကို လွှမ်းမိုးနိုင်၏။ အနဘိဘူတော၊ သူတစ်ပါးတို့က မလွှမ်းမိုးအပ် မလွှမ်းမိုးနိုင်။ အညဒတ္ထု၊ စင်စစ်။ ဒသော၊ အလုံးစုံကို မြင်နိုင်၏။ ဝသဝတ္တီ၊ မိမိအလို၌ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ဣဿရော၊ ကမ္ဘာလောက၌ အစိုးရ၏။ ကတ္တာ၊ ပြုပြင်တတ်၏။ နိမ္မာတာ၊ ကမ္ဘာလောကကို ဖန်ဆင်းတတ်၏။ သေဋ္ဌော၊ ကမ္ဘာလောကထက် မြတ်၏။ သဇ္ဇိတာ၊ စီမံတတ်၏။ ဝသီ၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိ၏ (ဝါ) ဈာန်သမာပတ်၌ လေ့လာစွာ၏။ ဘူတဘဗျာနံ၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတ္တံ့သတ္တဝါတို့၏။ ပိတာ၊ ဖခမည်းတော်တည်း။ **(ဒီ-၁၊၁၇။ဘာဋီ-၂၊၄၇၇။) ၁၀-မှတ်**

အယံ ခေါ ဗြဟ္မာ၊ ဤအရှင်ဗြဟ္မာသည်။ မဟာဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာကြီးတည်း။ အဘိဘူ၊ ငါတို့၏အရှင်တည်း။ အနဘိဘူတော၊ သူတပါးတို့သည် နှိပ်စက်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်။ အညဒတ္ထု၊ စင်စစ်။ ဒသော၊ အလုံးစုံကို မြင်နိုင်၏။ ဝသဝတ္တီ၊ အလိုသို့ လိုက်စေတတ်၏။ ဣဿရော၊ အစိုးရတတ်၏။ အမှာကံ၊ ငါတို့ကို။ ကတ္တာ၊ ပြုပြင်တတ်၏။ နိမ္မာတာ၊ ဖန်ဆင်းတတ်၏။ သေဋ္ဌော၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်၏။ သဇိတာ၊ စီရင်အပ်၏။ ဝသီ၊ ဈာန်သမာပတ်၌ လေ့လာစွာ၏။ ဘူတဗျာနံ၊ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲသတ္တဝါတို့၏။ ပိတာ၊ အဘတည်း။ **(နေရင်းနိဿယ ၆၃) (မည်သည့်နိဿယဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။)**

၂။ **(မေး)** ယေ ခေါ ကေစိ ဣမသ္မိံ ဥဒကဒဟေ ဩဠာရိကာ ပါဏာ၊ သဗ္ဗေ တေ အန္တောဇာလီကတာ ဧတ္ထ သိတာဝ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ၊ ဧတ္ထ ပရိယာပန္နာ အန္တောဇာလီကတာဝ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ။

(ဖြေ) ဣမသ္မိံ ဥဒကဒဟေ၊ ဤရေအိုင်၌။ ယေကေစိ၊ အကြင်အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံကုန်သော။ ဩဠာရိကာ၊ ထင်ရှားကုန်သော။ ပါဏာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည် (ဝါ)တို့ကို။ အန္တောဇာလီကတာ၊ ပိုက်ကွန်၏ အတွင်း၌ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ၊ မြုပ်ကြပေါ်ကြကုန်သော်။ ဧတ္ထ၊ ဤပိုက်ကွန်၌။ သိတာဝ၊ မှီကုန်သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ၊ မြုပ်ကြပေါ်ကြကုန်၏။ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ၊ မြုပ်ကြပေါ်ကြ

သော်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ပရိယာပန္နာဝ၊ အကျုံးဝင်ကုန်သည်သာလျှင်။ အန္တောဇာလီကတာဝ၊ ပိုက်ကွန်၏ အတွင်း၌ ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတ္វာ၊ ဖြစ်၍။) ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ၊ မြုပ်ကြပေါ်ကြကုန်၏။
(ဒီ-၁၊၄၂။ဘာဋီ၊၂၅၃၅။) **၁၀-မှတ်**

ဣမသ္မိံ ဥဒကဒဟေ၊ ဤရေအိုင်၌။ ဩဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်သော။ ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်း ကုန်သော။ ပါဏာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ပါဏာ၊ တို့သည်။ အန္တောဇာလီကတာဝ၊ တံငါ၏ကွန်အတွင်း၌သာ တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤတံငါ၏ကွန်အတွင်း၌။ သိတာဝ၊ နစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟုတ္វာ၊ ၍။ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာပိ၊ ပေါ်ကုန်သော်လည်း။ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ၊ ပေါ်ကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤတံငါ၏ကွန်အတွင်း၌။ ပရိယာပန္နာ၊ ဖွဲ့မိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အန္တောဇာလီကတာဝ၊ တံငါ၏ ကွန်အတွင်း၌ ရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟုတ္វာ၊ ၍။ ဥမ္မုဇ္ဇမာနာပိ၊ ပေါ်ကုန်သော်လည်း။ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ၊ ပေါ် ကုန်၏။
(နေရင်းနိဿယ-၁၀၁) (မည်သည့်နိဿယဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။)

၃။ **(မေး)** အထ ခေါ ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ အဝိဒူရေ အမ္ဗဝနဿ အဟုဒေဝ ဘယံ၊ အဟု ဆမ္ဘိတတ္တံ၊ အဟု လောမဟံသော။

(ဖြေ) အထ ခေါ၊ ၌။ မာဂဓဿ၊ မာဂဓတိုင်းကို အစိုးရထသော။ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ၊ ဝေဒေဟီ အမည်ရှိသော မိဖုရား၏သားဖြစ်သော။ အဇာတသတ္တုဿ၊ အဇာတသတ်အမည်ရှိသော။ ရညော၊ မင်းအား။ အမ္ဗဝနဿ၊ သရက်ဥယျာဉ်၏။ အဝိဒူရေ၊ မနီးမဝေးသောအရပ်၌။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ အဟု-ဒေဝ၊ ဖြစ်သလျှင်ကတည်း။ ဆမ္ဘိတတ္တံ၊ ကိုယ်ခတ်ထရော်ရှိခြင်းသည် (ဝါ) ကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ အဟုဒေဝ၊ တည်း။ လောမဟံသော၊ အမွေးရွှင်ခြင်းသည် (ဝါ) ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းသည်။ အဟုဒေဝ၊ ဖြစ်သလျှင်ကတည်း။

(ဒီ-၁၊၄၆။နေရင်းနိဿယ-၁၁၄) **၁၀-မှတ်**

၄။ **(မေး)** ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ၊
ယေ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊
သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေ။

(ဖြေ) ဇနေတသ္မိံ၊ လူအပေါင်း၌။ ယေဇနာ၊ အကြင်လူတို့သည်။ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော၊ အမျိုးကို အောက်မေ့ တတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုအမျိုးကို အောက်မေ့တတ်ကုန်သော သူတို့တွင်။ ခတ္တိယော၊ မင်းမျိုးသည်။ သေဋ္ဌော၊ မြတ်၏။ ဒေဝမာနုသေ၊ နတ်လူအပေါင်း၌။ ယော ဇနော၊ အကြင် လူသည်။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ ဝိဇ္ဇာစရဏနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သော၊ ထိုဝိဇ္ဇာစရဏနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်။ သေဋ္ဌော၊ မြတ်၏။ **(ဒီ-၁၊၉၂။နေရင်းနိဿယ-၂၂၆)**

ဇနေတသ္မိံ၊ ၌။ (ဝါ)တွင်။ ယေ၊ တို့သည်။ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော၊ အနွယ်ကို အားကိုးရာဟု ပြုကြကုန်၏။ တေသု၊ အနွယ်ကို အားကိုရာဟု ပြုကြကုန်သော ထိုလူတို့တွင်။ ခတ္တိယော၊

ခတ္တိယဇာတ်ရှိသူသည်။ သေဋ္ဌော၊ အမြတ်ဆုံးတည်း။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ ဝိဇ္ဇာစရဏနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သော၊ ထိုဝိဇ္ဇာစရဏနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေဝမာနုသေ၊ နတ်လူအပေါင်း၌ (ဝါ)တွင်။ သေဋ္ဌော၊ အမြတ်ဆုံးတည်း။ **၁၀-မှတ်**

(ဘာဋီ-၃၊၅၉၂) (မည်သည့်နိဿယဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။)

၅။ **(မေး)** တတ္ထ ကေစိ ဟတ္ထံ ခိပန္တိ၊ ကေစိ ပါဒံ၊ ကေစိ ဝိပ္ပလပန္တိ၊ ကေစိ နိလ္လာလိတဇိဝှါ ပဋ္ဌရိတခေဠာ ဒန္တေ ခါဒန္တာ ကာကစ္ဆမာနာ ဃရုဃရုပဿာသိနော သယန္တိ။

(ဖြေ) တတ္ထ၊ ထိုမိမိ၏ပရိသတ်၌။ ကေစိ၊ အချို့သောပရိစိုဇ်တို့သည်။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ခိပန္တိ၊ ပစ်လွှင့်ကြကုန်၏။ ကေစိ၊ သည်။ ပါဒံ၊ ကို။ (ခိပန္တိ၊ ကုန်၏။) ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝိပ္ပလပန္တိ၊ အထူးထူးအပြားပြား ပြောဆိုကြကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ နိလ္လာလိတဇိဝှါ၊ ထွက်သောလျှာ ရှိကြကုန်သည်။ ပဋ္ဌရိတခေဠာ၊ ယိုစီးသောတံတွေးရှိကြကုန်သည်။ ဒန္တေ၊ သွားတို့ကို။ ခါဒန္တာ၊ ခဲကြကုန်သည်။ ကာကစ္ဆမာနာ၊ ကျီး၏ အသံနှင့်တူသောအသံကို ဆိုကြကုန်သည်။ ဃရုဃရုပဿာသိနော၊ ဃရုဃရု-ဟူသော ရှူသက်ရှိကြကုန်သည်။ ဟုတ္ဘာ၊ ၍။ သယန္တိ၊ အိပ်ပျော်နေကြကုန်၏။ **(ဒီ-ဋ္ဌ၊၁၄၃။ဘာဋီ-၁၊၂၇၂)** **၁၀-မှတ်**

တတ္ထ၊ ထိုသုပ္ပိယ၏ပရိသတ်တို့တွင်။ ကေစိ၊ အချို့သောပရိစိုဇ်တို့သည်။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ခိပန္တိ၊ ပစ်လွှင့်ကြကုန်၏။ ကေစိ၊ သည်။ ပါဒံ၊ ကို။ (ခိပန္တိ၊ ကုန်၏။) ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝိပ္ပလပန္တိ၊ ယောင်ယမ်း ကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ နိလ္လာလိတဇိဝှါ၊ ထွက်သောလျှာရှိကြကုန်သည်။ ပဋ္ဌရိတခေဠာ၊ ယိုစီးသော တံတွေးရှိကြကုန်သည်။ ဒန္တေ၊ သွားတို့ကို။ ခါဒန္တာ၊ ခဲကြကုန်သည်။ ကာကစ္ဆမာနာ၊ ကျီး၏အသံနှင့် တူသောအသံကို ဆိုကြကုန်သည်။ ဃရုဃရုပဿာသိနော၊ ချုတ်ချုတ်မည်သော ထွက်သက် ဝင်သက် ရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ သယန္တိ၊ အိပ်ပျော်နေကြကုန်၏။ **(နေရင်းနိဿယ-၁၊၁၅၃)**

(မည်သည့်နိဿယဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။)

၆။ **(မေး)** **ဂမ္ဘီရာ**တိ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဝိယ မကသတုဏ္ဍသူစိယာ အညတြ တထာဂတာ အညေသံ ဉာဏေန အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ။

(ဖြေ) **ဂမ္ဘီရာ**တိ၊ ကား။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ မကသတုဏ္ဍသူစိယာ၊ ခြင်၏နှုတ်သီးတည်း ဟူသော အပ်ဖြင့်။ (အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌော) ဝိယ၊ မရအပ်သောထောက်တည်ရာရှိသကဲ့သို့ (ဝါ) ထောက်တည်ရာ မရနိုင် သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ တထာဂတာ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အညတြ၊ ကြဉ်ထား၍။ အညေသံ၊ မြတ်စွာ ဘုရားမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ၊ မရအပ်သော ထောက်တည်ရာရှိကုန်သော။

(ဒီ-ဋ္ဌ၊၁၉၃။နေရင်းနိဿယ- ၁၊၃၀၆။ဘာဋီ-၂၊၄။) **၁၀-မှတ်**

၇။ **(မေး)** **ရာဇဂဟေ**တိ ဧဝံ နာမကေ နဂရေ။ တဉ္စ မန္ဓာတုမဟာဂေါဝိန္ဒာဒီဟိ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ ရာဇဂဟန္တိ ဝုစ္စတိ။

(ဖြေ) **ရာဇဂဟေ**တိ၊ ရာဇဂဟေဟူသည်ကား။ ဧဝံ နာမကေ၊ ဤသို့ရာဇဂြိုဟ်အမည်ရှိသော။ နဂရေ၊ မြို့၌။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ (နေရင်း) အကြောင်းကို ပြဦးအံ့ (ဘာဋီ) တံ နဂရံ၊ ထိုမြို့ကို။ မန္ဓာတု မဟာဂေါဝိန္ဒာဒီဟိ၊ မန္ဓာတ်စကြာမင်း, မဟာဂေါဝိန္ဒပုရောဟိတ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရာဇဂဟန္တိ၊ ရာဇဂဟ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ **(နေရင်းနိဿယ-၂၂။ဘာဋီ-၂၂၀၁။ပခုက္ကူနိဿယ-၂၄။)** **၁၀-မှတ်**

၈။ **(မေး)** **ဝိဏ္ဍာဒါယကာ**တိ သာဟသိကမဟာယောဓာ။ တေ ကိရ ပရသေနံ ပဝိသိတွာ ပရသီသံ ပိဏ္ဍာမိဝ ဆေတွာ ဆေတွာ ဒယန္တိ၊ ဥပ္ပတိတွာ ဥပ္ပတိတွာ နိဂ္ဂစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော။

(ဖြေ) **ဝိဏ္ဍာဒါယကာ**တိ၊ ပိဏ္ဍာဒါယကာဟူသည်ကား။ သာဟသိကမဟာယောဓာ၊ အဆောတလျင် ပြုတတ်သောသူရဲကောင်းကြီးတို့တည်း။ ကိရ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ တေ၊ ထိုသူရဲကောင်းကြီးတို့သည်။ ပရသေနံ၊ တစ်ဖက်သောရန်သူစစ်တပ်သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ပရသီသံ၊ တစ်ဖက်သောရန်သူ၏ ဦးခေါင်းကို။ ပိဏ္ဍာမိဝ၊ အသားဆိုင်ကိုကဲ့သို့ (ဝါ) ထန်းသီးခိုင်ကဲ့သို့။ ဆေတွာ ဆေတွာ၊ ဖြတ်၍ဖြတ်၍။ ဒယန္တိ၊ ခုန်ထွက်တတ်ကုန်၏။(ဘာဋီ) ဥပနယန္တိ၊ ဆောင်ကြကုန်၏။ (ပခုက္ကူ) ဥပ္ပတိတွာ ဥပ္ပတိတွာ၊ ခုန်လွှား၍ ခုန်လွှား၍။ နိဂ္ဂစ္ဆန္တိ၊ ထွက်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ **(ဘာဋီ-၂၂၉၉။ပခုက္ကူနိဿယ-၂၆၇။)** **၁၀-မှတ်**

၉။ **(မေး)** ဘဂဝါ ကိရ သဒေဝကဿ လောကဿ မဂ္ဂဒေသကောပိ သမာနော "သကလေ တိဂါဝုတေ မဂ္ဂေ သာမဏေရံ ဒဋ္ဌုံ လစ္ဆာမီ"တိ တံ မဂ္ဂဒေသကံ အကာသိ။

(ဖြေ) ဘဂဝါ၊ သည်။ သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ မဂ္ဂဒေသကော၊ နတ်ပြည်ခရီး နိဗ္ဗာန်ခရီးကို ညွှန်ပြတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးမြတ်သည်။ သမာနောပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ "အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ သကလေ၊ အလုံးစုံသော။ တိဂါဝုတေ၊ သုံးဂါဝုတ်ရှိသော။ မဂ္ဂေ၊ လမ်းခရီး၌။ သာမဏေရံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌုံ၊ ကြည့်ရှုရခြင်းငှါ။ လစ္ဆာမိ၊ ရပေတော့အံ့"။ ဣတိ မနသိကာရာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း ခြင်းကြောင့်။ တံ သာမဏေရံ၊ ထိုသာမဏေကို။ မဂ္ဂဒေသကံ၊ ခရီးညွှန်ကို (ဝါ) လမ်းညွှန်ကို။ အကာသိ ကိရ၊ ပြုတော်မူပြီးတဲ့။
(ဒီ-ဌ၊၁၊၂၁၄။ပခုက္ကူနိဿယ-၂၃၂၀။) **၁၀-မှတ်**

ဘဂဝါ၊ သည်။ သဒေဝကဿ၊ သော။ လောကဿ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ မဂ္ဂဒေသကော၊ သုဂတိလမ်း နိဗ္ဗာန်လမ်းကို ညွှန်ပြသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာနောပိ၊ လည်း။ "သကလေ၊ သော။ တိဂါဝုတေ၊ သော၊ မဂ္ဂေ၊ ၌။ သာမဏေရံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌုံ၊ ကြည့်ရှုခြင်းငှါ။ လစ္ဆာမိ၊ ရတော်မူလိမ့်မည်"။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း တော်မူ၍ (ဝါ)မူခြင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုသာမဏေကို။ မဂ္ဂဒေသကံ၊ လမ်းညွှန်ပြသူကို။ အကာသိကိရ၊ ပြုတော်မူသတတ်။ **(ဘာဋီ-၃၊၂၈၃၊၂၈၄။)**
(မည်သည့်နိဿယဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။)

၁၀။ **(မေး)** ဒွါရံ ကိရ အတိဉပရိ အမနုဿာ အတိဟေဋ္ဌာ ဒီဃဇာတိကာ ကောဋ္ဋေန္တိ။ တထာ အနာကောဋ္ဋေတွာ မဋ္ဌေ ဆိဒ္ဒသမီပေ ကောဋ္ဋေတဗ္ဗံ။

(ဖြေ) ကိရ၊ ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ အတိဉပရိ၊ အလွန်အထက်ကျသောအရပ်၌ (ဝါ) အလွန် မြင့်သောအရပ်၌။ အမနုဿာ၊ နတ်တို့သည်။ ကောဋ္ဋေန္တိ၊ ခေါက်ကြကုန်၏။ အတိဟေဋ္ဌာ၊ အလွန် အောက်ကျသောအရပ်၌ (ဝါ) အလွန်နိမ့်လွန်းသောအရပ်၌။ ဒီဃဇာတိကာ၊ ကျောက်ရှည်မျိုးတို့သည် (ဝါ) နဂါးတို့သည်။ ကောဋ္ဋေန္တိ ၏။ တထာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနာကောဋ္ဋေတွာ၊ မခေါက်မူ၍။ မဋ္ဌေ ဆိဒ္ဒသမီပေ၊ အလယ်သံကောက် ပေါက်၏အနီး၌။ ကောဋ္ဋေတဗ္ဗံ၊ ခေါက်အပ်၏။

(ဒီ-၅၊၁၊၂၅၅။ပခုက္ကူနိဿယ-၂၊၃၆၃။) **၁၀-မှတ်**

ကိရ၊ အံ့။ ဒွါရံ၊ ကို။ အတိဉပရိ၊ အလွန်အထက်ကျသောအရပ်၌။ အမနုဿာ၊ နတ်ဘီလူး တို့သည်။ ကောဋ္ဋေန္တိ၊ ၏။ အတိဟေဋ္ဌာ၊ အလွန်အောက်ကျသောအရပ်၌။ ဒီဃဇာတိကာ၊ ကျောက်ရှည်မျိုး တို့သည်။ ကောဋ္ဋေန္တိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနာကောဋ္ဋေတွာ၊ မခေါက်မူ၍။ မဋ္ဌေ၊ အလယ်၌။ ဆိဒ္ဒသမီပေ၊ အပေါက်၏အနီး၌။ ကောဋ္ဋေတဗ္ဗံ၊ ခေါက်ရာ၏။**(ဘာဋီ-၃၊၃၅၁၊ ၃၅၂) (မည်သည့်နိဿယဖြင့်ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။)**

====================

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ+အဋ္ဌကထာ။ ။ပထမနေ့မေးခွန်း

၁၃၈၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော်(၉)ရက် (၃-၆-၂၀၂၁) ကြာသပတေးနေ့
ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ(မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)
(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာဖြေခန်းအတွင်းမှ ထွက်ခွာရန်)

စာချတန်းရိုးရိုး

၁။ သေယျထိဒံ၊ မဏိလက္ခဏံ ဝတ္ထလက္ခဏံ ဒဏ္ဍလက္ခဏံ သတ္ထလက္ခဏံ အသိလက္ခဏံ ဥသုလက္ခဏံ ဓနုလက္ခဏံ-ကို သေယျထိဒံ-၌ ဧကပဒ, ဒွိပဒ နှစ်မျိုးကြံလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၂။ ယေန မင္ဂလမာဠသာ ဒွါရံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဗီဝကံ ကောမာရဘစ္စံ ဧတဒဝေါစ "ကဟံ ပန သမ္မ ဗီဝက ဘဂဝါ"တိ-ကို အာကာရဗဟိကရဏနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၃။ သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ ရညော သောတ္ထိ ဇနပဒဿ၊ အပိ စ ရာဇာ ယဒိ ဥဒ္ဓံ ခုရပ္ပံ မုဥ္စိဿတိ၊ ယာဝတာ ရညော ဝိဇိတံ၊ ဧတ္တာဝတာ သတ္တဝဿာနိ ဒေဝေါ န ဝဿိဿတီတိ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၄။ ဣမေဟိ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ရညော မဟာဝိဇိတဿ မဟာယညံ ယဇမာနဿ သောဠသဟိ အာကာရေဟိ စိတ္တံ သန္ဒဿေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ-ကို နိသျကျကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၅။ ဓမ္မောတိ ဟေတု၊ ဝုတ္တဉှေတံ "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ-ကို ဝါကျပရိဝတ္တနနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၆။ ကုဒ္ဓေါ အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ ကောဓော သဟတေ နရံ-ကို နိသျကျကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၇။ ယသ္မာ ဧတ္ထ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော ဝိဘတ္တာ၊ တသ္မာ "ဒိဋ္ဌိဇာလ"န္တိပိ နံ ဓာရေဟိ-ကို အာလုပ်ပုဒ်, ကတ္တားပုဒ်များ ထည့်စွက်လျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၈။ ကသ္မာ ဥပါသကောတိ ရတနတ္တယဿ ဥပါသနတော။ သော ဟိ ဗုဒ္ဓံ ဥပါသတီတိ ဥပါသကော။ တထာ ဓမ္မံ သံဃံ-ကို "လိုက် လှမ်း ပြန် ထည့်"စသော နိယံနှင့်အညီ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၉။ နာဿ ပရော ပစ္စယော၊ န ပရဿ သဒ္ဓါယ ဧတ္ထ ဝတ္တတီတိ အပရပ္ပစ္စယော-ကို သဗ္ဗနာမ်အစွဲများ မလွဲစေဘဲ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၁၀။ ဗြာဟ္မဏော ပန အတ္တနော ကုဟကတာယ ဧဝမ္ပိ ဘဂဝတိ ဓမ္မဝဿံ ဝဿိတေ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

တစ်ပုဒ်လျှင် (၁၀) မှတ်စီ
(မေးခွန်းစာရွက်ပေါ်တွင် ခုံအမှတ်မှတစ်ပါး မည်သည့်စာမျှ မရေးရ)

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ+အဋ္ဌကထာ॥ ॥ပထမနေ့မေးခွန်းနှင့်အဖြေ

၁၃၈၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော်(၉)ရက် (၃-၆-၂၀၂၁) ကြာသပတေးနေ့

===============

၁။ သေယျထိဒံ၊ မဏိလက္ခဏံ ဝတ္ထလက္ခဏံ ဒဏ္ဍလက္ခဏံ သတ္ထလက္ခဏံ အသိလက္ခဏံ ဥသုလက္ခဏံ ဓနုလက္ခဏံ-ကို သေယျထိဒံ-၌ ဧကပဒ, ဒွိပဒ နှစ်မျိုးကြံလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သေယျထိဒံ၊ ထိုတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဟူသည် အဘယ်နည်း။ **(ဧကပဒကြံ)** ဣဒံ- သာ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ၊ ဤမက်ဖိုလ်တို့၏ဖီလာဖြစ်သော အတတ်ဟူသည်ကား။ သေယျထာ- ကတမာ၊ အဘယ်နည်းဟူမူကား။ **(ဒွိပဒကြံ)** မဏိလက္ခဏံ၊ ပတ္တမြားလက္ခဏာလည်းကောင်း။ ဝတ္ထလက္ခဏံ၊ အဝတ်ပုဆိုး၏လက္ခဏာလည်းကောင်း။ ဒဏ္ဍလက္ခဏံ၊ တောင်ဝှေး၏လက္ခဏာလည်းကောင်း။ သတ္ထလက္ခဏံ၊ လှံ၏လက္ခဏာလည်းကောင်း။ အသိလက္ခဏံ၊ သန်လျက်၏လက္ခဏာလည်းကောင်း။ ဥသုလက္ခဏံ၊ မြား၏လက္ခဏာလည်းကောင်း။ ဓနုလက္ခဏံ၊ လေး၏လက္ခဏာလည်းကောင်း။ **(ဧကပဒ ၂-မှတ်၊ ဒွိပဒ ၃-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်) (ဒီ၊၁၊၉။ ဘာဋီ၊၁၊၆၂၄၊ နေရင်း၊၁။ ၄၀)**

၂။ ယေန မဏ္ဍလမာဠော ဒွါရံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဗီဇကံ ကောမာရဘစ္စံ ဧတဒဝေါစ "ကဟံ ပန သမ္မ ဇီဝက ဘဂဝါ"တိ-ကို အာကာရဗဟိကရဏနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ယေန ဒိသာဘာဂေန၊ အကြင်အရပ်မျက်နှာအဖို့ဖြင့်။ မဏ္ဍလမာဠော၊ စည်းဝေးရာဇရပ်၏။ ဒွါရံ၊ တံခါးသို့။ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ၊ ချဉ်းကပ်အပ်၏။ တေန ဒိသာဘာဂေန၊ ထိုအရပ်မျက်နှာအဖို့ဖြင့်။ တံ မဏ္ဍလမာလံ၊ ထိုစည်းဝေးရာဇရပ်သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်၏။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။ ကောမာရဘစ္စံ၊ အဘယမင်းသားသည် ကောက်ယူ၍မွေးမြူအပ်သော။ ဇီဝကံ၊ ဇီဝကကို။ ဧတံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ဆို၏။ **ကိံ အဝေါစ၊** အဘယ်သို့ ဆိုသနည်းဟူမူကား။ သမ္မ ဇီဝက၊ အရွယ်တူသော ဇီဝက။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကဟံ၊ အဘယ်အရပ်၌။ နိသီဒတိ ပန၊ နေတော်မူဘိသနည်း။ ဣတိ ဧတံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ဆို၏။ **(နည်းမှန် ၅-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်) (ဒီ၊၁၊၄၇။ဘာဋီ၊၂၊၅၄၅)**

၃။ သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ ရညော သောတ္ထိ ဇနပဒဿ၊ အပိ စ ရာဇာ ယဒိ ဥဒ္ဓံ ခုရပ္ပံ မုဉ္စိဿတိ၊ ယာဝတာ ရညော ဝိဇိတံ၊ ဧတ္တာဝတာ သတ္တဝဿာနိ ဒေဝေါ န ဝဿိဿတီတိ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ရညော၊ မင်းအား။ သောတ္ထိ၊ ချမ်းသာခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဇနပဒဿ၊ ဇနပုဒ်အား။ သောတ္ထိ၊ ချမ်းသာခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ အပိ စ၊ စင်စစ်ကား။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ခုရပ္ပံ၊ မြားကို။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ကောင်းကင်သို့။ ယဒိ မုဉ္စိဿတိ၊ အကယ်၍လွှတ်အံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အထက်ကောင်းကင်သို့လွှတ်သည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်သောအပိုင်းအခြားဖြင့်။ ရညော၊ မင်း၏။ ဝိဇိတံ၊ နိုင်ငံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှလောက်သော အပိုင်းအခြားဖြင့်။ သတ္တဝဿာနိ၊ ခုနစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး။ ဒေဝေါ၊ မိုးသည်။ န ဝဿိဿတိ၊ မရွာလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကထေသိ၊ ကထာအမည်ရှိသော။ ဉာသိ၊ ရသေ့သည်။ အဝေါစ၊ ဆို၏။ **(၁၀-မှတ်) (ဒီ၊၁၊၉၀။ နေရင်းသျ၊၂၂၀၊ ၂၂၁၊ ဘာဋီ၊ ၃၊ ၅၈၈)**

၄။ ဣမေဟိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ရညော မဟာဝိဇိတဿ မဟာယညံ ယဇမာနဿ သောဠသဟိ အာကာရေဟိ စိတ္တံ သန္ဒဿေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ-ကို နိဿျကျကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။။

(ဖြေ) ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ပုရောဟိတော၊ ပုရောဟိတ်ဖြစ်သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ ပုဏ္ဏားသည်။ မဟာယညံ၊ ကြီးစွာသောယဇ်ကို။ ယဇမာနဿ၊ ပူဇော်သော။ မဟာဝိဇိတဿ၊ မဟာဝိဇိတအမည်ရှိသော။ ရညော၊ မင်း၏။ သောဠသဟိ၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤအကြောင်းတို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သန္ဒဿေသိ၊ အလှူ၏အကျိုး၌ ကောင်းစွာ ရှုမြင်စေပြီ။ သမုတ္တေဇေသိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအားဖြင့် ကောင်းစွာ ထက်သန်စေပြီ။ သမ္ပဟံသေသိ၊ အလှူ၏ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်း၍ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းစေပြီ။ **(၁၀-မှတ်) (ဒီ၊၁၊၁၃၄။နေရင်းသျ၊၂၉၉၊ ဘာဋီ၊ ၄၊ ၃၄၅၊ ၃၄၆)**

၅။ **ဓမ္မောတိ ဟေတု၊ ဝုတ္တဥ္စေတံ "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ-ကို ဝါကျပရိဝတ္တနနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။**

(ဖြေ) ဓမ္မောတိ၊ ဓမ္မဟူသည်ကား။ ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။ **(ဉာပျဖလ)** ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဓမ္မဿ၊ ဓမ္မသဒ္ဒါ၏။ ဟေတုပရိယာယဘာဝေါ၊ ဟေတုသဒ္ဒါ၏ပရိယာယ်၏အဖြစ်ကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ **(ဉာပျဖလပုစ္ဆာ)** ဟိ ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ **"ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"**တိ၊ ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ ဟူ၍ (ဝါ) ဟေတုမှိ ဉာဏံ **ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဟူသော။ ဧတံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။** ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂေ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း၌။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ဉာပကဟေတု) ဓမ္မဿ၊ ဓမ္မသဒ္ဒါ၏။ ဟေတုပရိယာယဘာဝေါ၊ ဟေတုသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်၏အဖြစ်ကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သတည်း။ **(ဉာပျဖလ) (မအူ၊ ၁။ ၁၈၂)**

ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ ဓမ္မောတိ၊ ဓမ္မမည်၏။ **(ဉာပျဖလ)** ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ **ဓမ္မောတိ၊ ဓမ္မမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပုစ္ဆာ၊ အမေးတည်း။ (ဉာပျဖလပုစ္ဆာ)** ဟိ ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ **ဧတံ သုတ္တံ၊ ဤ** သုတ္တန်ကို။ ဟေတုံ၊ အကြောင်း၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဟူ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ **(ဉာပကဟေတု)** ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သတည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝိသဇ္ဇနာ၊ **အဖြေတည်း။ (ဉာပျဖလ) (ဝါကျပရိဝတ္တန ၅-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်) (ဒီ၊ ဋ၊ ၁။ ၂၁။ ပခုက္က၊ ၁။ ၁၄၆။ ဘာဋီ၊ ၁။ ၁၂၂) မှတ်ချက်၊ ဒဋ္ဌီကရဏဝါကျယူ၍ အနက်ပေးလျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါ။ မည်သည့်နိဿျ ဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးရန်။**

၆။ ကုဒ္ဓေါ အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓံတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ ကောဓော သဟတေ နရံ-ကို နိဿျကျကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ကုဒ္ဓေါ၊ အမျက်ထွက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် (ဝါ) စိတ်ဆိုးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထံ၊ **အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို** (ဝါ) အကျိုးစီးပွါးကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိနိုင်။ ကုဒ္ဓေါ၊ အမျက်ထွက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် (ဝါ) စိတ်ဆိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မံ၊ ပါဠိကို (ဝါ) အကြောင်းကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်နိုင်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ကောဓော၊ ကောဓသည် (ဝါ) အမျက်သည်။ ယံ နရံ၊ အကြင်သတ္တဝါကို။ သဟတေ၊ လွှမ်းမိုး၏ (ဝါ) နှိပ်စက်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အန္ဓတမံ၊ ပညာစက္ခု ကန်းအောင်ပြုတတ်သော မောဟတည်းဟူသောအမှောင်သည် (ဝါ) မောဟတည်းဟူသောအမိုက်တိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ **(၁၀-မှတ်) (ဒီ၊ဋ၊၁၊၅၂။** နေရင်းသျ၊၁၊၁၈၀။ဘာဋီ၊၁၊၃၃၂။) **(မည်သည့်နိဿျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။)**

၇။ ယသ္မာ ဇတ္တေ ဒ္ဓါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော ဝိဘတ္တာ၊ တသ္မာ "ဒိဋ္ဌိဇာလ"န္တိပိ နံ ဓာရေဟိ-ကို အာလုပ်ပုဒ်, ကတ္တားပုဒ်များ ထည့်စွက်လျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ (အာလုပ်ပုဒ်) ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ ဧတ္တ ဓမ္မပရိယာယေ၊ ဤတရားဒေသနာ၌။ ဒ္ဓါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသောဒိဋ္ဌိတို့ကို။ ဝိဘတ္တာ၊ ဝေဘန်အပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဇာလန္တိပိ၊ ဒိဋ္ဌိဇာလဟူ၍လည်း။ နံ ဓမ္မပရိယာယံ၊ ထိုတရားဒေသနာတော်ကို။ တွံ၊ သင်သည်။ (ကတ္တား) ဓာရေဟိ၊ မှတ်လေလော့။ **(အာလုပ် ၃-မှတ်၊ ကတ္တား ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်) (ဒီ၊ ဋ၊ ၁၊ ၁၁၈။ နေရင်းသျှ၊၁၊၃၉၁။ဘာဋီ၊၂၁၈၉၊ ၁၉၀) (မည်သည့်နိသျှဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။)**

၈။ **ကသ္မာ ဥပါသကောတိ ရတနတ္တယဿ ဥပါသနတော။ သော ဟိ ဗုဒ္ဓံ ဥပါသတီတိ ဥပါသကော။** တထာ ဓမ္မံ သံဃံ-ကို "လိုက် လှမ်း ပြန် ထည့်"စသော နိယံနှင့်အညီ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဥပါသကော၊ ဥပါသကာမည်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပုစ္ဆာ၊ အမေးတည်း။ ရတနတ္တယံ၊ ရတနာတို့၏သုံးပါးတို့၏အပေါင်းသို့။ ဥပါသနတော၊ ဆည်းကပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါသကော၊ ဥပါသကာမည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝိသဇ္ဇနာ၊ အဖြေတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့။ (ဝါ) ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် (ဝါ) ထိုဥပါသကာသည်။ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားသို့ (ဝါ) ကို။ ဥပါသတိ၊ ကပ်ဝင်တတ်၏ (ဝါ) ဆည်းကပ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားသို့ ဆည်းကပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါသကော၊ ဥပါသကာမည်၏။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်သို့။ ဥပါသတိ၊ **ဆည်းကပ်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။** ဥပါသကော၊ ဥပါသကာမည်၏။ သံဃံ၊ သံဃာတော်သို့။ ဥပါသတိ၊ **ဆည်းကပ်တတ်၏။ ဣတိ** တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥပါသကော၊ ဥပါသကာမည်၏။ **(နိယံနှင့်အညီ ၅-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်) (ဒီ၊ ဋ၊ ၁။ ၂၀၉။ နေရင်း၊ ၂။ ၂၄၂။ ဘာဋီ၊၃၊၂၅၆) (မည်သည့်နိသျှဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။)**

၉။ နာဿ ပရော ပစ္စယော၊ န ပရဿ သဒ္ဓါယ ဇတ္တေ ဝတ္တတီတိ **အပရပ္ပစ္စယော**-ကို သဗ္ဗနာမ်အစွဲများ မလွဲစေဘဲ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အဿ ဗြာဟ္မဏဿ၊ ထိုပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား။ **(သဗ္ဗနာမ်အစွဲ)** ပရော၊ မိမိမှတစ်ပါးသော။ ပစ္စယော၊ ယုံကြည်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧတ္တ- ဧတသ္မိံ၊ ဤသာသနာတော်၌။ **(သဗ္ဗနာမ်အစွဲ)** ပရဿ၊ မိမိမှတပါးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သဒ္ဓါယ၊ ယုံကြည်သောအားဖြင့်။ န ဝတ္တတိ၊ မဖြစ်တတ်။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့ မိမိမှတပါးသော ယုံကြည်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်မရှိရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော ဗြာဟ္မဏော၊ ထိုပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည်။ အပရပ္ပစ္စယော၊ အပရပ္ပစ္စယမည်၏။ **(ပခုက္ကူသျှ၊၂၄၂၉)**

အဿ၊ ထိုပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏။ **(သဗ္ဗနာမ်အစွဲ)** ပရော၊ သူတစ်ပါးဟူသော။ ပစ္စယော၊ စွဲ၍ဖြစ်ရာသည် (ဝါ) ယုံကြည်ထိုက်သူသည်။ န၊ မရှိ။ ပရဿ၊ သူတစ်ပါး၏။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါကြောင့်။ (တစ်နည်း) ပရဿ၊ သူတစ်ပါးကို။ သဒ္ဓါယ၊ ယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသာသနာတော်၌။ န ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ် (ဝါ) ကျင့်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထိုပုဏ္ဏားသည်။ အပရပ္ပစ္စယော၊ အပရပ္ပစ္စယမည်၏။ **(ဘာဋီ၊ ၃။ ၄၅၇၊ ၄၅၈) (ဒီ၊ဋ၊၁၊၂၄၈) (သဗ္ဗနာမ်အစွဲ ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်) (မည်သည့်နိသျှဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။)**

၁၀။ ဗြာဟ္မဏော ပန· အတ္တနော ကုဟကတာယ ဇေမ္ဗိ ဘဂဝတိ ဓမ္မဝဿံ ဝဿိတေ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဗြာဟ္မဏော ပန၊ ပုဏ္ဏားသည်ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကုဟကတာယ၊ အံ့ဖွယ်သရဲ ချီးဝှဲခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇေ၊ ဤသို့။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓမ္မဝဿံ၊ တရားရတနာတည်းဟူသောမိုးကို။ ဝဿိတေပိ၊ ရွာသွန်းပင်ရွာသွန်းပါသော်လည်း။ ဝိသေသံ၊ တရားထူးကို။ နိဗ္ဗတ္တေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။ **(၁၀-မှတ်) (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၆၂။နေရင်း၊ ၂။ ၃၈၆။ ပခုက္ကူသျှ၊၂၄၆၈။ဘာဋီ၊ ၃။ ၅၂၀) (မည်သည့်နိသျှဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။)**

==============================

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သာသနာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ ။ ။ ပထမနေ့မေးခွန်း

၁၃၈၄-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း (၄)ရက်၊ (၃-၅-၂၀၂၂)၊ အင်္ဂါနေ့
ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)
(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာဖြေခန်းအတွင်းမှ ထွက်ခွာရန်)

စာချတန်းရိုးရိုး

၁။ သော ဧဝမာဟ "သဿတော အတ္တာစ လောကောစ ဝဉ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော၊ တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမံ-ကို သဗ္ဗနာမ်အစွဲ မလွဲစေဘဲ ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၂။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဇီဝကံ ကောမာရဘစ္စံ ဧတဒဝေါစ "တွံ ပန သမ္မ ဇီဝက ကိံ တုဏှီ"တိ-ကို ဝေဒေဟိပုတ္တော-၌ သဒ္ဒတ္ထ ထင်စေလျက် အာကာရဇဟိကရဏနည်းဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၃။ ဣစ္ဆာမဟံ ဗြာဟ္မဏ မဟာယညံ ယဇိတုံ၊ အနုသာသတု မံ ဘဝံ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ-ကို နောက်ဝါကျ၌ ကာရကာ, ဖလ ပြန်လျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၄။ တိရီဋ္ဌာနိပိ ဓာရေတိ၊ အဇိနမ္ပိ ဓာရေတိ၊ အဇိနက္ခိပမ္ပိ ဓာရေတိ၊ ကုသစီရမ္ပိ ဓာရေတိ၊ ဝါကစီရမ္ပိ ဓာရေတိ-ကို နိသျကျကျ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၅။ (က) သဝတိ စေတံ အတ္တေ သဿမိဝ ဖလံ။
(ခ) သူဒတိ စေတံ ခေနံ ဝိယ ဒီရံ-တို့ကို ပမာ, ပမေ ကွဲပြားစေလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၆။ တံ တံ အတ္ထမပေက္ခိတွာ၊ ဘုမ္မေန ကရဏေန စ။
အညတြ သမယော ဝုတ္တော၊ ဥပယောဂေန သော ဣဓ-ကို သဗ္ဗနာမ်အစွဲများ မှန်ကန်စေလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၇။ **အင်္ဂဝိဇ္ဇာ**တိ ပုဗ္ဗေ အင်္ဂမေဝ ဒိသွာ ဗျာကရဏဝသေန အင်္ဂံ ဝုတ္တံ၊ ဣဓ အင်္ဂလဋ္ဌိ ဒိသွာ ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပ္ပိတွာ "အယံ ကုလပုတ္တော ဝါ နော ဝါ၊ သိရိသမ္ပန္နော ဝါ နော ဝါ "တိအာဒိဗျာကရဏဝသေန အင်္ဂဝိဇ္ဇာ ဝုတ္တာ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၈။ အထ ဝါ ဟိတေ ပဝတ္တနေန, အဟိတာ စ နိဝတ္တနေန သတ္တာနံ ဘယံ ဟိံသတိ ဗုဒ္ဓေါ, ဘဝကန္တာရာ ဥတ္တာရဏေန, အဿာသဒါနေန စ ဓမ္မော၊ အပ္ပကာနမ္ပိ ကာရာနံ ဝိပုလဖလပဋိလာဘကရဏေန သံဃော-ကို လိုက်သင့်သောပုဒ်များ လိုက်စေလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၉။ **ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒီ**တိ ယထာ ခမနီယာဒီနိ ပုစ္ဆန္တော ဘဂဝါ တေဟိ, ဧဝံ တေပိ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမပ္ပဝတ္တမောဒါ အဟေသုံ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၁၀။ ဒါနံ ဒေန္တေန နာမ ဧကေန ပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အနာမန္တေတွာ ကတကမ္မမ္ပိ ပစ္ဆာနုတာပံ ကရောတိ-ကို ဝါကျပရိဝတ္တနနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

တစ်ပုစ္ဆာလျှင် (၁၀)မှတ်စီ

(မေးခွန်းစာရွက်ပေါ်တွင် ခုံအမှတ်မှတစ်ပါး မည်သည့်စာမျှ မရေးရ)

သာမဏေကျော်ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်-ပဲခူး

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ ။ ။ ပထမနေ့ မေးခွန်းနှင့်အဖြေ

၁၃၈၄-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း (၄)ရက်၊ (၃-၅-၂၀၂၂)၊ အင်္ဂါနေ့

★★★★★★★★

၁။ သော ဧဝမာဟ "သဿတော အတ္တာစ လောကောစ ဝဉ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော၊ တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမံ-ကို သဒ္ဒနာမ်အစွဲ မလွဲစေဘဲ ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သော- ဒိဋ္ဌိဂတိကော။ ထိုမိစ္ဆာအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **(သဒ္ဒနာမ်အစွဲ)။** ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ဆို၏။ ကိံ အာဟ၊ အဘယ်သို့ ဆိုသနည်းဟူမူကား။ အတ္တာ စ၊ ခန္ဓာပဉ္စကဟုဆိုအပ်သော အတ္တဘောသည်လည်းကောင်း။ လောကော စ၊ သင်္ခါရလောကသည်လည်းကောင်း။ သဿတော၊ အမြဲတည်၏။ ဝဉ္ဈော၊ မြုံ၏။ ကူဋဋ္ဌော၊ တောင်ထွဋ်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ တည်၏။ ဧသိကဋ္ဌာယီ၊ ကျောက်တိုင်ကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ်တည်သည် ဖြစ်၍။ ဌိတော၊ တည်၏။ တေ စ သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ သန္ဓာဝန္တိ၊ ဤဘဝမှ ထိုဘဝသို့ ထိုဘဝမှ ဤဘဝသို့ ပြောင်းကုန်၏။ သံသရန္တိ၊ အဖန်တလဲလဲ ကျင်လည်ကုန်၏။ စဝန္တိ၊ စုတေကုန်၏။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ကုန်၏။ သဿတိသမံ၊ အမြဲတည်သော မြေကြီး, မြင့်မိုရ်တောင်, နေလနှင့်တူသော။ သရီရံ၊ အမြဲတည်သော အတ္တဘော သည်။ အတ္ထိတွေဝ- အတ္ထိ ဧဝ၊ ထင်ရှားရှိသလျှင်ကတည်း။
(ပါ၊ ၁၂။ နေရင်း-၅၃) **(သဒ္ဒနာမ်အစွဲ ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၈-မှတ်)**

သော၊ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ အမည်ရသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **(သဒ္ဒနာမ်အစွဲ)။** ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြောဆို၏။ ကိံ၊ အဘယ်သို့ပြောဆိုသနည်း။ အတ္တာ စ၊ အတ္တသည်လည်းကောင်း။ လောကော စ၊ လောကသည်လည်းကောင်း။ သဿတော၊ အခါခပ်သိမ်းထင်ရှားရှိ၏။ (ဝါ) မြဲ၏။ ဝဉ္ဈော၊ တစ်စုံတစ်ခုသောအကျိုးကို မပေါက်ဖွားတတ်သဖြင့် အမြုံနှင့်တူ၏။ (ဝါ) အဖိုနှင့်တူ၏။ ကူဋဋ္ဌော၊ တောင်ထွဋ်အလား မလှုပ်မရှားဘဲ ခိုင်မြဲစွာတည်၏။ ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော၊ လှုပ်ရှားမယိုင်မြဲခိုင်စွာတည်သော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့တည်၏။ တေ စ သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်လည်း။ သန္ဓာဝန္တိ၊ တစ်ဘဝမှတစ်ဘဝသို့ ပြေးသွားကြရကုန်၏။ သံသရန္တိ၊ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ကြရကုန်၏။ စဝန္တိ၊ စုတေရွေ့လျောကြရကုန်၏။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ပဋိသန္ဓေနေကြကုန်၏။ သဿတိသမံ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသော မြင့်မိုရ်တောင်, မြေ, လနေ, နက္ခတ်တို့နှင့်တူစွာ။ အတ္ထိတွေဝ၊ အမြဲရှိသည်သာ။ **(ဘာဋီ၊ ဒု၊ ၄၆၉၊ ၄၇၀) မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။**

၂။ အထ ခေါ ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဇီဝကံ ကောမာရဘစ္စံ ဧတဒဝေါစ "တွံ ပန သမ္မ ဇီဝက ကိံ တုဏှီ"တိ-ကို ဝေဒေဟိပုတ္တော-၌ သဒ္ဒတ္ထ ထင်စေလျက် အာကာရဗဟိကရဏနည်းဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ မာဂဓော၊ မဂဓတိုင်းကိုအစိုးရသော။ အဇာတသတ္တု၊ အဇာတသတ်အမည်ရှိသော။ ဝေဒေဟိပုတ္တော၊ ပညာဖြင့်ဖြစ်တတ်သော မိဖုရား၏သားဖြစ်သော၊ **(သဒ္ဒတ္ထ)**။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ကောမာရဘစ္စံ၊ အဘယမင်းသားသည် ကောက်ယူမွေးစားအပ်သော။ ဇီဝကံ၊ ဇီဝကကို။ ဧတံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ဆို၏။ (ကိံ အဝေါစ၊ အဘယ်သို့ ပြောဆိုသနည်း။) သမ္မ ဇီဝက၊ အရွယ်တူသော ဇီဝက။ တွံ ပန၊ သင်သည်ကား။ ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ တုဏှီ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ- ဧတံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ဆိုလေ၏။ **(ပါ၊ ၄၆။ နေရင်း၊ ၁၁၁)**

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ မာဂဓော၊ မဂဓတိုင်း၏ အစိုးရဖြစ်သော။ အဇာတသတ္တု၊ အဇာတသတ် အမည်ရှိသော။ ဝေဒေဟိပုတ္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့် အားထုတ်တတ်သော မိဖုရား၏သားဖြစ်သော (သဒ္ဒတ္ထ)။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ကောမာရဘစ္စံ၊ အဘယမင်းသားသည် မွေးစားအပ်သော။ ဇီဝကံ၊ ဇီဝကကို။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ မိန့်တော်မူသနည်း။) သမ္မ ဇီဝက၊ အဆွေ ဇီဝက။ တွံ ပန၊ သင်သည်ကား။ ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ တုဏှီ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ **(သဒ္ဒတ္ထ ၃-မှတ်။ ကြွင်း- နည်းမှန်/အနက်မှန် ၇-မှတ်။ နည်းမှား/အနက်မှန် ၃-မှတ်)။ (ဘာဋီ၊ ၃၊ ၅၄၂)**။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။

၃။ ဣစ္ဆာမဟံ ဗြာဟ္မဏ မဟာယညံ ယဇိတုံ၊ အနုသာသတု မံ ဘဝံ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ-ကို နောက်ဝါကျ၌ ကာရဏ, ဖလ ပြန်လျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ အဟံ၊ ငါသည်။ မဟာယညံ၊ ကြီးစွာသောယဇ်ပူဇော်ခြင်းကို။ ယဇိတုံ၊ ပူဇော်ခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆာမိ၊ အလိုရှိ၏။ **ယံ- ယေန** ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝတော၊ အရှင်၏။ အနုသာသနံ၊ အဖန်ဖန်ဆုံးမခြင်းသည်။ မမ၊ အကျွန်ုပ်အား။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ ဟိတာယ၊ အစီးအပွားကို ပြုခြင်းငှါလည်းကောင်း။ သုခါယ၊ ချမ်းသာကိုပြုခြင်းငှါလည်းကောင်း။ အဿ၊ ဖြစ်ရာပါ၏။ **တံ- တေန** ကာရဏေန၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ ဘဝံ၊ အရှင်သည်။ အနုသာသတု၊ အဖန်ဖန်ဆုံးမတော်မူလော့။ **(ရှေ့ဝါကျ ၂-မှတ်။ နောက်ဝါကျ ကာရဏ+ဖလပြန် နည်းမှန်/ အနက်မှန်လျှင် ၈-မှတ်။ နည်းမှား/ အနက်မှန်လျှင် ၄-မှတ်)။ (ပါ၊ ၁၂၈၊ ပခုက္က၊ ၄၂၄)**။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။

၄။ တိရီဋ္ဌကနိပိ ဓာရေတိ၊ အဇိနမ္ပိ ဓာရေတိ၊ အဇိနက္ခိပမ္ပိ ဓာရေတိ၊ ကုသစီရမ္ပိ ဓာရေတိ၊ ဝါကစီရမ္ပိ ဓာရေတိ-ကို နိသျကျကျ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တိရီဋ္ဌကနိပိ၊ သစ်ခွံဖြင့် ပြုသောအဝတ်တို့ကိုလည်း။ (ဝါ) လျှော်တေအဝတ်တို့ကိုလည်း။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်၏။ အဇိနမ္ပိ၊ သစ်အမည်ရှိသော သား၏အရေကိုလည်း (ဝါ) သစ်နက်ရေကိုလည်း။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်၏။ အဇိနက္ခိပမ္ပိ၊ အလယ်၌ ခွဲအပ်သောသားရေ (သစ်နက်ရေ)ကိုလည်း။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်၏။ ကုသစီရမ္ပိ၊ သမန်းမြက်ဖြင့် ယက်သောအဝတ်ကိုလည်း။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်၏။ ဝါကစီရမ္ပိ၊ လျှော်ဖြင့်ယက်သော အဝတ်ကိုလည်း၊ (ဝါ) လျှော်တေအဝတ်ကိုလည်း။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်၏။ (၂-မှတ်စီ၊ ၁၀-မှတ်) (ပါ၊ ၁၅၇၊ **နေရင်း၊ ၃၃၉၊ ၃၄၀၊ ဘာဋီ၊ ၄၊ ၃၇၇)** မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။

၅။ (က) သဝတိ စေတံ အတ္ထေ သဿမိဝ ဖလံ။
(ခ) သူဒတိ စေတံ ခေနေ့ ဝိယ ခီရံ-တို့ကို ပမာ, ပမေ ကွဲပြားစေလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) စ၊ အဖွဲ့တပါးကား။ သဿံ၊ ကောက်သည်။ ဖလံ၊ အသီးကို။ သဝတိ ဣဝ၊ သီးတတ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဧတံ၊ ဤသုတ်သည် (ဝါ) ဤသုတ္တန်ပိဋကတ်ပါဠိတော်မြတ်သည်။ အတ္ထေ၊ အကျိုးတို့ကို။ သဝတိ၊ သီးတတ်၏ (ဝါ) ဖြစ်စေတတ်၏။ (၅-မှတ်)

(ခ) စ၊ အဖွဲ့တပါးကား၊ ဓေနု၊ နွားမသည်။ ခီရံ၊ နို့ရည်ကို။ သူဒတိ ဝိယ၊ သွန်းလောင်းသကဲ့သို့ (ဝါ) ယိုစီးစေတတ် သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဧတံ- သုတ္တံ၊ ဤသုတ်သည် (ဝါ) ဤသုတ္တန်ပိဋကတ်ပါဠိတော်မြတ်သည်။ အတ္ထေ၊ အကျိုးတို့ကို။ သူဒတိ၊ သွန်းလောင်းတတ်၏ (ဝါ) ယိုစေတတ်၏။ (၅-မှတ်) **(နည်းမှန်/အနက်မှန်လျှင် ၁၀-မှတ်၊ နည်းမှား/အနက်မှန်လျှင် ၆-မှတ်)။ (ဋ္ဌ၊ ၁၈၊ ပခုက္က၊ ၁၁၉။ ဘာဋီ၊ ၁၊ ၁၀၈)**။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။

၆။ တံ တံ အတ္ထမပေက္ခိတွာ၊ ဘုမ္မေန ကရဏေန စ။
အညတြ သမယော ဝုတ္တော၊ ဥပယောဂေန သော ဣဓ-ကို သဗ္ဗနာမ်အစွဲများ မှန်ကန်စေလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တံ တံ အတ္ထံ၊ ထိုထိုသို့သော အာစာရအနက်, ဟိတ်, ကရိုဏ်းအနက်ကို။ **(သဗ္ဗနာမ်အစွဲ)** အပေက္ခိတွာ၊ ငဲ့၍။ အညတြ၊ ဤဗြဟ္မဇာလသုတ်မှတစ်ပါးသော သုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်းတို့၌။ **(သဗ္ဗနာမ်အစွဲ)** ဘုမ္မေန စ၊ သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကရဏေန စ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ သမယော၊ သမယသဒ္ဒါကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ သော- သမယော၊ ထိုသမယသဒ္ဒါကို။ **(သဗ္ဗနာမ်အစွဲ)** ဣဓ၊ ဤဗြဟ္မဇာလသုတ်၌။ **(သဗ္ဗနာမ်အစွဲ)** ဥပယောဂေန၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ **(သဗ္ဗနာမ်အစွဲ ၅-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်)။ (ဋ၊ ၃၄။ နေရင်း-သျှ၊ ၁၊ ၁၂၄)**

တံ တံ အတ္ထံ၊ ထိုထိုအဓိကရဏအနက်, ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏအနက်, ဟိတ်အနက်, ကရိုဏ်းအနက်ကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ရှုငဲ့၍။ အညတြ၊ ဤဧကံ သမယံဟူသောပုဒ်, အခြားဤသို့သဘောရှိသောပုဒ်တို့မှ တပါးသော အဘိဓမ္မာပိဋကတ်, အခြားသောသုတ်ပုဒ်, ဝိနည်းပိဋကတ်တို့၌။ ဘုမ္မေန၊ သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကရဏေန စ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ သမယော၊ သမယသဒ္ဒါကို။ ဝုတ္တော၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣဓ၊ ဤဧကံ သမယံ-ဟူသောပုဒ်၌။ (အစ္စန္တသံယောဂတ္ထံ၊ အစ္စန္တသံယောဂအနက်ကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ရှုငဲ့၍။) ဥပယော ဂေန၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ **(ဘာဋီ၊ ၁၊ ၂၁၅)။**
(မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်)။
မှတ်ချက်။ ။ အညတြ၊ သုတ္တန်ပိဋကမှတစ်ပါး အဘိဓမ္မာပိဋက, ဝိနည်းပိဋကတို့၌။ ဣဓ၊ ဤသုတ္တန်ပိဋက၌-ဟု ပေးလျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါ။

၇။ **အင်္ဂဝိဇ္ဇာ**တိ ပုဗ္ဗေ အင်္ဂမေဝ ဒိသွာ ဗျာကရဏဝသေန အင်္ဂံ ဝုတ္တံ၊ ဣဓ အင်္ဂလဋ္ဌိ ဒိသွာ ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပ္ပိတွာ "အယံ ကုလပုတ္တော ဝါ နော ဝါ၊ သိရီသမ္ပန္နော ဝါ နော ဝါ "တိအာဒိဗျာကရဏဝသေန အင်္ဂဝိဇ္ဇာ ဝုတ္တာ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အင်္ဂဝိဇ္ဇာတိ၊ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ-ဟူသည်ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အင်္ဂမေဝ၊ လက်ခြေအစရှိသောအင်္ဂါကိုသာ။ ဒိသွာ၊ ကြည့်၍။ ဗျာကရဏဝသေန၊ ပြောဟောခြင်း(ကြားခြင်း)၏အစွမ်းဖြင့်။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂကျမ်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣဓ၊ ဤအင်္ဂဝိဇ္ဇာ-ဟူသော နောက်ပုဒ်၌ကား။ **အင်္ဂလဋ္ဌိ၊** အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ဖြစ်ရာ တကိုယ်လုံးကို **(ဘာဋီ)**၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ပေါက်ရောက်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့် ထန်းပင်နှင့်တူသောကိုယ်ကို **(ပဒုတ္တ)**။ ဒိသွာ၊ ကြည့်၍။ ဝိဇ္ဇံ၊ ဂါထာမန္တာန်အတတ်ကို။ ပရိဇပ္ပိတွာ၊ စုတ်၍ (ဝါ) မန်းမှုတ်၍။ (တစ်နည်း) ဝိဇ္ဇံ၊ မန္တာန်ကို။ ပရိဇပ္ပိတွာ၊ သရဇ္ဈာယ်၍။ အယံ၊ ဤသူသည်ကား။ ကုလပုတ္တော၊ အမျိုးကောင်းသားတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ အယံ၊ ဤသူကား။ နော ကုလပုတ္တော၊ အမျိုးကောင်းသားမဟုတ်။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ အယံ၊ ဤသူကား။ သိရီသမ္ပန္နော၊ ကျက်သရေနှင့်ပြည့်စုံသူတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ အယံ၊ ဤသူကား။ နော သိရီသမ္ပန္နော၊ ကျက်သရေနှင့်ပြည့်စုံသူမဟုတ်။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ ဣတိအာဒိဗျာကရဏဝသေန၊ ဤသို့အစရှိသော ပြောဟောခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ၊ အင်္ဂဝိဇ္ဇာကျမ်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်ပြီ။ (၁၀-မှတ်)။ **(ဋ၊ ၈၈။ ဘာဋီ၊ ၁၊ ၅၆၃၊ ၅၆၄။ နေရင်းသျှ၊ ၁၊ ၂၉၃။ ပဒုတ္တ၊ ၁၊ ၄၄၅)။ ပါဌာနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို အမှတ်ပေးရန်။**
မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။

၈။ အထ ဝါ ဟိတေ ပဝတ္တနေန, အဟိတာ စ နိဝတ္တနေန သတ္တာနံ ဘယံ ဟိံသတိ ဗုဒ္ဓေါ, ဘဝကန္တာရာ ဥတ္တာရဏေန, အဿာသဒါနေန စ ဓမ္မော၊ အပ္ပကာနမ္ပိ ကာရာနံ ဝိပုလဖလပဋိလာဘကရဏေန သံဃော-ကို လိုက်သင့်သောပုဒ်များ လိုက်စေလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အထ- အပရော၊ တစ်ပါးသော။ နယော၊ နည်းကို။ ဝါ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဟိတေ၊ အစီးအပွား၌။ ပဝတ္တနေန စ၊ ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ အဟိတာ၊ အစီးအပွားမဲ့မှ။ နိဝတ္တနေန စ၊ နစ်စေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ **သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဘယံ၊ ဘေးကို။ ဟိံသတိ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်တတ်၏။** ဓမ္မော၊ တရားတော်သည်။ ဘဝကန္တာရာ၊ ဘဝတည်းဟူသော ခရီးခဲမှ။ ဥတ္တာရဏေန စ၊ ထုတ်ဆောင်ကယ်တင် ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ အဿာသဒါနေန စ၊ သက်သာခွင့်ကို ပေးခြင်းဖြင့်

လည်းကောင်း။ သတ္တာနံ၊ သတ္တ၀ါတို့၏။ ဘယံ၊ ဘေးကို။ ဟီသတိ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်တတ်၏။ သယော၊ သံဃာတော်သည်။ အပ္ပကာနံ၊ အနည်းငယ်ကုန်သော။ ကာရာနံပိ၊ ဒါနပူဇနတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရှေးရှု ဆောင်အပ်သော ကောင်းစွာပြုအပ်သော ကောင်းမှုတို့၏လည်း။ ဝိပုလဖလပဋိလာဘကရဏေန၊ ပြန့်ပြော သောအကျိုးကို ရခြင်းကိုပြုခြင်းဖြင့်။ **သတ္တာနံ၊ သတ္တ၀ါတို့၏။ ဘယံ၊ ဘေးကို၊ ဟီသတိ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက် တတ်၏။ (လိုက်ပုဒ် ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်)။ (ဋ္ဌ၊ ၂၀၆၊ ပခုက္ကူ၊ ၂၈၁၊ ၂၈၂။ နေရင်း၊ ၂၊ ၂၃၁။ ဘာဋီ၊ ၃၊ ၂၃၄)။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။**

၉။ **ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသူတိ ယထာ ခမနီယာဒီနိ ပုစ္ဆန္တော ဘဂဝါ တေဟိ, ဧဝံ တေပိ ဘဂဝတာ** သဒ္ဓိံ သမပ္ပဝတ္တမောဒါ အဟေသုံ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသူတိ၊ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု**-ဟူသည်ကား။ ခမနီယာဒီနိ၊ ခမနီယ အစရှိသည်တို့ကို (ခန့်ကျန်းခြင်းအစရှိသည်တို့ကို)။ ပုစ္ဆန္တော၊ မေးတော်မူလျက်။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တေဟိ-မာဏဝကေဟိ၊ ထိုလုလင်တို့နှင့်။ (သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သမပ္ပဝတ္တမောဒေါ၊ အညီအမျှဖြစ်သော ဝမ်း မြောက်ခြင်း (ရောနှောခြင်း)ရှိသည်။) ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ- တထာ၊ ထို့အတူ။ တေပိ မာဏဝကာ၊ ထိုလုလင်တို့သည်လည်း။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သမပ္ပဝတ္တမောဒါ၊ အညီအမျှဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း (ရောနှောခြင်း)ရှိကြကုန်သည်။ အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ **(၁၀-မှတ်)။ (ဋ္ဌ၊ ၂၂၅၊ ဘာဋီ၊ ၃၊ ၃၅၂၊ ပခုက္ကူ၊ ၂၊ ၃၆၂)။ ပါဌာနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို အမှတ်ပေးရန်။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။**

၁၀။ ဒါနံ ဒေန္တေန နာမ ဧကေန ပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အနာမန္တေတွာ ကတကမ္မဉ္စ ပစ္ဆာနုတာပံ ကရောတိ-ကို ဝါကျပရိဝတ္တနနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေန္တေန၊ ပေးသော။ ပုဂ္ဂလေန နာမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဧကေန၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော။ ပဏ္ဍိတေန၊ ပညာရှိဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ မန္တေတွာ၊ တိုင်ပင်၍။ ဒါတုံ၊ ပေးခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ (ဖလ) (၂-မှတ်)

ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေန္တေန၊ ပေးသော။ ပုဂ္ဂလေန နာမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဧကေန၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော။ ပဏ္ဍိတေန၊ ပညာရှိဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ မန္တေတွာ၊ တိုင်ပင်၍။ ဒါတုံ၊ ပေးခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်သနည်း။ (ဖလပုစ္ဆာ) (၃-မှတ်)

ဟိ- ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ အနာမန္တေတွာ၊ မတိုင်ပင်မူ၍။ ကတကမ္မံ၊ ပြုအပ်သောအမှုသည်။ ပစ္ဆာနုတာ ပံ၊ နောင်တတဖန်ပူပန်ခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ (ကာရဏ) (၃-မှတ်)

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေန္တေန၊ ပေးသော၊ ပုဂ္ဂလေန နာမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဧကေန၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော။ ပဏ္ဍိတေန၊ ပညာရှိဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ၊ မန္တေတွာ၊ တိုင်ပင်၍။ ဒါတုံ၊ ပေးခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ **(ဖလဝိသဇ္ဇနာ) (၂-မှတ်) (နည်းမှန်/အနက်မှန်လျှင် ၁၀-မှတ်၊ နည်းမှား/ အနက်မှန်လျှင် ၅-မှတ်)။ (ဋ္ဌ၊ ၂၆၄။ ပခုက္ကူ၊ ၂၊ ၄၇၃၊ ၄၇၄။ ဘာဋီ၊ ၄၊ ၁၀)။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။**

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစုတန်းရှိုးရှိုး ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ အဋ္ဌကထာ(ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၃-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း(၁၄)ရက် (၅-၄-၂၀၁၂) ကြာသပတေးနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွါရန်)

* * * * * * * * * * * * *

စာချတန်းရိုးရိုး

(က) ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရန္တိ န ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယ ဒွါရံ ဝိဝရိ၊

(ခ) "ဝိဝရတူ"တိ ပန ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။

(ဂ) တတော "ဘဂဝါ တုမှေဟိ အနေကာသု ကပ္ပကောဋီသု ဒါနံ ဒဒမာနေဟိ န သဟတ္ထာ ဒွါရဝိဝရဏကမ္မံ ကတ"န္တိ သယမေဝ ဒွါရံ ဝိဝရိ။

(ဃ) တံ ပန ယသ္မာ ဘဂဝတော မနေန ဝိဝဋံ၊ တသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"န္တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၂၅)

၁။ (မေး) (ဂ)ဝါကျကို တ-သဗ္ဗနာမ်အစွဲ မှန်ကန်စေပြီးလျှင် ဒဒမာနေဟိ-၌ ဝိသေသနတ္ထ, လက္ခဏတ္ထ ထင်ရှားစေလျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) (တတော- ထိုသို့မြတ်စွာဘုရား၏လက်တော်ဆန့်တန်းတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ *၂-မှတ်။*) "ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရား။ အနေကာသု- များစွာကုန်သော။ ကပ္ပကောဋီသု- ကမ္ဘာတို့၏ ကုဋေတို့၌။ ဒါနံ- အလှူကို။ (ဒဒမာနေဟိ- ပေးလှူကုန်သော။ တုမှေဟိ- အရှင်ဘုရားတို့သည်။ ဝိသေသနတ္ထ။ *၂-မှတ်*) ((တစ်နည်း) တုမှေဟိ- အရှင်ဘုရားတို့သည်။ဒဒမာနေဟိ-ပေးလှူကုန်သည်ရှိသော်။(လက္ခဏတ္ထ) *၂-မှတ်။)* သဟတ္ထာ- မိမိ လက်ဖြင့်။ ဒွါရဝိဝရဏကမ္မံ- တံခါးဖွင့်မှုကို။ (တံခါးဖွင့်ကြောင်းကံကို)။ န ကတံ- မပြုအပ်"။ ဣတိ- ဤသို့။ ဝဒန္တံ ဝိယ-မဆိုသော်လည်းဆိုသကဲ့သို့။ ဟုတ္ဂာ- ဖြစ်၍။ သယမေဝ- မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ ဒွါရံ- တံခါးသည်။ ဝိဝဋံ- ပွင့်ပြီ။ *ကျန် ၄-မှတ်။*

မှတ်ချက်။ ။ ဣတိ-နောက်၌ "ဝဒန္တံ ဝိယ ဟုတွာ"မပါလျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါ။

၂။ (မေး) (ဃ)ဝါကျသို့ လီနတ္ထရစောဒနာနည်းဖြင့် ကျမ်းတက်ပြပါ။

(ဖြေ) (ဃ)ဝါကျသို့ လီနတ္ထရစောဒနာတက်။

အဋ္ဌကထာဆရာ၊ သင်္ဂါယနာတင်မထေရ်တို့သည် ပါဠိတော်၌ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရံ" ဟု ဟောတော်မူ၏။ *၃-မှတ်။*

"ဝိဝရိ သယမေဝ ဒွါရံ"ဟု ဟောတော်မူသင့်သည်မဟုတ်ပါလော။ *၃-မှတ်။*

ယင်းသို့ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရံ"ဟု ဟောတော်မူပါသနည်း။? ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ (ဃ)ဝါကျကိုမိန့်။ *၃-မှတ်။*

အဓိပ္ပါယ်ကား- သင်္ဂါယနာတင်မထေရ်တို့သည် ပါဠိတော်၌"ဝိဝရိ သယမေဝ ဒွါရံ" ဟု ဟောတော်မူသင့်ပါသော်လည်း ထိုတံခါးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်ဖြင့် ပွင့်တော်မူသောကြောင့် "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရံ"ဟု ဟောခြင်းငှါသင့်၏-ဟူလို။ ၁-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။သင်္ဂါယနာတင်မထေရ်တို့နေရာ၌ "မြတ်စွာဘုရား"ကို ကတ္တားထားပြီး ဖြေခဲ့လျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါ။

၃။ (မေး) (က)(ခ)ဝါကျတို့ကို ရှု၍ စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပြပါ။

(ဖြေ) (က) နနု န ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယ ဒွါရံ ဝိဝရိ။ (စောဒကာဘောဂ) ၃-မှတ်။
(ခ) အထ ကသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"န္တိ ဝုတ္တံ။ (စောဒနာ) ၂-မှတ်။
(ဂ) ယသ္မာ "ဝိဝရတူ"တိ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ၊ တသ္မာ(ပရိဟာရာဘောဂ) ၃-မှတ်။
(ဃ) "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရ"န္တိ ဝုတ္တံ။ (ပရိဟာရ) ၂-မှတ်။

၄။ (မေး) (ဂ)ဝါကျ၌ "ဒဒမာနေဟိ"ကို အဘိဓေယျတ္ထမျှော်၍ ဝိဂ္ဂဟပြုပြီးလျှင် ဝစနဟေတု, ဝစနီယ, ဝစနီယတ္ထ-တို့ကိုသာ ထုတ်ပြပါ။

(ဖြေ) ဒဒါတာတိ ဒဒမာနော။ (ဒေထာတိ ဒဒမာနာ)။ ၄-မှတ်။
(က) ပေးလှူခြင်းကြိယာသကတ်သည် ဝစနဟေတု။ ၂-မှတ်။
(ခ) ဘုရားရှင်ဒြပ်တော်သည် ဝစနီယ။ ၂-မှတ်။
(ဂ) ဒဒန္တာ-စသောပရိယာယ်သဒ္ဒါတို့သည် ဝစနီယတ္ထ။ ၂-မှတ်။

၅။ (မေး) (ဂ)ဝါကျ၌ ကတံ-ကို ဟိတ်ပြင်၍ သမ္ဗန်ခံပြီးလျှင် အနက်အားလျော်စွာ စာစပ်ပြပါ။

(ဖြေ) ကတံ-ကို ကတတ္တာ-ဟု ဟိတ်ပြင်။ ၃-မှတ်။
ဒွါရဝိဝရဏကမ္မဿ-ဟု သမ္ဗန်ခံ။ ၃-မှတ်။
(စာစပ်) ဒွါရဝိဝရဏကမ္မဿ-ကား ကို-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ကတတ္တာ-ဝယ် ကတဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်၌ ကမ္မ၊ ၁-မှတ်။
ကတ-ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်ကား ကမ္မီ။ ၁-မှတ်။
ဒွါရဝိဝရဏကမ္မဿ-ကား ၏-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့်
ကတတ္တာ-ဝယ် တ္တ-ပစ္စည်း၌ သမ္ဗန်၊ ၁-မှတ်။
တ္တ-ပစ္စည်းကား သမ္ဗန္ဓီ။ ၁-မှတ်။

၆။ (မေး) (က) အဘိညာတကောလညောတိ ပါကဋကုလဇော၊ (ခ) အဂရှုတိ အဘာရိကော-တို့၌ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်ကို သံဝဏ္ဏနာအမည်များနှင့် တွဲစပ်ဖော်ပြပါ။

(ဖြေ) (က) ပါကဋကုလဇော-ဖြင့် အဘိညာတကောလညော-၌ အဘိညာတသဒ္ဒါ၏ ပါကဋအနက်ဟောသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (နာမလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)။ ၃-မှတ်။

"အဘိညာတကုလေ ဇာတော အဘိညာတကောလညော"ဟု ဇာတတဒ္ဓိတ် ဝစနတ္ထ ပြုရမည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အဘိဓာနတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)။ ၃-မှတ်။

ဏျပစ္စည်း၏ ဇာတအနက်၌သက်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ပစ္စယတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) သိစေပါသည်။ ၂-မှတ်။

(ခ) အဘာရိကော-ဖြင့် အဂရု-၌ ဂရုသဒ္ဒါသည် အလဟုက(မပေါ့မပါးလေးလံသောဝတ္ထု) ဟူသော အနက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (နာမလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)။ ၂-မှတ်။

၇။ (မေး) ဒွါရ၊ ဟတ္ထ-ပုဒ်တို့၏ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံကို နှစ်နည်းစီ ဖော်ပြပါ။

(ဖြေ) ဒွါရ-သည် ဒွိ+အရ-ဟု ဆိုလိုလျက် ဣကိုချေခြင်း ဝဏ္ဏလောပနိရုတ္တိနည်း၊ အ-ကို အာပြုခြင်း ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ဒွါရ-ဟု ပြီးသည်။ ၃-မှတ်။

(တစ်နည်း) ဒု+ဝါရ-ဟု ဆိုလိုလျက် ဥ-ကိုချေခြင်း ဝဏ္ဏလောပနိရုတ္တိနည်းဖြင့် ဒွါရ-ဟု ပြီးသည်။ ၂-မှတ်။

ဟတ္ထ-သည် ဟရဓာတ်+ထပစ္စည်းဖြင့် ဟရထ-ဟု ဆိုလိုလျက် ရ-ကိုချေခြင်း ဝဏ္ဏလောပ-နိရုတ္တိနည်း, တ-လာခြင်း ဝဏ္ဏာဂမနိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ဟတ္ထ-ဟု ပြီးသည်။ ၃-မှတ်။

(တစ်နည်း) ဟသဓာတ်+ထပစ္စည်းဖြင့် ဟသထ-ဟုဆိုလိုလျက် သ-ကို ချေခြင်း ဝဏ္ဏလောပ-နိရုတ္တိ နည်း, တ-လာခြင်း ဝဏ္ဏာဂမနိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ဟတ္ထ-ဟု ပြီးသည်၊ ၂-မှတ်။

၈။ (မေး) "ဣဒံ ဒွါရကောဋ္ဌကနဝတ္ထုံ"၌ တံခါးခေါက်ခြင်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို အဋ္ဌကထာလာသည့်အတိုင်း ပြည့်စုံအောင် ဖြေဆိုပါ။

(ဖြေ) နတ်ဘီလူးတို့သည် အလွန်အထက်ကျသောအရပ်၌ တံခါးခေါက်ကြကုန်၏။
ကျောက်ကုန်းရှည်မျိုးဖြစ်သောမြွေနဂါးတို့သည် အလွန်အောက်ကျသောအရပ်၌ တံခါးခေါက်ကြကုန်၏။
ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် မခေါက်မူ၍ အလယ်၌ သံကောက်ပေါက်၏အနီး၌ ခေါက်ရမည်။ ၁၀-မှတ်။

၉။ (မေး) (ယ)ဝါကျကို အဓိပ္ပါယ်မပျက်စေမူ၍ ဝတ္တမျိုးဂါထာ သီကုံးပြီး ဂါထာအမည်, ဆန်းအမည် ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ယသ္မာ ဗုဒ္ဓဿ စိတ္တေန၊ ဒွါရံ ဝိဝရိ တ ပန။
တသ္မာ ဝဋ္ဋတိ ဝတ္တုန္တိ ၊ ဒွါရံ ဝိဝရိ စက္ခုမာ။ ၆-မှတ်။
ပထျာဝတ္တဂါထာ။ ၂-မှတ်။
အနုဋ္ဌုဘဆန်း။ ၂-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။အစတစ်လုံးနောင် သ,နရှောင်ခြင်း၊ သဒ္ဒါအနေအထားမှန်ခြင်း၊ ရှစ်လုံးဖွဲ့ဖြစ်ခြင်း၊ ဤအင်္ဂါသုံးရပ်နှင့်ညီက သာမညဂါထာဖြစ်သော်လည်း (၃-မှတ်)ပေးပါ။

၁၀။ (မေး) (ခ)ဝါကျရှိ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ-၌ ကြိယာပုဒ်၏အရတရားကို ကိုယ်ပြု၍ ဘာဝါလက်ာရ ထုတ်ပြပါ။

(ဖြေ) ဘာဝလင်္ကာရထုတ်ပုံ

ဘုရားရှင်၏ လက်တော်ကို ဆန့်တန်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဝီရိယပြဋ္ဌာန်းသော စိတ္တဇုပ္ပါဒ် သည် ဥဿာဟဋ္ဌာယီဘာဝ၊ ဝီရရသ။ ၃-မှတ်။

တံခါးသည် အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ။ ၂-မှတ်။

အမ္ဗဋ္ဌလုလင်၏ ဘုရားရှင်ထံသို့ လာရောက်ခြင်း၊ ရဟန်းတော်တို့က လမ်းညွှန်ခြင်း၊ လမ်းညွှန်သည့်အတိုင်း အမ္ဗဋ္ဌလုလင်က တံခါးခေါက်ခြင်းတို့သည် ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။ ၃-မှတ်။

အမ္ဗဋ္ဌလုလင်နှင့်တကွ ကျန်လုလင်များ ကျောင်းအတွင်းသို့ ရောက်ခြင်း၊ ဘုရားရှင်နှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စကားတို့ကို ပြောဆိုခြင်း၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌ ထိုင်နေခြင်း စသည်တို့သည် အနုဘာဝ။ ၂-မှတ်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ
စာစစ်တန်းရှိုးရှိုး ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ(ဒုတိယနေ့)
၁၃၇၄-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော်(၆)ရက် (၁-၄-၂၀၁၃) တနင်္လာနေ့

စာချတန်းရိုးရိုး

(က) **အာလောကသညီတိ** ရတ္တိမ္ပိ ဒိဝါပိ ဒိဋ္ဌာလောကသဍ္ဍာနနသမတ္တာယ ဝိဂတနီဝရဏာယ ပရိသုဒ္ဓါယ သညာယ သမန္နာဂတော။
(ခ) **သတော သမ္ပဇာနောတိ** သတိယာ စ ဉာဏေန စ သမန္နာဂတော။
(ဂ) ဣဒံ ဥဘယံ အာလောကသညာယ ဥပကာရတ္တာ ဝုတ္တံ။
(ဃ) **တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆောတိ** ဝိစိကိစ္ဆံ တရိတွာ အတိက္ကမိတွာ ဌိတော။

၁။ (မေး) (က)ဝါကျကို စပ်ရာပုဒ်များ ထည့်၍လည်းကောင်း၊ (ဂ)ဝါကျကို သမ္ဗန်နှင့် ကတ္တားထည့်၍ လည်းကောင်း အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) **အာလောကသညီတိ**- အာလောကသညီဟူသည်ကား။ ရတ္တိမ္ပိ- ညဉ့်၌လည်းကောင်း။ ဒိဝါပိ- နေ့၌ လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌာလောကသဍ္ဍာနနသမတ္တာယ- မြင်အပ်ပြီးသော အရောင်အလင်းကို ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သော။ ဝိဂတနီဝရဏာယ- ကင်းပြီးသောနီဝရဏရှိသော။ ပရိသုဒ္ဓါယ- ထက်ဝန်းကျင်မှစင်ကြယ်သော။ သညာယ- သညာနှင့်။ သမန္နာဂတော- ပြည့်စုံသည်။ **၃-မှတ်။**
ဟုတွာ- ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ- နေ၏။ (စပ်ပုဒ်ထည့်။) **၂-မှတ်။**
(ဂ) ဣဒံ ဥဘယံ- ဤနှစ်ပါးစုံသော သတိ,သမ္ပဇညကို။ **ဣမသ ဥဘယဿ**- ဤနှစ်ပါးစုံသော သတိ, သမ္ပဇည၏(သမ္ဗန်)။ အာလောကသညာယ- အာလောကသညာအား။ (ဝါ) အရောင်အလင်းကို သိမှတ်တတ်သောသညာအား။ ဥပကာရတ္တာ- ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဂဝတာ- မြတ်စွာဘုရား သည်(ကတ္တား)။ ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဒီဋ္ဌ၁၊၁၈၉၊ သီဋီသစ်၂၊ ၁၂၆။ ကူနိသျ၊၂။ ၂၂၃၊-၄) **သမ္ဗန် ၁-မှတ်၊ ကတ္တား ၁-မှတ်၊ ကြွင်း ၃-မှတ်။**

၂။ (မေး) (ဂ)ဝါကျကို သာဘောဂပုစ္ဆာနည်းအားဖြင့် ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဆရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ထိနမိဒ္ဓကို ပယ်ပုံကို ပြဆိုသောအရာ၌ "သတော သမ္ပဇာနော" ဟု သတိ,ပညာနှစ်ပါးကို ထည့်သွင်းဟောကြားတော်မူခဲ့ပါ၏။ **၃-မှတ်။**
ဤထိနမိဒ္ဓကိုပယ်ရာ၌ ဝိရိယ,သမာဓိစသော အခြားသောတရားများလည်း ရှိကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။ **၃-မှတ်။**
ထိုသို့ရှိပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် "သတော သမ္ပဇာနော"ဟု သတိ,ပညာနှစ်ပါးကိုသာ ထည့်သွင်း၍ ဟောကြားတော်မူပါသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် (ဂ)ဝါကျကိုမိန့်။ **၂-မှတ်။**

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။(ဂ)ဝါကျဖြင့် သတိ,ပညာနှစ်ပါးသည် အာလောကသညာအား ကျေးဇူးပြု တတ်သောကြောင့် ဟောတော်မူ၏ဟု သတိ,ပညာနှစ်ပါးကို ဟောတော်မူခြင်းအကြောင်းကို ငါပြဆို၏ ဟူလိုသော်။ ၂-မှတ်။

(တစ်နည်း) ဆရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ထိနမိဒ္ဓကို ပယ်ပုံကို ပြဆိုသောအရာ၌ "သတော သမ္ပဇာနော" ဟု သတိ,ပညာနှစ်ပါးကို ထည့်သွင်းဟောကြားတော်မူခဲ့ပါ၏။

ဝိဂတာဘိဇ္ဈစသောတရားတို့၌လည်း သတိ,ပညာနှစ်ပါး ရှိသည်မဟုတ်ပါလော။

အဘယ့်ကြောင့် ဝိဂတာဘိဇ္ဈစသောတရားတို့၌ ဤသတိ,ပညာနှစ်ပါးကို ဟောတော်မမူဘဲ ဤထိန မိဒ္ဓကို ပယ်ပုံကို ပြသောအရာ၌သာ ဟောကြားတော်မူပါသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် (ဂ)ဝါကျ ကိုမိန့်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။(ဂ)ဝါကျဖြင့် ဤသတိ,ပညာနှစ်ပါးသည် ဝိဂတာဘိဇ္ဈစသည်တို့၌ ရှိပါသော်လည်း အာလောကသညာအား ကျေးဇူးပြုတတ်သောကြောင့် ဤထိနမိဒ္ဓကို ပယ်ပုံကို ပြဆိုသောအရာ၌သာ ဟောကြားတော်မူ၏ဟု ငါပြဆို၏ဟူလိုသော်။ (သီဋီသစ်၊ ၂။၁၂၆)

မှတ်ချက်။ ။တနည်းနည်းမှန်က အမှတ်ပြည့်ပေးပါရန်။

၃။ **(မေး)** (ဂ)ဝါကျကို စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) နနု အသေ ဝိရိယသမာဓိအာဒယော သန္တိ။ ၃-မှတ်။

(ခ) အထ ကသ္မာ ဣဒမေဝ ဥဘယံ ဝုတ္တံ။ ၂-မှတ်။

(ဂ) နနု ဣဒံ ဥဘယံ အာလောကသညာယ ဥပကာရံ ဟောတိ။ ၃-မှတ်။

(ဃ) တသ္မာ ဣဒမေဝ ဥဘယံ ဝုတ္တံ။ (သီဋီသစ်၊ ၂။၁၂၆) ၂-မှတ်။

(တစ်နည်း) (က) နနု ဝိဂတာဘိဇ္ဈာဒီသုပိ ဣဒံ ဥဘယံ အတ္ထိ။

(ခ) အထ ကသ္မာ ဝိဂတာဘိဇ္ဈာဒီသု ဣဒံ ဥဘယံ အဝတွာ ဣဓေဝ ဝုတ္တံ။

(ဂ) နနု ဣဒံ ဥဘယံ အာလောကသညာယ ဥပကာရံ ဟောတိ။

(ဃ) တသ္မာ ဝိဂတာဘိဇ္ဈာဒီသု ဣဒံ ဥဘယံ အဝတွာ ဣဓေဝ ဝုတ္တံ။

မှတ်ချက်။ ။တစ်နည်းနည်းမှန်လျှင် အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

၄။ **(မေး)** အာလောကသညီ-ကို အဖွင့်ကို ရှု၍ အစိတ်,အပေါင်းဝစနတ္ထပြပြီးလျှင် အပေါင်းဝစနတ္ထကိုသာ ဝစနာဒိ ဆက္ကထုတ်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သဥ္ဇာနနံ သညာ။ အာလောကေ သညာ အာလောကသညာ။ ၂-မှတ်။

အာလောကသညာ ဧတဿ အတ္ထီတိ အာလောကသညီ။ ၂-မှတ်။

(၁) အာလောကသညီဟူသော ပုဒ်ပြီးနိပ္ဖန္နသဒ္ဒါသည် ဝစနမည်၏။

(၂) အာလောကသညာ ဧတဿ အတ္ထိဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္ထမည်၏။

(၃) အာလောကသညာ၏ ရဟန်းဒြဗ်နှင့် ဂုဏ်, ဂုဏော အာရုံ, အာရမ္မဏိကအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္ဗန်သည် ဝစနဟေတုမည်၏။

(၄) ဣတိသဒ္ဒါသည် ဝစနဟေတုဇောတကမည်၏။

(၅) ရဟန်းဒြဗ်သည် ဝစနီယမည်၏။

(၆) အာဘာသညီ၊ ပဘာသညီစသော ပရိယာယ်သဒ္ဒါတို့သည် ဝစနီယတ္ထမည်၏။ ၆-မှတ်။

၅။ **(မေး)** (ဃ)ဝါကျ၌ "ဠိတော"ကို ဟိတ်ပြင်၍ သမ္ဗန်ခံပြီးလျှင် အနက်အားလျော်စွာ စာစပ်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဌိတော-ကို ဌိတတ္တာဟု ဟိတ်ပြင်ရပါသည်။ **၃-မှတ်။**

သမ္ဗန်ကား "တဿ ဘိက္ခုနော"ဖြစ်ပါသည်။ **၃-မှတ်။**

တဿ ဘိက္ခုနောကား သည်ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ဌိတတ္တာဝယ် ဌိတဟူသော ဘာဝယောဂ ပုဒ်၌ ကတ္တား (တုလျတ်)၊ ဌိတဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်ကား ကတ္တိ (လိင်္ဂတ်)။ **၂-မှတ်။**

(တစ်နည်း) တဿ ဘိက္ခုနောကား ၏ဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့် ဌိတတ္တာဝယ် တ္တပစ္စည်း၌ သမ္ဗန်၊ တ္တပစ္စည်းကား သမ္ဗန္ဓီ။ **၂-မှတ်။**

၆။ **(မေး)** (ခ)ဝါကျ၌ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အာဘောဂကို ဖော်ပြ၍ သံဝဏ္ဏနာအမည်လည်း ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သတိယာ သမန္နာဂတော-ဖြင့် သတော၌ သရ-ဓာတ်+တ-ပစ္စည်း၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဒုတိယ ဓာတုပဒ၊ ဒုတိယပစ္စယပဒ)။ ယင်း တ-ပစ္စည်း၏ ကတ္တားအနက်၌ သက်သည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ (ဒုတိယပစ္စယတ္တ)။ "သရတီတိ သတော"ဟု ကတ္တုသာဓန ဝစနတ္ထ ပြုရမည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဝိဂ္ဂဟ် ပြအဘိဓာနတ္ထ) သိစေပါသည်။ **၅-မှတ်။**

ဉာဏေန သမန္နာဂတော-ဖြင့် သမ္ပဇာနော၌ သံ,ပ-ပုဗ္ဗ ဉာဓာတ်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း (ဒုတိယဓာတုပဒ)။ ယု-ပစ္စည်း၏ ကတ္တားအနက်၌ သက်သည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း (ဒုတိယ ပစ္စယတ္တ)။ "သမ္ပဇာနာတီတိ သမ္ပဇာနော"ဟု ကတ္တုသာဓန ဝစနတ္ထပြုရမည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း (ဝိဂ္ဂဟ်ပြအဘိဓာနတ္ထ) သိစေပါသည်။ **၅-မှတ်။**

၇။ **(မေး)** ရတ္တိ၊ တိဏ္ဏ-တို့ကို နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရှုပ်ပြီးပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ရတ္တိသည် ရန္ဇ-ဓာတ်+တိ-ပစ္စည်းဖြင့် ရန္ဇတိဟုနေလိုလျက် ဝဏ္ဏလောပနိရုတ္တိနည်းဖြင့် ဇ-ကိုချေ၊ ဝဏ္ဏာဂမနိရုတ္တိနည်းဖြင့် တ-လာ၍ ရတ္တိဟုပြီးပါသည်။ **၃-မှတ်။**

(တစ်နည်း) ရာ-ဓာတ်+တိ-ပစ္စည်းဖြင့် ရာတိဟုဆိုလိုလျက် ဝဏ္ဏာဂမနိရုတ္တိနည်းဖြင့် တဒွေ-ဘော်လာ၊ ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရာ၌ အာ-ကို အ-ပြု၍ ရတ္တိဟုပြီးပါသည်။ **၃-မှတ်။**

တိဏ္ဏသည် တရ-ဓာတ်+တ-ပစ္စည်းဖြင့် "တရတ"ဟုဆိုလိုလျက် ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်းဖြင့် တ-ကို ဏ္ဏပြု၊ ဝဏ္ဏလောပနိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရ-ကိုချေ၍ တိဏ္ဏဟုပြီးပါသည်။ **၄-မှတ်။**

၈။ **(မေး)** သမ္ပဇညအပြားလေးပါးကို အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းနှင့်တကွ ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သမ္ပဇညအပြားလေးပါးကား- (၁) သာတ္ထကသမ္ပဇည (၂) သပ္ပါယသမ္ပဇည (၃) ဂေါစရသမ္ပဇည (၄) အသမ္မောဟသမ္ပဇညတို့ဖြစ်ပါသည်။ (ဒီ၊၄၊၁။၁၆၅) **၅-မှတ်။**

ထိုတွင် (၁) ရှေ့သို့သွားလိုသော စိတ်ဖြစ်သည်ရှိသော် စိတ်၏အလိုအားဖြင့် မသွားဘဲ အကျိုးရှိသည် မရှိသည်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ အကျိုးရှိသည်ကို ပိုင်းခြား၍ယူခြင်းသည် သာတ္ထက သမ္ပဇညမည်၏။

(၂) ထိုသွားခြင်း၌ မိမိအား လျောက်ပတ်သည် မလျောက်ပတ်သည်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ မိမိအား လျောက်ပတ်သည်ကိုသာ ပိုင်းခြား၍ယူခြင်းသည် သပ္ပါယသမ္ပဇညမည်၏။

(၃) သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော သာတ္ထကသပ္ပါယရှိသောရဟန်း၏ ၃၈-ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံတို့တွင် မိမိစိတ်ကြိုက်ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကိုယူ၍ ဆွမ်းခံရွာ၌ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို ယူ၍ သာလျှင် သွားခြင်းသည် ဂေါစရသမ္ပဇညမည်၏။

(၄) ရှေ့သို့သွားခြင်းစသည်တို့၌ မတွေဝေခြင်းသည် အသမ္မောဟသမ္ပဇညမည်၏။ ၅-မှတ်။

၉။ **(မေး)** (က)ဝါကျ၌ သံဝဏ္ဏနာပါဠိကို အဓိပ္ပါယ်မပျက်စေဘဲ ဝတ္တမျိုးဂါထာ စီကုံး၍ ဂါထာအမည်, ဆန်းအမည် ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဒိဋ္ဌာလောကဿ သဗ္ဗာန- သမတ္တာယ ဒိဝါ အပိ။
ဝိနိဝရဏသုဒ္ဓါယ၊ ပုဗ္ဗော သညာယ ရတ္တိယံ။ ၆-မှတ်။

ပထျာဝတ္တဂါထာ အနုဋ္ဌုဘာဆန်းဖြစ်ပါသည်။

ဂါထာအမည် ၂-မှတ်၊ ဆန်းအမည် ၂-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။အစတစ်လုံးနောင် သ,န ရှောင်၍ သဒ္ဒါအနေအထားမှန်ကန်လျှင်အမှတ်ပေးပါရန်။

၁၀။ **(မေး)** (ဂ)ဝါကျ "ဝုတ္တံ"၌ ဓာတ်အရတရားကို ကိုယ်ပြု၍ ဘာဝစသည် ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဝုတ္တံ-၌ ဓာတ်အရ မြတ်စွာဘုရား၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဒေသနာဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ရ၏။ ၂-မှတ်။

ထိုဒေသနာဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဓမ္မရတိဋ္ဌာယီ-ဘာဝ, ဓမ္မသိင်္ဂါရရသမည်၏။ ၂-မှတ်။

"အာလောကသညီ သတော သမ္ပဇာနော"စသော မနသာဝဝတ္ထုပိတသဒ္ဒသည် အာရမ္မဏ ဝိဘာဝ မည်၏။ ၂-မှတ်။

အဇာတသတ်မင်းသည်လည်းကောင်း၊ အဇာတသတ်မင်း၏ သာမညဖလကို မေးလျှောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ မဟာကရုဏာ ဉာဏ်စသည်တို့သည်လည်းကောင်း ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝမည်၏။ ၂-မှတ်။

ရဟန်းပြုခြင်း၏ အကျိုးတရားများကို သိရခြင်း၊ အိပ်မက်ဆိုးများမမြင်မက်တော့ခြင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ အထူးသက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းစသော အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် တိုင်အောင်သော အကျိုးတရား အဆက်ဆက်သည် အနုဘာဝမည်၏။ ၂-မှတ်။

ဿဿ✡ဿဿ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ
စာချတန်းရှိုးရှိုး ။သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၅-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း(၁)ရက် (၃၁-၃-၂၀၁၄) တနင်္လာနေ့

စာချတန်းရိုးရိုး

(က) ယထာ ပန ပိတ္တရောဂါတုရော မဓုသက္ကရာဒီသုပိ ဒိန္နေသု ပိတ္တရောဂါတုရတာယ တေသံ ရသံ န ဝိန္ဒတိ၊ "တိတ္တကံ တိတ္တက"န္တိ ဥဂ္ဂိရတိယေဝ။

(ခ) ဝေမေဝ ဗျာပန္နစိတ္တော ဟိတကာမေဟိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဩဝဒိယမာနော ဩဝါဒံ န ဂဏှာတိ။

(ဂ) "အတိ ဝိယ မေ တုမှေ ဥပဒ္ဒဝေထာ"တိ အာဒီနိ ဝတွာ ဝိဗ္ဘမတိ။

(ဃ) ပိတ္တရောဂါတုရတာယ သော ပုရိသော မဓုသက္ကရာဒီနံ ဝိယ ကောဓာတုရတာယ ဈာနသုခါဒိ-ဘေဒံ သာသနရသံ န ဝိန္ဒတီတိ ဇဝံ ရောဂေါ ဝိယ ဗျာပါဒေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဒီ၊၄၊၁။၁၉၁။ သီဋီသစ်၊၂။၁၂၉၊၁၃၀။ ဂဏ္ဍိ၊၃၈၇။ နေရင်း၊၂။၁၈၈။ ကူနီ၊၂။၂၂၉။ ဘာဋီ၊၃။၁၄၆။

၁။ (မေး) (ဃ) ဝါကျကို ဥပမာဥပမေယျ ပေါ်လွင်စေလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ဃ) ပိတ္တရောဂါတုရတာယ= သည်းခြေနာဖြင့်မကျန်းမာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။(ဝါ) သည်းခြေပျက် သောအနာနှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော ပုရိသော=ထို ယောက်ျားသည်။ မဓုသက္ကရာဒီနံ= ပျား,သကာအစရှိသောအာဟာရတို့၏။ ရသံ= အရသာကို။ န ဝိန္ဒတိ ဝိယ=မခံစားရသကဲ့သို့။ ၅-မှတ်။

တထာ= ထို့အတူ။ ဗျာပန္နစိတ္တော= ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သောစိတ်ရှိသော။ သော ဘိက္ခု= သည်။ ကောဓာတုရတာယ= ကောဓဖြင့်မကျန်းမာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝါ)ဒေါသနာ စွဲကပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဈာနသုခါဒိဘေဒံ=ဈာန်ချမ်းသာစသည်အပြားရှိသော။ သာသနရသံ= သာသနာတော်၏ အရသာကို။ န ဝိန္ဒတိ= မခံစားရ။ ဣတိဧဝံ= ဤသို့။ ရောဂေါ ဝိယ=ရောဂါကဲ့သို့။ ဗျာပါဒေါ=ဗျာပါဒကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော=မှတ်အပ်၏။ ၅-မှတ်

၂။ (မေး) (ဂ) ဝါကျသို့ သာဘောဂါယုတ္တပုစ္ဆာနည်းအားဖြင့် ကျမ်းတက်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ ဆရာသည် (ခ)ဝါကျဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သော စိတ်ရှိသောရဟန်းသည် အစီးအပွါးကို အလိုရှိကုန်သော ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့သည် အနည်းငယ်မျှကိုလည်း ဆုံးမအပ်သည်ရှိသော် အဆုံးအမကို မခံယူဟုဆိုတော်မူ၏။(ဌပနာ) ၂-မှတ်။

ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သော စိတ်ရှိသောရဟန်းသည် ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ အဆုံးအမကို မခံယူရုံမျှကိုသာ ပြုပါသလော။ (အာဘော်) ၃-မှတ်။

အဘယ်သို့ပြုပါသေးသနည်း။ (ပုစ္ဆာ) ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေကြားလိုသော အရှင် အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ဂ)ဝါကျကိုမိန့်။ ၂-မှတ်။

အဓိပ္ပါယ်ကား- (ဂ)ဝါကျဖြင့် ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သော စိတ်ရှိသောရဟန်းသည် ဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ အဆုံးအမကို မခံယူရုံမျှကိုသာ ပြုသည်မဟုတ်၊ အရှင်ဘုရားတို့သည် တပည့်တော်ကို အလွန်နှိပ်စက်ခြင်းကို ပြုကုန်၏စသော စကားတို့ကို ပြောဆို၍ လူထွက်ခြင်းကိုလည်း ပြုကုန်သေး၏ဟု ငါပြဆို၏ဟုလိုသော်။ ၃-မှတ်။

၃။ **(မေး)** (ခ) ဝါကျကို စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ဆောင်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) နနု ဟိတကာမေဟိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဩဝဒီယမာနော ပေါတိ။ ၃-မှတ်။

(ခ) အထ ကသ္မာ ဩဝါဒံ န ဂဏှာတိ။ ၂-မှတ်။

(ဂ) နနု ဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ။ ၃-မှတ်။

(ဃ) တသ္မာ ဩဝါဒံ န ဂဏှာတိ။ ၂-မှတ်။

၄။ **(မေး)** (ဃ) ဝါကျ၌ "သာသနရသံ"ပုဒ်ကို ဝိဂြိုဟ်ဆို၍ ဝစနာဒိဆက္က ထုတ်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သာသနဿ ရသော သာသနရသော။

(တနည်း) သာသနမေဝ ရသော သာသနရသော။ (သီဋီသစ်၊၂။၁၃၀။) ၄-မှတ်။

ပထမဝိဂ္ဂဟအလို ဝစနာဒိဆက္ကထုတ်ပုံ

(က) "သာသနရသော"ဟူသော ပုဒ်ပြီးနိပ္ဖန္နသဒ္ဒါသည် ဝစနမည်၏။

(ခ) "သာသနဿ ရသော"ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္ထမည်၏။

(ဂ) သာသနာတော်၏ ဈာန်ချမ်းသာစသောရသနှင့် သမ္ဗန် သမ္ဗန္ဓီအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဝစနပဝတ္တိနိမိတ်မည်၏။

(ဃ) ဆောင်၍သိအပ်သော "ဣတိ"သဒ္ဒါသည် ဝစနပဝတ္တိဇောတကမည်၏။

(င) ဈာန်ချမ်းသာစသော သာသနရသဖြစ်သည် ဝစနီယမည်၏။

(စ) ဇိနသာသနရသော၊ ဗုဒ္ဓသာသနရသော၊ ဈာနသုခါဒိကော စသည်သည် ဝစနီယတ္ထမည်၏။

တစ်ခုလျှင် ၁-မှတ်စီ၊ ၆-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။ဝစနပဝတ္တိဇောတကမထုတ်သော်လည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။ **ဒုတိယဝိဂ္ဂဟအလို** "အဆုံးအမ၏ ရသနှင့် အဘေဒ ဘေဒအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္ဗန်သည် ဝစနပဝတ္တိမည်၏။ အဆုံးအမတည်းဟူသော ရသသည် ဝစနီယမည်"ဟု ထုတ်ပါ။ ဝစနပဝတ္တိဇော တကချန် ကျန် ၃-ချက်ကို ရှေးနည်းအတိုင်းထုတ်ပါ။ ဤဒုတိယဝိဂြိုဟ်အလို ဝစနပဝတ္တိဇောတက ထုတ်ရန်မလိုပါ ဝိဂြိုဟ်အားလျော်စွာ ဆက္ကထုတ်နည်းမှန်လျှင် အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

၅။ **(မေး)** (က) ဝါကျ၌ "ပိတ္တရောဂါတုရတာယ"ဟိတ်ပုဒ်၏ သမ္ဗန်ကိုခံ၍ အနက်အားလျော်စွာ စာစပ်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) "ပိတ္တရောဂါတုရတာယ"ဟူသော ဟိတ်ပုဒ်၏ သမ္ဗန်ကို "ပိတ္တရောဂါတုရော"ဟူသော ကတ္တား ပုဒ်ကို "ပိတ္တရောဂါတုရဿ"ဟု ဆဋ္ဌီပြင်၍ ခံရပါသည်။ ၄-မှတ်။

"ပိတ္တရောဂါတုရဿ"ကား သည်ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် "ပိတ္တရောဂါတုရတာယ"

ဝယ် "ဝိတ္တရောဂါတုရ"ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်၌ ကတ္တား၊ "ဝိတ္တရောဂါတုရ"ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်ကား ကတ္တိ။

(တနည်း) "ဝိတ္တရောဂါတုရဿ"ကား ကိုဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့် "ဝိတ္တရောဂါတုရတာယ" ဝယ် "ဝိတ္တရောဂါတုရ"ဟူသောဘာဝယောဂပုဒ်၌ ကံ၊ "ဝိတ္တရောဂါတုရ"ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်ကား ကမ္မိ။ ၃-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။နိသျဆရာတော်များအလို ကတ္တား,ကံ တစ်မျိုးမျိုးမှန်လျှင် အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။ "ဝိတ္တရောဂါတုရဿ"ကား၏ဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့် "ဝိတ္တရောဂါတုရ-တာယ"ဝယ် "တာပစ္စည်း"၌ သမ္ဗန်၊ "တာပစ္စည်း"ကား သမ္ဗန္ဓီ။ ၃-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။"ဝိတ္တရောဂါတုရဿ"ကား သည်ဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့် "ဝိတ္တရောဂါတုရ-တာယ"ဝယ် "ဝိတ္တရောဂါတုရ"ဟူသော ဘာဝယောဂအန္တတ္တ၌ ဝါစ္စ,တုလျတ်,ကတ္တား၊ "ဝိတ္တရောဂါတုရ"ဟူသော ဘာဝယောဂအန္တတ္တကား ဝါစက,လိင်္ဂတ်,ကတ္တိ" ဟုလည်းကောင်း။

"ဝိတ္တရောဂါတုရဿ"ကား ၏ဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့် "ဝိတ္တရောဂါတုရတာယ"ဝယ် "တာ ပစ္စည်း"ဟူသော ဗာဟျတ္တ၌ သတ္တိမန္တ,သမ္ဗန်၊ "တာပစ္စည်း"ဟူသော ဗာဟျတ္တကား သတ္တိ,သမ္ဗန္ဓီ ဟုလည်း စပ်ကြသည်။ တနည်းနည်းမှန်လျှင်အမှတ်ပေးပါ။

၆။ (မေး) "အနတ္တာဓိနောတိ န အတ္တနိ အဓိနော၊ အတ္တနော ရုစိယာ ကိဉ္စိ ကာတုံ န လဘတိ"၌ အဌကထာဘောဂ နှင့်သံဝဏ္ဏနာကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) "န အတ္တနိ အဓိနော"ဖြင့် အနတ္တာဓိနော၌ အတ္တာဓိနောဟူသောအစိတ်ပုဒ်ကို "အတ္တနိ အဓိနော အတ္တာဓိနော"ဟု သတ္တမီတပ္ပုရိသ်သမာသ်ဝစနတ္ထပြုရမည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝိဂြိုဟ်ပြ အဘိဓာနတ္ထသံဝဏ္ဏနာ၊ သမာသလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) အနတ္တာဓိနော-ဟူသော အပေါင်းပုဒ်ကို "န အတ္တာဓိနော အနတ္တာဓိနော"ဟု မိဿကတပ္ပုရိသ်သမာသ်ဝစနတ္ထပြုရမည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း (ဝိဂြိုဟ်ပြအဘိ ဓာနတ္ထသံဝဏ္ဏနာ၊ သမာသလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) သိစေပါသည်။

အာဘော်တစ်ခု ၃-မှတ်စီ။

"အတ္တနော ရုစိယာ ကိဉ္စိ ကာတုံ န လဘတိ"ဖြင့် အနတ္တာဓိနော၌ မိမိ၌စပ်သည်မဖြစ်ဟူသည် မိမိ၏အလိုအားဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ပြုခြင်းငှါ မရခြင်းပင်တည်းဟုသိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) ၄-မှတ်။

၇။ (မေး) (ယ)ဝါကျ၌ ပိတ္တ၊ မဓုပုဒ်တို့ကို နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပြပါ။

(ဖြေ) "ပိတ္တ"သည် အပိရှေ့ရှိသော ဓာ-ဓာတ်+တ-ပစ္စည်းဖြင့် "အပိဓာတ"ဟု နေလိုလျက် ဝဏ္ဏ လောပ နည်းဖြင့် အ-ကိုချေ၊ ဝဏ္ဏဝိကာရနည်းဖြင့် ဓ-ကို တ-ပြု၍ ပိတ္တဟုပြီးပါသည်။ ၅-မှတ်။

မဓုသည် မန-ဓာတ်+ဥ-ပစ္စည်းဖြင့် မနုဟုနေလိုလျက် ဝဏ္ဏဝိကာရနည်းဖြင့် န-ကို ဓ-ပြု၍ မဓုဟု ပြီးပါသည်။ ၅-မှတ်။

၈။ **(မေး)** သာမညဖလသုတ်တော်ကို ကြားနာရသဖြင့် အဇာတသတ်မင်းအား အကျိုးများစွာ ရရှိ၏ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာ မိန့်ဆိုထားရာ ထိုအကျိုးတို့တွင် အနာဂတ်အကျိုးမျှကိုသာ ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သာမညဖလသုတ်တော်ကို ကြားနာရသဖြင့် အဇာတသတ်မင်းရရှိသော အနာဂတ်အကျိုးကား- ဝိဇိတာဝီအမည်ရှိသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတံ့ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဒီ၊ဋ၊၁၊ ၂၁၂) **၁၀-မှတ်။**

၉။ **(မေး)** (ခ) (ဂ) ဝါကျတို့ကို အဓိပ္ပါယ်မပျက်စေဘဲ ဝတ္တမျိုးဂါထာစီကုံး၍ ဂါထာအမည်လည်း ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဗျာပန္နမာနသော ဘိက္ခု၊ ဥပဋ္ဌာယေဟိ သာသိတော။

ဩဝါဒံ န စ ဂဏှာတိ၊ ဟီနာယ အတိဝတ္တတိ။ (ပထျာဝတ္တဂါထာ) **၈+၂-မှတ်။**

၁၀။ **(မေး)** (ခ)ဝါကျ၌ "န ဂဏှာတိ"အရကို ကိုယ်ပြု၍ ဘာဝါလက်ာရထုတ်ဆောင်ပြပါ။

(ဖြေ) (ခ)ဝါကျ၌ "န ဂဏှာတိ"အရ အဆုံးအမကို မနာယူသော ရဟန်း၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုယူ၍ **၂-မှတ်။**

ယင်း အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ကောဓဒ္ဓာယီဘာဝ, ရုဒ္ဒရသမည်၏ **၂-မှတ်။**

အစီးအပွါးကို အလိုရှိသော ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ အဆုံးအမဩဝါဒစကားသည် အာရမ္မဏဝိဘာဝမည်၏။ **၂-မှတ်။**

တပည့်ရဟန်း၏ အယောနိသောမနသိကာရစသည်သည် ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝမည်၏။ **၂-မှတ်။**

လူထွက်ခြင်း၊ ဈာန်ချမ်းသာစသော သာသနာတော်၏ ချမ်းသာသုခကို မခံစားရခြင်းစသည်သည် အနုဘာဝမည်၏။ **၂-မှတ်။**

ဿဿ✡ဿဿ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရိုးရိုး။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၆-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း (၁၀)ရက် (၂၉-၃-၂၀၁၅) တနင်္ဂနွေနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

စာစစ်တန်းရိုးရိုး

(က) တတ္ထ မန္တေသူတိ တီသု ဝေဒေသု။

(ခ) တထာဂတော ကိရ ဥပ္ပန္နော့သုတိတိ ပဋိကစ္စေဝ သုဒ္ဓါဝါသာ ဒေဝါ ဝေဒေသု လက္ခဏာနိ ပက္ခိပိတွာ ဗုဒ္ဓမန္တာ နာမေတေတိ ဗြာဟ္မဏဝေသေနေဝ ဝေဒေ ဝါစေန္တိ တဒနုသာရေန မဟေသက္ခာ သတ္တာ တထာဂတံ ဇာနိဿန္တီတိ။

(ဂ) တေန ပုဗ္ဗေ ဝေဒေသု မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ အာဂစ္ဆန္တိ။

(ဃ) ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန တထာဂတေ အနုက္ကမေန အန္တရဓာယန္တိ။ တေနေတရဟိ နတ္ထီတိ။

(င) မဟာပုရိသဿာတိ ပဏိဓိသမာဒါနဉာဏကရုဏာဒိဂုဏမဟတော ပုရိသဿ။

၁။ **(မေး)** အန္တရဓာယန္တိ-၏ ကတ္တားထည့်၍ (ဃ)ဝါကျကို အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) ပန၊ ဗျတိရိတ်ကား။ တထာဂတေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော်။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ (မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာတို့သည်။) အန္တရဓာယန္တိ၊ ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ **(ကတ္တားထည့်-၃-မှတ်၊ ကျန် ၃-မှတ်)**
တေန၊ ထိုသို့ မဟာပုရိသလက္ခဏာတို့၏ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးရာအခါ၌ ကွယ်ပျောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။ **(နိဿျမှန် ၄-မှတ်)**
(ပခုက္ကူနိသျ၊ ၂၊ ၃၅၀၊ ၁)၊ (နေရင်းနိသျ၊ ၂၊ ၂၇၉။)၊ (သီ၊ ဘာဋီ၊ ၃၊ ၃၂၇။)

၂။ **(မေး)** (ခ)ဝါကျကို အနုသန္ဓေ၊ (ဃ)ဝါကျကို သာဘောဂပ္ပစ္စာကျမ်းတက်ပြပါ။

(ဖြေ) (ခ) ဝါကျ အနုသန္ဓေတက်

ဤသို့ (က)ဝါကျဖြင့် ဗေဒင်သုံးပုံတို့၌။ ဝါ၊ ဝေဒကျမ်းတို့၌၊ (မဟာပုရိသလက္ခဏာများ) လာရှိကုန်၏ဟု ပြတော်မူပြီး၍။ **(၂-မှတ်)**

ယခုအခါ၌ လာပုံအခြင်းအရာအကျယ်ကို ပြခြင်းငှါအလိုရှိသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ခ) ဝါကျကိုမိန့်။ **(၂-မှတ်)**

(ဃ) ဝါကျ သာဘောဂပုစ္ဆာတက်

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ ဆရာသည် (ဂ)ဝါကျဖြင့် ရှေးအခါက ပေဒင်သုံးပုံတို့၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာများ လာရှိကုန်၏ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။ **(၂-မှတ်)**

ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး ယခုအခါ ထင်ရှားရှိကြပါကုန်သလော။ အဘယ်သို့ မှတ်သားရပါသနည်း။ **(၂-မှတ်)**

ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ထိုအမေးကို ဖြေခြင်းငှါ အလိုရှိတော်မူသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ဃ) ဝါကျကို မိန့်။ **(၁-မှတ်)**

အဓိပ္ပါယ်ကား- (ဃ) ဝါကျဖြင့် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး ယခုအခါ ထင်ရှားမရှိ ပျောက်ကွယ်သွားကြပါကုန်၏ ဟူလိုသော်။ **(၁-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ။ဝါကျတက်အနေဖြင့် ကျမ်းတက်ပါက (၂) မှတ်သာ။

၃။ **(မေး)** (ဂ) (ဃ)ဝါကျတို့ကို ရှု၍ စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပြပါ။

(ဖြေ) နနု ပုဗ္ဗေ ဝေဒေသု မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ အာဂစ္ဆန္တိ။ (စောဘော) **(၃-မှတ်)**

အထ ကသ္မာ ဧတရဟိ နတ္ထိ။ (စောဒနာ) **(၂-မှတ်)**

နနု ပရိနိဗ္ဗုတေ တထာဂတေ အနုက္ကမေန အန္တရဓာယန္တိ။ (ပရိဟာရာဘော) **(၃-မှတ်)**

တသ္မာ ဧတရဟိ နတ္ထိ။ (ပရိဟာရ) **(၂-မှတ်)**

၄။ **(မေး)** (င)ဝါကျရှိ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ကို အဖွင့်နှင့်အညီ အစိတ်+အပေါင်း ဝစနတ္ထပြု၍ အပေါင်းဝစနတ္ထကိုသာ ဝစနာဒိဆက္က ဝေဖန်ပြပါ။

(ဖြေ) **ဝစနာဒိဆက္က**

မဟီယတေ ပူဇိယတေတိ မဟာ။

မာတာ ပိတူနံ ဟဒယံ ပူရေတီတိ ပုရိသော။

ပုရေ ဥစ္စေ ဌာနေ သေတီတိ ပုရိသော။

ပုံ ရိသတိ ဟိံသတီတိ ပုရိသော။ (ရူ ၆၈၃) **(၂-မှတ်)**

မဟန္တော ပုရိသော မဟာပုရိသော။ **(၂-မှတ်)**

မဟာပုရိသောဟူသော ပုဒ်ပြီး နိပ္ဖန္နသဒ္ဒါသည် ဝစနမည်၏။

မဟန္တော ပုရိသော ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္ထမည်၏။

မြတ်သောဂုဏ်၏ ယောက်ျားဒြပ်နှင့် ဂုဏ်၊ ဂုဏေး အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဝစနဟေတုမည်၏။

(ဆောင်ယူ၍သိအပ်သော) ဣတိသဒ္ဒါသည် ဝစနဟေတု ဇောတကမည်၏။

မြတ်သောယောက်ျားဒြပ်သည် ဝစနီယမည်၏။

မဟာပေါသော စသော ပရိယာယ် သဒ္ဒါတို့သည် ဝစနီယတ္ထမည်။ **(၆-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ။ရှေ့ပုဒ်၏ အစိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ နောက်ပုဒ်၏ အစိတ်ကိုဖြစ်စေ တစ်မျိုးသာဖြစ်စေ ဝိဂြိုဟ် ဆိုထား ပါက အမှတ်ပြည့်ပေးရန်။

၅။ **(မေး)** "အန္တရဓာယန္တိ"ကို ဟိတ်ပြင်၍ သမ္ဗန်ခံပြီးလျှင် အတ္ထာနုရူပ စာစပ်ပြပါ။

(ဖြေ) **သမ္ဗန်ခံစာစပ်**

အန္တရဓာယန္တိ ကို အန္တရဓာယန္တုတ္တာ ဟု ဟိတ်ပြင်ရပါသည်။ **(၃-မှတ်)**

ယင်း၏သမ္ဗန်ကား မဟာပုရိသလက္ခဏာနံ ဖြစ်ပါသည်။ **(၃-မှတ်)**

မဟာပုရိသလက္ခဏာနံ၊ ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတို့၏။ ဝါ၊ ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတို့ သည်။ အန္တရဓာယန္တုတ္တာ၊ ကွယ်ပျောက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဟု အနက်ပေး။ မဟာပုရိသလက္ခဏာနံ ကား တို့သည် ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အန္တရဓာယန္တုတ္တာဝယ် အန္တရဓာယန္တဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်၌ ကတ္တား (ဝါစ္စ)၊ (တုလျ)၊ အန္တရဓာယန္တဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်ကားကတ္တိ(ဝါစက)၊(လိင်္ဂ)။ **(၂-မှတ်)**

မဟာပုရိသလက္ခဏာနံ ကား တို့၏ ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အန္တရဓာယန္တုတ္တာဝယ် တ္တပစ္စည်း၌ သမ္ဗန် (သတ္တိမန္တ)၊ တ္တ ပစ္စည်းကား သမ္ဗန္ဓီ။ (သတ္တိ) **(၂-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ။အနက်ပေးမပါကလည်း အမှတ်ပြည့်ပေးရန်။

၆။ **(မေး)** (က) (င) ဝါကျတို့ဝယ် အဌကထာဆရာ၏ အာဘော်ကိုဖော်ပြ၍ သံဝဏ္ဏနာအမည်ပေးပါ။

(ဖြေ) (က) **ဝါကျအာဘော်**

ဝေဒေသု-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် မန္တသဒ္ဒါသည် ဝေဒအနက်ဟောသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (နာမလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

တစ်နည်း။ ။ဝေဒသဒ္ဒါသည် မန္တသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (ပရိယာယ်ပြ အဘိဓေယျ တ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

တီသု ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် မန္တ-အရ ကို (ဣရု ယဇု သာမ) ဗေဒင်သုံးပုံ ယူရမည်၏ အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (သရုပ်ကြား အဘိဓေယျတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

(င) **ဝါကျအာဘော်**

မဟတော ပုရိသဿ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် မဟာပုရိသောပုဒ်ကို မဟန္တော ပုရိသော မဟာ-ပုရိသောဟု ကမ္မဓာရည်းသမာသ် ဝစနတ္ထပြုရမည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။

(အဘိဓာနတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ) (သမာသလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)။ **(၂-မှတ်)**

ပဏိဓိသမာဒါနဉာဏကရုဏာဒိ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာဖြင့်-မဟတော-၌ မြတ်၏ဟူသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ပန်ဆင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါရမီတော်တို့ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကမ္မဿကတာဉာဏ်အစရှိသောဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကရုဏာအစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း မြတ်၏ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေပါသည်။(ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

၇။ **(မေး)** မဟာပုရိသ၊ ပဏိဓိ-ပုဒ်တို့ကို နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပြပါ။

(ဖြေ) **နိရုတ္တိနည်း**

မဟာပုရိသ-ကား မဟန္တပုဒ်၊ ပုရိသပုဒ်၊ မဟန္တပုရိသဟု နေလိုလျက် ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်းဖြင့် မဟန္တကို မဟာပြု၍ မဟာပုရိသော ဟု ရုပ်ပြီးပါသည်။ **(၅-မှတ်)**

ပဏိဓိ ကား ပ ပုဗ္ဗ နိပုဗ္ဗ ဓာ ဓာတ်၊ ဣပစ္စည်းဖြစ်၍ ပနိဓိဟု နေလိုလျက် ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်းဖြင့် န-ကို ဏ-ပြု၍ ပဏိဓိဟု ရုပ်ပြီးပါသည်။ **(၅-မှတ်)**

၈။ **(မေး)** မျက်မှောက်ခေတ်ကာလ၌ ပျောက်ကွယ်သွားသော ဝေဒကျမ်းတို့ကို အကြောင်းပြ၍ ဖြေဆိုပါ။
(ဖြေ) **အဓိပ္ပါယ်**
မျက်မှောက်ခေတ်ကာလ၌ ပျောက်ကွယ်သွားသော ဗေဒင်ကျမ်းများမှာ ဗုဒ္ဓမန္တာန်နှင့်တကွ အခြားသော ဗေဒင်ကျမ်းများ ဖြစ်ပါသည်။ **(၅-မှတ်)**

အကြောင်းကား။ ။ပုဏ္ဏားတွေ ဆောင်နိုင်သော ဉာဏ်စွမ်းဉာဏ်စ မရှိသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။
(သီလက္ခန် ဋီကာ၊ ၂၉၂။) **(၅-မှတ်)**

၉။ **(မေး)** ယံ ဒုန္နိမိတ္တံ အဝမင်္ဂလဉ္စ၊
ယော စာမနာပေါ သကုဏဿ သဒ္ဒေါ။
ပါပဂ္ဂဟော ဒုဿုပိနံ အကန္တံ၊
ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန ဝိနာသမေန္တု-ကို **ဆန်းစစ်၍** ဂါထာအမည် ဆန်းအမည်ပေးပါ။

(ဖြေ) **ဆန်းစစ်**
ယံ ဒုန္နိမိတ္တံ စသော ဂါထာသည်
ပထမပါဒ, စတုတ္ထပါဒတို့၌ အဆုံးအက္ခရာကို ပါဒန္တဂရုယူ၍ လေးပါဒလုံး တ ဂိုဏ်း ၂-ခု၊ ဇဂိုဏ် ၁-ခု၊ ဂရု ဂရုတို့ဖြင့် ဖွဲ့စီထားသောကြောင့် ဣန္ဒဝဇိရာဂါထာ ဖြစ်ပါသည်။ **(၈-မှတ်)**
လေးပါဒလုံး (၁၁)လုံးစီ ဖွဲ့စီထားသောကြောင့် တိဋ္ဌုဘဆန်း ဖြစ်ပါသည်။ **(၂-မှတ်)**

၁၀။ **(မေး)** (င)ဝါကျရှိ "သမာဒါန"အရကောက်ပြ၍ ဘာဝစသည် ပြည့်စုံစွာ ထုတ်ပြပါ။
(ဖြေ) **သမာဒါန အရ**
ပါရမီတို့ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်သော ဘုရားလောင်း၏ သန္တာန်၌ ဝီရိယပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ရ၏။ **(၂-မှတ်)**
ယင်းသည် ဥဿာဟဌာယီဘာဝ၊ ဝီရရသ။ **(၂-မှတ်)**
ပါရမီ(၁၀)ပါးသည် အာရမ္ဘဏဝိဘာဝ။ **(၂-မှတ်)**
ဘုရားလောင်း၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော မဟာကရုဏာ၊သမ္မာဆန္ဒ စသည်တို့သည် ဥဒ္ဒီပန ဝိဘာဝ **(၂-မှတ်)**
ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်ရှိခြင်း၊ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ကို သံသရာဝဲဩဃ မှ ကယ်ထုတ်နိုင်ခြင်း စသော အကျိုး အဆက်ဆက်သည် အနုဘာဝမည်၏။ **(၂-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ။သတိ ဝီရိယ ဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ထုတ်၍ ဓမ္မရတိဌာယီဘာဝ၊ ဓမ္မသိင်္ဂါရရသ ရေးခဲ့ပါကလည်း အမှတ်ပြည့်ပေးရန်။

ꩠꩠ☼ꩡꩡ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစဉ်တန်းရှိုးရှိုး ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ(ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၇-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၅)ရက် (28-3-2016) တနင်္လာနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

(က) ဣမိနာ ပန ဒွါဒသဝိဓေန ဣတရီတရပစ္စယသန္တောသေန သမန္နာဂတဿ ဘိက္ခုနော အဋ္ဌ ပရိက္ခာရာ ဝဋ္ဋန္တိ။ တီဏိ စီဝရာနိ ပတ္တော ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနဝါသိ ဧကာ သူစိ ကာယဗန္ဓနံ ပရိဿာဝနန္တိ။

(ခ) ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ

'တိစီဝရဉ္စ ပတ္တော စ၊ ဝါသိ သူစိ စ ဗန္ဓနံ။

ပရိဿာဝနေန အဋ္ဌေတေ၊ ယုတ္တယောဂဿ ဘိက္ခုနော'တိ။

(ဂ) တေ သဗ္ဗေ ကာယပရိဟာရိကာပိ ဟောန္တိ ကုစ္ဆိပရိဟာရိကာပိ။

(ဃ) ကထံ-တိစီဝရံ တာဝ နိဝါသေတွာ စ ပါရုပိတွာ စ ဝိစရဏကာလေ ကာယံ ပရိဟရတိ ပေါသေတီတိ ကာယပရိဟာရိကံ ဟောတိ။

(င) စီဝရကဏ္ဏေန ဥဒကံ ပရိဿာဝေတွာ ပိဝနကာလေ ခါဒိတဗ္ဗဖလာဖလဂ္ဂဟဏကာလေ စ ကုစ္ဆိံ ပရိဟရတိ ပေါသေတီတိ ကုစ္ဆိပရိဟာရိကံ ဟောတိ။

၁။ **(မေး)** (ဃ) ဝါကျကို "ပဌမံ တာဝ၊ ရှိကဇေက်"စသောနိယံနှင့်အညီ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ဃ)ဝါကျ တာဝ-၏ သမ္ဗန်, အပါဒါန်ခံ၍ အနက်ပေးပုံ. . . . .

ကထံ-အဘယ်သို့။ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်သနည်းဟူမူကား။ ***(ပတ္တာဒီနံ-သပိတ်စသည်တို့၏။သမ္ဗန်) (ပါရိဟာရိယဘာဝတော-ကိုယ်,ဝမ်းကို ဆောင်သည်၏အဖြစ်မှ။ အပါဒါန်)*** တာဝ-ရှေးဦးစွာ။ တိစီဝရံ-သုံးထည်သောသင်္ကန်းသည်။ (ဝါ)ကို။ နိဝါသေတွာ စ-သင်းပိုင်ကို ဝတ်၍လည်းကောင်း။ ပါရုပိတွာ စ-သင်္ကန်းကို ရုံ၍လည်းကောင်း။ ဝိစရဏကာလေ-လှည့်လည်ရာအခါ၌။ ကာယံ-ကိုယ်ကို။ ပရိဟရတိ-ဆောင်တတ်၏။ ပေါသေတိ-မွေးမြူတတ်၏။ ဣတိ-ဤသို့။ (တစ်နည်း) ဣတိ ပရိဟရတ္တာ-ဤသို့ ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယပရိဟာရိကံ-ကိုယ်ကို ဆောင်တတ်, မွေးမြူတတ်သည်မည်၏။

မှတ်ချက်။ ***သမ္ဗန်မှန် ၂-မှတ်၊ အပါဒါန်မှန် ၂-မှတ်၊ ကြွင်းမှန် ၆-မှတ်၊***

၂။ **(မေး)** (င) ဝါကျသို့ ဋ္ဌပနာတိကနည်းဖြင့် ကျမ်းတက်ခဲ့ပါ။ (ဝါကျတက်မလို)

(ဖြေ) **(င)သို့ ဋ္ဌပနာတိကတက်**

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ ဆရာသည်(ဃ)ဝါကျဖြင့် သင်းပိုင်ကို ဝတ်၍လည်းကောင်း၊ သက်န်းကို ရုံ၍လည်းကောင်း၊ လှည့်လည်သောကာလ၌ ကိုယ်ကို ဆောင်တတ် မွေးမြူတတ်၏ဟု တိစီဝရိတ် သင်္ကန်း၏ ကိုယ်ကို ဆောင်ပုံ မွေးမြူတတ်ပုံကို ပြဆိုတော်မူ၏။ **(၃-မှတ်)**

တိစီဝရိတ်သင်္ကန်း၏ ကိုယ်ကို ဆောင်တတ်ပုံ မွေးမြူတတ်ပုံကိုသာ ဆရာ ပြဆိုတော်မူမည်လော။ **(၃-မှတ်)**

တိစီဝရိတ်သင်္ကန်း၏ ဝမ်းကို ဆောင်တတ်ပုံ မွေးမြူတတ်ပုံကား အဘယ်ပါနည်း။

တိစီဝရိတ်သင်္ကန်းသည် အဘယ်အခါ၌ ဝမ်းကိုဆောင်တတ် မွေးမြူတတ်ပါသနည်း။ **(၂-မှတ်)**

ဤသို့ ဋ္ဌပနာတိကဖြင့် မေးဖွယ်ရှိ၍ (င)ဝါကျကို မိန့်။

မှတ်ချက်။ (ဝိတ္ထာယတိ မှာ၊ အစိတ်ပြာ၊ မေးပါ ဝါကျကုန်အရ ရနိုင်သမျှ အမေးထွက်ရသည်။)

အဓိပ္ပါယ်ကား-(ဃ)ဝါကျဖြင့် တိစီဝရိတ်သင်္ကန်း၏ ကိုယ်ကို ဆောင်တတ်ပုံ မွေးမြူတတ်ပုံကိုသာ ငါ ပြဆိုသည်မဟုတ်၊ (င)ဝါကျဖြင့် တိစီဝရိတ်သင်္ကန်း၏ ဝမ်းကို ဆောင်တတ်ပုံ မွေးမြူတတ်ပုံ ကိုလည်း ငါ ပြဆိုပါ၏ဟူလိုသော်။(သီလက္ခန်-ဂံ ကို နည်းမှီ) **(၂-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ (ဂ)**ဝါကျကို ဋ္ဌပနာထားလျက် သင်္ခေပ+ဝိတ္ထာရတက် ဖြေကလည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါရန်။**

၃။ **(မေး)** သစေပိ န ကထာပေတ္တိ၊ ဇနသင်္ဂဟတ္ထံ ဓမ္မကထာ နာမ ကာတဗ္ဗာယေဝါတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝဒန္တိ။ ဓမ္မကထာ ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနဝိနိမုတ္တာ နာမ နတ္ထိ-ကို ဖြစ်သင့်သလိုကြံဆ၍ စောဒကာဘောဂါဒိ စတုက္ကထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က**

နနု (ဘိက္ခု) ဟရတိ (န ပစ္စာဟရတိ)။ **(၃-မှတ်)**

အထ ကသ္မာ သစေပိ န ကထာပေတ္တိ၊ ဇနသင်္ဂဟတ္ထံ ဓမ္မကထာ နာမ ကာတဗ္ဗာယေဝါတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝဒန္တိ။ **(၂-မှတ်)**

နနု ဓမ္မကထာ ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနဝိနိမုတ္တာ နာမ နတ္ထိ။ **(၃-မှတ်)**

တသ္မာ သစေပိ န ကထာပေတ္တိ၊ ဇနသင်္ဂဟတ္ထံ ဓမ္မကထာ နာမ ကာတဗ္ဗာယေဝါတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝဒန္တိ။ **(၂-မှတ်)**

၄။ **(မေး)** (ခ) ဝါကျလာ ယုတ္တယောဂဿ-ကို အပေါင်းဝစနတ္တသာပြု၍ ဝစနာဒိဆက္ကဖြင့် ဝေဘန်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ယုတ္တော (ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာသင်္ခါတော) ယောဂေါ ယဿာတိ ယုတ္တယောဂေါ။ တဿ ယုတ္တယောဂဿ။ **(၄-မှတ်)**

(၁) ယုတ္တယောဂေါ ဟူသော နိပ္ဖန္နပုဒ်သည် ဝစနမည်၏။

(၂) ယုတ္တော (ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာသင်္ခါတော) ယောဂေါ ယဿ-ဟူသောဝိဂြိုဟ် ဝါကျသည် ဝစနတ္ထမည်၏။

(၃) အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာနှင့် အားထုတ်တတ်သောရဟန်းတို့၏ ဝိသေသန ဝိသေသျ၊ သာဓျ သာဓကအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည်လည်းကောင်း၊ အားထုတ်ခြင်းကြိယာ သည်လည်းကောင်း၊ ယုတ္တပုဒ် ယောဂပုဒ် ယအညပုဒ်သည် လည်းကောင်း ဝစနဟေတု မည်၏။

(၄) ကတ္တိသည် ဝစနဟေတုဇောတကမည်၏။

(၅) ရဟန်းဒြပ်သည် ဝစနီယမည်၏။

(၆) အာရဒ္ဓဝီရိယသ ဒဠှပရက္ကမသ-စသောပရိယာယ်သဒ္ဒါများသည် ဝစနီယတ္ထမည်၏။

(၁-မှတ်စီ ၆-မှတ်)

မှတ်ချက်။ ယုတ္တေ (ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာသင်္ခါတေ) ယောဂေါ ယုတ္တယောဂေါ-ဟု သတ္တမီ-တပ္ပုရိသ် သမာသ်ပြုကလည်း အမှတ်ပြည့်ပေးရန်။

၅။ **(မေး)** (င) ဝါကျလာ ကုဋ္ဌိပရိဟာရိကံ-ကို ဟိတ်ပြင်၍ သမ္ဗန်ခံပြီးလျှင် ပြည့်စုံစွာ စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (င) ဝါကျလာ ကုဋ္ဌိပရိဟာရိကံ-ကို ***ကုဋ္ဌိပရိဟာရိကတ္တာ***-ဟု ဟိတ်ပြင်။ **(၃-မှတ်)**

ယင်း၏သမ္ဗန်ကို ***တိစီဝရသ***-ဟုခံ။ **(၃-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ နေရင်းနိသျှ၌ စီဝရသ-ဟုခံ၏။ (၁-မှတ်သာပေးရန်)

စာစပ်ပုံ. . . . . .

တိစီဝရသ-ကား ၏-ဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့် ကုဋ္ဌိပရိဟာရိကတ္တာ၌ သမ္ဗန်။ ကုဋ္ဌိပရိဟာရိကတ္တာကား သမ္ဗန္ဓီအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ **(၂-မှတ်)**

(တစ်နည်း) တိစီဝရသ-ကား သည်-ဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့် ကုဋ္ဌိပရိဟာရိကတ္တာ-ဝယ် ကုဋ္ဌိပရိဟာရိက ဟူသော ဘာဝယောဂသမ္ဗန်၌ ကတ္တား။ ကုဋ္ဌိပရိဟာရိကဟူသော ဘာဝယောဂ သမ္ဗန်ကား ကတ္တိအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ **(၂-မှတ်)**

၆။ **(မေး)** (င) ဝါကျ၌ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အာဘော်ကို သံဝဏ္ဏနာနှင့် တွဲစပ်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ***ကုဋ္ဌိ ပရိဟာရတိ-ဖြင့်*** ကုဋ္ဌိပရိဟာရိကံကား ကုဋ္ဌိပုဒ် ပရိဟာရိကပုဒ် (သမာသလိင်္ဂပဒ)။ **(၂-မှတ်)**

ထိုတွင် ပရိဟာရိကံကား ပရိပုဗ္ဗ ဟရဓာတ် ဏျပစ္စည်းဖြင့် ပရိဟာရိယ ဟူလိုလျက် ယကို က-ပြု၍ ပရိဟာရိက ဟု ရုပ်ပြီးနေသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း(ဘာဝတ္ထ)။ **(၂-မှတ်)**

ဏျပစ္စည်း၏ ကတ္တားအနက်၌ သက်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဒုတိယပစ္စယတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

(တစ်နည်း)

ပရိဟာရပုဒ်+ဣယပစ္စည်းဖြင့် ပရိဟာရိယဟူလိုလျက် ယ-ကို က-ပြု၍ ပရိဟာရိကဟုရုပ်ပြီး နေသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ **(၃-မှတ်)**

ဣယပစ္စည်း၏ ပယောဇနအနက်၌သက်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ပစ္စယတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **(၃-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ အထက်ပါ နှစ်နည်းတို့တွင် တစ်နည်းနည်းကိုသာ အမှတ်ပေးရန်။

ပေါ်သေတိ-ဖြင့် ပရိပုဗ္ဗ ဟရဓာတ်၏ ပေါသနအနက်ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း (ဒုတိယ ဓာတွတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

တစ်ဝါကျလုံးဖြင့် "သက်နံးစွန်းဖြင့် ရေကို စစ်၍ သောက်သောအခါ, သုံးဆောင်အပ်သော သစ်သီးကြီးငယ်ကို ခံယူသောအခါတို့၌" ဝမ်းကို မွေးမြူသတည်းဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို လည်းကောင်း အဌကထာဆရာသိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

၇။ **(မေး)** ဘိက္ခု-ကို ကိတန္တသမာသ် ကြံဆ၍ နိရုတ္တိနည်း ရုပ်ပြီးပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ဘိက္ခု နိရုတ္တိနည်းရုပ်ပြီးပုံ . . .**

(ဘယံ ဣက္ခတီတိ ဘိက္ခု-ဝစနတ္ထအရ) ဘယသဒ္ဒူပပဒ ဣက္ခဓာတ် ရူပစ္စည်းဖြင့် **'ဘယိက္ခု'** ဟူလိုလျက် ဝဏ္ဏနာသနိရုတ္တိနည်းဖြင့် ယ-ကို ချေ၊ ဝဏ္ဏဝိကာရ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ဣ-ကို ဥ-ရသပြု၍ 'ဘိက္ခု'ဟု ရုပ်ပြီးပါသည်။ **(၁၀-မှတ်)**

၈။ **(မေး)** (က) ဝါကျလာ ဒွါဒသသင်္ချာ၏ သင်္ချေယျကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ). ***ဒွါဒသ-သရုပ်***

ပစ္စည်းလေးပါးတို့တွင် . . .

သင်္ကန်း၌ . . .

(က) ယထာလာဘသန္တောသ။

(ခ) ယထာဗလသန္တောသ။

(ဂ) ယထာသာရုပ္ပသန္တောသ-အားဖြင့် **သုံးပါး။**

ထို့အတူ ဆွမ်းစသည်တို့၌လည်း သုံးပါးစီအားဖြင့် တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။

၉။ **(မေး)** (ခ) ဝါကျလာ ဂါထာကို ဆန်းစစ်၍ ဂါထာ**အမည်** ဆန်းအမည်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) 'တိစီဝရဉ္စ ပတ္တော စ၊ ဝါသိ သူစိ စ ဗန္ဓနံ။

ပရိဿာဝနေန အဋ္ဌေတေ၊ ယုတ္တယောဂဿ ဘိက္ခုနော'

အထက်ပါဂါထာသည် . . . . .

(၁) ပါဒတိုင်း ပါဒတိုင်း ရှစ်လုံးရှိခြင်း။

(၂) အစတစ်လုံးနောင် သဂိုဏ်း နဂိုဏ်းမရှိခြင်း။

(၃) ဝိသမပါဒတို့၌ အစလေးလုံးနောင် ယဂိုဏ်းရှိခြင်း။

(၄) သမပါဒတို့၌ ဇဂိုဏ်းရှိခြင်း-ဤအင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် **(၄-မှတ်)**

ပထျာဝတ္တဂါထာ၊ **(၂-မှတ်)**

အနုဋ္ဌုဘဆန်းဖြစ်ပါသည်။ **(၂-မှတ်)**

၁၀။ **(မေး)** (ခ) ဝါကျလာ ဝုတ္တံ-၌ အနုတ္တအရကို ကိုယ်ပြု၍ ဘာဝါလင်္ကာရထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ဝုတ္တံ-၌ဝစဓာတ်၏အနုတ္တအရ. . . . .** ရှေးအဋ္ဌကထာဟောင်းဆရာတို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ကောက်၍။ **(၄-မှတ်)**

(၁) ယင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဓမ္မရတိဌာယီဘာဝ ဓမ္မသိဂ်ီရရသမည်၏။ **(၁-မှတ်)**

(၂) တိစီဝရံ ပတ္တော-စသော ဂါထာတန္တိဓမ္မသည် အာရမ္မဏဝိဘာဝမည်၏။ **(၂-မှတ်)**

(၃) ပရိက္ခရာရှစ်ပါး၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာအားထုတ်သောရဟန်းအား သင့်လျော်ခြင်း, ရှေး အဌကထာဆရာတို့၏ ယောနိသောမနသိကာရ, နိရာနုသယသန္တာန်များသည် ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ မည်၏။ **(၂-မှတ်)**

(၄) ပရိက္ခရာရှစ်ပါးတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာအားထုတ်သောရဟန်းအတွက် သင့်လျော်၏ဟု သိရခြင်း၊ သိသဖြင့် ကျင့်ရခြင်း၊ အကျင့်မှန်သဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရခြင်းစသော အကျိုး အဆက်ဆက်သည် အနုဘာဝမည်၏။ **(၁-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ **နေရင်း၌ကား 'ဝုတ္တမ္ပိ-ဘုရားရှင်လည်း မိန့်အပ်ပြီ'ဟု ပေးထား၏။ အကိုး သာဓက မရှိ။ နေရင်းအလို ဘုရားရှင်သန္တာန်ရှိ မဟာကြိယာကို ကောက်အံ့၊ အရကောက်အတွက် (၂-မှတ်)ပေး၍ ကြွင်းအတွက်လည်း (၂-မှတ်) သာပေးရန်။**

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
အစိုးရစာမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရှိုရှို ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၈-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁၃)ရက် (၂၅-၃-၂၀၁၇) စနေနေ့
ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)
(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

(က) **အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ**တိ တေ ဘိက္ခူ အတ္တမနာ သကမနာ။
(ခ) ဗုဒ္ဓဂတာယ ပီတိယာ ဥဒဂ္ဂစိတ္တာ ဟုတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
(ဂ) **ဘဂဝတော ဘာသိတန္တိ** ဧဝံ ဝိစိတြနယဒေသနာဝိလာသယုတ္တံ ကြဒံ သုတ္တံ ကရဝီကရုတမဉ္ဇုနာ ကဏ္ဏသုခေန ပဏ္ဍိတဇနဟဒယာနံ အမတာဘိသေကသဒိသေန ဗြဟ္မဿရေန ဘာသမာနဿ ဘဂဝတော ဝစနံ။
(ဃ) အဘိနန္ဒုန္တိ အနုမောဒိံသု စေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု စ။

၁။ **(မေး)** "ကဏ္ဏသုခေန"ကို သဒ္ဒတ္ထ၊ အဓိပ္ပာယတ္ထ ကြံ၍ (ဂ)ဝါကျကို အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) "ကဏ္ဏသုခေန"၌ သဒ္ဒတ္ထ၊ အဓိပ္ပာယတ္ထနှင့် (ဂ)ဝါကျအနက်

ဘဂဝတော ဘာသိတန္တိ-ဘဂဝတော ဘာသိတံဟူသည်ကား။ ဧဝံ-ဤသို့။ ဝါ-ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။

ဝိစိတြနယဒေသနာဝိလာသယုတ္တံ-ဆန်းကြယ်သောနည်းရှိသော ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ်စမွယ်စေတော်မူသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော။ **(၁-မှတ်)**

ကရဝီကရုတမဉ္ဇုနာ-ကရဝိတ်ငှက်မင်း၏ ကျူးရင့်သံကဲ့သို့ သာယာသော။ **(၁-မှတ်)**

ကဏ္ဏသုခေန-ကြားနာရသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နား၌ ချမ်းသာစေတတ်သော၊ ဝါ-နားတို့၏ ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်သော(သဒ္ဒတ္ထ)။ **(၂-မှတ်)**

နားဝင်ချိုသော (အဓိပ္ပာယတ္ထ) **(၂-မှတ်)**

ပဏ္ဍိတဇနဟဒယာနံ-ဖြစ်သော ပညာရှိသော လူအပေါင်း၏ စိတ်နှလုံးတို့၏။ **(၁-မှတ်)**

အမတာဘိသေကသဒိသေန-အမြိုက်ရေစင်ဖြင့် သွန်းလောင်းခြင်းနှင့်တူသော။ **(၁-မှတ်)**

ပြဟ္မဿရေန-ပြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့်တူသော ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော အသံတော်ဖြင့်။ ဘာသမာနဿ-ဟောတော်မူသော။ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝစနံ-စကားတော်ကို။

(ပဓုတ္တ။ နိဿယ၊ ၁၊ ၇၇၂) **(၂-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ သီ၊ ဘာဋီ၊ ၂၊ ၁၉၁၊ ၁၉၂ ၌ကား ဝစနံ-ကို ဣဒံသုတ္တံ ၌ စပ်၍လည်းကောင်း၊ ဝိစိတြ စသည်ကို ဣဒံ သုတ္တံ၏ ဝိသေသန ကြံ၍လည်းကောင်း အနက်ပေး ထားသည်။

၂။ **(မေး)** (ခ) ဝါကျကို သာဘောဂပုစ္ဆာကျမ်းတက်ပြပါ။

(ဖြေ) (ခ) ဝါကျ သာဘောဂပုစ္ဆာကျမ်းတက်

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ **(၁-မှတ်)**

ဆရာသည် **(၁-မှတ်)**

(က)ဝါကျဖြင့် ထိုရဟန်းတို့သည် မိမိစိတ်ရှိကြကုန်၏ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။ **(၂-မှတ်)**

"မိမိစိတ်ရှိ"ဟူရာ၌ မည်သူမဆို မိမိစိတ်ရှိသူချည်းမဟုတ်ပါလော။ **(၂-မှတ်)**

အဘယ်သို့ စိတ်ရှိသူကို မိမိစိတ်ရှိသူဟု ဆိုလိုပါသနည်း။ **(၁-မှတ်)**

ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ထိုအမေးကို ဖြေဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ခ)ဝါကျကို မိန့်တော်မူ၏။ **(၁-မှတ်)**

အဓိပ္ပာယ်ကား-မိမိစိတ်ရှိ ဟူရာ၌ မည်သူမဆို မိမိစိတ်ရှိသူချည်းမဟုတ်။ ဘုရားလျှင် အာရုံရှိသော ပီတိဖြင့် တက်ကြွသောစိတ်ရှိသူကိုပင် မိမိစိတ်ရှိ၏ဟု ဆိုလိုပါ၏ဟူလိုသော်။ **(၂-မှတ်)**

၃။ **(မေး)** ရမ္မယာ ဓတံ နာမံ။ ဣဓ ပန နေတ္တိသဒ္ဒိသတာယ ဘဝတဏှာ နေတ္တီတိ အဓိပ္ပေတာ-ကို စောဒကာ ဘောဂါဒိ စတုက္ကထုတ်ပြပါ။

(ဖြေ) စောဒကာဘောဂါဒိ စတုက္က

နနု ရမ္မယာ ဓတံ နာမံ။ (စော+ဘော) **(၃-မှတ်)**

အထကသ္မာ ဣဓ ဘဝတဏှာ နေတ္တီတိ အဓိပ္ပေတာ။ (စော) **(၂-မှတ်)**

နနု ဘဝတဏှာ နေတ္တိသဒ္ဒိသာ ဟောတိ။ (ပရိ+ဘော) **(၃-မှတ်)**

တသ္မာ ဣဓ ဘဝတဏှာ နေတ္တီတိ အဓိပ္ပေတာ။ (ပရိ) **(၂-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ နေတ္တိ သဒ္ဒိသတာယ ဟု ပရိဟာရဘောဂ ပြုလုပ်ခဲ့သော် တသ္မာ မပါဘဲ ဣဓ ဘဝတဏှာ နေတ္တီတိ အဓိပ္ပေတာ ဟု ထုတ်ပါကလည်း အမှတ်ပြည့်ပေးရန်။

၄။ **(မေး)** "ဗုဒ္ဓ"ပုဒ်ကို ပစ္စုပ္ပန္နကာလိက သုဒ္ဓကတ္တု ဝစနတ္ထပြု၍ ဝစနာဒိဆက္က ဝေဖန်ပြပါ။

(ဖြေ) ဝစနာဒိဆက္က

စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဗုဇ္ဈတီတိ ဗုဒ္ဓေါ။ **(၄-မှတ်)**

ဗုဒ္ဓေါဟူသော နိပ္ဖန္နပုဒ်သည် ဝစန။ **(၁-မှတ်)**

ဗုဇ္ဈတိ ဟူသော ဝိဂြိုဟ်သည် ဝစနတ္ထ။ **(၁-မှတ်)**

(ဗုဓ ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်းသည်လည်းကောင်း), သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းကြိယာသည်လည်းကောင်း ဝစနဟေတု၊ **(၁-မှတ်)**

ဣတိသဒ္ဒါသည် ဝစနဟေတုဇောတက။ **(၁-မှတ်)**

မြတ်စွာဘုရားဖြစ်တော်သည် ဝစနီယ။ **(၁-မှတ်)**

ဒသဗလော စသော ပရိယာယ်သဒ္ဒါသည် ဝစနီယတ္ထ။ **(၁-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ သဗ္ဗဓမ္မေ ဗုဇ္ဈတီတိ ဗုဒ္ဓေါဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ ထုတ်ပါကလည်း အမှတ်ပြည့်ပေးရန်။

၅။ **(မေး)** "ဥဒဂ္ဂစိတ္တာ"ပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်၍ သမ္ဗန်ခံပြီးလျှင် အတ္တာနုရူပ စာစပ်ပြပါ။

(ဖြေ) သမ္ဗန်ခံစာစပ်

ဥဒဂ္ဂစိတ္တာကို ဥဒဂ္ဂစိတ္တတ္တာ ဟု ဟိတ်ပြင်ရပါမည်။ **(၃-မှတ်)**

ယင်း၏ သမ္ဗန်ပုဒ်ကို တေသံဘိက္ခုနံ ဟု ခံရပါမည်။ **(၃-မှတ်)**

(တေသံဘိက္ခုနံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ ဝါ-ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဥဒဂ္ဂစိတ္တတ္တာ-တက်ကြွသောစိတ် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟု အနက်ပေးရပါမည်။)

စာစပ်။ ။တေသံဘိက္ခုနံ ကား တို့သည်ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ဥဒဂ္ဂစိတ္တတ္တာဝယ် ဥဒဂ္ဂစိတ္တဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်၌ ကတ္တား(တုလျ) (ဝါစ္စ)၊ ဥဒဂ္ဂစိတ္တဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်ကား ကတ္တိ (လိင်) (ဝါ စက) **(၂-မှတ်)**

တေသံဘိက္ခုနံကား တို့၏ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ဥဒဂ္ဂစိတ္တတ္တာဝယ် တ္တပစ္စည်း၌ သမ္ဗန်။ တ္တ ပစ္စည်းကား သမ္ဗန္ဓီ။ **(၂-မှတ်)**

၆။ **(မေး)** (က) (ခ) (ဃ) ဝါကျတို့ကို အဋ္ဌကထာဘောဂပြု၍ သံဝဏ္ဏနာအမည်နှင့် တွဲစပ်ပြပါ။

(က) ဝါကျအာဘော်

သကမနာ ဟူသော သံဝဏ္ဏနာဖြင့် အတ္တမနာ၌ အတ္တသဒ္ဒါသည် မိမိအနက်ဟောသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (နာမလိင်္ဂတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

(ခ) ဝါကျအာဘော်

(ခ)ဝါကျဖြင့် အတ္တမနာ၌ မိမိစိတ်ရှိ၏ဟူသည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အာရုံရှိသောပီတိဖြင့် တက်ကြွသောစိတ်ရှိခြင်းပင်တည်းဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို သိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

(ဃ)ဝါကျအာဘော်

အနုမောဒိ သုစေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိသုစ ဟူသော သံဝဏ္ဏနာဖြင့် အဘိဥပသာရုပ်၏ ဓာတွတ္ထဝိသေသက၏ အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (ဥပသဂ္ဂလိင်္ဂတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

နန္ဒဓာတ်၏ အနုမောဒနအနက် သမ္ပဋိစ္ဆနအနက်ဟောသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (ဓာတွတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

အဘိနန္ဒုံ၌ ဥံသည် မူလအာချာတ် ဥံဝိဘတ်၏ အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။(ဒုတိယဝိဘတ္တိပဒ သံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

၇။ **(မေး)** ကရဝီက၊ ဟဒယ၊ ပုဒ်တို့ကို နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပြပါ။

နိရုတ္တိနည်း

ကရဝီက-ကား ကလသဒ္ဒူပပဒ၊ ရုဓာတ်၊ ဏ္ဍကပစ္စည်း(ကလရဝီက)ဟု နေလိုလျက် ဝဏ္ဏလောပ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် လ ကို ချေ၍ ကရဝီက ဟု ရုပ်ပြီးပါသည်။ **(၅-မှတ်)**

(ကလံ ရဝတီတိ ကရဝီကော၊ ဏ္ဍ ကော၊ လလောပေါ။)(အဘိဓာန် ဋီကာ ၂၆၂။)

ဟဒယ-ကား ဟရဓာတ် ယ ပစ္စည်း(ဟရယ)ဟု နေလိုလျက် ဝဏ္ဏဝိကာရ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရ ကို ဒ ပြု၍ ဟဒယ ဟု ပြီးပါသည်။ **(၅-မှတ်)**

(ဟရတိ အတ္တနော အာဟရန္တိ ဟဒယံ၊ ယော၊ ရဿ ဒေါ။)

၈။ **(မေး)** ကောင်းစွာထားအပ်သော စိတ်ကိုသာ "မိမိစိတ်"ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်းနှင့် "ပြဟ္မဇာလသုတ်" အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာဖွင့်ဆိုချက်နှင့်အညီ ဖြေဆိုပါ။

(ဖြေ) မိမိစိတ်ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း

ကောင်းစွာထားအပ်သောစိတ်ကိုသာ မိမိ၏ကောင်းကျိုးကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မိမိစိတ်ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ **(၅-မှတ်)**

"ပြဟ္မဇာလသုတ်"အဓိပ္ပာယ်

မြတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ဝေဖန်ရာဖြစ်သောကြောင့် ပြဟ္မဇာလသုတ်ဟု ခေါ်ပါသည်။ **(၅-မှတ်)**

၉။ **(မေး)** ယော ဝေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္ထာ။ ကို အဓိပ္ပာယ်မပျက်စေဘဲ ဝတ္တမျိုးဂါထာသီကုံး၍ အကြောင်းသွင်းကာ ဂါထာအမည်၊ ဆန်းအမည်ပေးပါ။

(ဖြေ) ဝတ္တမျိုးဂါထာသီကုံး

မယာ အာနန္ဒ တုမှာကံ၊ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ယော။

သဒါ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ မမစ္စယေန သော မုနိ။ **(၅-မှတ်)**

ဤဂါထာသည်
(၁) လေးပါဒလုံး၌ **အစတစ်လုံးနောင် သဂိုဏ်း၊ နဂိုဏ်း မရှိခြင်း**
(၂) ပထမပါဒ**အစလေးလုံးနောင် ယဂိုဏ်းရှိခြင်း**
(၃) တတိယပါဒ**အစအက္ခရာလေးလုံးနောင် မဂိုဏ်းရှိခြင်း**
(၄) သမပါဒ**အစအက္ခရာလေးလုံးနောင် ဇဂိုဏ်းရှိခြင်း**။
ဤလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် တတိယမကာရဝိပုလာဂါထာဖြစ်ပါသည်။
တပါဒလျှင် အက္ခရာရှစ်လုံးစီရှိသောကြောင့် အနုဋ္ဌုဘာဆန်း ဖြစ်ပါသည်။ **(၅-မှတ်)**

၁၀။ (မေး) "ဗုဒ္ဓ"ပုဒ်၌ **အန္တတ္ထအရ** ပြည့်စုံအောင် ကောက်ပြ၍ နှစ်သက်ရာကို ဘာဝစသည် ပြည့်စုံစွာ ထုတ်ပြပါ။

(ဖြေ) ဗုဒ္ဓ၌ **အန္တတ္ထ** အရကား သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ရ၏။ **(၃-မှတ်)**
တစ်နည်း။ တရားအားလုံးကို သိတတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရ၏။ **(၃-မှတ်)**
ထိုတွင် အရဟတ္တဉာဏ်ယူ၍ ထိုသည် ဓမ္မရတိဋ္ဌာယီဘာဝ၊ ဓမ္မသိင်္ဂါရရသ **(၁-မှတ်)**
သစ္စာလေးပါးသည် အာရမ္မဏဝိဘာဝ။ **(၁-မှတ်)**
ပါရမီဉာဏ် အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့သည် ဥဒ္ဒီပန ဝိဘာဝ **(၁-မှတ်)**
အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့သည် အနုဘာဝ။ **(၁-မှတ်)**
သဗ္ဗညုတဉာဏ်-ယူ၍ ထိုသည် ဓမ္မရတိဋ္ဌာယီဘာဝ၊ ဓမ္မသိင်္ဂါရရသ။
ပါရမီဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့သည် ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။
သကလဗုဒ္ဓဂုဏ် စသည်တို့သည် အနုဘာဝ။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစဉ်တန်းရှိုးရှိုး ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၉-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း (၈)ရက် (၂၄-၃-၂၀၁၈) စနေနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

(က) **ဓမ္မစက္ခုန္တိ** ဧတ္ထ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ အဓိပ္ပေတော၊

(ခ) တဿ ဥပ္ပတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထံ **"ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓ ဓမ္မ"န္တိ** အာဟ။

(ဂ) တဉှိ နိရောဓံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ကိစ္စဝသေန ဧဝံ သဗ္ဗသင်္ခတံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၁။ **(မေး)** ဥပ္ပတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထံ-၌ ဝိဘတ်ပုဒ်ဆက်စပ်ပုံလင်စေလျက်လည်းကောင်း, ပဓာနကြိယာ၏ ကတ္တားပုဒ် ထည့်စွက်လျက်လည်းကောင်း (ခ)ဝါကျကိုအနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ခ) တဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကိုပြခြင်းငှါ။ **(၂-မှတ်)**

(ဝါ) ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ **(၂-မှတ်)**

(ဝါ) ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို ပြလိုခြင်းဟူသောကြောင့်ကြောင့်။ **(၂-မှတ်)**

"ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ၊ "ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မံ"ဟူ၍။ အာယသ္မာ အာနန္ဒတ္ထေရော၊ သည်။

(တစ်နည်း) သင်္ဂီတိတ္ထေရော (သင်္ဂီတိကာရကော)၊ သည်။ **(၂-မှတ်)** အာဟ၊ ဆို၏။

(ပဒုတ္တ။ သျ။ ၂။ ၄၂၈) (အကြွင်း ၂-မှတ်)

၂။ **(မေး)** (ဂ) ဝါကျသို့ အာဘောဂါယုတ္တစောဒနာနည်းဖြင့် ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။ (အဓိပ္ပါယ်ပြန်ရန်မလို)

(ဖြေ) အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာသည်။ (ခ)ဝါကျဖြင့် ဓမ္မစက္ခုဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်၏ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို ပြခြင်းငှာ "ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မံ"ဟူသော စကားကို အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ဆို၏ဟု ဖွင့်ပြတော်မူအပ်၏။ **(၃-မှတ်)**

ဓမ္မစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အသင်္ခတတရားကိုသာ အာရုံပြုသည် မဟုတ်ပါလော။ **(၄-မှတ်)**

ယင်းသို့ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဓမ္မစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်၏ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို ပြခြင်းငှါ "ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မံ"ဟူသော စကားကို အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ဆို၏-ဟု ဖွင့်ဆိုအပ်ပါသနည်း။ **(၃-မှတ်)**

ထိုသို့ဖွင့်ဆိုရခြင်း၏အကြောင်းကို မပြဆိုခဲ့သော် ဆရာ့အား ဖလ+ကာရကဆန့်ကျင်သော ဝိရောဓိ ဒေါသ သင့်ရောက်ရာ၏။

ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် ထိုစောဒနာကို သောဓနာလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ဂ)ဝါကျကို မိန့်။

မှတ်ချက်။ ဒေါသမတင်လည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

၃။ **(မေး)** (ခ) ဝါကျကို စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) နနု "ဓမ္မစက္ခုံဥဒပါဒီ"တိ ဣမိနာ ဓမ္မစက္ခုသ ဥပ္ပတ္တိ ဒဿေတိ။(စောဒကာဘောဂ) **(၄-မှတ်)**
အထ ကသ္မာ "ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ အာဟ။(စောဒနာ) **(၂-မှတ်)**
တဿ ဥပ္ပတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထံ။ (ပရိဟာရဘောဂ) **(၂-မှတ်)**
"ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ အာဟ။(ပရိဟာရ) **(၂-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ပရိဟာရဘောဂ, ပရိဟာရတို့၌ နနု, ယသ္မာ, တသ္မာဖြင့် ရေးလည်းအမှတ်ပေးရန်။

၄။ **(မေး)** (က) ဝါကျလာ အဓိပ္ပေတော-ကို ဝစနတ္ထပြ၍ ဝစနာဒိဆက္က ဝေဖန်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) 'အဓိပ္ပိယတေ ဣစ္ဆီယတေတိ အဓိပ္ပေတော။ **(၄-မှတ်)**
အဓိပ္ပေတော-ဟူသော ပုဒ်ပြီးနိပ္ဖန္နသည် **ဝစန**မည်၏။ **(၁-မှတ်)**
အဓိပ္ပိယတေ ဣစ္ဆီယတေ-ဟူသော ဝိဂ္ဂြိုဟ်ဝါကျသည် **ဝစနတ္ထ**မည်၏။ **(၁-မှတ်)**
အလိုရှိခြင်း ကြိယာသည် **ဝစနဟေတု**မည်၏။ **(၁-မှတ်)**
ဣတိသဒ္ဒါသည် **ဝစနဟေတုဇောတက**မည်၏။ **(၁-မှတ်)**
ဓမ္မစက္ခုဟုဆိုအပ်သောသောတာပတ္တိမဂ်ဒြပ်သည် **ဝစနီယ**မည်၏။ **(၁-မှတ်)**
ဣစ္ဆိတော-စသော ပရိယာယ်သဒ္ဒါများသည် **ဝစနီယတ္ထ**မည်၏။ **(၁-မှတ်)**

၅။ **(မေး)** (ဂ) ဝါကျလာ ကတ္တာ-ကို ဟိတ်ပြင်၍ သမ္ဗန်ခံပြီး ယင်းသမ္ဗန်ကို အနက်အားလျော်စွာ စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ဂ) ဝါကျ၌ ကတ္တာ-ကို "ကရောန္တတ္တာ"ဟု ဟိတ်ပြင်ရပါမည်။ **(၂-မှတ်)**
ယင်းဟိတ်၏ သမ္ဗန်ကို "တဿ (သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ/သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏဿ)"ဟု ခံရပါသည်။ **(၄-မှတ်)**

စာစပ်ပုံ. . . . . . တဿ (သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ/သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏဿ)-ကားသည် ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ကရောန္တတ္တာ-ဝယ် ကရောန္တ-ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်၌ (တုလျက်,ဝါစ္စ) ကတ္တား၊ ကရောန္တ-ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်ကား (လိင်္ဂတ်, ဝါစက)ကတ္တိ အဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။

(၂-မှတ်)

(တစ်နည်း) တဿ (သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ/သောတပတ္တိမဂ္ဂဉာဏဿ)ကား ၏-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ကရောန္တတ္တာ-ဝယ် တ္တ-ပစ္စည်း၌ (ဂုဏီ, သတ္တိမန္တ) သမ္ဗန်၊ တ္တ-ပစ္စည်းကား (ဂုဏ်, သတ္တိ) သမ္ဗန္ဓီအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ **(၂-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ကရောန္တတ္တာ-နည်းတူ ကုဗ္ဗန္တ, ကုရုမာန, ကုဗ္ဗာန-ဟူသော ကတ္တုဝါစက ပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း ကုဗ္ဗန္တတ္တာ၊ ကုရုမာနတ္တာ၊ ကုဗ္ဗာနတ္တာ-ဟု ဟိတ်ပြင်နိုင်ပါသည်။ **(ရှု၊ ၄၀၀)**

ကွင်းခတ်ထားသောစကားများ မပါသော်လည်း အမှတ်ပေးပါ။

၆။ **(မေး)** နာဿ ပရောပစ္စယော၊ န ပရဿ သဒ္ဓါယ ဧတ္ထ ဝတ္တတီတိ **အပရပ္ပစ္စယော**-ကို အာဘော်ဖော်၍ သံဝဏ္ဏနာအမည်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) နာဿ ပရော ပစ္စယော-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် အပရပ္ပစ္စယော-၌ န-ပုဒ်+ပရပ္ပစ္စယော-ပုဒ်၊ ပရပ္ပစ္စယော-ပုဒ်ကို "ပရော ပစ္စယော ပရပ္ပစ္စယော"ဟု ကမ္မဓာရည်းသမာသ် ဝစနတ္ထပြုရမည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း (အဘိဓာနတ္ထ, သမာသလိင်္ဂပဒ) **(၂-မှတ်)**
ယင်း၏ တုလျအနက်ဟောသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (သမာသလိင်္ဂတ္ထ) **(၂-မှတ်)**
န-နှင့် ပရပ္ပစ္စယော-ကို "နတ္ထိ ပရပ္ပစ္စယော ယဿာတိ အပရပ္ပစ္စယော"ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် ဝစနတ္ထပြုရမည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အဘိဓာနတ္ထ, သမာသလိင်္ဂပဒ) **(၂-မှတ်)**
ယင်း၏ သမ္ပဒါန် (ဝါ) သမ္ဗန်အနက်ဟောသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သိစေပါသည်။
(သမာသလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **(၂-မှတ်)**

န ပရဿ သဒ္ဓါ ဧတ္ထ ဝတ္တတိ-ဖြင့် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မိမိနှင့် ရင်းနှီးသူတစ်ယောက်က ယုံကြည်သောကြောင့် လိုက်၍ ယုံကြည်သည် မဟုတ်၊ သာသနာတော်၌ ကိုယ်တိုင်သိ၍ ယုံကြည်သည်-ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထ) **(၂-မှတ်)**

၇။ **(မေး)** (က) အဓိပ္ပေတော၊ (ခ) အာဟ-ပုဒ်တို့၏ နိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) အဓိပ္ပေတော-ကား အဓိရှေ့, အပိရှေ့ရှိသော ဣ-ဓာတ်+တ-ပစ္စည်းဖြစ်၍ အဓိအပိဣတော-ဟု ဆိုလိုလျက်
အပိ-၌ အကို ချေခြင်း **ဝဏ္ဏလောပနိရုတ္တိနည်း။**
ပိ-၌ ဣ-ကို ယ-ပြုခြင်း၊ ပျ-ကို ပ-ပြုခြင်း **ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်း။**
ပ-ဒွေဘော်လာခြင်း **ဝဏ္ဏာဂမနိရုတ္တိနည်း၊**
ဣ-ဓာတ်ကို ဧ-ပြုခြင်း **ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်း**တို့ဖြင့် "အဓိပ္ပေတော"ဟု ရုပ်ပြီးပါသည်။ **(၆-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ အဓိ-ရှေ့, ပ-ရှေ့ရှိသော ဣ-ဓာတ်+တ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးလျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါ။

(ခ) အာဟ-ကား၊ ဗြူ-ဓာတ်+တိ-ဝိဘတ်ဖြစ်၍ ဗြူတိ-ဟု ဆိုလိုလျက် ဗြူဓာတ်ကို အာဟ-ပြုခြင်း၊ တိ-ဝိဘတ်ကို အ-ပြုခြင်း **ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်း**ဖြင့် "အာဟ"ဟု ရုပ်ပြီးပါသည်။ **(၄-မှတ်)**

၈။ **(မေး)** (က) ဝါကျလာ ဓမ္မစကျွ-ပုဒ်အရ မဂ်လေးပါးရှိပါလျက် သောတာပတ္တိမဂ်ကိုသာ ယူရခြင်း အကြောင်းကို ရေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဓမ္မစက္ခု-ပုဒ်အရ သောတာပတ္တိမဂ်သာ ယူရခြင်းအကြောင်း။
သောတာပတ္တိမဂ်ကို မရသေးသည်ရှိသော် အခြားသော အထက်မဂ်(၃)ခုပါးတို့၏ (ရ၏ဟု)ဆိုအပ်, ဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်သည်ပင် မရှိသောကြောင့် ဓမ္မစက္ခု-ပုဒ်အရ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုသာ ယူရပါသည်။ **(၁၀-မှတ်)**
(တသ္မိံ အနဓိဂတေ အညေသံ ဝတ္တဗ္ဗတာယေဝ အဘာဝတော။ (ဋီ-သစ်၊ ၂၊ ၁၉၅)

၉။ **(မေး)** (ဂ) ဝါကျကို အဓိပ္ပါယ်မပျက်စေဘဲ ဝတ္တမျိုး ဂါထာတစ်ပုဒ် သီကုံး၍ ဂါထာအမည်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) နိရောဓာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ဇဝံ ကိစ္စဝသေန ဟိ။
သစ္စံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တံ၊ ဓမ္မစက္ခု ပဝတ္တတိ။ **(၈-မှတ်)**
ပထျာဝတ္တဂါထာ ဖြစ်ပါသည်။ **(၂-မှတ်)**
(မှတ်ချက်)။ တစ်ပါဒ၌ အက္ခရာ(၈)လုံး မပြည့်လျှင် အမှတ်မပေးရ။
သာမညဂါထာရေးလျှင် (၄-မှတ်)သာ ပေးရန်။

ဂါထာစစ်ရာ၌ သတိပြုရန်-
ဝတ္တမျိုး ဂါထာသီကုံးရာ၌ အောက်ပါတို့ကို သတိပြုရမည်။
၁။ မည်သည့်ဂါထာမဆို အစ အက္ခရာတစ်လုံးနောင် သ-ဂိုဏ်း န-ဂိုဏ်းရှောင်ရမည်။
၂။ ဝတ္တဂါထာဖြစ်လျှင် လေးပါဒလုံး အစ အက္ခရာလေးလုံးနောင် ယ-ဂိုဏ်းထားရမည်။ (ယ, ယံ, ယ, ယ)
၃။ ပထျာဝတ္တဂါထာဖြစ်လျှင် ပထမပါဒ, တတိယပါဒတို့၌ အစ အက္ခရာလေးလုံးနောင် ယ-ဂိုဏ်း၊ ဒုတိယပါဒ, စတုတ္ထပါဒတို့၌ အစ အက္ခရာလေးလုံးနောင် ဇ-ဂိုဏ်းထားရမည်။ (ယ, ဇ, ယ, ဇ)
၄။ အခြားသောဂါထာများဖြစ်လျှင် ဒုတိယပါဒ, တတိယပါဒတို့၌ အစ အက္ခရာလေးလုံးနောင် ဇ-ဂိုဏ်း၊ ပထမပါဒ, တတိယပါဒတို့၌ နှစ်သက်ရာဂိုဏ်းထားနိုင်သည်။ (- , ဇ, - , ဇ)

ဂိုဏ်း(၈)မျိုး-
မတ်ဘုံဇေ, ဘူလမိ, နသိဘ, ယတိမ်သတ်, ဇနေပု, သုလိသွာ, ရာမိကြတ်, တတ်အာသ။

၁၀။ **(မေး)** (ဂ) ဝါကျလာ ပဓာနကြိယာပုဒ်အရတရားကို ကိုယ်ပြု၍ ဘာဝ, ဝိဘာဝ, အနုဘာဝ စုံလင်စွာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ဂ) ဝါကျလာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူသော ပဓာနကြိယာပုဒ်အရ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ အသမ္မောဟ, ပဋိဝေဓကိစ္စ၏ အစွမ်းဖြင့် သစ္စာတရားမှန်သမျှကို ထိုးထွင်း၍ သိသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဓမ္မစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ကို ယူ၍ **(၂-မှတ်)**
ယင်းသည် **သမဋ္ဌာယီဘာဝ, သန္တရသ**မည်၏။ **(၂-မှတ်)**

နိဗ္ဗာန်သည် **အာလမ္ဗဏဝိဘာဝ**မည်၏။ (၂-မှတ်)
ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို နာကြားရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
ဒေသကဖြစ်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည်လည်းကောင်း၊
တရားဟောရာဌာန, ကာလစသည်သည်လည်းကောင်း၊
ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားကြီး၏ ပါရမီရင့်သန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း **ဉပ္ပိပနဝိဘာဝ**မည်၏။ (၂-မှတ်)
သောတာပတ္တိဖိုလ်ဖြစ်ခြင်း၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ခြင်းအစ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်သော အကျိုးတို့သည် **အနုဘာဝ**မည်၏။ (၂-မှတ်)

ဿဿ◉ဿဿ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရှိုးရှိုး ॥ ॥ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ+အဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၈၀-ပြည့်နှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁၀)ရက် (၃၀-၃-၂၀၁၉) စနေနေ့
ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)
(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

(က) ဧဝံ ပဌမေန နယေန မနောပဒောသံ နိဝါရေတွာ ဒုတိယေန နယေန တတ္ထ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "တုမှေ စေ တတ္ထ အဿထ ကုပိတာ ဝါ အနတ္တမနာ ဝါ၊ တုမှံ ယေဝဿ တေန အန္တရာယော"တိ။

(ခ) တတ္ထ တုမှေ စေ တတ္ထ အဿထာတိ တေသု အဝဏ္ဏဘာသကေသု၊

(ဂ) တသ္မိံ ဝါ အဝဏ္ဏေ တုမှေ ဘဝေယျာထ စေ၊ ယဒိ ဘဝေယျာထာတိ အတ္ထော။

(ဃ) ကုပိတာ ကောပေန, အနတ္တမနာ ဒေါမနဿေန။

၁။ **(မေး)** မနောပဒေါသံ-၌ သဒ္ဒတ္ထ, အဘိဓေယျတ္ထများ ထင်စေလျက် (က)ဝါကျကိုသာ အနက်ယောဇနာ ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ပဌမေန၊ ရှေးဦးစွာသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ မနောပဒေါသံ၊ စိတ်ကို အပြားအားဖြင့် ဖျက်ဆီးတတ်သော ဒေါသ,ဒေါမနဿကို။ **(သဒ္ဒတ္ထ, အဘိဓေယျတ္ထ)** နိဝါရေတွာ၊ တားမြစ်တော်မူပြီး၍။ ဒုတိယေန၊ ဒုတိယဖြစ်သော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုမနောပဒေါသ၌။ အာဒီနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့် (တစ်နည်း) ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူ လိုသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ "တုမှေ စေ တုမှေ ။ပ။ တေန အန္တရာယော"တိ၊ "တုမှေ စေ တုမှေ ။ပ။ တေန အန္တရာယော"ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

(မနောပဒေါသံ သဒ္ဒတ္ထ, အဘိဓေယျတ္ထ ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်)

၂။ **(မေး)** (က)ဝါကျသို့ အပရာနုသန္ဓေတက်၍၊ မနောပဒေါသံ-ပုဒ်သို့ သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့် သာဘောဂပုစ္ဆာ ကျမ်းထွက် ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **(က) ဝါကျသို့ အပရာနုသန္ဓေ**

ယခုအခါ၌ "တုမှေ စေ တုမှေ အဿထ ကုပိတာ ဝါ အနတ္တမနာ ဝါ၊ တုမှံ ယေဝဿ တေန အန္တရာယော"ဟူသော ပါဠိတော်၏ အနုသန္ဓေ သမ္ဗန္ဓ သမုဒါယတ္ထကို ပြခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် "ဧဝံ"အစရှိသော (က)ဝါကျကို မိန့်တော်မူ၏။ **(၃-မှတ်)**

မနောပဒေါသံပုဒ်သို့-သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့် သာဘောဂပုစ္ဆာကျမ်းထွက်

ဤဝါကျ၌ လိုရင်းပဓာနပါဌ်ကား "နိဝါရေတွာ"ဟူသည်တည်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား "တားမြစ်တော်မူပြီး၍" ဟူလို။ **(လိုရင်းကောက်, အဓိပ္ပါယ်ပြန် ၂-မှတ်)**

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာသည် နိဝါရေတွာ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ကမ္မာပေက္ခကြိယာကို ပြဆိုတော် မူ၏။ (ဌပနာ) **(၁-မှတ်)** ယင်း၏ ကံပုဒ်ကို မပြဆိုတော့ပြီလော။ (အာဘော်) **(၂-မှတ်)** ယင်း၏ ကံပုဒ်ကား အဘယ်ပါနည်း။ (ပုစ္ဆာ) ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် "မနောပဒေါသံ"ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်တော်မူ၏။ **(၁-မှတ်)**

အဓိပ္ပါယ်ကား

နိဝါရေတွာ-ဟူသော ကမ္မာပေက္ခကြိယာ၏ ကံပုဒ်ကား "မနောပဒေါသံ" ဖြစ်၏ဟူလို။ **(၁-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ကမ္မ+ကမ္မဆို၍ တက်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။

၃။ **(မေး)** (က)ဝါကျကို ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **(က)ဝါကျ စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က**

(၁) နနု ဧဝံ ပဋ္ဌမေန နယေန မနောပဒေါသော နိဝါရိတော။ (စောဒကာဘောဂ) **(၃-မှတ်)**

(၂) အထ ကသ္မာ "တတြ စေ တုမှေ အဿထ ကုပိတာ ဝါ အနတ္တမနာ ဝါ၊ တုမှံယေဝဿ တေန အန္တရာယော"တိ အာဟ။ (စောဒနာ) **(၂-မှတ်)**

(၃) ဒုတိယေန နယေန တတ္ထ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တော။ (အန္တပစ္စည်း ဟိတ်အနက်) (ဒဿေန္တုတ္တာ-ဟုလည်း ပြင်၍ထားနိုင်၏။) (ပရိဟာရာဘောဂ) **(၃-မှတ်)**

(၄) "တတြ စေ တုမှေ အဿထ ကုပိတာ ဝါ အနတ္တမနာ ဝါ၊ တုမှံယေဝဿ တေန အန္တရာယော" တိ အာဟ။ (ပရိဟာရ) **(၂-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ပရိဟာရာဘောဂကို နနု (သို့မဟုတ်) ယသ္မာနှင့် ရေး၍ ပရိဟာရကို တသ္မာ-နှင့် ရေးလျှင် လည်း မှန်ကန်ပါက အမှတ်ပေးပါသည်။)

ဒဿေန္တော အာဟ-ဝါကျ ဖြစ်သောကြောင့် အာဟ ကြိယာ မပါလျှင် အမှတ်ပြည့် မပေးပါ။

၄။ **(မေး)** ကုပိတာ-ကို ဝစနတ္တပြု၍ ဝစနာဒိဆက္ကဖြင့် ဝေဘန်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ကုပ္ပန္တီတိ ကုပိတာ** **(၄-မှတ်)**

(ကုပ္ပတီတိ ကုပိတော-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဝစနတ္တပြုလျှင်လည်း ပေးပါသည်။)

(၁) ကုပိတာ-ဟူသော ပုဒ်ပြီးနိပ္ဖန္နသည် ဝစနမည်၏။

(၂) ကုပ္ပန္တိ-ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္တမည်၏။

(၃) အမျက်ထွက်ခြင်း(စိတ်ဆိုးခြင်း) ကြိယာသကတ်သည် ဝစနဟေတုမည်၏။

(၄) က္တတိ-သဒ္ဒါသည် ဝစနဟေတုဇောတကမည်၏။

(၅) အမျက်ထွက် (စိတ်ဆိုး) သောပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်သည် ဝစနီယမည်၏။

(၆) ကုဒ္ဓါ (ကောပါ) စသော ပရိယာယ်ပုဒ်အပေါင်းသည် ဝစနီယတ္ထမည်၏။

(၁-မှတ်စီ-၆-မှတ်)

၅။ **(မေး)** (က)ဝါကျလာ ဒသောန္တော-ကို ဟိတ်ပြင်၍ ယင်း၏ သမွန်ခံပြီးလျှင် ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ စာစပ်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **"ဟိတ်ပြင်, သမွန်ခံ, စာစပ်"**

(က)ဝါကျလာ ဒသောန္တော-ကို **"ဒသောန္တတ္တာ"**ဟု ဟိတ်ပြင်၍ **(၂-မှတ်)**

ယင်း၏သမွန်ကို **"ဘဂဝတော"**ဟု ခံရမည်။ **(၃-မှတ်)**

ဘဂဝတော-ကား "သည်"ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ဒသောန္တတ္တာ-ဝယ် ဒသောန္တ-ဟူသော ဘာဝ ယောဂပုဒ်၌ (တုလျက်, ဝါစ္စ) ကတ္တား၊

ဒသောန္တ-ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်ကား (လိင်္ဂတ်, ဝါစက) ကတ္တိအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။

(၃-မှတ်)

(တစ်နည်း) ဘဂဝတော-ကား "၏"ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ဒသောန္တောတ္တာ-ဝယ် တ္တ-ပစ္စည်း၌ (ဂုဏီ, သတ္တိမန္တဖြစ်သော) သမွန်၊

တ္တ-ပစ္စည်းကား (ဂုဏ်, သတ္တိဖြစ်သော) သမ္ဗန္ဓီအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ **(၂-မှတ်)**

၆။ **(မေး)**, (ခ၊ ဂ)ဝါကျတို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်နှင့် သံဝဏ္ဏနာအမည်တို့ကို တွဲစပ် ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ခ) တေသု အဝဏ္ဏာဘာသကေသု-ဖြင့် တတြ-၌ တ-သဒ္ဒါဖြင့် အဝဏ္ဏာဘာသကပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို စွဲယူသုံး သပ်ရမည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (သဗ္ဗနာမလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)၊

တြ-ပစ္စည်း၏ သတ္တမီအနက် (ဝါ)အာဓာရအနက်၌ သက်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ပစ္စယတ္ထ, ဝိဘတျတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) သိစေသည်။ **(၂-မှတ်)**

(ဂ) တသ္မိံ အဝဏ္ဏေ-ဖြင့် တတြ-၌ တ-သဒ္ဒါဖြင့် အဝဏ္ဏ(အပြစ်ပြောခြင်းကြိယာ)ကို စွဲယူသုံးသပ်ရမည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (သဗ္ဗနာမလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)၊

တြ-ပစ္စည်း၏ နိမိတ်အနက် (ဝါ)ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏအနက်၌ သက်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ပစ္စယတ္ထ, ဝိဘတျတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) သိစေသည်။ **(၃-မှတ်)**

ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝိကပ္ပနတ္ထဇောတကအဖြစ်ကို သိစေသည်။ (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **(၁-မှတ်)**

တုမှေ ဘဝေယျာထ ॥ပ॥ အတ္တော-ဖြင့် အဿထ-၌ အသဓာတ်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဓာတုပဒ သံဝဏ္ဏနာ)၊ **(၁-မှတ်)**

ဧယျာထ-ဝိဘတ်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဒုတိယဝိဘတ္တိပဒသံဝဏ္ဏနာ)၊ **(၁-မှတ်)**

ဧယျာထ-ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဓာတွန် သ-ကို ဿထ-ပြုထားသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဘာဝတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ)၊ **(၁-မှတ်)**

စေ-နိပါတ်ပုဒ်၏ ယဒိ-သဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ပရိယာယ်ပြအဘိဓေယျတ္ထ,) (တစ်နည်း) စေ-နိပါတ်ပုဒ်၏ ယဒိအနက် ဟောသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း) နိပါတလိင်္ဂတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ) သိစေပါသည်။ **(၁-မှတ်)**

၇။ **(မေး)** နံပါတ်(၉)ပုစ္ဆာလာ"ဘဂဝါ"ပုဒ်၏ နိရုတ္တိနည်း ရုပ်ပြီးပုံကို ကိတန္တသမာသ်ပုဒ်အနေအားဖြင့်သာ ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **"ဘဂဝါ-ပုဒ်၏ ကိတန္တသမာသ်ပုဒ်အနေအားဖြင့် နိရုတ္တိနည်း ရုပ်ပြီးပုံ"**
ဘဝန္တ-သဒ္ဒူပပဒ+ဂမုဓာတ်+ကွိပစ္စည်းဖြင့် "ဘဝန္တဂေါ"ဟု ဆိုလိုလျက် န္တ-ကို ချေခြင်း (ဝဏ္ဏလောပ နိရုတ္တိနည်း) **(၄-မှတ်)**
ဝနှင့် ဂ-ကို ရှေ့နောက်ပြန်ခြင်း (ဝဏ္ဏဝိပရိယာယနိရုတ္တိနည်း)၊ **(၄-မှတ်)**
ဩ-ကို အာ-ပြုခြင်း (ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်း)ဖြင့် "ဘဂဝါ"ဟု ပြီးပါသည်။ **(၂-မှတ်)**

၈။ **(မေး)** တုမှံယေဝသ တေန အန္တရာယော-၌ မည်သည့်အရာတို့၏ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်သည်ကို ဖော်ပြ၍ ဗုဒ္ဓကိစ္စ (၅)မျိုးကိုလည်း ဖြေဆိုခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) ပဌမဈာန်စသည်တို့၏ (ပဌမဈာန်စသည်တို့ကို ရခြင်း၏) အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။
(ဒီ-၁၊ ၄၊ ၅၂) **(၅-မှတ်)**
(ခ) ဗုဒ္ဓကိစ္စငါးပါး=
ပုရေဘတ္တကိစ္စ, ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စ, ပုရိမယာမကိစ္စ, မဇ္ဈိမယာမကိစ္စ, ပစ္ဆိမယာမကိစ္စအားဖြင့် (၅)ပါးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ဒီ-၁၊ ၄၊ ၄၆) **(၅-မှတ်)**

၉။ **(မေး)** ဘဂဝါတိ ဝစနံ သေဋ္ဌံ၊ ဘဂဝါတိ ဝစနမုတ္တမံ။
ဂရု ဂါရဝယုတ္တော သော၊ ဘဂဝါ တေန ဝုစ္စတိ-ဟူသောဂါထာကို ဆန်းစစ်၍ ဂါထာအမည်, ဆန်းအမည် ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (၁) ဘဂဝါတိ-စသော ဂါထာသည် (လျင်မြန်စွာ ရွတ်ဆိုနိုင်သော ပဌမပါဒ၌ ဘဂ-ကိုလည်းကောင်း, ဒုတိယပါဒ၌ ဘဂကိုလည်းကောင်း, ဝစ-ကိုလည်းကောင်း ပေါင်း၍ လဟုတစ်လုံးတည်း ယူပြီးလျှင် ဆန်းစစ်ရမည်ဖြစ်သည့်အတွက်) အက္ခရာရှစ်လုံးစီရှိသော လေးပါဒလုံး၌ အစအက္ခရာ တစ်လုံးနောင် သ-ဂိုဏ်း, နဂိုဏ်း မရှိခြင်း၊
(၂) ဝိသမပါဒ အစအက္ခရာလေးလုံးနောင် ယ-ဂိုဏ်းရှိခြင်း၊
(၃) သမပါဒ အစအက္ခရာလေးလုံးနောင် ဇ-ဂိုဏ်းရှိခြင်း
ဤလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် "ပထျာဝတ္တဂါထာ" ဖြစ်၏။ **(၈-မှတ်)**
အက္ခရာရှစ်လုံးဖွဲ့အတွင်း၌ သွင်းယူရသောကြောင့် "အနုဋ္ဌုဘဆန်း" ဖြစ်ပါသည်။ **(၂-မှတ်)**
မှတ်ချက်။ ကွင်းခတ်ထားသော စကားလုံးများ မပါသော်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။

၁၀။ **(မေး)** (က)ဝါကျလာ ပဓာနကြိယာပုဒ်၏ အန္တတ္ထအရတရားကို ကိုယ်ပြု၍ ဘာဝစသည် စုံလင်စွာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) အာဟ-ကြိယာ၏ အန္တတ္ထအရ-မြတ်စွာဘုရား၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော မဟာကရုဏာ ရှေးရှိသော ဒေသနာဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ရ၏။ **(၂-မှတ်)**
(၁) ယင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် **ဓမ္မရတိဋ္ဌာယီဘာဝ၊ ဓမ္မသိင်္ဂါရရသ**မည်၏။ **(၂-မှတ်)**

(၂) "တတြေ စေ တုမှေ အသဿထ ကုပိတာ ဝါ အနတ္တမနာ ဝါ၊ တုမှံယေဝဿ တေန အန္တရာယော" ဟူသော(မနသာဝဝတ္ထပိတသဒ္ဒ)ပါဠိတော်သည် **အာရမ္မဏဝိဘာဝ**မည်၏။ **(၂-မှတ်)**

(၃) မနောပဒေါသ၌ အပြစ်ကို ပြတော်မူလိုခြင်းသည်လည်းကောင်း, ဒေသကဖြစ်သော ဘုရားရှင်သည်လည်းကောင်း, ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကဖြစ်သော ရဟန်းတော်တို့သည်လည်းကောင်း, သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်၏ ရတနာသုံးပါး၏အပြစ်ကို ပြောခြင်းစသည်တို့သည်လည်းကောင်း **ဥဒ္ဒိဋ္ဌပနဝိဘာဝ**မည်၏။ **(၂-မှတ်)**

(၄) ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကဖြစ်သော ရဟန်းတော်တို့၏ မနောပဒေါသ(ဒေါသ,ဒေါမနဿ) မဖြစ်အောင် စောင့် စည်းထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း, ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တို့၏အန္တရာယ် မဖြစ်ခြင်း, နောင်လာနောက်သားတို့ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ ဖြစ်၍ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း, သုဂတိ,နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရခြင်းစသော ဒိဋ္ဌဓမ္မိကအကျိုး, သမ္ပရာယိက အကျိုးတို့သည် **အနုဘာဝ**မည်၏။ **(၂-မှတ်)**

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရိုးရိုး ။ ။ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ+အဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၈၂-ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆုတ်(၈)ရက် (၁၂-၇-၂၀၂၀) တနင်္ဂနွေနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

==================================

(က) **"န အာဃာတော"**တိအာဒီဟိ ကိဥ္စာပိ တေသံ ဘိက္ခူနံ အာဃာတောယေဝ နတ္ထိ၊ အထ ခေါ အာယတိံ ကုလပုတ္တာနံ ဤဒိသေသုပိ ဌာနေသု အကုသလုပ္ပတ္တိံ ပဋိသေဓေန္တော ဓမ္မနေတ္တိံ ဌပေတိ။

(ခ) တတ္ထ အာဟနတိ စိတ္တန္တိ **အာဃာတော**၊

(ဂ) ကောပဿေတံ အဓိဝစနံ။

၁။ **(မေး)** (က)ဝါကျကိုသာ ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) "န အာဃာတော"တိအာဒီဟိ၊ "န အာဃာတော"အစရှိသောစကားရပ်တို့ဖြင့်။ တေသံ ဘိက္ခူနံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ အာဃာတောယေဝ၊ အာဃာတသည်ပင် (ဝါ) ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သော ဒေါသသည်ပင်။ ကိဥ္စာပိ နတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေ။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ပင်မရှိပါသော်လည်း။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ကုလပုတ္တာနံ၊ အမျိုးကောင်းသားတို့၏။ ဤဒိသေသု၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော (ဤသို့ ရတနာသုံးပါးနှင့်စပ်ကုန်သော)။ ဌာနေသုပိ၊ အရာတို့၌သော်မှလည်း။ အကုသလုပ္ပတ္တိံ၊ အကုသိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဋိသေဓေန္တော၊ တားမြစ်တော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မနေတ္တိံ၊ တရားတည်းဟူသော နည်းဥပဒေသကို (ဝါ) သဒ္ဓမ္မသို့ဆောင်တတ်သောတရားကို။ ဌပေတိ၊ ထားတော်မူ၏။ **(ဘာဋီ-၁၊၃၂၅)**

(တစ်နည်း) "န အာဃာတော"တိအာဒီဟိ၊ "န အာဃာတော"အစရှိသောပါဌ်တို့ဖြင့်။ တေသံ ဘိက္ခူနံ၊ ထိုရဟန်းတို့အား။ အာဃာတောယေဝ၊ အမျက်သည်ပင်။ ကိဥ္စာပိ နတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား မရှိ၏ရှင့်။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ပင်မရှိပါသော်လည်း။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ကုလပုတ္တာနံ၊ ကောင်းသောအကျင့် ရှိကုန်သော အမျိုးသားတို့အား။ ဤဒိသေသု၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ဌာနေသုပိ၊ အရာတို့၌လည်း။ အကုသလုပ္ပတ္တိံ၊ အကုသိုလ် ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဋိသေဓေန္တော၊ တားမြစ်တော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မနေတ္တိံ၊ တရားတည်း ဟူသောမျက်စိကို (ဝါ) တရားတည်းဟူသောကြိုးကို။ ဌပေတိ-ထားတော်မူ၏။

(ပဒတ္ထ-၁၊၁၇၇) **မည်သည့်နိဿယဖြင့် ဖြေဖြေ ၁၀-မှတ်**

၂။ **(မေး)** (ဂ) ဝါကျသို့ ဥပနာတိကစောဒနာ ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ဂ) ဥပနာတိကစောဒနာတက်

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာသည် (ခ)ဝါကျဖြင့် အာဃာတော-ဟူသောပုဒ်၏ ဝိဂ္ဂြိုဟ်ဝစနတ္ထ အဘိဓာနတ္ထကို ဖွင့်ဆိုတော်မူ၏။ (ဥပနာ) **၃-မှတ်**

ယင်း၏ အဘိဓေယျတ္ထကိုလည်း ဖွင့်ဆိုသင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ (အာဘော်) **၃-မှတ်**

ယင်း၏ အဘိဓေယျတ္ထကား အဘယ်ပါနည်း? (စောဒနာ) **၂-မှတ်**

ဤသို့စောဒနာဘွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို သောနောလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ဂ)ဝါကျကို မိန့်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား - "အာဃာတော-ဟူသောပုဒ်၏ အဘိဓေယျတ္ထကား ကောပ(ဝါ) ဒေါသဖြစ်၏"ဟူ၍ (ဂ)ဝါကျဖြင့် ပြဆိုထား၏ဟူလို။ **၂-မှတ်**

(တစ်နည်း) အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာသည် (ဂ)ဝါကျဖြင့် အာဃာတော-ဟူသောပုဒ်ကို "အာဟနတိ စိတ္တန္တိ အာဃာတော"ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်၏အဖြစ်ကို ဖွင့်ဆိုတော်မူ၏။ အာဃာတော-အရ လောဘစသော ကိလေသာ(အကုသိုလ်)အားလုံးကို ကောက်ယူရပါမည်လော။ အဘယ်ကို အရကောက်ယူရပါမည်နည်း? ဤသို့စောဒနာ ဘွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို သောနောလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ဂ)ဝါကျကို မိန့်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား - "အာဃာတော-အရ ကောပ (ဝါ) ဒေါသကိုသာ ကောက်ယူရမည်ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ တစ်နည်းနည်းမှန်က အမှတ်ပေးပါသည်။

၃။ **(မေး)** (က)ဝါကျကို ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က)စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က

၁။ နနု တေသံ ဘိက္ခူနံ အာဃာတောယေဝ နတ္ထိ။ (စောဒကာဘောဂ) **၃-မှတ်**

၂။ အထ ကသ္မာ "န အာဃာတော"တိအာဒီဟိ ဓမ္မနေတ္တိံ ဌပေတိ။ (စောဒနာ) **၂-မှတ်**

၃။ အာယတိံ ကုလပုတ္တာနံ ဤဒိသေသုပိ ဌာနေသု အကုသလုပ္ပတ္တိံ ပဋိသေဓေန္တော။ (ပဋိသေဓေန္တတ္တာ-ဟုလည်း ထားနိုင်၏။) (ပရိဟာရာဘောဂ) **၃-မှတ်**

၄။ "န အာဃာတော"တိအာဒီဟိ ဓမ္မနေတ္တိံ ဌပေတိ။ (ပရိဟာရ) **၂-မှတ်**

မှတ်ချက် - ပရိဟာရာဘောဂ, ပရိဟာရတို့၌ "နနု, ယသ္မာ, တသ္မာ"တို့ဖြင့် ရေးလည်း အမှတ် ပေးပါသည်။

၄။ **(မေး)** (က) ဝါကျလာ ဓမ္မနေတ္တိံ-ကို ဝစနတ္ထပြု၍ ဝစနာဒိဆက္ကဖြင့် ဝေဘန်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဓမ္မောယေဝ နေတ္တိ ဓမ္မနေတ္တိ။ **၄-မှတ်**

၁။ ဓမ္မနေတ္တိ-ဟူသော နိပ္ဖန္နပုဒ်သည် ဝစနမည်၏။

၂။ ဓမ္မောယေဝ နေတ္တိ-ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္ထမည်၏။

၃။ တရား၏+နည်းဥပဒေသနှင့် (ဝါ)မျက်စိနှင့် (ဝါ)ကြိုးနှင့် ဂုဏ်+ဂုဏအားအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဝစနဟေတုမည်၏။

၄။ ဣတ္ထိ-သဒ္ဒါ မပါသောကြောင့် ဝစနဟေတုဇောတက မရ။

၅။ တရားဟူသောနည်းဥပဒေသ (ဝါ)မျက်စိ (ဝါ)ကြိုးဟူသော အနက်ဒြပ်သည် ဝစနီယမည်၏။

၆။ ဓမ္မနီတိ (ဓမ္မပဒေသော)စသော ပရိယာယ်ပုဒ်အပေါင်းသည် ဝစနီယတ္ထမည်၏။

၁-မှတ်စီ၊ ၆-မှတ်

၅။ **(မေး)** (က)ဝါကျလာ ပဋိသေဓေန္တော-ကို ဟိတ်ပြင်၍ ယင်း၏သမ္ဗန်ခံပြီးလျှင် ဖြစ်သင့်သလို စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပဋိသေဓေန္တော-ကို ပဋိသေဓေန္တတ္တာ-ဟူ၍ ဟိတ်ပြင်ရမည်။ **၂-မှတ်**

ယင်းသမ္ဗန်ကို ဘဂဝတော-ဟူ၍ ခံရမည်။ **၃-မှတ်**

(စာစပ်) ဘဂဝတော-ကား ၏-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ပဋိသေဓေန္တတ္တာ-ဝယ် တ္တ-ပစ္စည်း၌ (ဂုဏီ,သတ္တိမန္တဖြစ်သော)သမ္ဗန်၊တ္တ-ပစ္စည်းကား(ဂုဏ်,သတ္တိဖြစ်သော)သမ္ဗန္ဓီ။ **၂-မှတ်**

(တစ်နည်း) ဘဂဝတော-ကား သည်-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ပဋိသေဓေန္တတ္တာ-ဝယ် ပဋိသေဓေန္တ-ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်၌ (တုလျတ်,ဝါစ္စ) ကတ္တား၊ ပဋိသေဓေန္တ-ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်ကား (လိင်္ဂတ်,ဝါစက) ကတ္တီအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ **၃-မှတ်**

၆။ **(မေး)** (ခ)(ဂ)ဝါကျတို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အဋ္ဌကထာဘောဂနှင့် သံဝဏ္ဏနာအမည်တို့ကို တွဲစပ်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ခ) တတ္ထ အာဟနတိ စိတ္တန္တိ-ဖြင့် အာဃာတော-ဝယ် အာ-ပုဗ္ဗ, ဟန-ဓာတ်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဒုတိယဓာတုပဒသံဝဏ္ဏနာ)
ဏ-ပစ္စည်း၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဒုတိယပစ္စယပဒသံဝဏ္ဏနာ)
ယင်း ဏ-ပစ္စည်း၏ ကတ္တုသာဓနအနက်၌ သက်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဒုတိယပစ္စယတ္ထ)
အာဃာတော-ကို "အာဟနတီတိ အာဃာတော"ဟု ကတ္တုသာဓနဝစနတ္ထ ပြုရမည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း ကောင်း (အဘိဓာနတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)
ညှဉ်းဆဲ၏-ဟူသည် စိတ်ကို ညှဉ်းဆဲတတ်ခြင်းပင်တည်းဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်းကောင်း (ဘာဝတ္ထ) သိစေပါသည်။ **(သင့်လျော်သလို အမှတ်ပေးပါ) ၈-မှတ်**

(ဂ) ဝါကျဖြင့် အာဃာတော-အရ ကောပကို (ဝါ) ဒေါသကို အရကောက်ရမည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (သရုပ်ကြားအဘိဓေယျတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **၂-မှတ်**

၇။ **(မေး)** (က) ဝါကျလာ ဤဒိသ-ပုဒ်, နေတ္တိ-ပုဒ်တို့၏ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဤဒိသ-ကား က္လမသဒ္ဒူပပဒ+ဒိသဓာတ်+ကွိ-ပစ္စည်းဖြစ်၍ ကွိ-ပစ္စည်းကို ချေခြင်း ဝဏ္ဏလောပ(ဝဏ္ဏနာသ) နိရုတ္တိနည်း, က္လမ-ကို က္လ, ၎င်းက္လ-ကို ဤ-ဒီဃပြုခြင်း (ဓာတွန် သ-ကို သ-ထပ်ပြုခြင်း)ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်းဖြင့် ဤဒိသ-ဟု ရုပ်ပြီးပါသည်။**၅-မှတ်**
နေတ္တိ-ကား နီဓာတ်+တိ-ပစ္စည်းဖြစ်၍ နီ-၏ ဤကို ဧ-ဝုဒ္ဓိပြုခြင်း ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်း, သဒိသ ဒွေးဘော် တ-လာခြင်း ဝဏ္ဏာဂမနိရုတ္တိနည်းဖြင့် နေတ္တိ-ဟု ရုပ်ပြီးပါသည်။
၅-မှတ်

၈။ **(မေး)** အန္ဓပုထုဇဉ်, ကလျာဏပုထုဇဉ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာအဖွင့်နှင့်အညီ ရေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ခန္ဓာ, ဓာတ်, အာယတနစသည်တို့၌ သင်ယူခြင်း အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း ကြားနာခြင်း ဆောင်ရွက် မှတ်သားခြင်း ဆင်ခြင်ခြင်း မရှိသောပုထုဇဉ်သည် အန္ဓပုထုဇဉ်မည်၏။ **၅-မှတ်**

ခန္ဓာ, ဓာတ်, အာယတနစသည်တို့၌ သင်ယူခြင်း အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း ကြားနာခြင်း ဆောင်ရွက် မှတ်သားခြင်း ဆင်ခြင်ခြင်း ရှိသောပုထုဇဉ်သည် ကလျာဏပုထုဇဉ်မည်၏။ **(၄၅-၅၉) ၅-မှတ်**

၉။ **(မေး)** (က) ဝါကျလာ "အထ ခေါ"စသော ဒုတိယဝါကျကိုသာ အဓိပ္ပါယ်မပျက်စေမူ၍ ဝတ္တမျိုး ဂါထာ စီကုံးပြီး ဂါထာအမည်, ဆန်းအမည် ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အာယတိံ ကုလပုတ္တာနံ၊
ဠာနေသုံ ဤဒိသေသုပိ။
ပါပုပ္ပတ္တိံ နိသေဓေန္တော၊
ဓမ္မနေတ္တိံ ဌပေတိ သော။ **၈-မှတ်**
ပထျာဝတ္တဂါထာ, အနုဋ္ဌုဘဆန်းဖြစ်ပါသည်။ **၂-မှတ်**
(အခြားဂါထာများ စီကုံးလျှင်လည်း စည်းကမ်းနှင့်ညီက အမှတ်ပေးပါသည်)

၁၀။ **(မေး)** (က) ဝါကျလာ ဌပေတိ-၌ အန္တတ္ထအရတရားကို ကိုယ်ပြု၍ ဘာဝ-စသည် စုံလင်စွာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) ဌပေတိ-၌ အန္တတ္ထအရ-မြတ်စွာဘုရား၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော မဟာကရုဏာရှေးရှိသော ဒေသနာ ဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ရ၏။

(ခ) ယင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် **ဓမ္မရတိဌာယီဘာဝ, ဓမ္မသိဂီရရသ**မည်၏။

(ဂ) "န အာယာတော"အစရှိသော တရားနည်းဥပဒေသ(ပါဠိတော်)သည် **အာရမ္မဏ ဝိဘာဝ**မည်၏။

(ဃ) ဒေသကဖြစ်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည်လည်းကောင်း, နောင်လာနောက်သားတို့၏ ဤကဲ့သို့ ရတနာသုံးပါးနှင့် စပ်သောအရာတို့၌ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်တော်မူလိုခြင်းသည် လည်းကောင်း, ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း **ဥဒ္ဒိဋ္ဌပနဝိဘာဝ** မည်၏။

(င) ဓမ္မနေတ္တိကို ထားတော်မူသဖြင့် ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကရဟန်းတို့၏ အာဃာတ-စသော အကုသိုလ်များ မဖြစ်ခြင်း, ကာယိကသုခ,စေတသိကသုခဖြစ်ခြင်း, နောင်လာနောက်သားတို့ ဒိဋ္ဌာနုဂတိဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌဓမ္မိက ဟိတသုခ, သမ္ပရာယိကဟိတသုခတို့ကို ရရှိခြင်းစသော အကျိုးအဆက်ဆက်သည် **အနုဘာဝ**မည်၏။

(သင့်လျော်သလို အမှတ်ပေးနိုင်ပါသည်။) **၂-မှတ်စီ၊ ၁၀-မှတ်**

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ+အဋ္ဌကထာ။ ။ဒုတိယနေ့မေးခွန်း

၁၃၈၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော်(၁၀)ရက် (၄-၆-၂၀၂၁) သောကြာနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာဖြေခန်းအတွင်းမှ ထွက်ခွာရန်)

စာချတန်းရိုးရိုး

(က) **ကမ္မေ စ ဥပမုကမ္မေ စာတိ ဇတ္ထ ပနဿ ကာယကမ္မဥ္စ ဝစီကမ္မဥ္စ ကမ္မန္တိ လဒ္ဓိ၊ မနောကမ္မံ ဥပမုကမ္မန္တိ။**

(ခ) **ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါတိ ဒွါသဋ္ဌိ ပဋိပဒါတိ ဝဒတိ။**

(ဂ) **ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါတိ ကေသွိံ ကပ္ပေ စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပါ နာမ ဟောန္တိ။**

(ဃ) အယံ ပန အညေ ဒွေ အဇာနန္တော ဇေဝမာဟ။

၁။ (က) (ဂ) (ဃ) ဝါကျတို့ကို နိပါတ်, သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏ အစွဲများ မလွဲစေဘဲ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၂။ (ဃ) ဝါကျသို့ လီနတ္ထရစောဒနာနည်းဖြင့် ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။

၃။ (ဂ) (ဃ) ဝါကျတို့ကို ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

၄။ (က) ဝါကျလာ လဒ္ဓိ-ကို ဝစနတ္ထပြု၍ ဝစနာဒိဆက္က ဝေဖန်ပြခဲ့ပါ။

၅။ (ဃ) ဝါကျလာ အဇာနန္တော-ကို ဟိတ်ပြင်၍ သမ္ဗန်ခံပြီးလျှင် ယင်း၏သမ္ဗန်ကို အနက်အားလျော်စွာ စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

၆။ (က)(ခ) (ဂ) ဝါကျတို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်နှင့် သံဝဏ္ဏနာအမည်တို့ကို တွဲစပ် ဖော်ပြခဲ့ပါ။

၇။ (က) ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါ၊ (ခ) ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ-ပုဒ်တို့၏ နိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

၈။ ဒေသေဿာမိ, ဘာသိဿာမိ-ပုဒ်နှစ်ခုတို့၏ အထူးကို ရေးပြီးလျှင် သာသနာတော်၏ အစ, အလယ်, အဆုံးတို့ကိုလည်း အဋ္ဌကထာလာအတိုင်း ဖော်ပြခဲ့ပါ။

၉။ အည့် ဥပ္ပဇ္ဇတေ စိတ္တံ၊ အည့် စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ။
အဝီစိမနုသမ္ဗန္ဓော၊ နဒီသောတောဝ ဝတ္တတိ-ဟူသော ဂါထာကို ဆန်းစစ်ပြပြီးလျှင် ဂါထာအမည်, ဆန်းအမည် ပေးခဲ့ပါ။

၁၀။ (ဃ) ဝါကျလာ ပဓာနကြိယာပုဒ်၏ အန္တတ္ထအရတရားကို ကိုယ်ပြု၍ ဘာဝစသည် စုံလင်စွာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

တစ်ပုဒ်စွာလျှင် (၁၀)မှတ်စီ

(မေးခွန်းစာရွက်ပေါ်တွင် ခုံအမှတ်မှတစ်ပါး မည်သည့်စာမျှ မရေးရ)

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ+အဋ္ဌကထာ။ ။ဒုတိယနေ့မေးခွန်းနှင့်အဖြေ

၁၃၈၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော်(၁၀)ရက် (၄-၆-၂၀၂၁) သောကြာနေ့

================================

၁။ (က) (ဂ) (ဃ) ဝါကျတို့ကို နိပါတ်, သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏ အစွဲများ မလွဲစေဘဲ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(အဖြေ) (က) ကမ္မေ စ ဥပမုကမ္မေ စာတိ ဧတ္ထ ပန၊ ကမ္မေ စ ဥပမုကမ္မေ စ-ဟူသောဤပါဌ်၌ကား။ **အဿ၊** ထိုမက္ခလိဂေါသာလ၏။ ကာယကမ္မဥ္စ၊ ကာယကံသည်လည်းကောင်း။ ဝစီကမ္မဥ္စ၊ ဝစီကံသည်လည်း ကောင်း။ ကမ္မံ၊ ကံမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မနောကမ္မံ၊ မနောကံ သည်၊ ဥပမုကမ္မံ၊ ထက်ဝက်သောကံမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(ဂ) ဒွေဥ္စန္တရကပ္ပါတိ၊ ဒွေဥ္စန္တရကပ္ပါဟူသည်ကား။ ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ၊ တစ်ခုသောမဟာကပ်၌။ စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပါ နာမ၊ ခြောက်ဆယ့်လေးပါးကုန်သော အန္တရကပ်မည်သည်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

(ဃ) **အယံ** ပန မက္ခလိဂေါသာလော၊ ဤမက္ခလိဂေါသာလသည်ကား။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ ဒွေ အန္တရကပ္ပေ၊ နှစ်ပါးသောအန္တရကပ်တို့ကို။ အဇာနန္တော၊ မသိသည်ဖြစ်၍။ **ဧဝံ၊** ဤသို့ ဒွဥ္စန္တရကပ္ပါ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဆို၏။

(က) အဿ-အစွဲ ၂-မှတ်။ (ဃ) အယံ-အစွဲ ၂-မှတ်။ ဧဝံ-အစွဲ ၂-မှတ်။ ကြွင်း ၄-မှတ်)

၂။(ဃ) ဝါကျသို့ လီနတ္ထရစောဒနာနည်းဖြင့် ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) **(ဃ) ဝါကျသို့ လီနတ္ထရစောဒနာတက်**

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ မက္ခလိဂေါသာလသည် ပါဠိတော်၌ ဒွဥ္စန္တရကပ္ပါဟု ဆို၏။ **(၃-မှတ်)** တစ်ခုသော အသင်္ချေယျကပ်၌ ခြောက်ဆယ့်လေးပါးသော အန္တရကပ်တို့ ရှိကုန်ရာသည် မဟုတ်ပါ လော **(တစ်နည်း)** တစ်ခုသော အသင်္ချေယျကပ်၌ ခြောက်ဆယ့်လေးပါးသော အန္တရကပ်တို့ ရှိကုန် သည်ဖြစ်၍ စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပါဟု ဆိုသင့်သည်မဟုတ်ပါလော။ **(၃-မှတ်)**

ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် မက္ခလိဂေါသာလသည် ပါဠိတော်၌ ဒွဥ္စန္တရကပ္ပါ-ဟု ဆိုအပ်ပါသ နည်း။ **(၁-မှတ်)**

ဤသို့ လီနတ္ထရစောဒနာနည်းဖြင့် စောဒနာဘွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို **သောဓနာတော်မူလိုသော အဋ္ဌက** ထာဆရာသည် (ဃ) ဝါကျကို မိန့်တော်မူ၏။ **(၁-မှတ်)**

အဓိပ္ပါယ်ကား (ဃ) ဝါကျဖြင့် တစ်ခုသော အသင်္ချေယျကပ်၌ ခြောက်ဆယ့်လေးပါးသော အန္တရကပ် တို့ ရှိပါသော်လည်း ထိုမှတပါး နှစ်ပါးသောအန္တရကပ်တို့ကို မသိသောကြောင့် မက္ခလိဂေါသာလသည် ပါဠိတော်၌ ဒွဥ္စန္တရကပ္ပါ-ဟု ဆိုအပ်ပါ၏ ဟူလို။ **(၂-မှတ်)**

၃။ (ဂ) (ဃ) ဝါကျတို့ကို ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) (ဂ-ဃ)ဝါကျ စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပုံ

(၁) နနု ကေသို့ ဂပွေ စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပါ နာမ ဟောန္တိ။ (စောဒကာဘောဂ) (၃-မှတ်)

(၂) အထ ကသ္မာ ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါတိ ဝေမာဟ။ (စောဒနာ) (၂-မှတ်)

(၃) အယံ အဩ္ဍေ ဒွေ အဇ္ဈာနန္တော။ (ပရိဟာရာဘောဂ) (အန္တပစ္စည်း ဟိတ်အနက်။ အဇ္ဈာနန္တတ္တာ-ဟုလည်း ပြင်၍ထားနိုင်၏။) (၃-မှတ်)

(၄) ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါတိ ဝေမာဟ။ (ပရိဟာရ) (၂-မှတ်)

မှတ်ချက်။ ပရိဟာရာဘောဂကို နနု (သို့မဟုတ်) ယသ္မာနှင့် ရေး၍ ပရိဟာရကို တသ္မာ-နှင့် ရေးလျှင်လည်း မှန်ကန်ပါက အမှတ်ပေးပါသည်။)

၄။ (က) ဝါကျလာ လဒ္ဓိ-ကို ဝစနတ္ထပြု၍ ဝစနာဒိဆက္က ဝေဘန်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) လဘီတဗ္ဗာတိ လဒ္ဓိ။ (၄-မှတ်)

(၁) လဒ္ဓိ-ဟူသော ပုဒ်ပြီးနိပ္ဖန္နသည် ဝစနမည်၏။

(၂) လဘီတဗ္ဗာ-ဟူသော ဝိဂ္ဂြိုဟ်ဝါကျသည် ဝစနတ္ထမည်၏။

(၃) ယူခြင်းကြိယာသကတ်သည် ဝစနဟေတုမည်၏။

(၄) ဝိဂ္ဂြိုဟ်၌ပါသော ဣတိ-သဒ္ဒါသည် ဝစနဟေတုဇောတကမည်၏။

(၅) မိစ္ဆာအယူဒြဗ်သည် ဝစနီယမည်၏။

(၆) ဒိဋ္ဌိ-စသော ပရိယာယ်ပုဒ်အပေါင်းသည် ဝစနီယတ္ထမည်၏။ **(၁-မှတ်စီ၊ ၆-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ လဘန်/လဘီယတေ လဒ္ဓိ-ဟု ဘာဝသာဓနပြု၍ ထုတ်လျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။ (ဓာန်ဋီ၊ ၁၆၁၊ ၈၈၈-ဂါထာအဖွင့်)

၅။ (ဃ) ဝါကျလာ အဇ္ဈာနန္တော-ကို ဟိတ်ပြင်၍ သမ္ဗန်ခံပြီးလျှင် ယင်း၏သမ္ဗန်ကို အနက်အားလျော်စွာ စာစပ်ပြခဲ့ပါ။။

(အဖြေ) "ဟိတ်ပြင်, သမ္ဗန်ခံ, စာစပ်"

(ဃ) ဝါကျလာ အဇ္ဈာနန္တော-ကို "အဇ္ဈာနန္တတ္တာ"ဟု ဟိတ်ပြင်ရပါမည်။ **(၂-မှတ်)**

ယင်း၏ သမ္ဗန်ကို "ဣမဿ မဂ္ဂလိဂေါ်သာလဿ"ဟု ခံရမည်။ **(၃-မှတ်)**

ဣမဿ မဂ္ဂလိဂေါ်သာလဿ-ကား "သည်"ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အဇ္ဈာနန္တတ္တာ-ဝယ် အဇ္ဈာနန္တ-ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်၌ (တုလျတ်, ဝါစ္စ) ကတ္တား။ အဇ္ဈာနန္တ-ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်ကား (လိင်္ဂတ်, ဝါစက) ကတ္တိအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ (၃-မှတ်)

(တစ်နည်း) ဣမဿ မဂ္ဂလိဂေါ်သာလဿ-ကား "၏"ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အဇ္ဈာနန္တတ္တာ-ဝယ် တ္တ-ပစ္စည်း၌ ဂုဏီ, သတ္တိမန္တဖြစ်သော သမ္ဗန်။ တ္တ-ပစ္စည်းကား ဂုဏ်, သတ္တိဖြစ်သော သမ္ဗန္ဓီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ **(၂-မှတ်)**

၆။ (က)(ခ) (ဂ) ဝါကျတို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်နှင့် သံဝဏ္ဏနာအမည်တို့ကို တွဲစပ်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) (က) ဝါကျ **ကာယကမ္မဋ္ဌ ဝစီကမ္မဋ္ဌ-ဟူသောသံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့်** ကမ္မေ-၌ ကမ္မ-အရ ကာယကံ, ဝစီကံတို့ကို ယူရမည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (သရုပ်ကြား အဘိဓေယျတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၂-မှတ်) **မနောကမ္မံ-ဟူသောသံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့်** ဥပမာကမ္မေ-၌ ဥပမာကမ္မ-အရ မနောကံကို ယူရမည်၏အဖြစ်

ကို သိစေပါသည်။ (သရုပ်ကြား အဘိဓေယျတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၂-မှတ်)

(ခ) ဝါကျ **ဒွါသဋ္ဌိ ပဋိပဒါ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့်** ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါ-ဟူသောသံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ကို ဒွါသဋ္ဌိ ပဋိပဒါ-ဟု ဆိုလိုလျက် အာ-ကို အ-ပြု၊ သ-ကို ချေ၍ ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါဟု ရုပ်ပြီးနေသည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၃-မှတ်)

(ဂ) ဝါကျသံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ-ကို ဒွါသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပါ-ဟု ဆိုလိုလျက် ဒွါ-၌ အာ-ကို အ-ပြု၊ ဋ္ဌိ-၌ ဣ-ကို အ-ပြု၊ သ-ကို ချေ၍ ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ-ဟု ရုပ်ပြီးနေသည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၃-မှတ်)

၇။ (က) ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါ၊ (ခ) ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ-ပုဒ်တို့၏ နိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) **(က) ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါ-ပုဒ်၏ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံ**

ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါ-ကား ဒွါသဋ္ဌိပဋိပဒါ-ဟု ဆိုလိုလျက် အာ-ကို အ-ပြုခြင်းတည်းဟူသော ဝဏ္ဏဝိကာရ နိရုတ္တိနည်း၊ သ-ကို ချေခြင်းတည်းဟူသော ဝဏ္ဏလောပနိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါဟု ရုပ်ပြီးပါသည်။ (၅-မှတ်)

(ခ) ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ-ပုဒ်၏ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံ

ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ-ကား ဒွါသဋ္ဌိအန္တရကပ္ပါ-ဟု ဆိုလိုလျက် ဒွါ-၌ အာ-ကို အ-ပြုခြင်း၊ ဋ္ဌိ-၌ ဣ-ကို အ-ပြုခြင်းတည်းဟူသော ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်း၊ သ-ကို ချေခြင်းတည်းဟူသော ဝဏ္ဏလောပနိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ-ဟု ရုပ်ပြီးပါသည်။ (၅-မှတ်)

၈။ ဒေသေဿာမိ, ဘာသိဿာမိ-ပုဒ်နှစ်ခုကို၏ အထူးကို ရေးပြီးလျှင် သာသနာတော်၏ အစ, အလယ်, အဆုံးတို့ကိုလည်း အဋ္ဌကထာလာအတိုင်း ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) အကျဉ်းဖြစ်သောတရားကို ပြတတ်သောပုဒ်သည် ဒေသေဿာမိ မည်ပါသည်။
အကျယ်ဖြစ်သောတရားကို ပြတတ်သောပုဒ်သည် ဘာသိဿာမိ မည်ပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။ (၂-မှတ်စီ၊ ၄-မှတ်)

သာသနာတော်၏ အစကား- သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (၂-မှတ်)
အလယ်ကား- အရိယာမဂ်ဖြစ်ပါသည်။ (၂-မှတ်)
အဆုံးကား- ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ (၂-မှတ်)

၉။ အညံ ဥပ္ပဇ္ဇတေ စိတ္တံ၊ အညံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ။
အဝီစိမနုသမ္ဗန္ဓော၊ နဒီသောတောဝ ဝတ္တတိ-ဟူသော ဂါထာကို ဆန်းစစ်ပြပြီးလျှင် ဂါထာအမည်, ဆန်းအမည် ပေးခဲ့ပါ။

(အဖြေ) **အညံ ဥပ္ပဇ္ဇတေ စိတ္တံ-အစရှိသော ဂါထာသည်-**

(၁) ပါဒတိုင်း ပါဒတိုင်း အက္ခရာရှစ်လုံးစီ ရှိခြင်း၊

(၂) ပါဒတိုင်း ပါဒတိုင်း အစတစ်လုံးနောင် သဂိုဏ်း၊ နဂိုဏ်းတို့ မရှိခြင်း၊

(၃) ဝိသမပါဒ အစအက္ခရာလေးလုံးနောင် ယ-ဂိုဏ်းရှိခြင်း

(၄) သမပါဒ အစအက္ခရာလေးလုံးနောင် ဇ-ဂိုဏ်းရှိခြင်း

ဤလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် "ပထျာဝတ္တဂါထာ" ဖြစ်ပါသည်။ **(၈-မှတ်)**

တစ်ပါဒလျှင် အက္ခရာရှစ်လုံးစီရှိသောကြောင့် "အနုဋ္ဌုဘဆန်း" ဖြစ်ပါသည်။ **(၂-မှတ်)**

၁၀။ (ဃ) ဝါကျလာ ပဓာနကြိယာပုဒ်၏ အန္တတ္ထအရတရားကို ကိုယ်ပြု၍ ဘာဝစသည် စုံလင်စွာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) (ဃ) ဝါကျလာ အာဟ-ကြိယာ၏ အန္တတ္ထအရ- မက္ခလိဂေါသာလ၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော မောဟ, ဒိဋ္ဌိ ပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ရ၏။ **(၂-မှတ်)**

(၁) ယင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် **ကာမရတိဋ္ဌာယီဘာဝ၊ ကာမသိဂီါရရသမည်၏။ (၂-မှတ်)**

(၂) "ဒွင္ဒန္တရကပ္ပါ"ဟူသော ပါဠိတော်စကားဖြင့်သည် **အာရမ္မဏဝိဘာဝမည်၏။ (၂-မှတ်)**

(၃) မက္ခလိဂေါသာလ၏ သာသနာတော်အတွင်း၌ ဘုရားတရားကို နာကြားမှုမရှိခြင်း၊ သာသနာပ မိစ္ဆာအယူရှိခြင်း၊ အခြားတစ်ပါးသော အန္တရကပ်နှစ်ခုကို မသိခြင်းစသည်တို့သည် **ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ မည်၏။ (၂-မှတ်)**

(၄) အခြားတစ်ပါးသော အန္တရကပ်နှစ်ခုကို မသိခြင်းကြောင့် ဒွင္ဒန္တရကပ္ပါ-ဟု ဆိုခြင်း၊ ထိုသို့ဆိုသဖြင့် အန္တရကပ် ၆၂-ကပ် မဟုတ်၊ ၆၄-ကပ်ရှိ၏ဟု သောတုဇနတို့ သိရခြင်း၊ မက္ခလိဂေါသာလ၏ မိစ္ဆာ အယူရှိသည်ဟု သိရခြင်း၊ နောင်တမလွန်ဘဝ၌ အဝီစိတိုင်အောင် ကျရောက်ရခြင်းစသော အကျိုး တရား အဆက်ဆက်တို့သည် **အနုဘာဝမည်၏။ (၂-မှတ်)**

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိအဋ္ဌကထာ ။ ။ ဒုတိယနေ့မေးခွန်း

၁၃၈၄-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း (၅)ရက်၊ (၄-၅-၂၀၂၂)၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာဖြေခန်းအတွင်းမှ ထွက်ခွာရန်)

စာချတန်းရိုးရိုး

(က) တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ယေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဟောတိ၊ န တေဟေဝ ဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဇာတိသာမညတော ပန တာနိယေဝ တာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။

(ခ) တေန ဝုတ္တံ "**ယေဟိ သမန္နာဂတဿာ**"တိ။

(ဂ) **သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတီ**တိ ယဒိ အဂါရေ ဝသတိ။

(ဃ) **ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ**တိ စတူဟိ အစ္ဆရိယဓမ္မေဟိ, သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ စ လောကံ ရဉ္စနတော ရာဇာ၊

(င) စက္ကရတနံ ဝတ္တေတိ စတူဟိ သမ္ပတ္တိစက္ကေဟိ ဝတ္တတိ, တေဟိ စ ပရံ ဝတ္တေတိ, ပရဟိတာယ စ ဣရိယာပထစက္ကာနံ ဝတ္တော ဧတသ္မိံ အတ္ထီတိ **စက္ကဝတ္တီ**။

(စ) ဧတ္ထ စ "ရာဇာ"တိ သာမညံ၊ "စက္ကဝတ္တီ"တိ ဝိသေသံ။

၁။ (င) အမှတ်ပြဝါကျကိုသာ နိယမာနိယမနည်းအားဖြင့် နိဿယကျကျ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၂။ (ခ) အမှတ်ပြဝါကျသို့ ဥပနာတိကပုစ္ဆာနည်းဖြင့် ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။

၃။ (က) အမှတ်ပြဝါကျကိုရှု၍ ဖြစ်သင့်သော စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပြပြီးလျှင် ယင်းဝါကျ၌ ကိဉ္စာပိ-သဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်းကိုလည်း ဖြေဆိုခဲ့ပါ။

၄။ (စ) အမှတ်ပြဝါကျလာ "ရာဇာ"ပုဒ်ကို (ဃ) ဝါကျကိုရှုလျက် ဝစနတ္ထပြပြီးလျှင် ဝစနဟေတု, ဝစနီယ, ဝစနီယတ္ထမျှသာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

၅။ (က) အမှတ်ပြဝါကျ၌ ဟိတ်ပုဒ်၏သမ္ဗန်ကို ခံပြပြီးလျှင် ယင်းသမ္ဗန်ကိုလည်း အတ္ထာနုရူပ စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

၆။ (ဂ) (ဃ) အမှတ်ပြဝါကျတို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘောဂနှင့် သံဝဏ္ဏနာအမည်တို့ကို တွဲစပ်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

၇။ အဂါရံ-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၌ ရသင့်သော ဝိပလ္လာသနည်းနှင့် စက္ကရတနံ-၌ ရတန-ပုဒ်၏ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံကို ဖြေဆိုခဲ့ပါ။

၈။ (ဃ) အမှတ်ပြဝါကျလာ သင်္ဂဟဝတ္ထုသရုပ်ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင် (စ) ဝါကျ၌ ရာဇာ-၏ သာမညဖြစ်ပုံ, စက္ကဝတ္တီ-၏ ဝိသေသဖြစ်ပုံကိုလည်း ခွဲခြားဖြေဆိုခဲ့ပါ။

၉။ (င) အမှတ်ပြဝါကျကို အဓိပ္ပါယ်မပျက်စေဘဲ နှစ်သက်ရာ ဝုတ္တမျိုးဂါထာတစ်ပုဒ် စီကုံးပြပြီးလျှင် ဂါထာအမည်, ဆန်းအမည်ကိုလည်း ပေးပြခဲ့ပါ။

၁၀။ (ဃ) အမှတ်ပြဝါကျလာ ရဉ္စနတော-၌ သုဒ္ဓကတ္တုဒြကြိယာအရကို ယူ၍ ဘာဝါလက်ာရနယ စုံလင်စွာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

တစ်ပုစ္ဆာလျှင် (၁၀)မှတ်စီ

(မေးခွန်းစာရွက်ပေါ်တွင် ခုံအမှတ်မှတစ်ပါး မည်သည့်စာမျှ မရေးရ)

၁။ (င) အမှတ်ပြပါဝါကျကိုသာ နိယမာနိယမနည်းအားဖြင့် နိသျကျကျ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ယော ရာဇာ၊ သည်) စက္ကရတနံ၊ စကြာရတနာကို။ ဝတ္တေတိ၊ လည်စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ စ၊ ထိုသို့ စကြာရတနာကို လည်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (သော ရာဇာ၊ သည်) စက္ကဝတ္တီ၊ စက္ကဝတ္တီမည်၏။ (၂-မှတ်)

(ယော ရာဇာ၊ သည်။) စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ သမ္ပတ္တိစက္ကေဟိ၊ သမ္ပတ္တိစက်တို့ဖြင့်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝါ၊ ကျင့်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ စ၊ ထိုသို့ လေးပါးသော သမ္ပတ္တိစက်တို့ဖြင့် ကျင့်တတ်သည်-၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (သော ရာဇာ၊ သည်။) စက္ကဝတ္တီ၊ စက္ကဝတ္တီမည်၏။ (၂-မှတ်)

(ယော ရာဇာ၊ သည်။) စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ တေဟိ သမ္ပတ္တိစက္ကေဟိ၊ ထိုလေးပါးသော သမ္ပတ္တိ-စက်တို့ဖြင့်။ ပရံ၊ တပါးသောသတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဝတ္တေတိ၊ ကျင့်စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ စ၊ ထိုသို့ လေးပါးသောသမ္ပတ္တိစက်တို့ဖြင့် တပါးသောသတ္တဝါအပေါင်းကို ကျင့်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (သော ရာဇာ၊ သည်။) စက္ကဝတ္တီ၊ စက္ကဝတ္တီမည်၏။ (၃-မှတ်)

တေသံ၊ ဤမင်း၌။ ပရဟိတာယ၊ တပါးသောသတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှာ။ ဣရိယာပထစက္ကာနံ၊ ဣရိယာပုထ်တည်းဟူသော စက်တို့၏။ ဝတ္တော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ စ၊ ထိုသို့ တပါးသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှာ ဣရိယာပုထ်တည်းဟူသော စက်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းရှိရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (သော ရာဇာ၊ သည်။) စက္ကဝတ္တီ၊ စက္ကဝတ္တီမည်၏။ (၃-မှတ်)

မှတ်ချက်။ ။ ၄-ချက် ခွဲမဖြေဘဲ တစ်ချက်တည်း ပေါင်းဖြေလျှင် ၆-မှတ်သာ ပေးရန်။

၂။ (ခ) အမှတ်ပြပါဝါကျသို့ ဥပနာတိကပုစ္ဆာနည်းဖြင့် ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **(ခ) ဝါကျသို့ ဥပနာတိကပုစ္ဆာနည်းဖြင့် ကျမ်းတက်ပုံ---**

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ ဆရာသည် (က) ဝါကျဖြင့် ဇာတ်အားဖြင့် တူနေကြကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် စကြဝတေးမင်းဖြစ်ကြောင်း လက္ခဏာတို့ကိုပင် ဘုရားဖြစ်ကြောင်း လက္ခဏာတို့-ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်သော ဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူ၏။ (ဥပနာ) (၃-မှတ်)
ထိုသို့ ဆိုသဖြင့် အဘယ်သို့သော အကျိုးလဒ္ဓဂုဏ်ကို ရရှိအပ်ပါသနည်း။ (ပုစ္ဆာ) (၂-မှတ်)
တစုံတခု ရသင့်ရထိုက်သော အကျိုးလဒ္ဓဂုဏ်ကို မပြဆိုတော့ပြီလော။ (အာဘော်) (၃-မှတ်)
ဤသို့ ဥပနာတိကနည်းဖြင့် မေးဖွယ်ရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေဆိုတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ခ) ဝါကျကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား- (ခ) ဝါကျဖြင့် ထိုသို့ ဆိုခြင်းကြောင့် "ယေဟိ သမန္နာဂတဿ"ဟူ၍ ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိပါ၏-ဟူလိုသော်။ (၂-မှတ်)

မှတ်ချက်။ ။ အာဂမဒဋ္ဌိကရဏဝါကျ၊ နိဂမနဝါကျများ အနေဖြင့်တက်လျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။

၃။ (က) အမှတ်ပြဝါကျကိုရှု၍ ဖြစ်သင့်သော စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပြပြီးလျှင် ယင်းဝါကျ၌ ကိစ္စာပိ-သဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်းကိုလည်း ဖြေဆိုခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) ဝါကျ စောဒကာဘောဂါဒိစတုက္က ထုတ်ပုံ-----

(၁) နနု ယေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဟောတိ၊ န တေဟေဝ ဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ။ (စောဒကာဘောဂ) (၂-မှတ်)

(၂) အထ ကသ္မာ တာနိယေဝ တာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။ (စောဒနာ) (၂-မှတ်)

(၃) ဇာတိသာမညတော။ (ပရိဟာရာဘောဂ) (၂-မှတ်)

(၄) တာနိယေဝ တာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။ (ပရိဟာရ) (၁-မှတ်)

မှတ်ချက်။ နနု ဇာတိသမာနံ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ဟုဖြစ်စေ၊ ယသ္မာ ဇာတိသမာနံ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ဟု ဖြစ်စေ ပရိဟာရာဘောဂ ထုတ်လျှင်လည်း အမှတ်ပေးရန်။

ကိစ္စာပိ-သဒ္ဒါ ထားရခြင်းအကြောင်း---

"ယေဟိ သမန္နာဂတဿ" အစရှိသော ပါဠိတော်သဒ္ဒါကို မနှစ်သက်သောကြောင့် (တနည်း) စကြဝတေးမင်း၏ လက္ခဏာနှင့် ဘုရားရှင်၏ လက္ခဏာကို အတူပြု၍ ဆိုအပ်သောအနက်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ကိစ္စာပိ-သဒ္ဒါ ထားရပါသည်။ (၃-မှတ်)

၄။ (စ) အမှတ်ပြဝါကျလာ "ရာဇာ"ပုဒ်ကို (ဃ) ဝါကျကိုရှုလျက် ဝစနတ္ထပြုပြီးလျှင် ဝစနဟေတု, ဝစနီယ, ဝစနီယတ္ထမျှသာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) စတူဟိ အစ္ဆရိယဓမ္မေဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ စ လောကံ ရဉ္ဇေတီတိ ရာဇာ။ (၄-မှတ်)

(၁) လေးပါးကုန်သော အစ္ဆရိယဓမ္မ, သင်္ဂဟဝတ္ထုတို့ဖြင့် လူအပေါင်းကို နှစ်သက်စေခြင်းကြိယာသည် (ဝါ) သတ္တိသည် ဝစနဟေတုမည်၏။ (၂-မှတ်)

(၂) စကြဝတေးမင်း အနက်ဒြပ်သည် ဝစနီယမည်၏။ (၂-မှတ်)

(၃) သဗ္ဗဘုမ္မ, စက္ကဝတ္တိ-ဟူသော ပရိယာယ်ပုဒ်အပေါင်းသည် ဝစနီယတ္ထမည်၏။ (၂-မှတ်)

မှတ်ချက်။ ။ ရဉ္ဇေတီတိ ရာဇာ-ဟု သာမည ဝစနတ္ထပြု၍ သာမညမင်းဒြပ်, သာမညမင်းဟော ပရိယာယ်ပုဒ်တို့ကို ထုတ်ခဲ့သော် အမှတ်မပေးရန်။

၅။ (က) အမှတ်ပြဝါကျ၌ ဟိတ်ပုဒ်၏သမ္ဗန်ကို ခံပြပြီးလျှင် ယင်းသမ္ဗန်ကိုလည်း အတ္ထာနုရူပ စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သမ္ဗန်ခံ, စာစပ်---

(က) ဝါကျ ဇာတိသာမညတော-ဟိတ်ပုဒ်၏ သမ္ဗန်ကား = တေသံယေဝ (လက္ခဏာနံ)၊ (တစ်နည်း) တေသံ (ဒွိန္နံ လက္ခဏာနံ) ဟု ခံရပါသည်။ (၄-မှတ်)

မှတ်ချက်။ ။ တစ်နည်းနည်း မှန်လျှင် အမှတ်ပေးပါသည်။

တေသံယေဝ (လက္ခဏာနံ)၊ (တစ်နည်း) တေသံ (ဒွိန္နံ လက္ခဏာနံ)-ကား "တို့သည်"ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ဇာတိသာမညတော-ဝယ် ဇာတိသမာန-ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်၌ (တုလျတ်, ဝါစ္စ) ကတ္တား။ ဇာတိသမာန-ဟူသော ဘာဝယောဂပုဒ်ကား (လိင်္ဂတ်, ဝါစက) ကတ္တိအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ (၃-မှတ်)

(တစ်နည်း) တေသံယေဝ (လက္ခဏာနံ)၊ (တစ်နည်း) တေသံ (ဒွိန္နံ လက္ခဏာနံ)-ကား "တို့၏"ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ဇာတိသာမညတော-ဝယ် ဏျ-ပစ္စည်း၌ ဂုဏီ, သတ္တိမန္တဖြစ်သော သမ္ဗန်။ ဏျ-ပစ္စည်းကား ဂုဏ်, သတ္တိဖြစ်သော သမ္ဗန္ဓီ အဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ (၃-မှတ်)

၆။ (ဂ) (ဃ) အမှတ်ပြဝါကျတို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘောဂနှင့် သံဝဏ္ဏနာအမည်တို့ကို တွဲစပ်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ဂ) ဝါကျ **ယဒိ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့်** သစေ-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ နိပါတ်ပုဒ်၏ ယဒိ-အနက်ဟောသည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ **(နိပါတလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၁-မှတ်)**

အဂါရေ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် အဇ္ဈာဝသတိ-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၌ အဓိပုဗ္ဗ, အာပုဗ္ဗ, ဝသ-

နက်ဟောသည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ **(နိပါတလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)** (၁-မှတ်)
အဂါရေ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် အဓိကရဏဝသတ်-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၌ အဓိပုဗ္ဗ, အာပုဗ္ဗ, ဝသ-ဓာတ်၏ အယှဉ်ဖြစ်သောကြောင့် အဂါရံ-ဝယ် ဒုတိယာ အံ-ဝိဘတ်သည် ကမ္မတ္ထ၌ မသက်၊ ဘုမ္မတ္ထ၌ သက်သည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ **(ဝိဘတျတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)** (၂-မှတ်)
ဝသတိ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် အဓိကရဏဝသတ်-၌ အဓိ, အာ, ဥပသာရပုဒ်များသည် သီးခြားအနက်များကို မဟော၊ ဝသ-ဓာတ်၏အနက်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဟောကြားသောကြောင့် ဓာတွတ္ထာနုဝတ္တက၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ **(ဥပသဂ္ဂလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)** (၁-မှတ်)

(ဃ) ဝါကျ **လောကံ ရဥ္ဇနတော-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့်** ရာဇာ-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၌ ရာဇဓာတ် မဟုတ်၊ ရဉ္ဇ-ဓာတ်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း **(ဒုတိယဓာတုပဒသံဝဏ္ဏနာ)** (၁-မှတ်) ဏ-ပစ္စည်း၏ ကတ္တားအနက်စသည်တို့၌ မသက်၊ ဟေတုကတ္တားအနက်၌ သက်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း **(ဒု-ပစ္စယတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၂-မှတ်)**၊ ရာဇာ-ဟူသောပုဒ်ကို ရဉ္ဇေတီတိ ရာဇာ-ဟု ဟေတုကတ္တုသာဓနဝစနတ္ထပြုရမည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း **(အဘိဓာနတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)** (၁-မှတ်)၊

နှစ်သက်စေ၏ဟူသည်- မိမိက နှစ်သက်သည်မဟုတ်၊ တိုင်းသူပြည်သား လူအပေါင်းတို့က နှစ်သက်၏-ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်းကောင်း **(ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)** သိစေပါသည်။ (၁-မှတ်)

စတူဟိ အစ္ဆရိယဓမ္မေဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ စ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်တို့ဖြင့် တိုင်းသူပြည်သား လူအပေါင်းကို နှစ်သက်စေတတ်၏-ဟူသည် အစ္ဆရိယတရားလေးပါး, သင်္ဂဟဝတ္ထုလေးပါးတို့ဖြင့် နှစ်သက်စေတတ်သတည်းဟု သိစေပါသည်။ **(ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)** (၁-မှတ်)
မှတ်ချက်။ ။ ဗျတိရေကအာဘော်များ မပါလျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။

၇။ အဂါရံ-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၌ ရသင့်သော ဝိပလ္လာသနည်းနှင့် စက္ကရတနံ-၌ ရတန-ပုဒ်၏ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံကို ဖြေဆိုခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **အဂါရံ-ပုဒ်၌ ရသင့်သော ဝိပလ္လာသနည်း---**
အဂါရေ-ဟု ဆိုအပ်သော သတ္တမီဝိဘတ်ကို အဂါရံ-ဟု ဒုတိယာဝိဘတ်အားဖြင့် ပြန်ထားသောကြောင့် ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသနည်းကို ရပါသည်။ (၅-မှတ်)
ရတန-ပုဒ်၏ နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံ---
ရတိဇနန-ဟု ဆိုလိုလျက် တ-၏မှီရာ ဣ-ကို အ-ပြုခြင်း (ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်း)၊ ဇန-ကို ချေခြင်း (ဝဏ္ဏလောပနိရုတ္တိနည်း) တို့ဖြင့် ရတန-ဟု ပြီးပါသည်။
(တစ်နည်း) ရမု-ဓာတ်, ယု-ပစ္စည်းဖြင့် 'ရမန'ဟု ဆိုလိုလျက် ဓာတွန် မ-ကို တ-ပြု၍ (ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်း) ဖြင့် ရတန-ဟု ပြီးပါသည်။
(တစ်နည်း) ရတ-သဒ္ဒူပပဒ ဇန-ဓာတ်, အ-ပစ္စည်းဖြင့် 'ရတဇန'ဟု ဆိုလိုလျက် ဇ-ကို ချေ၍ (ဝဏ္ဏလောပနိရုတ္တိနည်း) ဖြင့် ရတန-ဟု ပြီးပါသည်။ (၅-မှတ်)
မှတ်ချက်။ ။ တစ်နည်းနည်း မှန်လျှင် အမှတ်ပေးပါသည်။

၈။ (ဃ) အမှတ်ပြဝါကျလာ သင်္ဂဟဝတ္ထုသရုပ်ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင် (စ) ဝါကျ၌ ရာဇာ-၏ သာမညဖြစ်ပုံ, စက္ကဝတ္တိ-၏ ဝိသေသဖြစ်ပုံကိုလည်း ခွဲခြားဖြေဆိုခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **သင်္ဂဟဝတ္ထု-သရုပ်---**
၁။ ဒါန - ပေးကမ်းသင့်သူအား ပေးကမ်းခြင်း။
၂။ ပိယဝစန - ချစ်ဖွယ်စကားကို ပြောဆိုခြင်း။
၃။ အတ္ထစရိယာ - တိုင်းသူပြည်သား၏ စီးပွားကို ပြုကျင့်ခြင်း။
၄။ သမာနတ္တတာ - သုခဒုက္ခတို့၌ တူမျှသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်, တိုင်းသူပြည်သားတို့နှင့် အေးအတူပူအမျှဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (၄-မှတ်)

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိ/မြန်မာ မည်သည့်ဘာသာဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။

ရာဇာ-၏ သာမညဖြစ်ပုံ---

မင်းအများနှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် ရာဇာ-သည် သာမညဖြစ်ပါသည်။ (၃-မှတ်)

စက္ကဝတ္တိ-၏ ဝိသေသဖြစ်ပုံ---

စကြဝတေးမင်းနှင့်သာ ဆက်ဆံသောကြောင့် စက္ကဝတ္တိ-သည် ဝိသေသဖြစ်ပါသည်။ (၃-မှတ်)

၉။ (င) အမှတ်ပြဝါကျကို အဓိပ္ပါယ်မပျက်စေဘဲ နှစ်သက်ရာ ဝတ္တမျိုးဂါထာတစ်ပုဒ် စီကုံးပြပြီးလျှင် ဂါထာအမည်, ဆန်းအမည်ကိုလည်း ပေးပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) စက္ကံ ဝတ္တတိ ဝတ္တေတိ၊ ပရံ ဝတ္တေတိ တေဟိ စ။

စက္ကဝတ္တေန သမ္ပန္နော၊ စက္ကဝတ္တီတိ ဝုစ္စရေ။ (၈-မှတ်)

ပထျာဝတ္တဂါထာ၊ အနုဋ္ဌုဘာဆန်း ဖြစ်ပါသည်။ (၂-မှတ်)

မှတ်ချက်။ ။ ဝတ္တမျိုးဂါထာ မှန်လျှင် အမှတ်ပေးပါရန်။ ဝတ္တမျိုးဂါထာ မဟုတ်လျှင် အမှတ်မပေးရန်။

၁၀။ (ဃ) အမှတ်ပြဝါကျလာ ရူဠှနတော-၌ သုဒ္ဓကတ္တုရုဠှကြိယာအရကို ယူ၍ ဘာဝါလက်ာရနယ စုံလင်စွာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ဃ) ဝါကျ ရူဠှနတော-၌ သုဒ္ဓကတ္တုရုဠှကြိယာအရကို ယူ၍ ဘာဝါလက်ာရနယ ထုတ်ပုံ---

စကြဝတေးမင်းကို နှစ်သက်မြတ်နိုးသော တိုင်းသူပြည်သားလူအများတို့၏သန္တာန်၌ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ပီတိ, သောမနဿပြဋ္ဌာန်းသောစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ကာမရတိဌာယီဘာဝ, ကာမသိင်္ဂါရရသ။ (တစ်နည်း) ဓမ္မရတိဌာယီဘာဝ၊ ဓမ္မသိင်္ဂါရရသမည်၏။ (၃-မှတ်)

စကြဝတေးမင်းဒြပ်သည် အာရမ္မဏဝိဘာဝ။ (၂-မှတ်)

လေးပါးကုန်သော အစ္ဆရိယဓမ္မ, လေးပါးကုန်သော သင်္ဂဟဝတ္ထုတို့ဖြင့် လူအပေါင်းကို နှစ်သက်စေခြင်း, စကြဝတေးမင်းဖြစ်ရာ ဒေသ, ကာလတို့သည် ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ။ (၂-မှတ်)

တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့ ကာယိကသုခ, စေတသိကသုခ ဖြစ်ရခြင်း၊ စကြဝတေးမင်း၏ တရားသဖြင့် အုပ်ချုပ်မှုကို လိုက်နာကျင့်ရသုံးခြင်း၊ ထိုသို့ လိုက်နာကျင့်သုံးရခြင်းကြောင့် နတ်ရွာသုဂတိသို့ လားရောက်ရခြင်း-စသော အကျိုးတရား အဆက်ဆက်တို့သည် အနုဘာဝ။ (၃-မှတ်)